

More with metals

Rautaruukki Oyj Vuosikertomus 2009

Sisällys

Ruukki yhtiönä

- 1 Ruukki lyhyesti
- 2 Toimitusjohtajan katsaus
- 4 Vuosi 2009 lyhyesti
- 6 Liiketoimintaympäristö
- 10 Strategia
- 18 Ruukki Construction
- 20 Ruukki Engineering
- 22 Ruukki Metals
- 24 Markkina-alue
- 26 Referenssejä
- 30 Tutkimus ja kehitys

Yritysvastuuraportti

- 34 Ruukki osana yhteiskuntaa
- 38 Taloudellinen vastuu
- 42 Sosiaalinen vastuu
- 50 Ympäristövastuu

Hallinnointi

- 58 Hallinnointiperiaatteet
- 66 Johdon palkat ja palkkiot
- 68 Hallitus
- 70 Johtoryhmä
- 72 Riskienhallinta
- 77 Osakkeet ja osakkeenomistajat

Tilinpäätös 2009

- 82 Hallituksen toimintakertomus
- 89 Konsernitilinpäätös
- 93 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
- 134 Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
- 136 Emoyhtiön tilinpäätös
- 140 Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä
- 141 Tilintarkastuskertomus
- 142 Hallintoneuvoston lausunto
- 143 Tietoja vuosineljänneksittäin
- 144 Tietoja osakkeenomistajille

Ruukki on teräs- ja konepajateollisuuden moniosaaja.

Yhtiön tahtotilana on olla halutuvin ratkaisutoimittaja rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkaille.

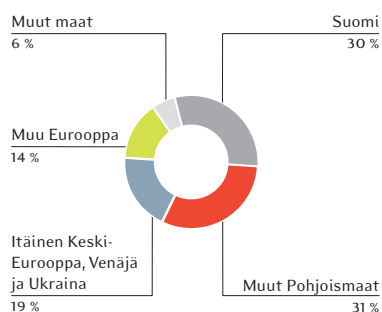
Liiketoiminta-alueet

Ruukki Construction, Ruukki Engineering ja Ruukki Metals		Liikevaihdon jakauma 2009	Osuus konsernin liikevaihdosta 2009	Avainluvut																			
 Ruukki Construction	Rakentamista nopeuttavat ja tehostavat teräsrakentamisen ratkaisut liike- ja toimitilarakentamiseen sekä infrastruktuurirakentamisessa pohjarakentamiseen ja liikenneväylärakentamiseen. Tuotteet ja palvelut - Rakennusten rungot, seinä- ja kattoelementit - Integroidut järjestelmät yksi- ja monikerrosrakentamiseen - Infrastruktuurirakentamiseen sillat, liikenteen melusteet ja suojakaiteet, sekä satamarakentamiseen paalut ja tukiseinärakenteet sekä perustukset - Rakentamisen kattotuotteet	 30 %	<table><tr><th></th><th>2009</th><th>2008</th><th>2007</th></tr><tr><td>Liikevaihto, M€</td><td>589</td><td>1 067</td><td>1 042</td></tr><tr><td>Liikevoitto, M€ ¹⁾</td><td>-49</td><td>132</td><td>163</td></tr><tr><td>Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾</td><td>-8</td><td>12</td><td>16</td></tr><tr><td>Henkilöstö vuoden lopussa</td><td>4 235</td><td>5 039</td><td>5 278</td></tr></table> Päämarkkina-alueet: Pohjoismaat, Baltia, itäinen Keski-Eurooppa, Venäjä ja Ukraina. Asiakkaat: Kaupan, teollisuuden, logistiikan sekä toimisto- ja urheilukiinteistöjen sekä infrastruktuuripalvelujen rakennuttajat, suunnittelijat ja urakoitsijat sekä rakentamisen kattotuotteiden jälleenmyyjät.		2009	2008	2007	Liikevaihto, M€	589	1 067	1 042	Liikevoitto, M€ ¹⁾	-49	132	163	Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-8	12	16	Henkilöstö vuoden lopussa	4 235	5 039	5 278
	2009	2008	2007																				
Liikevaihto, M€	589	1 067	1 042																				
Liikevoitto, M€ ¹⁾	-49	132	163																				
Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-8	12	16																				
Henkilöstö vuoden lopussa	4 235	5 039	5 278																				
 Ruukki Engineering	Konepajateollisuuden asennusvalmiit järjestelmät ja komponentit. Tuotteet ja palvelut - Työkoneiden ohjaamot, puomit, mastot ja rungot - Teleskooppipuomit, rungot ja osat ajoneuvonostureihin - Energiateollisuuden laitteet, kuten tuulivoimaloiden komponentit, öljypohjat, moottorialustat ja generaattorialustat - Keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet	 16 %	<table><tr><th></th><th>2009</th><th>2008</th><th>2007</th></tr><tr><td>Liikevaihto, M€</td><td>312</td><td>765</td><td>667</td></tr><tr><td>Liikevoitto, M€ ¹⁾</td><td>-16</td><td>128</td><td>103</td></tr><tr><td>Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾</td><td>-5</td><td>17</td><td>15</td></tr><tr><td>Henkilöstö vuoden lopussa</td><td>1 770</td><td>2 702</td><td>3 044</td></tr></table> Päämarkkina-alueet: Palvelee eurooppalaisia globaalisti toimivia yrityksiä. Asiakkaat: Alansa johtavia nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden, energiateollisuuden, meriteollisuuden sekä paperi- ja puunjalostusteollisuuden yhtiöitä.		2009	2008	2007	Liikevaihto, M€	312	765	667	Liikevoitto, M€ ¹⁾	-16	128	103	Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-5	17	15	Henkilöstö vuoden lopussa	1 770	2 702	3 044
	2009	2008	2007																				
Liikevaihto, M€	312	765	667																				
Liikevoitto, M€ ¹⁾	-16	128	103																				
Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-5	17	15																				
Henkilöstö vuoden lopussa	1 770	2 702	3 044																				
 Ruukki Metals	Terästuotteet ja niihin liittyvät esikäsittely-, logistiikka- ja varastointipalvelut. Vastaa yhtiön terästuotannosta ja teräspalvelukeskuksista. Tuotteet ja palvelut - Erikoisterästuotteet - Kuuma- ja kylmävalssatut teräkset - Metalli- ja maalipinnoitetut teräkset, putket ja profiilit - Välitystuotteina myytävät ruostumattomat teräkset ja alumiinit - Tuotteisiin liittyvät esikäsittely-, logistiikka- ja varastointipalvelut	 54 %	<table><tr><th></th><th>2009</th><th>2008</th><th>2007</th></tr><tr><td>Liikevaihto, M€ ²⁾</td><td>1 050</td><td>1 997</td><td>2 035</td></tr><tr><td>Liikevoitto, M€ ¹⁾</td><td>-228</td><td>350</td><td>395</td></tr><tr><td>Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾</td><td>-22</td><td>18</td><td>19</td></tr><tr><td>Henkilöstö vuoden lopussa</td><td>5 226</td><td>6 080</td><td>5 876</td></tr></table> Päämarkkina-alueet: Pohjoismaat, Baltia ja Venäjä sekä valikoidut erikoisterästuoteasiakkaat Länsi-Euroopassa. Asiakkaat: Kuljetusväline-, rakennus-, konepaja- ja elektroniikkateollisuuden yhtiöt.		2009	2008	2007	Liikevaihto, M€ ²⁾	1 050	1 997	2 035	Liikevoitto, M€ ¹⁾	-228	350	395	Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-22	18	19	Henkilöstö vuoden lopussa	5 226	6 080	5 876
	2009	2008	2007																				
Liikevaihto, M€ ²⁾	1 050	1 997	2 035																				
Liikevoitto, M€ ¹⁾	-228	350	395																				
Liikevoitto, % liikevaihdosta ¹⁾	-22	18	19																				
Henkilöstö vuoden lopussa	5 226	6 080	5 876																				

¹⁾ Vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä. ²⁾ Vertailukelpoinen

Rautaruukki Oyj

Liikevaihto alueittain 2009

Vuosikertomuksen luvut on pyöristetty. Yksittäisten lukujen summat saattavat sen vuoksi poiketa esitetystä kokonaissummasta tai jakaumat eivät välttämättä täsmää sataan prosenttiin. Vertailuluvut suluissa viittaavat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin ole mainittu.

Avainluvut

M€	2009	2008	2007
Liikevaihto	1 950	3 851	3 876
Liikevaihto, vertailukelpoinen	1 950	3 829	3 744
Liikevoitto	-323	568	637
Liikevoitto, vertailukelpoinen*	-306	584	635
Liikevoitto, % liikevaihdosta	-16,6	14,7	16,4
Liikevoitto, % liikevaihdosta, vertailukelpoinen*	-15,7	15,3	17,0
Henkilöstö keskimäärin, lukumäärä	12 664	14 953	14 326

* Ilman kertaluonteisia eriä

Ruukki toimittaa metalliin perustuvia komponentteja, järjestelmiä ja kokonaistoimituksia rakentamiseen ja konepajateollisuudelle.

Metallituotteissa yhtiöllä on laaja tuote- ja palveluvalikoima.

Toiminta on organisoitu kolmeen liiketoiminta-alueeseen:

- Rakentamisen liiketoiminta **Ruukki Construction**
- Konepajaliiketoiminta **Ruukki Engineering**
- Teräsluokan liiketoiminta **Ruukki Metals**

Ruukki

Rautaruukki käyttää markkinointinimeä Ruukki.

Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

Yhtiön osake on noteerattu Nasdaq OMX Helsingissä (Rautaruukki Oyj: RTRKS).

Toimintaa 27 maassa.

Vahva asema Pohjoismaissa ja kasvun painopiste itäisessä Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Ukrainassa.

Toimitusjohtajan katsaus

Rahoitusmarkkinoilta alkanut talouden taantuma ravisteli ennennäkemättömän rajusti koko valmistavaa teollisuutta kuluneena vuonna. Taantuma näkyi myös kaikissa Ruukin asiakasteollisuuksissa kysynnän nopeana heikkenemisenä sekä teräsliiketoiminnan että rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkuuksissa.

Vaikeassa markkinatilanteessa liikevaihtomme puolittui edellisvuodesta 1 950 miljoonaan euroon ja liiketulos oli 323 miljoonaa euroa tappiolla. Erittäin heikko tulos johtui pääasiassa myyntimäärien heikkenemisestä samalla kun myyntihinnat laskivat rajusti. Lisäksi matala kapasiteetin käyttöaste erityisesti terästuotannossa sekä korkeat raaka-ainekustannukset rasittivat tulosta merkittävästi ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Yhtiön tase pysyi vahvana, sillä keskityimme kassavirran varmistamiseen, karsimme investointeja ja vapautimme käyttöpääomaa.

Toimintaa tehostettiin ja sopeutettiin merkittävästi

Vastasimme hiljentyneeseen kysyntään sopeuttamalla toimintojamme eri puolilla yhtiötä. Leikkasimme terästuotantoamme ja terästehtaan toinen masuuni oli pysäytettyä toukokuun alkuun saakka. Myös useissa rakentamista ja konepajateollisuutta palvelevissa yksiköissä toimintoja sopeutettiin vastaamaan kysyntää osin lomautuksin, mutta myös yksiköitä sulkemalla.

Jatkoimme myös toimenpiteitä toimintamme tehostamiseksi kustannuskilpailukykyämme parantamiseksi. Työ on edennyt hyvin, ja syksyllä 2008 käynnistetty kolmivuotinen Boost-ohjelma on edellä aikataulustaan. Kuluneena vuonna suurimmat yksittäiset hyödyt saatiin teräspalvelukeskusten uudelleenorganisoinnista Pohjoismaissa, toimitusketjun tehostamisesta ja rakentamisen tehostamisohjelmista Venäjällä ja Puolassa. Rakentamisen toimintoja keskitettiin entistä suurempiin yksiköihin Suomessa, Virossa, Puolassa ja Romaniassa. Konepajateollisuuden liiketoiminnassa vahvistimme asemaamme itäisessä Keski-Euroopassa siirtämällä komponenttien valmistuksen Ruotsista valtaosin Puolaan lähelle asiakkaita.

Uudelleenjärjestelyt ja sopeuttamistoimet ovat vaikuttaneet myös henkilöstöömme monissa eri yksiköissä lomautusten ja irtisanomisten muodossa. Nämä toimenpiteet ovat kipeitä, mutta samalla välttämättömiä kustan-

nuskilpailukykyämme varmistamiseksi. Henkilöstövaikutusten lieventämiseksi edesautoimme muun muassa uudelleensijoittumisia yhtiön sisällä ja toteutimme eläkeratkaisuja.

Kysynnän vaihtelujen vaikutuksia torjutaan liiketoimintoja tasapainottamalla

Olemme viime vuosien aikana kehittäneet Ruukkia määrätietoisesti terästuottajasta rakentamisen ja konepajateollisuuden ratkaisutoimittajaksi. Emme kuitenkaan olleet vielä riittävän pitkällä rakennemuutoksessa. Kuluneena vuonna näimme Ruukin liiketoiminnan rakenteessa heikkouksia, minkä pohjalta olemme tarkentaneet yhtiön kehittämisen painotuksia.

Jatkamme ratkaisuliiketoimintojen kehittämistä, mutta entistä tuotelähtoisemmällä ja tasapainoisemmalla, talouden heilahtelut paremmin kestäväällä liiketoimintamallilla. Itä-Euroopan markkinoiden ohella aiomme lisätä läsnäoloamme myös Länsi-Euroopan markkinoilla. Lisäksi kasvatamme sellaisia liiketoimintoja, jotka ovat vähemmän alttiita suhtanteiden vaihteluille. Tällaisia ovat esimerkiksi infrastruktuuri- ja korjausrakentamisen sekä asuinrakentamisen tuotteet, joissa meillä on jo ennestään vahvaa osaamista. Teräsliiketoiminnassa kustannuskilpailukykyä ja joustavuutta on selvästi parannettava.

Vaikka toiminnan painotuksia on hiottu vastaamaan tulevaisuuden kasvutarpeita, pysyy Ruukin strateginen suunta ennallaan. Rakentamisessa keskitymme edelleen liike- ja toimitilarakentamiseen Pohjoismaissa, itäisessä Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Ukrainassa. Konepajateollisuudessa keskeiset tuotealueemme ovat ohjaamot, puomit, energiateollisuuden laitteet sekä keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet. Teräsliiketoiminnassa keskitymme edelleen Pohjoismaiden markkinoille ja tuotealueista painotamme erikoisterästuotteita, joiden jakelua vahvistamme myös Euroopan ulkopuolella.

Monistettavat tuotteet ja liiketoimintakonseptit avainasemassa

Olemme viime vuosina rakentaneet vahvan, rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkaita palvelevan valmistus- ja myyntiverkoston kehittyville markkinoille itäisessä Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Kiinassa.

Keskitymme jatkossa aiempaa vahvemmin tuotteisiin ja liiketoimintakonsepteihin, joita pystymme monistamaan maasta toiseen. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi työkonien ohjaamot ja katototuotteet. Siirtämällä osaamistamme maasta tai yksiköstä toiseen pystymme palvelemaan asiakkaitamme standardisoiduilla tuotteilla ja palveluilla eri markkina-alueilla. Teemme myös entistä lujemmin töitä osaamisen kehittämiseksi Ruukin kaikissa toiminnoissa. Esimerkiksi rakentamisen asiakkaille meillä on jo nyt tarjottavana vah-

vaa suunnitteluosaamista, mutta jatkossa pystymme tarjoamaan suunnittelu- ja designosaamistamme myös konepajateollisuuden asiakkaille esimerkiksi ohjaamojen suunnittelussa.

Erikoisterästuotteissa asiakkaitamme lähellä oleva toimitusketju, vahvan tuoteosaamisemme vieminen osaksi asiakastoimituksia sekä toimitusverkoston laajentaminen ovat keskeisiä painopistealueita.

Meillä on erinomainen osaamisen pohja kaikissa liiketoiminnoissa sekä vahva tase. Olemme myös parantaneet merkittävästi kustannuskilpailukykyämme, mikä luo meille hyvät edellytykset parantaa toimituskykyämme ja kannattavuuttamme. Kuluvana vuonna keskitymme erityisesti myynnin ja asiakassuhteiden vahvistamiseen. Tämä näkyy asiakkaillemme entistä laadukkaampina tuotteina ja palveluina.

Meillä on takanamme historiallisen vaikea vuosi, mutta katsoimme tulevaisuuteen luottavaisesti, ja uskon, että nousemme taantumasta entistä vahvempuna. Odotukset vuodelle 2010 ovat selvästi edellisvuotta valoisammat, vaikka markkinatilanteen nopeaa elpymistä ei vielä ole nähtävissä. Vuoden 2010 alussa markkinatilanne on kuitenkin tasaantunut useimmissa asiakasteollisuuksissamme ja joissakin liiketoiminnoissamme on jo merkkejä kysynnän parane- misesta.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia asiakkaitamme ja ruukkilaisia sitoutumisesta ja panoksesta yhtiön kehittämisessä. Suuri kiitos myös osakkeenomistajillemme ja yhteistyökumppaneillemme kulu- neesta vuodesta.

Sakari Tamminen
Toimitusjohtaja

■ "Meillä on erinomainen osaamisen pohja kaikissa liiketoiminnoissa sekä vahva tase. Olemme myös parantaneet merkittävästi kustannuskilpailukykyämme, mikä luo meille hyvät edellytykset parantaa toimituskykyämme ja kannattavuuttamme."

Vuosi 2009 lyhyesti

- Taantuma vaikutti rajusti Ruukin asiakasteollisuuksiin, ja heikensi kysyntää niin rakentamisen ja konepajateollisuuden ratkaisuliiketoiminnoissa kuin teräsluoketoiminnoissakin.
- Liikevaihto lähes puolittui 1 950 miljoonaan euroon.
- Raportoitu liikevoitto oli -323 miljoonaa euroa.
- Heikko tulos johtui myyntimäärien pienentymisestä ja myyntihintojen laskusta.
- Matala kapasiteetin käyttöaste erityisesti terästuotannossa sekä korkeat raaka-ainekustannukset rasittivat tulosta merkittävästi ensimmäisellä vuosipuoliskolla.
- Rahavirta säilyi hyvänä ja tase vahvana.
- Hallituksen osinkoesitys 0,45 euroa osakkeelta.

Avainluvut

	2009	2008	2007
Liikevaihto, M€	1 950	3 851	3 876
Liikevaihto, M€, vertailukelpoinen	1 950	3 829	3 744
Liikevoitto, M€	-323	568	637
Liikevoitto, M€, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä	-306	584	635
Liikevoitto, % liikevaihdosta	-16,6	14,7	16,4
Liikevoitto, % liikevaihdosta, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä	-15,7	15,3	17,0
Tulos ennen veroja, M€	-359	548	621
Rahavirta ennen rahoitusta, M€	30	169	271
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-14,2	25,6	29,8
Oman pääoman tuotto, %	-15,9	20,7	24,2
Omavaraisuusaste, %	59,9	65,9	70,1
Nettovelkaantumisaste, %	22,3	7,9	1,4
Korolliset nettorahoitusvelat, M€	336	155	28
Tulos/osake, € (laimennettu)	-1,98	2,93	3,31
Osinko/osake, €	0,45*	1,35	1,70+0,30
Oma pääoma/osake, €	10,85	14,04	14,13
Henkilöstö keskimäärin	12 664	14 953	14 326

* Hallituksen esitys

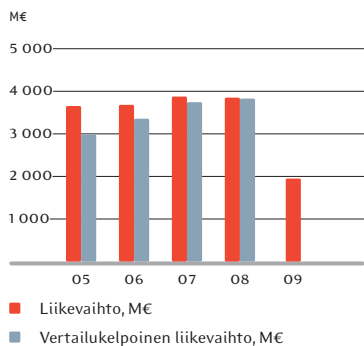

Swedbankarenan

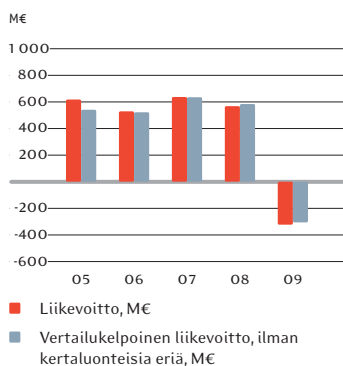
Ruukki mukana Tukholman monitoimistadionin urakassa

Vuoden suurin yksittäinen kauppa, noin 20 miljoonaa euroa, oli Tukholman rakennettavan Ruotsin uuden kansallisstadionin (Swedbank Arena) sopimus. Stadionista tulee yksi Pohjois-Euroopan suurimmista monitoimiareenoista. Ruukki vastaa monitoimistadionin teräsrakenteiden ja kattoelementtien valmistuksesta ja asennuksesta.

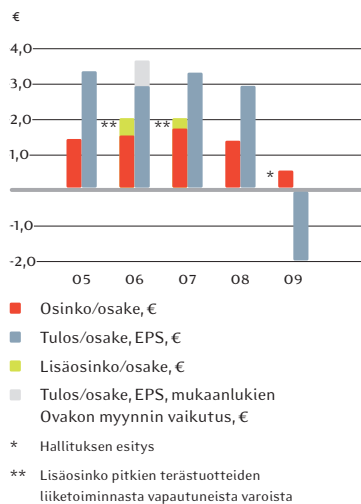
Liikevaihto

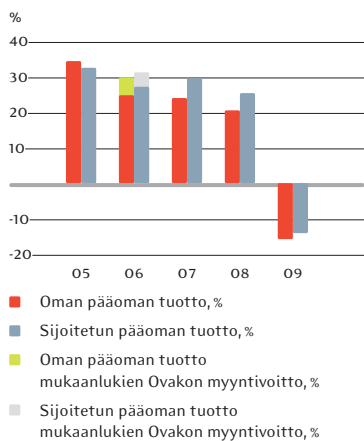
Liikevoitto

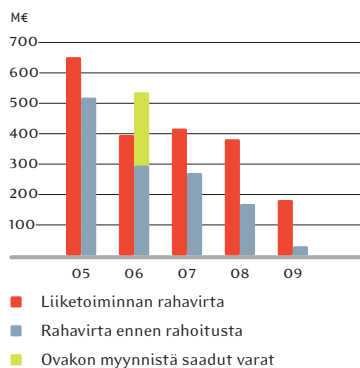
Tulos ja osinko per osake

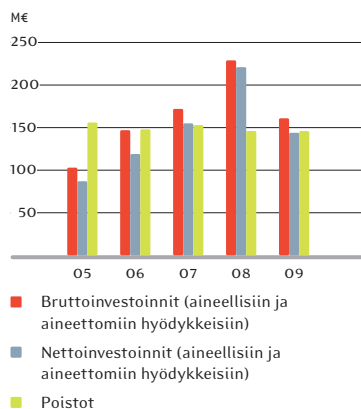
Oman ja sijoitetun pääoman tuotto

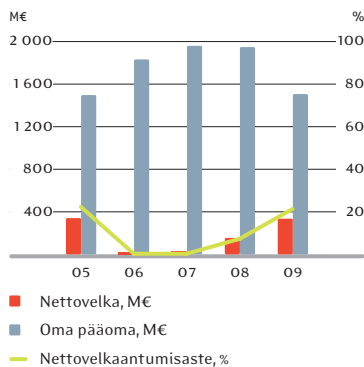
Rahavirta

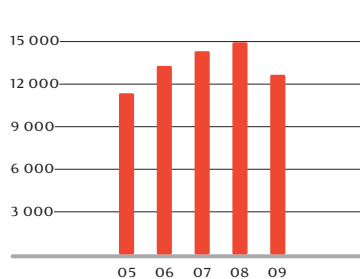
Investoinnit ja poistot

Oma pääoma ja nettovelkaantumisaste

Henkilöstö keskimäärin

- + Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut viideltä vuodelta sivulla 134.
- + Vuosikooste vuoden 2009 pörssitiedotteista, kaikki tiedotteet ja tiedotearkisto vuodesta 2003 alkaen on luettavissa internetissä www.ruukki.com.

Historiallisen vaikea markkinatilanne leimasi koko vuotta

- **Maailmantalouden taantuma vaikutti kaikkiin asiakastoimialoihin**
- **Tie- ja väylärakentaminen hyvällä tasolla**
- **Taantuman syvin vaihe ohitettiin vuoden kolmannella neljänneksellä**

Vuosi 2009 oli historiallisestikin tarkasteltuna poikkeuksellinen vuosi. Vuoden 2008 loppupuolella rahoitusmarkkinoilta alkanut talouden taantuma johti maailman kokonaistuotannon laskuun ensimmäisen kerran vuoden 1946 jälkeen.

Euroalueen hintakilpailukyky heikkeni

Talouskriisin rajut vaikutukset reaalitalouteen voimistuvat selvästi vuoden 2009 ensimmäisen puoliskon aikana. Maailmankaupan romahdus heijastui vientivetoiseen Suomeen voimakkaammin kuin useimpiin muihin maihin. Teollisuustuotanto supistui selkeästi, ja markkinatilanne oli erittäin vaikea.

Yleinen epävarmuus ja varovaisuus investointi- ja rahoituspäätöksissä vallitsivat koko alkuvuoden ajan. Itä-Euroopan ja Pohjoismaiden monien valuuttojen merkittävä heikkeneminen suhteessa euroon heikensi euroalueen hintakilpailukykyä, mutta toisaalta lisäsi euroalueen toimijoiden kiinnostusta paikalliseen valmistukseen itäisessä Keski-Euroopassa ja Venäjällä.

Investointipäätösten varovaisuus jatkui koko vuoden

Ensimmäisiä merkkejä talouskehityksen tasaantumisesta alkoi olla havaittavissa vuoden toisen neljänneksen loppupuolella ja maailmantalouden lasku hidastui kolmannen vuosineljänneksen kuluessa.

Vaikka useat luottamusindikaattorit vahvistuivat, varovaisuus investointipäätöksissä jatkui. Valmistusvarastot supistuivat selvästi, mutta teollisuuden tilaukset pysyivät kuitenkin selvästi edellisvuotta alemmalla tasolla. Vuoden loppupuolella kriisin pahin vaihe oli ohitse ja maailmantalous ja -kauppa alkoivat osoittaa elpymisen merkkejä. Suomen vienti Ruotsiin ja Saksaan osoittaa vuoden 2010 alussa elpymisen merkkejä.

Taloudellisen kehityksen kääntyminen johtui kuitenkin osin valtiovarainministeriön elvyttävistä toiminnoista ja osin varastosykyistä. Tilanne on vuoden 2010 alettua paranemassa myös rahoitusmarkkinoilla.

Taantuma vaikutti kaikkiin asiakastoimialoihin

Talouden taantuman seurauksena kasvanut epävarmuus ja rahoitusmarkkinoiden toimimattomuus näkyivät asiakkaiden rahoitusvaikeuksina. Tämä heikensi erityisesti rakentamisen ratkaisujen ja tuotteiden kysyntää.

Kesäkuukausien kausiluontoinen kysynnän kasvu rakentamisessa jäi selvästi aikaisempien vuosien tasosta. Korjausrakentamisen hyvänä jatkuneen aktiviteetin tukemana asuinrakentamisen katotuotteiden kysyntä oli kuitenkin ennakoitua vilkkaampaa. Aikainen ankara talvi lähes koko Euroopan alueella katkaisi rakentamisen sesongin hieman edellisvuosia aiemmin. Tie- ja väylärakentaminen jatkui läpi vuoden hyvällä tasolla.

Toimitukset konepajateollisuuden asiakkaille laskivat alkuvuonna erityisesti nosto- ja kuljetusvälineiteollisuudessa. Korkeat varastotasot koko toimitusketjussa heikensivät kysyntää. Toimitukset energiateollisuuden laitevalmistajille sekä tuuli- että dieselvoimassa jatkuivat alkuvuoden ajan hyvällä tasolla, mutta heikkenivät vuoden loppua kohden, kun tuulivoimateollisuuden laitevalmistajat osin siirsivät tai peruuttivat projektejaan.

Vuoden 2009 toisella puoliskolla asiakkaiden varastot pienentyivät selvästi, mutta uusien tilausten määrässä ei juuri näkynyt parannusta. Laivanrakentamisessa markkinatilanne pysyi heikkona läpi vuoden, ja uusien tilausten määrä oli erittäin vähäinen. Kuluneen vuoden aikana konepajateollisuudessa vahvistui suuntaus lisätä kustannustehokkuutta siirtämällä valmistusta alemman kustannustason maihin.

Terästeollisuuden kapasiteetin käyttöaste alhainen

Terästeollisuuden toimitusmäärät laskivat voimakkaasti kaikilla asiakastoimialoilla. Erityisesti levytuotteiden kysyntä oli heikkoa. Toimitusmäärien pienentymiseen vaikuttivat osaltaan myös korkeat varastotasot. Varastojen purkaminen kesti odotettua pidempään. Lähes kaikki terästeollisuuden toimijat sopeuttivat tuotantoaan merkittävästi, ja kapasiteetin käyttöaste terästeollisuudessa maailmanlaajuisesti oli keskimäärin noin 70 prosenttia ja EU-27 alueella vielä selvästi matalampi. Vuoden viimeisinä kuukausina maailman raakaterästuotanto kasvoi edellisvuoteen verrattuna, mutta vuosi 2009 kokonaisuutena jäi selvästi vuoden 2008 tuotantoluvuista. EU-27 alueella raakaterästuotanto oli noin 30 prosenttia edellisvuotta pienempi.

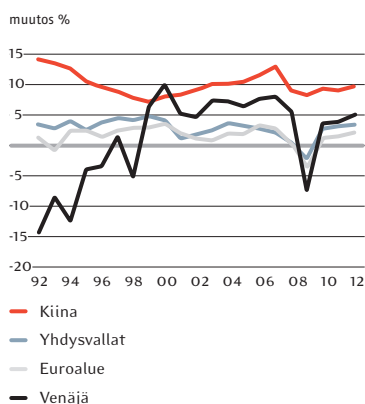
Terästuotteiden hinnat laskivat vuoden aikana selvästi. Kevään ja alkukesän aikana solmittujen terästuotannon pääraaka-aineiden, eli hiilen ja rautamalmin kansainvälisten hintasopimusten myötä teräs-

tuotteiden hintojen lasku jossain määrin tasaantui, kun raaka-aine-kustannuksia koskeva epävarmuus hälveni. Eräissä tuoteryhmissä myyntihinnat hieman nousivat vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta vuoden loppua kohden hintakuva jälleen pehmeni.

Markkinatilanteen ennustaminen vaikeaa koko vuoden

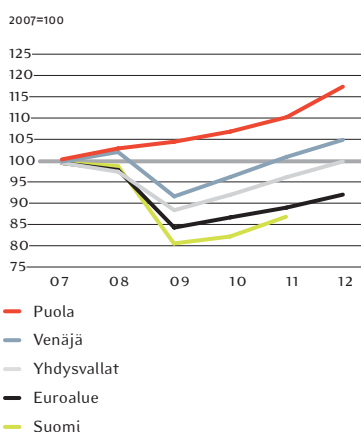
Kysynnän ennakkointi oli koko vuoden ajan vaikeaa ja liiketoiminnan ennustettavuus selvästi normaalia lyhyempi. Vuoden päättyä markkinakehitys kaikilla asiakassegmenteillä ja lähes kaikilla markkina-alueilla on tasaantunut, ja positiivisia viitteitä kysynnän kasvusta on paikoin havaittavissa.

BKT:n kasvu Ennuste vuoteen 2012

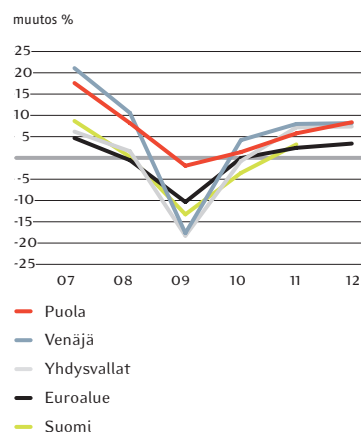
Lähteet: Consensus Economics, CRU.

Teollisuustuotannon volyymi Ennuste vuoteen 2012

Lähde: Consensus Economics.

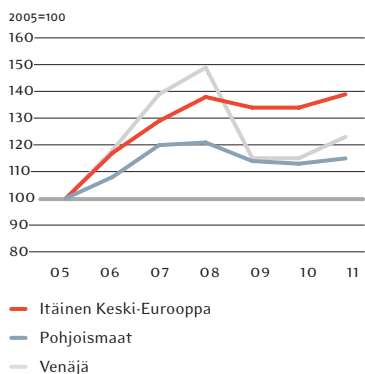
Investointien kasvu Ennuste vuoteen 2012

Lähde: Consensus Economics. Suomen keskiarvo on laskettu viimeaikojen keskeisistä ennusteista.

Rakentamisen markkinat Ennuste vuoteen 2011

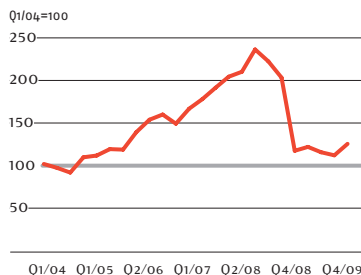
Uudis- ja korjausrakentaminen

Lähteet: Global Insight 12/2009 (Pohjoismaat & itäinen Keski-Eurooppa), VTT 12/2009 (Venäjä).

Konepajateollisuuden asiakkaiden tilausvirran kehitys

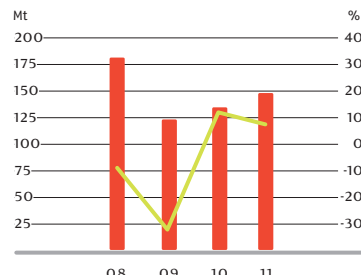
Keskeisten konepajateollisuusasiakkaiden saamat tilaukset Q1/04–Q4/09

Lähteet: Yhtiöiden raportit; Konecranes, Cargotec (Hiab, MacGregor, Kalmar), Metso Minerals, Wärtsilä, Atlas Copco (Construction & Mining Equipment).

Teräsiiketoiminnan markkinat Ennuste vuoteen 2011

Teräksen käyttö EU-27 alueella 2008–2011

Lähde: Eurofer, 02/2010.

Suunta kohti kehittyviä markkinoita

Ruukin osaamisen, tuotteiden ja palveluiden avulla asiakkaamme pystyvät kehittämään omaa liiketoimintaansa entistä tehokkaammaksi, toiminnallisemmaksi ja kestävämmäksi.

Pohjoismaisten markkinoiden lisäksi suuntaamme voimallisesti kohti kehittyviä markkinoita, joilla on luontaisesti paljon mahdollisuuksia erityisesti rakentamisen ja konepajateollisuuden liiketoiminnoillemme. Globalisaatio, pitkän aikavälin tuotannon kasvu ja kehittyvien markkinoiden kansantaloudelliset kehitysvaiheet luovat perustan tulevaisuuden kannattavalle kasvulle.

Valmistus- ja myyntiverkostomme on vahva, ja tehostamme sitä edelleen. Yhdenmukaistamme tuotantoa ja prosesseja, jotta pystymme palvelemaan asiakkaitamme laadukkaasti, standardisoiduilla tuotteilla ja palveluilla kaikissa liiketoiminoissamme ja kaikilla markkina-alueillamme.

Keskitymme kehittämään erityisesti sellaisia tuotteita ja liiketoimintakonsepteja, jotka ovat monistettavissa maasta ja yksiköstä toiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi konepajateollisuuden toimitettavat ohjaamot, rakentamisen kattotuotteet ja konseptituotteet, kuten hallijärjestelmät.

Etsimme jatkuvasti uusia tapoja tehdä asioita. Mietimme jo nyt kauas tulevaisuuteen kehittääksemme yhdessä asiakkaidemme kanssa innovaatioita rakentamiseen ja konepajateollisuuteen.

Lähdemme siitä että ylitämme asiakkaidemme odotukset.

More with metals.

Strateginen tahtotila ja tavoitteet

Ruukki on teräs- ja konepajateollisuuden moniosaaja.

Tahtotilamme on olla halutuim ratkaisutoimittaja rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkaille.

Liiketoiminnoittain strategiset tahtotilat ovat

- Euroopan johtava teräsrakentaja.
- Halutuim toimittaja globaalisti toimiville raskaiden koneiden valmistajille.
- Pohjoismaiden johtava terästoimittaja, jolla on vahva osaaminen erikoisterästuotteissa.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

- Vertailukelpoisen liikevaihdon kasvulle on asetettu 10 prosentin vuotuinen tavoite.
- Liikevoittomarginaalin tavoitteena on ylittää 15 prosenttia liikevaihdosta.
- Tavoite sijoitetun pääoman tuotolle on 20 prosenttia.
- Optimaalinen nettovelkaantumisaste on ~60 prosenttia.
- Osinkopolitiikkana on jakaa 40–60 prosenttia tilivuoden tuloksesta osinkoina. Tavoitteena on tasaisesti kasvava osinko, jota määriteltäessä otetaan huomioon liiketoiminnan kasvun vaatimukset.

Liiketoimintarakenteen muutos etenee

Ruukin rakennemuutosta alettiin toteuttaa vuonna 2004. Tavoitteeksi asetettiin, että ratkaisuliiketoiminnoista eli rakentamisen ratkaisusta, Ruukki Constructionista ja konepajaratkaisuista, Ruukki Engineeringistä tulee yli 50 prosenttia yhtiön liikevaihdosta. Ratkaisuliiketoimintojen ja erikoisterästuotteiden yhteenlaskettu osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2009 oli 56 (62) prosenttia.

Ruukki on kasvattanut voimakkaasti ratkaisuja ja erikoisterästuotteiden osuutta, ja samalla pitkistä terästuotteista on luovuttu ja standarditerästen osuutta vähennetty. Myös henkilöstö on uudistunut. Rakennemuutoksen ja siihen liittyvien yrityskauppojen myötä henkilöstöstä selvästi yli puolet on tullut taloon vuoden 2004 jälkeen.

Pitkällä aikavälillä Ruukki saa ratkaisuliiketoiminnoista ja niitä tukevista erikoisterästuotteista vahvaa kilpailuetua. Mitä syvemmillä erikoistumisella ollaan, sitä parempaa asiakkaan prosessien ymmärrystä tarvitaan ja sitä läheisempää ja pitkäjänteisempää asiakasyhteistyö on.

Strategiset painopistealueet ennallaan

Ruukki panostaa voimakkaasti Itä-Eurooppaan ja Venäjään, ja merkittävimmät tulevaisuuden kasvupaikat ovat kehittyvillä markkinoilla. Vahvan aseman säilyttäminen Pohjoismaisilla markkinoilla on keskeistä pitkän aikavälin kannattavuudelle kaikissa liiketoiminnoissa.

Määrätietoinen ja johdonmukainen strategian toimeenpano luo vankan perustan yhtiön kehittämiselle ja kasvulle. Liiketoiminnan strategiset painopistealueet ovat:

- Rakentamisessa
 - Liike- ja toimitilarakentaminen
 - Asuinrakentaminen
 - Infrastruktuurirakentaminen
- Konepajateollisuudessa
 - Ohjaamot
 - Puomit
 - Energiateollisuuden laitteet
 - Keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet
- Teräsluokituiminnassa erikoisterästuotteet

Keskityimme pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja tavoitteenamme on rakentaa maailmanluokan toimitusketju kaikissa liiketoiminnoissa. Strategiaa täsmennettiin vuonna 2009 aiempaa tuotelahtoisemmaksi. Asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen on keskeistä, ja samalla panostamme monistettavien tuotteiden ja palvelujen sekä Ruukki-brändin kehittämiseen entistä enemmän.

Järjestelmällisellä, kaikki liiketoiminnat kattavalla osaamisen kehittämisellä ja kartuttamisella on keskeinen rooli Ruukin strategiassa. Rakentamisessa ja konepajateollisuudessa panostamme erityisesti suunnitteluosaamisemme edelleenkehittämiseen.

Monistamalla luodaan kilpailuetua ja tehokkuutta

Viime vuosina Ruukki on investoinut voimakkaasti ratkaisuliiketoimintoihin, ja olemme rakentaneet erityisesti kehittyville markkinoille laajaa valmistus- ja myyntiverkostoa. Myös erikoisterästuotteissa suurimmat investoinnit tuotantoon on tehty. Jatkossa voimme keskittyä liiketoiminnan kasvattamiseen näitä investointeja hyödyntäen.

Strategian toteuttamisen seuraavassa vaiheessa vahvistetaan Ruukin liiketoimintojen ydintä. Nykyisten liiketoiminta-alueiden markkina-asemia vahvistetaan ja samalla osaamista, toiminnallista laadukkuutta sekä kustannustehokkuutta kehitetään edelleen.

Kun liiketoiminnalla on vahva ydin voimme käyttää samoja tuote- ja toimintakonsepteja eri markkinoilla, ja siten pystymme luomaan kannattavaa kasvua, parantamaan kilpailuetua ja kustannustehokkuutta. Työkoneiden ohjaamot, rakentamisen kattotuotteet ja konseptirakentamisen tuotteet, kuten hallijärjestelmät, ovat esimerkkejä monistettavista ydinliiketoiminnoista. Tällaisten liiketoimintakonseptien muodossa Ruukin osaamisen siirtäminen maasta ja yksiköstä toiseen takaa tasalaatuisen ja luotettavan asiakaspalvelun koko markkina-alueella.

Tuotannossa suunnittelemme mallitehtaita ja rakennamme standardisoituja prosesseja, jotta parhaat käytännöt ja vahvin osaaminen kyetään viemään koko Ruukkiin. Liiketoimintakonseptien monistettavuuden kehittäminen kattaa koko arvoketjun markkinoinnista valmistukseen ja tuotekehitykseen.

Liiketoimintarakenteen kehittämisessä painotetaan monistamista ja tasapainottamista

Maailmanlaajuinen talouskriisi on ravistellut Ruukin asiakasteollisuuksia rajusti. Kriisi iski keskeiselle markkina-alueelle Itä-Euroop-

paan ennakoitua vahvemmin ja keskeisen myyntivaluutan, euron vahvistuminen samanaikaisesti vaikeutti osaltaan liiketoimintaa.

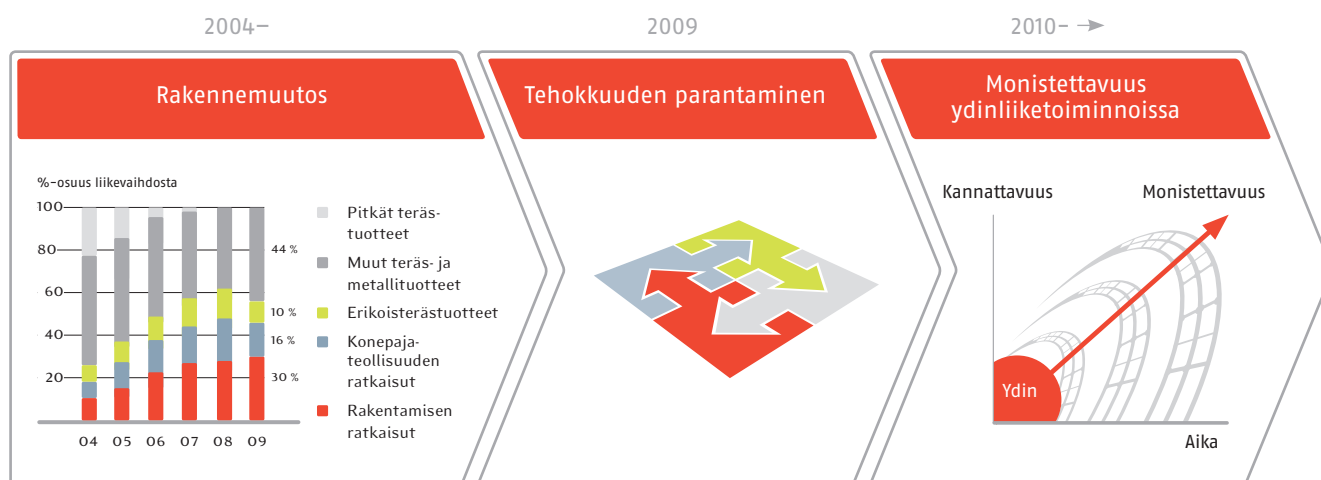
Vaikka Ruukin kehittyminen terästuottajasta rakentamisen ja konepajateollisuuden ratkaisutoimittajaksi on edennyt, emme ole olleet tarpeeksi pitkällä muutoksessa eikä erikoisterästuotteiden osuus teräsluokasta ole ollut vielä riittävän suuri. Lisäksi talouskriisi vaikutti erityisesti investointeihin ja itäisen Euroopan kehittämiseen, mitkä ovat yhtiön keskeisiä kasvutekijöitä.

Tämän vuoksi jatkamme kasvuumme ratkaisuissa, erikoisterästuotteissa ja itäisessä Euroopassa, mutta tasapainotamme toimintaa kasvattamalla myös niiden liiketoimintojen osuutta, jotka kestävät talouden syklisyyttä entistä paremmin. Tasapainottamalla kyetään myös hajauttamaan pitkän aikavälin kasvutekijöiden ja yhte-nevien loppuasiakassegmenttien tuomia riskejä liiketoiminnoille.

Liiketoimintarakenteen tasapainottamisessa tarkastellaan erityisesti seuraavia tekijöitä:

- Kysynnän ohjautuminen: Investointikysynnän tasapainottamiseksi lisätään kuluttajavetoisen kysynnän, mm. asuinrakentamisen sekä auto- ja kodinkoneteollisuutta palvelevien liiketoimintojen osuutta liikevaihdosta.
- Syklisyys: Syklisyyden vähentämiseksi kasvatetaan talouden heilahteluihin vähemmän reagoivien segmenttien, kuten infrastruktuuri- ja korjausrakentamisen osuutta liiketoiminnoista. Lisäksi panostetaan asiakastoimialoihin, jotka kehittyvät eri tavoin talouden sykleissä, esim. konepajateollisuudessa kaivosteollisuuteen ja energiateollisuuden laitevalmistukseen.
- Markkina-alue: Liiketoiminnan lisääminen Länsi-Euroopan markkinoilla tasapainottaa kehittyvien markkinoiden voimakkaita liiketoiminnan vaihteluita.

Rakennemuutoksen vaiheet

Strategian toteuttaminen vuonna 2009

Vuonna 2009 maailmanlaajuinen talouskriisi ja sen vaikutukset asiakasteollisuuksiin heikensivät merkittävästi Ruukin tulosta. Yhtiön liikevaihto laski ja asetetuista kannattavuustavoitteista jäätettiin selvästi.

Vuonna 2009 keskityimme erityisesti tehokkuuden parantamiseen. Vaikeassa markkinatilanteessa pystyttiin merkittävästi parantamaan tehokkuutta ja kustannuskilpailukykyä konserninlaajuisesti.

Pitkällä aikavälillä Ruukin kannattavuus on ollut hyvä. Ennen talouskriisiä, vuosina 2005–2008 Ruukki ylitti asettamansa liikevoittomarginaalin tavoitteen sekä tavoitteen sijoitetun pääoman tuotolle. Vuosilta 2005–2009 yhtiö on maksanut osinkoa yhteensä noin 993 miljoonaa euroa (vuoden 2009 osalta laskettu olettaen, että hallituksen osinkoesitys 0,45 euroa / osake toteutuu).

Ruukin taloudellinen asema on vahva. Nettovelkaantumisasaste (gearing) vuoden 2009 lopussa oli 22,3 prosenttia (7,9). Tämä on selkeästi alle asetetun rajan. Vaikeassa markkinatilanteessa vakavaraisuus ja alhainen velkaantumisasaste ovat merkittäviä etuja, jotka mahdollistavat yhtiön pitkäjänteisen kehittämisen.

Tehostamisohjelma edennyt ennakoitua nopeammin

Konserninlaajuinen kolmevuotinen toiminnan tehostamisohjelma (Boost) on edennyt ennakoitua nopeammin. Ohjelmaan liittyvät pysyvät tulosparannukset liikevoittoon vuonna 2009 olivat yhteensä 72 miljoonaa euroa. Käynnistettyjen hankkeiden vaikutus liikevoittoon vuositasona vastaa noin 90 miljoonaa euroa.

Ohjelman tavoitteena on tehostaa merkittävästi Ruukin toimintaa sekä parantaa kilpailukykyä ja kannattavuutta pysyvästi. Ohjel-

malla tavoitellaan 150 miljoonan euron parannusta yhtiön liikevoittoon vuoden 2011 loppuun mennessä. Ohjelma aloitettiin lokakuussa 2008.

Suurimmat yksittäiset hyödyt vuonna 2009 saatiin teräslieketuiminnan tehostamishankkeista keskittämällä teräspalvelukeskusten toimintoja Pohjoismaissa, toimitusketjun tehostamisesta sekä rakentamisen tehostamisohjelmasta Venäjällä ja Puolassa. Toiminnan tehostamisohjelman keskeisimmät hankkeet vuonna 2009:

- Teräslieketuiminnan teräspalvelukeskusverkoston toimintoja, tuotevalikoimaa ja osaamista keskitetään palvelun kehittämiseksi. Osavalmistus keskitetään Raahen ja Seinäjoen teräspalvelukeskusorganisaatioon ja Tampereen sekä Järvenpään toinen palvelukeskus suljettiin.
- Rakentamisen toimintoja tehostettiin keskittämällä tuotantoa entistä suurempiin yksiköihin Suomessa, Baltiassa ja itäisessä Keski-Euroopassa.
- Rakentamisen tuotannon tehostamisohjelmat Obornikissa Puolassa ja Obninskissa Venäjällä saatiin päätökseen.
- Konepajaoosaamista vahvistettiin tulevaisuuden kasvualueilla erityisesti itäisessä Keski-Euroopassa ja Kiinassa keskittämällä toimintoja. Tähän liittyen komponenttien valmistus siirrettiin Ruotsista pääosin Puolaan, lähelle asiakkaita.

Vahva rahoitusasema luo perustan yritysostoille

Markkinatilanne ei suosinut yritysostoja, ja vuosi 2009 oli yrityskaupoissa hyvin hiljainen. Yritysostoja tehtiin vain yksi: Ruukki osti Norjan johtaviin teollisuus- ja liiketilojen teräsrunkorakentajiin kuuluneen Skalles Eiendomsselskap AS:n osakekannan. Osto vahvisti Ruukin asemaa Pohjoismaiden teräsrakentamisessa. Kauppa vahvistui helmikuussa.

Yritysostojen mahdollisuuksia tutkitaan kaiken aikaa aktiivisesti, ja Ruukin vahva rahoitusasema luo vahvan perustan yritysostoihin. Yhtiön omavaraisuusaste oli vuoden 2009 lopussa 59,9 pro-

Taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

	Tavoite asetettu	Tavoite	Toteuma				
			2009	2008	2007	2006	2005
Liikevaihdon kasvu, %, vertailukelpoinen	vuonna 2006	>10 %	-49,1	2,3	11,5	12,5	18,5
Liikevoitto, % liikevaihdosta, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä	vuonna 2008 (aiemmin >12 %)	>15 %	-15,7	15,3	17,0	15,6	18,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	vuonna 2006	>20 %	-14,2	25,6	29,8	31,4	32,8
Nettovelkaantumisasaste, %	vuonna 2006	~60 %	22,3	7,9	1,4	1,2	22,8
Osingot ja osinkopolitiikka							
Osinko / osake, €			0,45*	1,35	1,70+0,30	1,50+0,50	1,40
Osinko / tulos, %	vuonna 2006	40–60 %	neg.*	46,1	60,4	55,1	41,9
Osinko, M€			62*	187	277	276	191

* Hallituksen voitonjakoesitys.

senttia (65,9). Korolliset nettorahoitusvelat olivat vuoden lopussa 336 miljoonaa euroa (155).

Ruukin rakennemuutokseen ja kasvuun investoitiin ennen globaalia talouskriisiä voimakkaasti. Rakennemuutosta tukevia yritysjärjestelyjä tehtiin vuosina 2004–2008 runsaasti, ja niihin investoitiin yhteensä yli 270 miljoonaa euroa. Ratkaisuliiketoimintojen kasvusta noin puolet on tullut yritystostojen kautta.

Investointeja maltillisesti ja keskittyen

Vaikeasta markkinatilanteesta johtuen vuonna 2009 investointeja tehtiin vähän. Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin investoitiin tilikaudella yhteensä 161 miljoonaa euroa (229), joista ylläpitoinvestointeja oli 76 miljoonaa euroa (76). Vuonna 2010 investointeja arvioidaan tehtävän noin 180 miljoonalla eurolla.

Ruukki Constructionin investoinnit vuonna 2009 olivat yhteensä 37 (74) miljoonaa euroa, Ruukki Engineeringin investoinnit 13 (19) miljoonaa euroa ja Ruukki Metalsin investoinnit 107 (129) miljoonaa euroa.

Vuodesta 2005 Ruukki on tehnyt yhteensä noin 430 miljoonan euron arvosta uusininvestointeja. Ylläpitoinvestointeja on vuodesta 2005 lähtien tehty vuosittain noin 50–80 miljoonalla eurolla.

Viime vuosien aikana Ruukki on kehittänyt toimintoja ja osamista sekä lisännyt rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkaita palvelevaa kapasiteettia kehittyvillä markkinoilla itäisessä Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Kiinassa. Lisäksi yhtiö on investoinut erikoisterästuoteosaamiseen ja -valmistuskapasiteettiin. Näiden investointien ansiosta Ruukilla on nyt hyvin moderni tehdasverkosto sekä Pohjoismaissa että kehittyvillä markkinoilla.

+ Vuoden 2009 markkinatilanteesta hallituksen toimintakertomuksessa sivuilla 82–88 ja liiketoimintaympäristön esittelyssä sivuilla 6–7.

+ Liiketoimintojen esittely sivuilla 18–23.

+ Ruukin energiatehokkaat tuotteet ja ratkaisut tuovat kustannustehokkuutta asiakkaille. Lue lisää tuotekehityksestä sivuilta 30–33.

Yritystostot 2005–2009	Ostohetken liikevaihto ¹ M€	Ostohetken henkilöstö	Toteu- tuminen
Skalles Eiendomsselskap AS, Norja	16	50	2/2009
UAB Gensina, Liettua	9	82	12/2008
Hybri-Steel Oy, Suomi			4/2008
Wolter Metallverarbeitung GmbH, Saksa	5	31	2/2008
Aprítógépgyár Zrt, Unkari	43	740	5/2007
Scanbridge AS, Norja	9	75	4/2007
AB Omeo Mekaniska Verkstad, Ruotsi	23	55	1/2007
AZST-Kolor CJSC, Ukraina		100	6/2006
000 Ventall, Venäjä	70	1 250	6/2006
Steel-Mont a.s., Slovakia	27	130	3/2006
PPTH Steelmanagement, Suomi	101	500	1/2006
Syneco Industri AB, Ruotsi	37	495	10/2005
Metalplast-Oborniki, Puola	65	685	6/2005

¹ Ostohetkeä edeltävän täyden tilikauden liikevaihto.

Yritysimyynnit 2005–2009	Myyntihetken liikevaihto ¹ M€	Myyntihetken henkilöstö	Toteu- tuminen
Gävlen maalauslinja, Ruotsi		35	11/2008
Carl Froh GmbH, Saksa	58	200	6/2008
Ruukki Welbond BV, Hollanti	10	45	11/2007
Ruukki Betonstahl GmbH, Saksa	66	68	11/2007
Osakkuusyhtiö Oy Ovako Ab, Suomi			11/2006
Frederician tehdas, Tanska	15	21	11/2006
Duisburgin palvelukeskus, Saksa		75	9/2006
Metalplast Sytems Sp.zo.o., Puola	8	245	8/2006
Betoniteräслиiketoiminta, Pohjoismaat	328	690	8/2006
Halikon tehdas, Suomi	13	100	10/2005
Froh HouseTech GmbH, Saksa	12	50	9/2005
Pitkät terästuotteet (Ovako), Suomi	600	1 900	5/2005

¹ Myyntihetkeä edeltävän täyden tilikauden liikevaihto.

Vaikeassa markkinatilanteessa vakavaraisuus ja alhainen velkaantumisaste ovat merkittäviä etuja.

Strategian pääkohdat

	Keskeiset liiketoimintasegmentit	Kasvun mahdollistajat pitkällä aikavälillä	Strategian keskeiset teemat	Esimerkkejä liiketoiminnan tasapainottamisesta ja monistettavista liiketoiminnoista
 Ruukki Construction Tahtotila: Euroopan johtava teräsrakentaja	Liike- ja toimitilarakentaminen sekä asuinrakentaminen Pohjoismaissa, Baltiassa, itäisessä Keski-Euroopassa, Venäjällä ja Ukrainassa sekä infrastruktuurirakentaminen erityisesti Pohjoismaissa.	Kansantalouden kasvu. Rakentamisen kehittäminen. Kaupallisen ja teollisen rakentamisen tarve Itä-Euroopassa: puutteet infrastruktuurissa, uudis- ja korjausrakentamisen tarve, asuinrakentamiseen sijoitettava, kasvava keskiluokka.	Markkina-aseman vahvistaminen itäisessä Keski-Euroopassa ja Itä-Euroopassa. Investoidun kapasiteetin hyödyntäminen.	Asuin- ja infrastruktuurirakentamisen sekä Länsi-Euroopan markkinoiden painotuksen lisääminen. Rakentamisen kattotuotteet ja konseptirakentamisen tuotteet, kuten hallijärjestelmät.
 Ruukki Engineering Tahtotila: Halutuin toimittaja globaalisti toimiville raskaiden koneiden valmistajille	Ohjaamot, puomit, energiateollisuuden laitteet sekä keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet eurooppalaisille, globaalisti toimiville yrityksille.	Globalisaatio ja tuottavuuden kehitys: uusien talousalueiden synty, maailmanlaajuinen energiankulutuksen kasvu ja uusiutuvien energia-muotojen lisääntyvä tarve.	Kasvaminen todelliseksi konepajateollisuuden toimijaksi. Osaamisen ja resurssien keskittämisen valittujen tuotealueiden kehittämiseen.	Energia-, offshore-, ajoneuvonosturi- ja kaivos-teollisuuden asiakkuuksien lisääminen. Konepajateollisuudelle toimitettavat asennusvalmiit ohjaamot, puomit ja öljypohjat.
 Ruukki Metals Tahtotila: Pohjoismaiden johtava terästoimittaja, jolla on vahva osaaminen erikoisterästuotteissa	Erikoisterästuotteet & teräsluokkien vahva markkina-asema Pohjoismaiden markkinoilla.	Tuottavuus ja energia-tehokkuus: tarve entistä pitkäikäisemmille, kestävämmille ja energiatehokkaammille lopputuotteille.	Markkina-aseman vahvistaminen Pohjoismaissa ja erikoisterästuotteiden myynnin ja jakelun kehittämisen kansainvälisesti. Kustannustehokkuuden jatkuva parantaminen.	Auto- ja kodinkoneiteollisuuden osuuden lisääminen. Länsi-Euroopan markkinoiden painottaminen, myynnin kasvattaminen myös Euroopan ulkopuolella. Teräspalvelukeskusten asiakaspalvelu ja toimitukset sekä asiakkaiden sovellustuki eri markkina-alueilla.

Asema markkinoilla	Kilpailuedut	Keskeiset kilpailijat	Toiminnan tehostamisen keskeiset hankkeet	Merkittävät investoinnit	Esimerkkejä tuotekehityksestä ja valmistus-tekniologiasta
Nykytila markkinoilla			Strategian toteuttaminen 2009		
Teräsrakentamisen edelläkävijä Pohjois-Euroopassa, itäisessä Keski-Euroopassa sekä Itä-Euroopassa. Pohjoismaiden johtava pohjarakenteiden ja liikenneväylien infrastruktuurirakentaja. Yksi johtavista asuinrakentamisen teräskattotuotteiden toimittajista.	Innovatiiviset, nopeat, turvalliset ja tehokkaat asiakkaan tarpeen mukaiset rakentamisen ratkaisut. Yhteensopivat, esivalmistetut komponentit ja järjestelmät. Asiantuntevat suunnittelu-, projektinjohto- ja asennuspalvelut. Pitkäaikaiset asiakassuhteet ja vahva asema kotimarkkinoilla.	Järjestelmätoimittajat, kuten Lindab, Trimco, Lentab. Komponentti-toimittajat, kuten Kingspan, Metall Profil, Balex Metal, Blachy Pruszyński. Globaalien teräsyhtiöiden rakentamisen liiketoiminnot. Paikalliset pienet yhtiöt. Korvaavat rakennusmateriaalit, kuten tiili ja betoni.	Tehokkuutta lisättiin keskittämällä ja uudelleen järjestämällä rakentamisen tuotantoa itäisessä Keski-Euroopassa, Baltiassa ja Suomessa. Venäjällä ja Puolassa tehostamisohjelmat.	Investointeja valmistui sandwich-paneelien ja profiilien tuotantoon Romaniassa, Ukrainassa ja Suomessa. Eräitä investointeja Venäjällä ja Ukrainassa lykättiin markkinatilanteen vuoksi.	Paalutustyötä tehostava RD-porapaalujärjestelmä infrastruktuurirakentamiseen. Rakennusten vesikattotoina käytettävä teräskate Decorrey.
Johtava järjestelmä- ja komponenttitoimittaja globaalisti toimiville nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden sekä energiateollisuuden kone- ja laitevalmistajille.	Kokonaistoimitukset: asennusvalmiit järjestelmät ja komponentit. Tehokas valmistusverkosto kehittyvillä markkinoilla. Kyky siirtää / toistaa / lisätä tuotantoa globaalissa valmistusverkostossa ja laajentua kansainvälisesti asiakkaiden kanssa. Vahva materiaaliostaminen. Pitkäaikaiset asiakassuhteet.	Ohjaamovalmistajat, kuten Fritzsche, Bosal-Sekura Industries. Puomi- ja puomikomponenttivalmistajat, kuten Vlassenroot, Henschel Engineering, PPS Group a.s. Keskisuuret paikalliset komponenttivalmistajat.	Konepajaosamisen vahvistaminen tulevaisuuden kasvualueilla erityisesti itäisessä Keski-Euroopassa ja Kiinassa. Toimintojen uudelleen järjestämisen Unkarissa ja tuotannon siirto Ruotsista Puolaan, lähelle asiakkaita.	Pääasiassa laiteinvestointeja energia- sekä nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuteen toimitettavien komponenttien valmistukseen.	Nostolaitekomponenttien ja teleskooppipuomien tuotekehitysprojekteja, tutkitaan kennorakenteiden hyödyntämistä vaativien raskaiden komponenttien valmistuksessa.
Vahva asema ydinmarkkinoilla Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Edelläkävijä erikoisterästuotteissa. Monipuoliset palvelut teräspalvelukeskuksissa Suomessa, Ruotsissa, Puolassa ja Venäjällä.	Ensiluokkaiset erikoisterästuotteet. Asiakkaille räätälöidyt tuotteet. Joustavat ja luotettavat toimitukset asiakastarpeen mukaan joko tehtaalta, palvelukeskuksista tai varastoista. Laaja palvelukeskusverkosto. Pitkäaikaiset asiakassuhteet ja vahva asema ydinmarkkinoilla.	Erikoisterästuotevalmistajat, kuten SSAB, Dillinger Hütte, Salzgitter. Pohjoismaiset palvelukeskukset, kuten BE Group, Tibnor, Kontino, Norsk Stål. Kansainväliset teräsvalmistajat, kuten ArcelorMittal, ThyssenKrupp, Corus.	Teräspalvelukeskusverkon keskittäminen ja uudelleen järjestäminen Pohjois-Amerikassa. Hankkeita toimitusvarmuuden parantamiseksi ja erikoisterästuotteiden osuuden lisäämiseksi.	Investointeja erikoisterästuoteosaimisen ja -kapasiteetin lisäämiseksi ja arkkiliinainvestointeja Venäjän ja Puolan teräspalvelukeskuksiin.	Yksi maailman lujimmista kuuma-valssatuista rakenneteräksistä Optim 1500 QC, joka valmistetaan Ruukin kehittämällä suorasammutusmenetelmällä. Purex-maalipinnoite mm. vesikattotoihin.

OPTIMISING

Projektiosaajat varmistavat taloudellisesti ja toiminnallisesti parhaat rakentamisen ratkaisut

Suunnitteluosaamisemme voidaan liittää kiinteäksi osaksi rakentamisen projekteja. Kun etsimme yhdessä asiakkaiden kanssa parhaat rakentamisen ratkaisut, voimme jo tarjousvaiheessa valita asiakkaillemme kokonaistaloudellisesti tehokkaimman vaihtoehdon.

Kehitämme asiakkaan tarpeitten mukaisen suunnitteluratkaisun joko yksittäiseen kohteeseen tai monen rakennuksen kokonaisuuteen. Ruukin suunnitteluosaaminen kattaa kaikki teräsrunkorakennesuunnittelun vaiheet jännevälien optimoinnista ristikoiden jaon optimointiin erilaisilla rakennerratkaisuilla.

Asennusvaiheessa vastaamme siitä, että rakenteet tulevat asennetuiksi ajallaan, oikein ja turvallisesti. Monessa tapauksessa rakenteiden korkea esivalmistusaste vähentää hitsaustyötä työmaalla, mikä puolestaan lyhentää rakentamisaikaa ja parhaassa tapauksessa nopeuttaa koko projektin valmistumista.

Ammattitaitoisella projektinjohdolla varmistamme rakenteiden suunnittelun, valmistuksen ja asennuksen saumattoman yhteistyön. Ruukin projektijohto ulottuu myynnistä projektin onnistuneeseen päätökseen saakka, ja asiakkaidemme osuus kokonaisuudesta helpottuu.

Esimerkiksi Norjaan rakennettavan Framon öljy- ja kaasualan massiivisen, 15 000-neliöisen tuotantolaitoksen teräsrakennurakkaan kuului runkorakenteiden suunnittelu, valmistus ja asennus. Kokonaistaloudellisesti tehokkain ratkaisu löytyi jo tarjousvaiheessa. Teräsrunko optimoitiin vaativan nosturikapasiteetin tarpeitten ja normien mukaiseksi suunnitteluratkaisuksi ja koko rakennuksen runkojärjestelmä mallinnettiin 3D-lujuuslaskentaohjelmalla. Perustuskustannukset minimoitiin niin, että teräsrakenteet oli edullista paitsi valmistaa myös kuljettaa ja asentaa.

More with metals.

Ruukki Construction

Ratkaisuja nopeaan ja turvalliseen teräsrakentamiseen

- Monipuolista liike- ja toimitilarakentamisen ja asuinrakentamisen osaamista
- Suunnitteluosaamisesta ja paikallisesta läsnäolosta kilpailuetua teräsrakentamiseen
- Mittavia sopimuksia infrastruktuurirakentamiseen

Rakentamisen liiketoiminta, Ruukki Construction toimittaa rakentamista nopeuttavia ja tehostavia teräsrakentamisen ratkaisuja liike- ja toimitilarakentamiseen, infrastruktuurirakentamisessa pohjarakentamiseen ja liikenneväylärakentamiseen sekä rakentamisen kattotuotteita.

Ruukin tavoitteena on olla Euroopan johtava teräsrakentaja. Rakentamisen strategiset painopistealueet ovat liike- ja toimitilarakentaminen, asuinrakentaminen sekä infrastruktuurirakentaminen.

Kilpailuetua haetaan kehittämällä uusia rakentamista nopeuttavia ja tehostavia ratkaisuja. Suunnittelijoita, rakennuttajia ja rakennusliikkeitä palvellaan paikallisesti kansainväliseen teräsrakentamisen osaamiseen perustuvalla tuote- ja palveluvalikoimalla. Keskitymme pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin.

Vuosi 2009: rakentamisen osuus konsernin liikevaihdosta nousi 30 prosenttiin

Vuonna 2009 Ruukki Constructionin liikevaihto laski 589 miljoonaan euroon (1 067). Liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä oli -49 miljoonaa euroa (132). Rakentamisen osuus koko konsernin liikevaihdosta oli

30 prosenttia (28). Liikevaihdon lasku johtui pääosin heikosta kysynnästä. Infrastruktuurirakentamisen liikevaihto laski selvästi vähiten, sillä tie- ja väylähankkeiden aktiviteettitaso Pohjoismaissa oli hyvä. Liikevoittoa laskivat myyntimäärien ja -hintojen lasku. Myyntihinnot laskivat vuoden alkupuoliskolla kaikilla markkina-alueilla sekä teräsmateriaalin hinnan laskun että kiristyneen kilpailutilanteen seurauksena. Korkeilla raaka-ainehinnoilla tuotetun oman teräsmateriaalin sekä kalliin varastossa olleen ulkoisen materiaalin käyttö heikensivät kannattavuutta erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Tuotantoa tehostettiin keskittämällä

Konserninlaajuiseen toiminnantehostamisohjelmaan liittyen vuonna 2009 rakentamisen tuotantoa järjestettiin uudelleen tehtaiden välillä. Tehokkuutta lisättiin keskittämällä tuotantoa, minkä seurauksena tuotantopaikkoja suljettiin Baltiassa, Tsekissä ja Unkarissa. Latviassa ja Liettuaassa sijaitsevien profiloitintehaiden tuotanto siirrettiin Viroon. Tsekin ja Unkarin tehtaiden tuotanto siirrettiin suurempiin yksiköihin Puolaan ja Romaniaan.

Runkoja ja julkisivupaneeleja valmistavalla Obornikin tehtaalla Puolassa ja Obninskissa Venäjällä saatiin valmiiksi tehostamisohjelmat.

Suomessa tehostettiin rakentamisen tuotantoa Vimpelissä, Alajärvellä ja Peräseinäjoella sekä liiketoiminnan kehityksen ja talonrakentamisen myynnin organisaatioita järjestettiin uudelleen. Kalojen tehdas siirtyi palvelemaan konepajateollisuuden asiakkaita.

Uusia tuotteita entistä tehokkaampaan rakentamiseen

Vuonna 2009 Ruukki toi infrastruktuurirakentamisen markkinoille uudistetun RD-poropaalujärjestelmän, jonka jatkostekniikka tehostaa paalutustyötä huomattavasti. Järjestelmä lanseerattiin Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Uusi rakennusten vesikattoina käytettävä teräskate Decorrey lanseerattiin vuonna 2009 Baltian ja itäisen Keski-Euroopan markkinoille.

Ruukki keskittyy tuotteisiin ja liiketoimintakonsepteihin, jotka ovat monistettavissa maasta toiseen. Rakentamisessa tästä esimerkkejä ovat rakentamisen kattotuotteet, konseptirakentamisen tuotteet, kuten hallijärjestelmät sekä nopea ja kustannustehokas asuinkeuhkonkonsepti, joka lanseerataan Venäjän markkinoille vuoden 2010 aikana. (Lue Ruukin tuotteiden ja ratkaisujen energia- ja tehostus- ja turvallisuus- ja laatu- ja ympäristö- ja sosiaalisen vastuun sivuilta 30-33.)

Tunnustusta teräsrakentamisesta

Vuonna 2009 Ruukin osaaminen sai kansainvälistä tunnustusta. Ruotsin teräsrakentamisen instituutti, Stålbyggnadsinstitutet, valitsi Malmön Swedbankstadionin Ruotsin vuoden teräsrakennukseksi. Norjan teräsyhdistys ja Norjan teräsrakennusyhdistys valitsivat Drammenissa sijaitsevan Ypsilon-kävelysillan Norjan vuoden teräsrakenteeksi. Silta oli jo aiemmin saanut Euroopan teräsrakennusyhdistyksen terässiltapalkinnon.

Investointeja maltillisesti

Vuoden 2009 alussa saatiin päätökseen norjalaisen Skalles Eien-
domsselskap AS:n osto, joka vahvisti Ruukin asemaa pohjoismai-
sessa teräsrakentamisessa. Skallesin ja joulukuussa 2008 ostetun
liettualaisen teräsrakentajan UAB Gensinan integrointi Ruukkiin
toteutuivat suunnitelmien mukaisesti.

Investointeja tehtiin vuonna 2009 maltillisesti. Ruukki Construc-
tionin investoinnit vuonna 2009 olivat yhteensä 37 miljoonaa euroa.
Vuoden alussa valmistuivat Romanian tehtaan sandwich-paneelilinja
ja Ukrainan profiililinjoiden siirto. Vaikean markkinatilanteen vuoksi
Ukrainaan suunnitellun sandwich-paneelilinjän käyttöönottoa
lykättiin ja Venäjän Obninskin paneelitehdasinvestointi keskeytet-
tiin. Mittava investointiohjelma Venäjän ja Itä-Euroopan rakentami-
sen valmistuskapasiteetin lisäämiseksi saatiin pääosin valmiiksi jo
vuonna 2008.

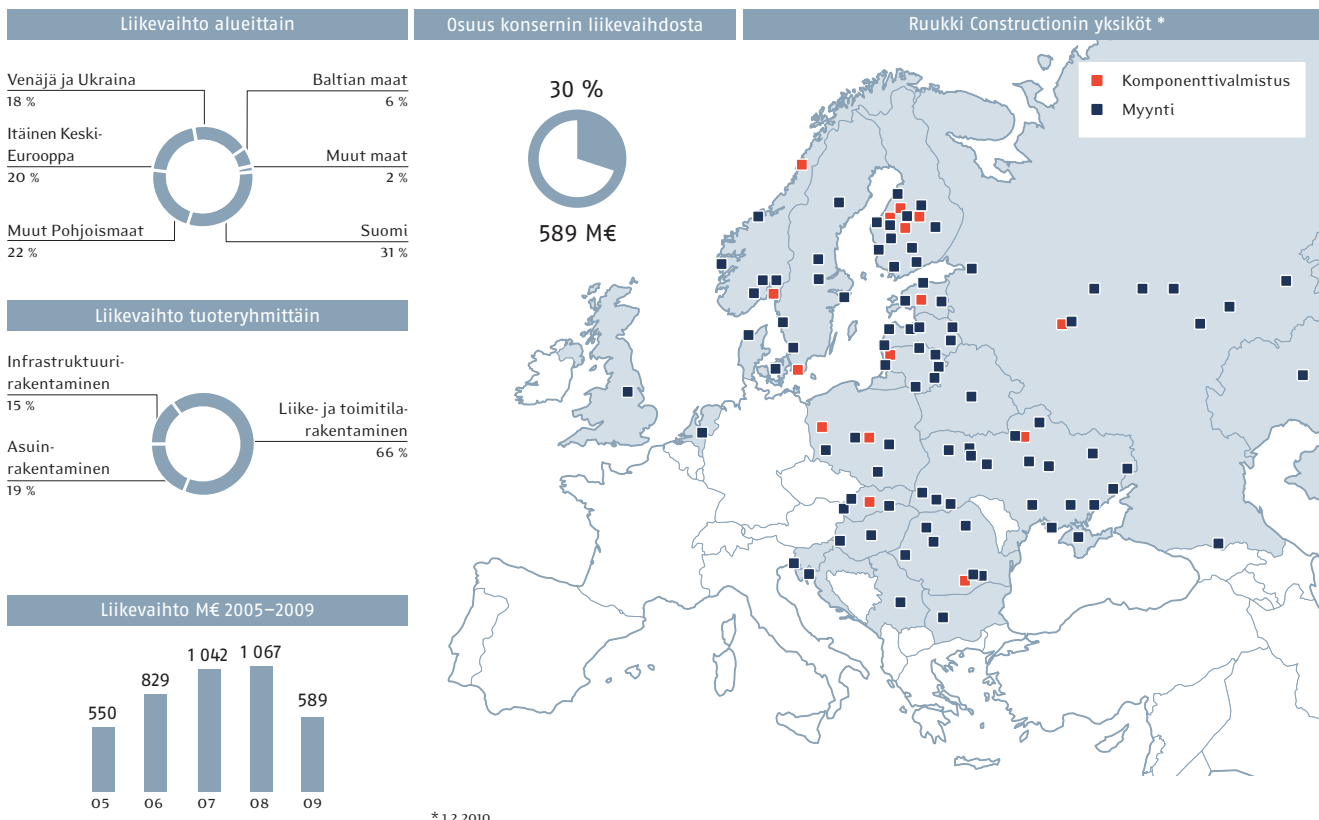
Vuoden 2009 lopulla avattiin Alajärven uusi sandwich-paneeliteh-
das, jonka korkea automaatioaste parantaa kilpailukykyä. Vuoden
lopulla tehtaalta valmistuivat ensimmäiset, vuonna 2010 voimaan
tulleet uudet lämmöneristysmääräykset täyttävät paneelitoimituk-
set.

Marraskuussa avattiin uusin Ruukki Express -palvelupiste Kuo-
pioon. Ruukki Express on rakennusalan ammattilaisia ja kuluttajia
palveleva myymälä- ja palvelukonsepti, johon kuuluu 38 myymälää,
suurin osa Baltiassa.

Merkittäviä sopimuksia haastavasta markkinatilanteesta huolimatta

Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta Ruukki sopi vuoden
2009 aikana useista rakentamisen toimituksista. Hankkeisiin lukeu-
tuu tehokkaita, aikaa säästäviä ratkaisuja liike- ja toimitilarakenta-
miseen sekä vaativia toimituksia urheilurakentamiseen.

Suurin yksittäinen kauppa, noin 20 miljoonaa euroa, vuonna
2009 oli Ruotsin uuden kansallisstadionin (Swedbank Arena) sopi-
mus. Lisäksi Ruukki sopi toimituksista useisiin siltoihin Pohjois-
maissa: terässiltaratkaisussamme rakenteiden korkea esivalmistus-
aste vähentää hitsaustyötä työmaalla, mikä lyhentää rakentamisaika-
ja nopeuttaa siten koko projektin valmistumista. Vuonna 2009
sovittiin myös mm. laajasta rakentamisen toimituskokonaisuudesta
Pärnuun Viroon sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokseen sekä
Kuopion Energialle rakennettavan kattilalaitoksen teräsrakenne-
urakoinnista, jossa asiakkaana on Metson Voimantuotanto. Mm.
Helsingin Salmisaareen rakennettavassa liikuntakeskuksessa sekä
Tampereelle rakennettavassa Ikea-sisustustavaratalossa hyödynne-
tään Ruukin kehittämää rakenteiden toiminnallista palomitoitusta,
jolla varmistetaan teräsrakenteiden paloturvallisuus ja valitaan
rakennuksen eri osiin tehokkain palosuojausmenetelmä.

Ruukki Engineering

Asennusvalmiita järjestelmiä konepajateollisuuden asiakkaille

- Yhdenmukaistettu ja osaava valmistusverkosto
- Asennusvalmiit ohjaamot, puomit, energiateollisuuden laitteet sekä keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet
- Kaikki yksiköt kattava multi-site-sertifiointi

Konepajaliiketoiminta, Ruukki Engineering toimittaa komponentteja ja asennusvalmiita järjestelmiä konepajateollisuuteen. Asiakkaat ovat globaalisti toimivia raskaiden koneiden laitevalmistajia nosto- ja kuljetusväline-, energia-, meri- ja paperiteollisuudessa.

Nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden asiakkaille Ruukki toimittaa järjestelmiä, kuten asennusvalmiita työkoneiden ohjaamoja ja puomeja sekä keskiraskaita ja raskaita hitsattuja rakenteita, kuten runkoja. Energiateollisuuden laitevalmistajille toimitukset ovat tuulivoimalan konehuoneen komponentteja, laippa-aihoita ja tornilevyjä. Dieselmootoreihin Ruukki valmistaa öljypohjia ja moottorialustoja. Offshoroteollisuuden asiakkaille toimitetaan imuankkureita, joilla öljynporaustalut ankkuroidaan merenpohjaan, ja laivanrakennusteollisuuteen pääasiassa laivalevyjä ja -profiileita ja paperiteollisuuden tela-aihoita.

Ruukin tavoitteena on olla halutuin toimittaja globaalisti toimiville raskaiden koneiden valmistajille. Konepajateollisuuden strategiset painopistealueet ovat ohjaamot, puomit, energiateollisuuden laitteet sekä keskiraskaat ja raskaat hitsatut rakenteet. Keskitymme pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja tavoitteenamme on rakentaa maailmanluokan toimitusketju.

Kilpailuetuna on kyky huippulaatuisten komponenttien ja asennusvalmiiden järjestelmien globaaleihin toimituksiin. Ruukilla on resursseja tukea asiakkaiden liiketoimintaa kansainvälisesti: laaja valmistusverkosto Pohjoismaiden lisäksi kehittyvillä markkinoilla itäisessä Keski-Euroopassa ja Kiinassa, jonne globaalisti toimivat asiakkaat ovat yhä enemmän siirtäneet omaa valmistustaan.

Ruukki tehostaa olemassa olevan tuotantokapasiteetin käyttöä, parantaa asiakaspalvelua sekä laajentaa asiakaspohjaa siirtymällä tuotelähtöiseen toimintatapaan ja keskittämällä toimintoja entistä suurempiin yksiköihin.

Vuosi 2009: liikevaihto laski kaikissa asiakassegmenteissä

Vuonna 2009 Ruukki Engineeringin liikevaihto laski 312 miljoonaan euroon (765) ja liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä -16 miljoonaan euroon (128). Konepajaliiketoimintojen osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 16 prosenttia (20). Matala loppuasiakaskysyntä ja varastojen purkamisen laskivat saatujen tilausten määrää, ja liikevaihto laski kaikissa asiakassegmenteissä, eniten laivanrakennuksessa sekä nosto- ja kuljetusvälineiteollisuudessa. Myös myyntihinnat laskivat vuoden aikana. Osa vuosisopimuksista päättyi kesän kuluessa, ja uusien sopimusten mukaiset hinnat asettuivat edellistä sopimuskautta alemmalle tasolle. Liikevoittoa heikensivät toimitusmäärien pieneneminen, myyntihintojen lasku ja vuoden ensimmäisellä puoliskolla korkeilla raaka-ainehinnoilla varastoidun teräsmateriaalin käyttö. Laivanrakennusteollisuuden hiljaisen kysynnän vuoksi kannattavuus oli erityisen heikko Mo i Ranan -yksikössä Norjassa.

Valmistusverkostoa tehostettiin

Konserninlaajuiseen toiminnan tehostamisohjelmaan liittyen vuonna 2009 Unkarin Hatvanin tehtaan tuotanto siirrettiin Jászberényyn komponenttitehtaalalle ja hitsattujen komponenttien valmistus Ruotsin Hässleholmissa ja Oskarströmissä lopetettiin ja tuotanto siirrettiin pääosin Puolan yksikköön lähelle asiakkaita.

Kalajoen tehtaalalla valmistetaan jatkossa konepajateollisuuden komponentteja ja Peräseinäjoen yksikön konepajateollisuuden komponenttien valmistus siirretään muihin yksiköihin.

Norjan Mo i Ranan tehtaalalla päätettiin keskittyä tuulivoimalatornien laippa-aihioiden valmistukseen. Tehtaan taloudellisen tilan korjaamiseksi päätettiin vuoden lopussa selvittää tulevaisuuden vaihtoehtot, ml. toiminnan lopettaminen toistaiseksi.

Investointeja valmistusteknologiaan

Ruukki investoi uuteen valmistusteknologiaan konepajateollisuuden asiakkaiden palvelemiseksi. Ruukki Engineeringin investoinnit vuonna 2009 olivat yhteensä 13 miljoonaa euroa. Tavoitteena on tehostaa tuotantoa sekä parantaa tuottavuutta, tuotteiden laatua ja toimitusvarmuutta. Uusia laitteita käytetään energia- sekä nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden toimitettavien komponenttien valmistuksessa.

Vuonna 2009 otettiin käyttöön Shangaissa Kiinassa uusi tuotantohalli, jossa valmistetaan ohjaamoja ja hitsattuja ja koneistettuja

komponentteja. Kurikassa vietiin päätökseen koneistuskeskuksen ja ohjaamokokoonpanoyksikön kahden robottihitsausaseman asennus. Sepänkylässä ja Jászberényssä Unkarissa otettiin käyttöön uudet koneistuskeskukset.

Kurikan, Shanghain ja Wrocławin yksiköissä aloitettiin SAP-toiminnanohjausjärjestelmään liittyvä projekti, jonka tavoitteena on liiketoimintaprosessien ja tuotannon ohjauksen harmonisointi. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2010 kesällä.

Tuotteiden suunnitteluosaamista konepajateollisuudelle

Omaa suunnitteluosaamista konepajateollisuuden tuotteissa vahvistetaan. Kurikan yksiköstä Suomessa muodostetaan osaamiskeskus, johon keskitetään ohjaamoiden tuotekehitys. Tavoitteena on parantaa kilpailukykyä ja entisestään vahvistaa Ruukin osaamista ohjaamovalmistajana sekä lisätä ohjaamotoimituksia.

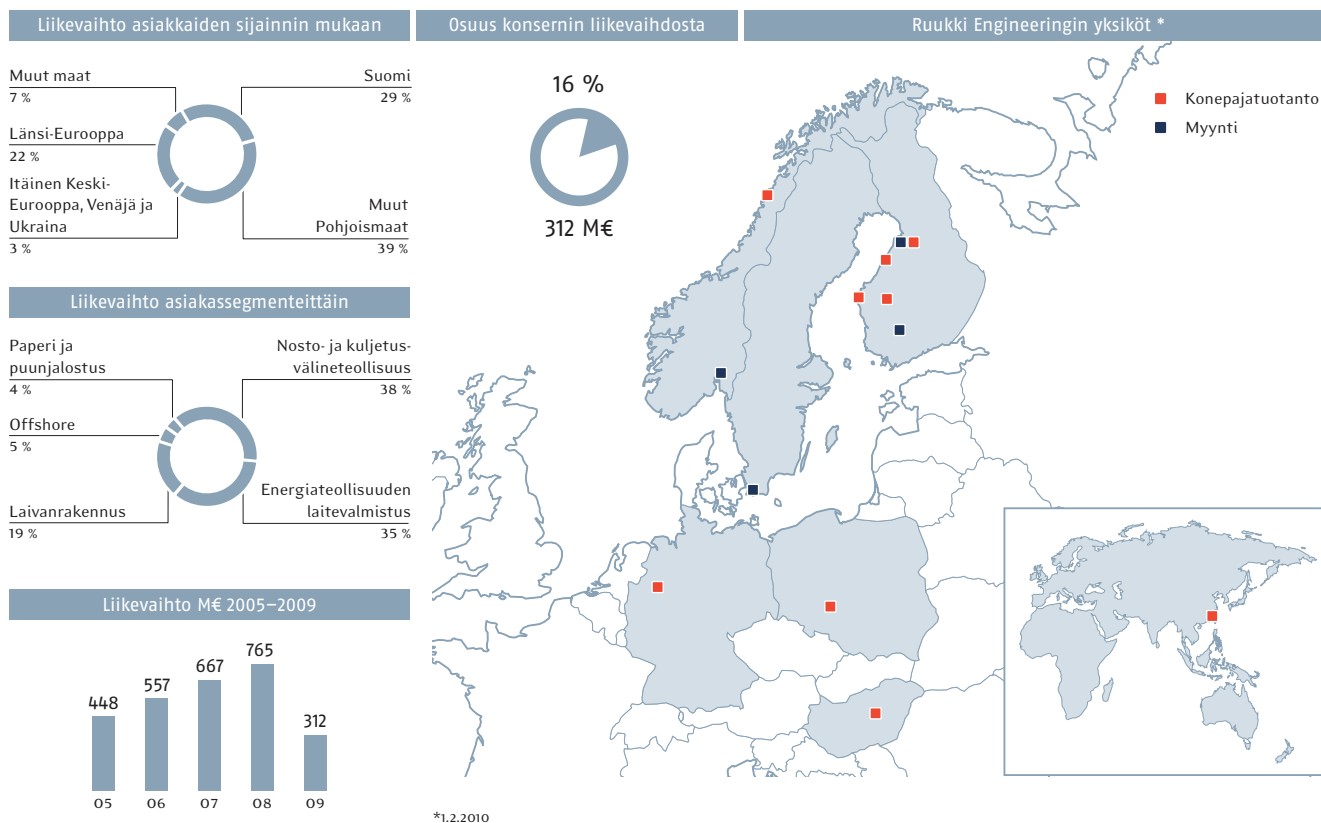
Nostolaitekomponenttien tuotekehitysprojekteja käynnistettiin vuonna 2009 useiden asiakkaiden kanssa. Puomituotteissa hyödynnetään Ruukin erikoislujia teräksiä. Teleskooppipuomien valmistusteknologiaa kehitetään edelleen. Vuonna 2009 tutkittiin kennorakenteiden hyödyntämistä vaativien raskaiden komponenttien valmistuksessa. (Lue Ruukin tuotteiden ja ratkaisujen energia- tehokkuudesta sivuilta 30-33.)

Valmistusverkoston kaikista

yksiköistä samat, tasalaatuiset palvelut

Ruukki Engineering sai vuonna 2009 kaikki yksiköt kattavan, riippumattoman arviointiorganisaation DNV Certification Oy:n myöntämän multi-site-sertifioinnin, joka osoittaa, että johtaminen, työtavat ja laatu ovat samanlaiset joka maassa ja kaikilla tehtailla. Sertifiointi kattaa toimintajärjestelmän laatusertifikaatin ISO 9000:2000, ympäristösertifikaatin ISO 14001:2004 sekä hitsauksen ISO 3834-2 -laadunvarmistussertifikaatin.

Panostamme tuulivoimaloiden tornirakenteiden kehittämiseen erilaisille rakennuspaikoille ja eri olosuhteisiin. Sisämaassa kustannustehokas sähköntuotanto edellyttää erityisen korkeita tuulivoimalatorneja.

Ruukki Metals

Ensiluokkaisia erikoisterästuotteita ja monipuolista teräsosaamista

- **Vahva asema ydinmarkkinoilla Pohjoismaissa**
- **Erikoisterästuotteiden valikoimaa laajennettiin**
- **Luotettava ja kattava teräspalvelukeskusten verkosto lähellä asiakkaita**

Teräsluokkatoiminnan eli Ruukki Metalsin tuotevalikoimaan kuuluivat kuuma- ja kylmävalssatut tuotteet, maali- ja metallipinnoitetut tuotteet sekä putket, tangot, palkit ja profiilit. Lisäksi välitystuotteina myydään ruostumatonta terästä ja alumiinia, joita prosessoidaan asiakkaille palvelukeskuksissa. Ruukki tarjoaa myös esikäsittely-, osavalmistus-, varastointi- ja logistiikkapalveluita sekä antaa teknistä tukea ja konsultointia. Keskeisimmät asiakastoimialat ovat raskas ja kevyt konepajateollisuus sekä rakennusteollisuus.

Teräsluokkatoiminnan tavoitteena on vahva läsnäolo kotimarkkinoilla Pohjoismaissa ja erikoisterästuotteiden osuuden kasvattaminen luokkatoiminnassa. Keskitymme pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja tavoitteenamme on rakentaa maailmanluokan toimitusketju.

Kilpailuetu kotimarkkinoilla perustuu laajaan teräspalvelukeskusten ja varastojen verkostoon, joka takaa nopeat asiakastoimitukset. Kattavaan asiakaspalveluun kuuluvat myös laaja tuotevalikoima ja prosessointipalvelut. Joustava toimintamalli asiakastoimituksissa – suoraan tehtaalta, palvelukeskuksesta tai varastosta – takaa asiakkaille parhaan ratkaisun myös toimitusajan ja -tämällisyyden

suhteen. Autamme asiakkaitamme kehittämään entistä toimivampia lopputuotteita ja suunnittelemme yhdessä asiakkaan kanssa uusia teräksen käyttökohteita.

Vuosi 2009: maalattujen ja sinkittyjen tuotteiden myynnin kehitys muita tuotteita parempi

Vuonna 2009 Ruukki Metalsin vertailukelpoinen liikevaihto oli 1 050 miljoonaa euroa (1 997). Vertailukelpoinen liikevoitto ilman kerta-luonteisia eriä oli -228 miljoonaa euroa (350). Teräsluokkatoiminnan osuus koko konsernin liikevaihdosta vuonna 2009 oli 54 prosenttia (52).

Terästuotteiden toimitusmäärät pysyivät poikkeuksellisen pieninä koko vuoden ajan. Erikoisterästuotteiden myynti laski muita tuoteryhmiä enemmän, sillä niitä käyttävien keskeisten teollisuudenalojen, kuten raskaan konepajaliiketoiminnan, aktiviteetti oli matala. Tappiollinen liikevoitto johtui pääosin terästuotteiden hyl-jaisena jatkuneesta kysynnästä sekä alkuvuoden heikosta hintakehityksestä. Ensimmäisen vuosipuoliskon terästuotannon matala kapasiteetin käyttöaste nosti tuotetun teräksen yksikkökohtaisia kustannuksia.

Teräspalvelukeskusverkosto organisoitiin uudelleen

Vuonna 2009 teräspalvelukeskusverkoston toimintoja, tuotevalikoimaa ja osaamista keskitettiin palvelun kehittämiseksi. Osavalmistus keskitettiin Raahen ja Seinäjoen teräspalvelukeskusorganisaatioon, ja suljettiin Tampereen sekä toinen Järvenpään palvelukeskuksista.

Helmikuun 2009 alusta Ruukki Metalsiin yhdistettiin yhtiön terästuotteiden valmistus (aiemmin Ruukki Production). Näin parannettiin tehokkuutta ja toimitusketjun hallintaa yhdistämällä teräsluokkatoiminnan suuret tehtaot, putkitehtaot ja palvelukeskukset saumattomaksi kokonaisuudeksi. Päällekkäisten toimintojen poistaminen tehosti resurssien ja pääoman käyttöä sekä paransi kustannustehokkuutta.

Ylläpitoinvestointeja terästuotantoon

Keväällä 2009 päätettiin terästehtaan masuuni 1:n peruskorjauksesta, jonka yhteydessä tehdään ympäristöinvestointeja. Yhtiö suunnittelee masuuni 2:n peruskorjausta vuodelle 2011. Peruskorjaukset ovat välttämättömiä ylläpitoinvestointeja. Samalla yhtiö siirtyy käyttämään raudanvalmistuksen raaka-aineena sintterin sijasta ainoastaan rautapellettejä, ja sintraamo suljetaan vuoden 2011 lopun mennessä.

Vuonna 2009 valmistuivat seuraavat investoinnit: Arkkilinjat Puolan ja Venäjän palvelukeskuksiin asiakaspalvelun parantamiseksi. Sennkametallurgiakapasiteettia lisättiin terästuotannon joustavuuden ja laatuvaatimusten varmistamiseksi ja levyvalssauksen kylmäoikaisukoneinvestoinnilla kasvatetaan erikoisterästuotteiden osuutta. Lisäksi valmistuivat investoinnit levyvalssaukseen, plasma-leikkauskoneeseen ja pienlevyniputukseen.

Erikoisterästuotteilla entistä suorituskykyisempiä lopputuotteita

Erikoisterästuotevalikoimaa täydennetään systemaattisesti ja jatkuvasti, jotta asiakkaiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin. Keväällä 2009 laajensimme erikoisterästuotevalikoimaa tuomalla markkinoille yhden maailman lujimmista kuumavalssatuista rakenneteräksistä Optim 1500 QC:n, joka valmistetaan Ruukin kehittämällä ainutlaatuisella suorasammutusmenetelmällä.

Lisäksi muiden erikoisterästuotteiden kuten Raex-kulutusterästen, Ramor-suojasterästen ja Optim QC-rakenneterästen ja nuorutusterästen mitta-aluevalikoimia laajennettiin. Useita tuotteita, mm. maailman lujin säänkestävä ultraluja teräs, on koetoimitusvaiheessa.

Ruukin erikoisterästuotteiden avulla asiakkaat voivat suunnitella edistyskäsillä ja entistä suorituskykyisempiä lopputuotteita ja pidentää tuotteiden käyttöikää. Erikoisterästuotteiden rakenteellinen lujuus mahdollistaa entistä kevyemmät rakenteet. Käytännössä tämä näkyy muun muassa entistä pienempänä polttoaineenkulutuksena ja mahdollistaa korkeamman hyötykuorman. Näin hiilidioksidipäästöjä syntyy vähemmän. Erikoisterästuotteet kestävät lisäksi kulutusta paremmin kuin standarditeräkset. Näin lopputuotteen elinikä pitenee ja huoltotarve vähenee. (Lue Ruukin tuotteiden ja ratkaisujen energiatehokkuudesta sivuilta 30-33.)

Erikoisterästuotteet Kiinaan ja Turkkiin

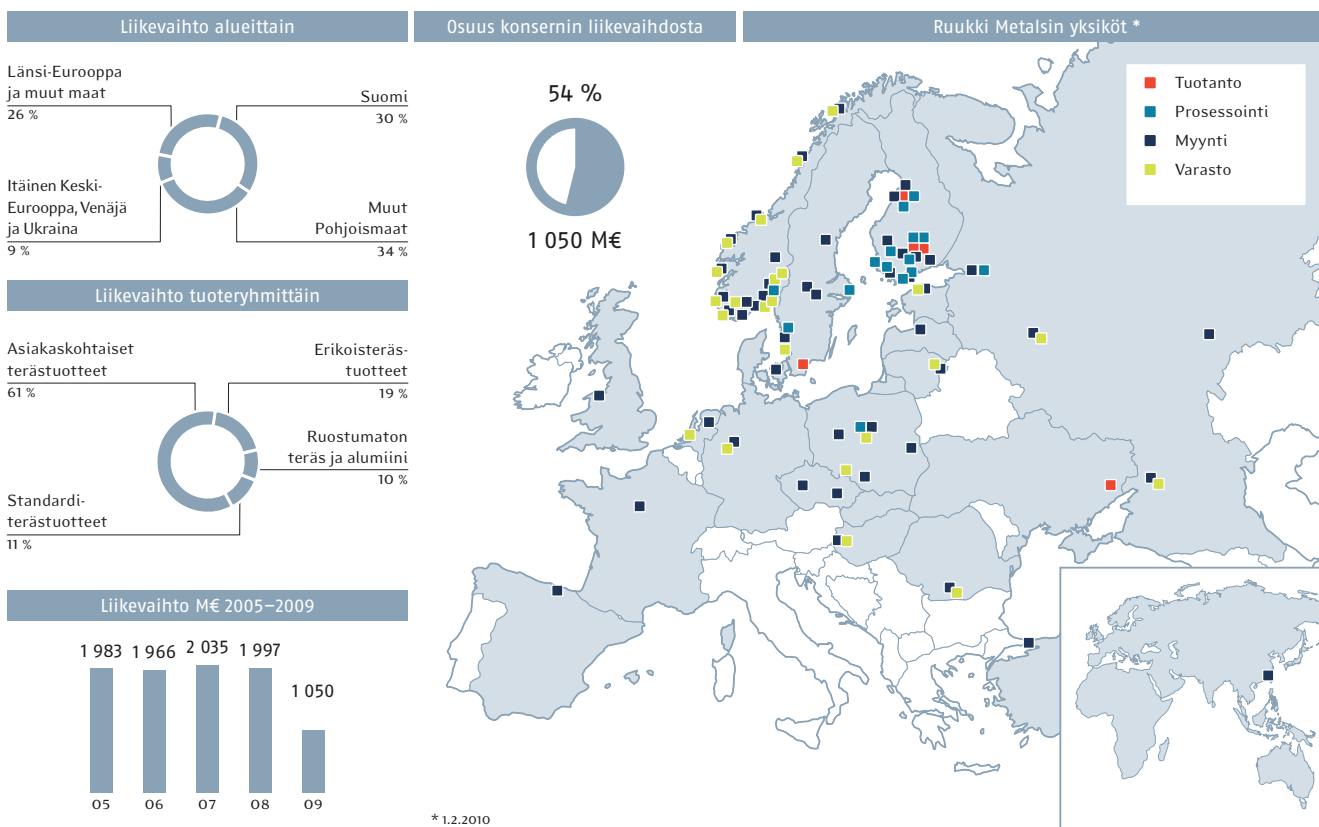
Ruukki laajensi toimintaansa avaamalla myyntikonttorin Turkkiin. Laajentamalla myyntiverkostoa itään parannetaan asiakaspalvelua ja lyhennetään toimitusaikoja. Lisäksi Kiinassa vahvistettiin myyntiä.

Työturvallisuutemme kehittyi myönteisesti vuonna 2009.

Koko Ruukin tapaturmataajuus (tapaturmien lukumäärä / miljoona työtuntia) parani kahdeksaan (11).

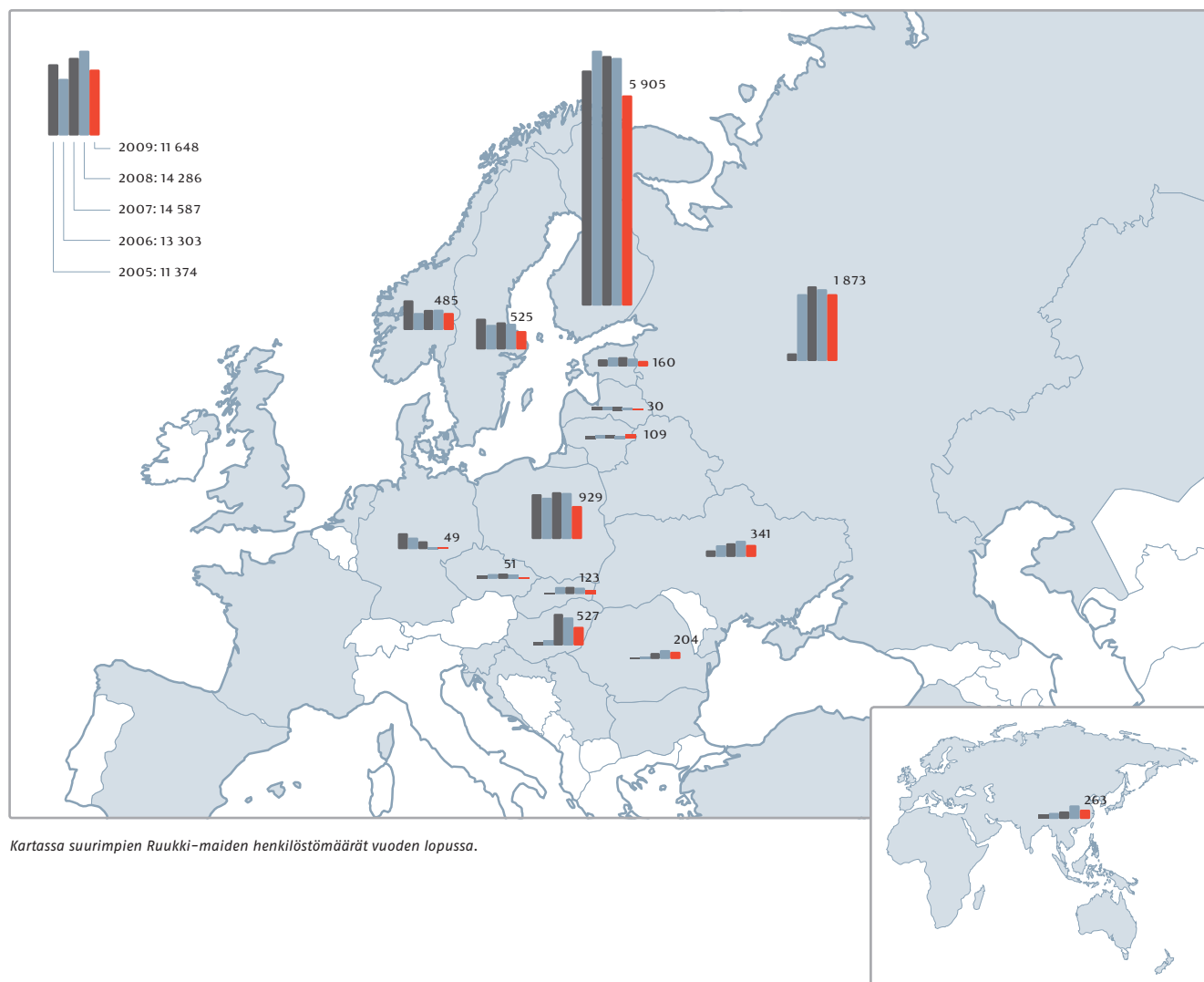
Terästuotanto

Miljoonaa tonnia	2009	2008
Terästuotanto	1,892	2,585
Kvarttolevyjä	0,36	0,54
Kuumavalssattuja nauhoja	0,38	0,43
Kylmävalssattuja nauhoja	0,11	0,13
Sinkittyjä nauhoja	0,29	0,39
Maalattuja nauhoja	0,20	0,27
Putkia ja avoprofiileja	0,22	0,42

Ruukkilaisia 27 maassa

- Rakennemuutoksen myötä yhtiön henkilöstörakenne on uudistunut: henkilöstöstä yli puolet on tullut yhtiöön vuoden 2004 jälkeen.
- Henkilöstöstä 52 prosenttia palvelee ratkaisuliiketoimintojen eli rakentamisen ja konepajateollisuuden asiakkaita ja 45 prosenttia teräsliiketoimintojen asiakkaita.
- Vuonna 2009 avattiin uusi myyntitoimisto Turkkiin ja läsnäoloa Kiinassa vahvistettiin.

Vahva asema Pohjoismaissa, kasvun painopiste itäisessä Euroopassa

- Vahvan aseman ylläpito Pohjoismaisilla markkinoilla on keskeistä yhtiön pitkän aikavälin kannattavuudelle kaikissa liiketoiminnoissa. Itäinen Eurooppa ja erityisesti Venäjä ovat yhtiön merkittävimmät kasvualueet.
- Ruukki Constructionin päämarkkina-alueet ovat Pohjoismaat, Baltia, itäinen Keski-Eurooppa, Venäjä ja Ukraina.
- Ruukki Engineering palvelee eurooppalaisia globaalisti toimivia yrityksiä.
- Ruukki Metalsin päämarkkina-alueena ovat Pohjoismaat, Baltia ja Venäjä sekä valikoidut erikoisterästuoteasiakkaat Euroopassa.

	Bulgaria	Espanja	Iso-Britannia	Hollanti	Kazakstan	Kiina	Kroatia	Latvia	Liettua	Norja	Puola	Ranska	Romania	Ruotsi	Saksa	Serbia	Slovakia	Slovenia	Suomi	Tanska	Tšekki	Turkki	Ukraina	Unkari	Valko-Venäjä	Venäjä	Viro
MYYNTITOIMISTO	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
RUUKKI CONSTRUCTION																											
Komponentti- ja järjestelmävalmistus	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
RUUKKI ENGINEERING																											
Konepajatuotanto	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
RUUKKI METALS																											
Tuotanto	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Prosessointi	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Varasto	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Yksiköt 1.2.2010.

Liikematkustuksen korvaaminen virtuaalisilla kokouksilla säästi matkustuskustannuksissa arvioituna 5,3 miljoonaa euroa vuoden 2009 aikana. Hiilidioksidipäästöiksi muutettuna saavutettu säästö oli noin 1 000 tonnia, joka vastaa noin 500 omakotitalon aiheuttamaa vuotuista hiilidioksidipäästöä.

Ruukin monipuolinen osaaminen näkyä maailmalla

Infrastruktuurirakentaminen

E6-tiehanke

- Pitkälle esivalmistetut siltojen kantavat teräsrakenteet Peab Ab:lle
- Lyhentynyt asentamisaika nopeuttaa koko projektin valmistumista

Ruukki on vahvasti mukana pohjoismaisten liikenneväylien rakentamisessa. Marraskuussa Ruukki sopi Ruotsissa kolmen maantiesillan ja yhden rautatiesillan kantavien teräsrakenteiden valmistuksesta ja asennuksesta Skee-Ejgst-tieosuudelle lähelle Strömstadia. Tämä on viimeisiä osuuksia Ruotsin yhdestä merkittävimmästä tiehankkeesta maan eteläkärjestä Trelleborgista Norjaan johtavalla välillä. Siltojen yhteispituus on lähes 600 metriä.

Terässiltaratkaisussa rakenteiden korkea esivalmistusaste vähentää hitsaustyötä työmaalla. Tämä lyhentää rakentamisaikaa ja siten nopeuttaa koko projektin valmistumista. Vaativissa siltahankkeissa kustannussäästöjä tuo myös se, että koko valmistusketju raaka-aineesta ja konepajavalmistuksesta asennukseen saadaan yhdeltä kumppanilta.

Ruukki on aiemmin osallistunut useisiin muihinkin E6-tien siltahankkeisiin. Työn alla tällä hetkellä ovat 2010 valmistuva 600-metrinen Hudälven-maantiesilta sekä vuonna 2011 valmistuva moottoritiet 45 ja E20 yhdistävä Partihallsförbindelsen-silta Göteborgin keskusta.

Ruukin infrastruktuurirakentamisen painopistealueita ovat liikenneväylä- ja satamarakentaminen sekä rakennusten perustaminen. Partihallsförbindelsen-silta yhdistää moottoritiet 45 ja E20.

Liike- ja toimitilarakentaminen

Uusi kansallisstadion Tukholmassa

- Teräsrakenteiden ja kattoelementtien valmistus ja asennus Peab Ab:lle
- Rakentamisen riskit vähenevät ja työturvallisuus paranee

Tukholmaan rakennetaan uusi monitoimistadion, Swedbank Arena. Ruukki vastaa stadionin teräsrakenteiden ja kattoelementtien valmistuksesta ja asennuksesta. Ruukin ratkaisu vähentää rakentamisen riskejä sekä parantaa työturvallisuutta. Stadion on esimerkiksi suunniteltu niin, että sen pystytys on mahdollista ilman työmaalla tapahtuvaa hitsausta.

Ruotsin uudesta kansallisstadionista tulee yksi Pohjois-Euroopan suurimmista stadioneista, jossa on avattava katto. Jalkapallo-otteluita stadionille mahtuu seuraamaan 50 000 katsojaa ja konsertteihin sekä muihin tapahtumiin 65 000 katsojaa. Stadion valmistuu vuonna 2012.

Ruukin erityisosaamista suurten, monikäyttöisten rakennusten ja urheiluareenoiden suunnittelusta ja runkorakentamisesta hyödynnettiin myös vuonna 2008 valmistuneen Malmö Arenan rakentamisessa. Areena rakennettiin ennätyksellisen nopeasti, vain 20 kuukaudessa.

Viime vuosina Ruukki on osallistunut useiden urheiluareenoiden suunnitteluun, asentamiseen ja rakenteiden toimittamiseen Ruotsissa, Venäjällä ja Baltian maissa.

Bengt Håkansson

Malmö Swedbank Stadion valittiin vuoden teräsrakennukseksi Ruotsissa. Ruukki vastasi stadionin teräsrunkorakenteiden suunnittelusta, valmistuksesta, asennuksesta ja projektinjohdosta. Stadion valmistui alkuvuodesta 2009.

Sisu Auton maastokuorma-autot

- Täysin varustellut, kiinnitysvalmiit maastokuorma-autojen ohjaamot Sisu Defence Oy:lle
- Tiukka aikataulu ja korkeat laatuvaatimukset edellyttävät nopeutta ja joustavuutta

Vaativiin ajotehtäviin ja olosuhteisiin tarkoitettujen kuorma-autojen ja erikoisajoneuvojen laatuksiterit ovat korkeat, erityisesti ohjaamokenteiden kestävyys osalta. Maastokuorma-autoilta edellytetään teknistä kestävyyttä, turvallisuutta ja luotettavuutta myös ääriolosuhteissa. Ruukki on ollut mukana kehitystyössä Sisu Auton kumppanina jo vuosikymmenten ajan. Ruukilla on alan sopimusvalmistajana uusinta osaamista sekä kattava yhteistyöverkosto.

Suomen Puolustusvoimille toimitettavien maastokuorma-autojen valmistuksessa Ruukki oli mukana suunnitteluvaiheesta lähtien. Hankkeessa hyödynnettiin Ruukin ohjaamovalmistuksen osaamista. Lisäksi ohjaamoissa käytetään Ruukin kehittämää luodinkestävää Ramor-suojasterästä, joka läpäisi Puolustusvoimien uusille ajoneuvoille asettamat äärimmäisen tiukat kriteerit. Ruukilla on myös valmius valmistaa ja toimittaa varaosia ajoneuvojen koko käyttöiän, noin 15-20 vuoden, ajan.

Tiukka aikataulu ja korkeat laatuvaatimukset edellyttävät ohjaamokenteiden valmistukselta nopeutta ja joustavuutta. Maastokuorma-autojen ohjaamot tulevat Ruukilta täysin varusteltuina ja kiinnitystä vaille valmiina. Tämä varmistaa osaltaan Sisu Auton kyvyn nopeisiin ajoneuvotoimituksiin. Puolustusvoimille luovutetaan yhteensä 60 auton erä alkuvuodesta 2010.

Ruukki vahvistaa osaamistaan ohjaamovalmistajana entisestään, kun Kurikan yksiköstä muodostetaan osaamiskeskus, johon keskitetään Ruukin ohjaamokenteiden tuotekehitys.

Oasis of the Seas -risteilyalus

- Aluksen terästuotteiden toimitus STX Finlandille sekä toimitusten projektinjohto
- Täsmälliset toimitukset mahdollistivat projektin tiukassa aikataulussa pysymisen

Maailman suurin risteilyalus Oasis of the Seas valmistui lokakuun lopussa Turun telakalta. Projektin aikataulu oli erittäin tiukka, koska risteilyaluksen suunnittelua ja tuotantoa tehtiin samanaikaisesti. Tämä asetti vaatimuksia myös rakentamisessa tarvittavien materiaalien toimitustäsmällisyydelle.

Ruukki vastasi 70-prosenttisesti aluksen teräsoisien toimituksista. Aluksen runko rakennettiin lohko kerrallaan, ja kunkin lohkon levy materiaalit toimitettiin asiakkaalle suunnittelun etenemistahdissa. Runko koostuu yhteensä 181 suurlohkosta, joista suurimmat painavat 600 tonnia. Hankkeen laajuuden vuoksi Ruukin oma projektivastuullinen henkilö valvoi toimituksia ja projektin etenemistä paikan päällä telakalla yhdessä asiakkaan edustajan kanssa.

Ruukki pystyi ennakkoon varaamaan tuotantokapasiteettia tuotantolinjalta asiakkaan ennusteen mukaisesti. Asiakkaan ei tarvinnut tilata suuria määriä levyjä varastoon, vaan STX Finland pystyi tilaamaan juuri oikeita laatuja ja mittoja oikeaan aikaan toimitettavaksi suunnittelun edetessä ja tarpeiden tarkentuessa.

Oasis of the Seasin identtistä sisaralusta Allure of the Seasia rakennetaan parhaillaan. Ruukki toimitti valtaosan myös sen terästuotteista. Laiva valmistuu loppuvuodesta 2010.

STX Europe

Oasis of the Seas on noin 360 metriä pitkä, ja sille mahtuu 6 300 matkustajaa ja yli 2 000 miehistön jäsentä.

OPTIMISING

Työkoneiden ohjaamot asennusvalmiina asiakkaalle

Ruukilla on vahva kokemus liikkuvien työkoneiden ohjaamovalmistuksesta. Globaalisti toimivat asiakkaat käyttävät Ruukin asennusvalmiita ohjaamoita lopputuotteissaan, muun muassa materiaalinkäsittely-, kaivos- ja metsäkoneissa sekä rakentamisen koneissa.

Panostamme ohjaamoiden jatkuvaan tuotekehitykseen sekä valmistusverkostomme kehittämiseen. Vastaamme tarvittaessa asiakkaan ohjaamosuunnittelusta ja -tuotannosta alusta loppuun saakka. Haemme yhdessä lopputuotevalmistajien kanssa toimivimmat, parhaat ja kokonaisuudeltaan kustannustehokaimmat ratkaisut, jotka palvelevat koneen käyttäjää pitkälle tulevaisuuteen.

Ohjaamot suunnitellaan aina käyttötarkoituksen ja haluttujen ominaisuuksien mukaan. Ohjaamoiden on paitsi näytettävä hyvältä myös oltava toiminnallisesti ja ergonomisesti huipputasoa. Tärkeitä ominaisuuksia ovat mm. toimiva tilankäyttö, näkyvyys ja hallintalaitteiden optimaalinen sijoittelu. Uuden ohjaamosukupolven konseptisuunnittelussa hyödynnetään virtuaalitekniikkaa, ja ohjaamoista pyritään suunnittelemaan modulaarisia.

Kurikan yksikkömme vahva osaaminen ohjaamovalmistuksessa muodostaa hyvän pohjan tuotekehitykselle ja ohjaamotoimitusten kasvattamiselle. Pitkä suunnittelukokemus, nykyaikaiset suunnittelutyökalut ja valmistustekniikka, vaiheistetut tuotantolinjat sekä panostus laadunvarmistukseen takaavat asiakkaillemme parhaat ratkaisut. Ruukilta täysin varusteltuina ja kiinnitysvalmiina asiakkaan tuotantoprosessiin toimitettavat testatut ohjaamot varmistavat osaltaan asiakkaiden kyvyn nopeisiin ja joustaviin työkonetoimituksiin.

More with metals.

Tutkimus- ja kehitystyö tuottaa vastauksia asiakkaiden haasteisiin

- **Painopisteinä teräsrakentamisen ratkaisut sekä konepaja- ja erikoisterästuotteet**
- **Uusia tuotteita ja ratkaisuja lanseerattiin lähes kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna**
- **Energiatehokkuutta parannetaan keventämällä rakenteita sekä kehittämällä rakennuskomponentteja ja esivalmistustekniikoita. Lisäksi suunnitellaan ratkaisuja uusiutuvan energian hyödyntämiseen**

Ruukin tutkimus- ja kehitystoiminta perustuu asiakkaan tarpeisiin, joita ovat esimerkiksi rakennusajan lyhentäminen, liikkuvan kaluston polttoainetaloudellisuuden parantaminen, uuden ohjaamon suunnittelu, rakennuksen energiankulutuksen vähentäminen tai puomin nostokorkeuden kasvattaminen. Samalla tavoitellaan ratkaisujen ja tuotteiden mahdollisimman hyvää kannattavuutta sekä valmistusprosessien kustannustehokkuutta ja turvallisuuden parantamista.

Ruukki pyrkii nopeuttamaan innovaatioprosessia ja tavoittelee maailmanluokan osaamista tuote- ja ratkaisukehityksessä. Tällöin parannetaan myös asiakkaiden tuotteita ja niiden kannattavuutta. Yhtiö hyödyntää uusinta teknologiaa ja tekee kiinteää yhteistyötä laajan ulkoisen asiantuntijaverkoston kanssa.

Yhtiön strategian mukaisesti tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyy teräsrakentamisen ratkaisuihin, konepaja-tuotteisiin nosto- ja kuljetusvälineiteollisuudelle ja energiantuotannon tarpeisiin sekä lujiin, kulutusta kestäviin ja pinnoitettuihin erikoisterästuotteisiin.

Vuoden 2009 haastavasta liiketoimintaympäristöstä huolimatta panostus T&K-toimintaan kasvoi hieman. Toimintaa kohdistettiin nopeasti tuottoja tai säästöjä tuoviin projekteihin unohtamatta strategisesti tärkeitä pitkän aikajänteen kehityshankkeita. Kehityksen tuloksena uusia tuotteita ja ratkaisuja lanseerattiin asiakkaille lähes kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Tuotantoprosessien kehityksessä pääpaino oli kustannustehokkuudessa ja uusissa tuotantoteknologioissa. Monet projekteista olivat osa Ruukin toiminnan tehostamisohjelmaa.

Strategiset huippuosaamisen keskittymät lisäävät asiakasnäkökulmaa kehitystyössä

Osaamiseen ja pitkän tähtäyksen tutkimukseen panostettiin vuonna 2009 enemmän kuin ennen. Yhtiö oli aktiivisesti mukana Suomessa toimivien strategisten huippuosaamiskeskusten (SHOK) perustamisessa ja toiminnan käynnistämisessä.

Ruukki on osakkaana kolmessa yhtiön strategiaan päämääriin sopivassa SHOK-yhtiössä: metallituotteiden ja koneenrakennuksen FIMECC Oy:ssä, energia- ja ympäristöalan CLEEN Oy:ssä sekä rakennetun ympäristön RYM Oy:ssä. Ensimmäiset FIMECC Oy:n tutkimusohjelmat alkoivat syksyllä 2009, ja Ruukki on tällä hetkellä mukana neljässä viisivuotisessa hankkeessa. Yhtiön panos oli usean ohjelman valmistelussa merkittävä ja osaltaan mahdollisti ohjelmien nopeaa käynnistämistä.

Verkostoitumisen ja osaamisen kehittämiseksi Ruukissa perustettiin lisäksi sisäisiä asiantuntijaryhmiä läpimurto- ja materiaaleihin, rakenteiden suorituskykyyn ja mitoitusääntöihin sekä valmistusteknologiaan. Ryhmien tehtävänä on jakaa suunnittelu-, materiaali- ja valmistusteknistä huippuosaamista, seurata kansainvälistä kehitystä, johtaa alueensa asiantuntija- ja tutkimusverkostoja, edistää uusia innovaatioita sekä johtaa uusien tutkimushankkeiden valmistelua.

Pinnoitteilla korroosiota ja likaa vastaan

Ruukin pinnoitteiden kehitystyö on nostanut maali- ja metallipinnoitettujen terästen sekä putkituotteiden korroosionkestävyysominaisuudet uudelle tasolle. Tästä hyödytään niin rakennus- kuin konepajateollisuudessa. Vuonna 2009 onnistuttiin laajan tutkimustyön tuloksena ensimmäisenä Euroopassa määrittämään, miten kastotestillä saavutetaan turvallinen ja luotettava korroosiosuoja teräsrakentamisessa käytettäville korkealujuusputkille.

Kattotuotteissa käytettävien Pural-erikoispinnoitteiden tuotelaatua parannettiin edelleen kehittämällä tuotteiden pitkäaikaiskestävyyttä sekä kasvattamalla pinnoitteiden muovattavuutta. Kattotuotteiden pinnoitevalikoimaa laajennettiin uudella Purex-pinnoitteella. Tutkimustoiminta keskittyi uusiin energiaa heijastaviin pinnoitteisiin sekä maalipintojen itsepuhdistuviin ja -korjautuviin ominaisuuksiin.

Työkaluja rakennusten myyntiin ja suunnitteluun

Rakentamisen myynnin ja suunnittelun tukena sekä rakentamisen osapuolten välillä hyödynnetään edistysellisiä IT-ratkaisuja. Ruukki on kehittänyt rakentamisen komponenttien suunnittelu- ja myyntityökaluja edistämään tuotteiden tehokasta ja kilpailukykyistä käyttöä. Työkaluihin kuuluu sekä yhtiön omia ohjelmia että muita ohjelmistoja, joihin on tarjolla räätälöityjä työkalukokonaisuuksia yleiseen käyttöön.

Vuonna 2009 keskityttiin erityisesti yksikerrosrakentamiseen, eli hallijärjestelmiin, ja rakentamisen komponentteihin liittyviin ohjelmistoihin. Yksikerrosrakentamisen ratkaisukokonaisuutta ja siihen liittyvää tarjoustyökalua on kehitetty entistä kilpailukykyisemmäksi siten, että asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin voidaan vastata entistä paremmin.

Yhtiössä otettiin lisäksi käyttöön yhtenäinen mallintamiseen perustuva suunnittelu-ympäristö, jonka toimintaa hyödynnetään tiedonsiirrossa rakentamisen osapuolien välillä. Ruukin tuotteiden tarjontaa täydennettiin myös muissa tietomallinnukseen perustuvissa suunnitteluohjelmistoissa.

Uusi liittopalkki monikerrosrakentamiseen

Ruukin kehittämä Liitto-WQ-palkkia käytettiin vuoden 2009 aikana menestyksellisesti useiden rakennuskohteiden väli- ja yläpohjarakenteissa, ja palkki on osoittautunut kustannustehokkaaksi ratkaisuksi. Liitto-WQ-palkin toiminta perustuu Ruukin patentoimaan tekniikkaan, jolla varmistetaan ontelolaatan pintavalun ja palkin yhteistoiminta.

Tekniikan avulla saavutetaan pidemmät jännevälit ja suuremmat hyötykuormat pienemmällä materiaalin kulutuksella. Suoran kustannushyödyn lisäksi kevyemmän palkin kuljetus- ja asennuskustannukset ovat pienemmät.

Palosuojauksella turvallisia rakennuksia kustannustehokkaasti

Ruukin kehittämä toiminnallinen palosuojaussuunnittelu varmistaa rakennuksen paloturvallisuuden ja auttaa valitsemaan kuhunkin tilanteeseen taloudellisesti tehokkaimman palosuojausmenetelmän. Vuoden aikana teräsrakenteiden vesisprinklaukseen perustuvaa palosuojausmenetelmää kehitettiin edelleen, ja sitä hyödynnettiin useissa suurissa kohteissa. Saavutettu tunnin palonkesto teräsrakenteille ilman erillistä palosuojausta parantaa merkittävästi teräsrunkojen kilpailukykyä ja rakennuksen kokonaisturvallisuutta.

Lisäksi toiminnallisen palomitoituksen simulointiin perustuvaa menetelmää käytettiin menestyksellisesti useissa rakennuskohteissa. Menetelmän avulla voidaan osoittaa teräsrakenteiden palonkestovaatimuksen täyttyvän minimoidulla palosuojauksella tietyissä tiloissa.

Vedellä lujuutta ja kulutuskestävyyttä erikoisterästuotteisiin

Lujat ja kulutusta kestävät teräkset kuormittavat käyttökohteissaan ympäristöä vähemmän ja soveltuvat erityisesti kuljetus-, nosto- ja siirtolaitteiden rakenteisiin, kulutukselle alttiisiin osiin tai ballistisiin suojauksiin.

Vuonna 2009 kuumavalssattujen terästen tuotekehityksessä keskityttiin valssauksen jälkeisen vesijähdytyksen hyödyntämiseen nauha- ja levytuotteissa. Suorasammutus yhdistettynä oikeaan kemialliseen koostumukseen ja valssausparametreihin saa teräksen sisäiset rakennemuutokset tapahtumaan nopeasti suhteellisen alhaisissa lämpötiloissa. Lopputulos on erittäin luja, sitkeä ja ympäristöä käyttökokoissaan vähemmän kuormittava teräs.

Vuoden aikana kasvatettiin Raex-kulutusterästen, Ramor-suojasterästen, Optim QC -rakenneterästen ja nuorrutusterästen mitta-aluevalikoimia. Lisäksi koetoimitusvaiheeseen pääsi monta lupaavaa uutta tuotetta:

- Raex 300 lisättiin kulutusterästuotteiden valikoimaan
- Uudistettu kylmämuovattava termomekaanisesti valssattu Optim 700 MC, josta on saatu hyvää asiakaspalautetta. Teräksen leikattavuus, muovattavuus ja sitkeys ovat samankaltaisia tuotteita selvästi parempia
- Yksi maailman lujimmista kuumanauhateräksistä, jonka murtolujuus ylittää 1500 MPa

Kahdessa FIMECC-ohjelmassa aloitettiin pitkän tähtäyksen tutkimus tulevaisuuden läpimurtotuotteiden kehittämiseksi suurlujuus- ja kulutusteräksissä.

Suorasammutusteknologiaa hyödyntäen kehitettiin myös uusi kulutuskestäviin olosuhteisiin tarkoitettu putkituote Raex HS 400. Koekohteissa tuotteet toimivat erinomaisesti, ja niillä saavutettiin käytettävyytensä johon on aikaisemmin päästy ainoastaan monimutkaisilla tuoterakenteilla. Ensimmäiset tuotteiden asiakastoimitukset aloitettiin vuoden lopulla.

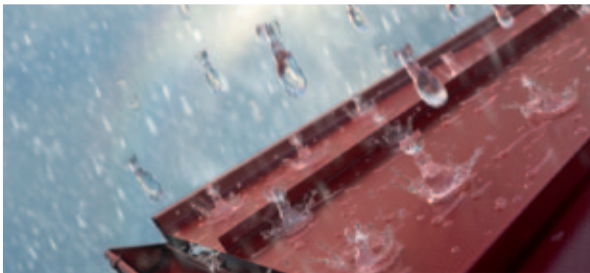
Suorasammutusmenetelmällä valmistettujen erikoisterästuotteiden valmistusprosessi edustaa täysin uutta teknologiaa, ja prosessikehityksessä on keskitytty erikoisterästuotteiden valmistusedellytysten parantamiseen koko tuotantoketjussa. Tehdyt investoinnit sekä tutkimus- ja kehitystyö ovat parantaneet tuotteiden laadullisia ja tuotannollisia edellytyksiä, laajentaneet mittavalikoimaa sekä mahdollistaneet uusien kulutusterästen ja erikoislujien tuotteiden lanseerauksen.

Millainen talo, sellainen katto

Vuonna 2009 lanseerattiin kaksi uutta katemallia: Decorrey ja Classic Premium. Decorreyn tunnistaa hillitystä ja suoralinjaisesta muotoilusta, ja se vahvistaa Ruukin tarjontaa ja kilpailukykyä alemman hintaluokan kattoratkaisuissa Itä-Euroopan markkinoilla. Kattojen eliittiä edustava Classic Premium valmistetaan korkealaatuisesta embossatusta teräksestä ja siihen on lisätty äänieristyskerros. Vuodelle 2010 on luvassa lisää tuoteuutuuksia, muun muassa Finnera-moduulikate.

Lanseerausten jälkeen Ruukin asuintalorakentamisen katevalikoima on entistä laajempi ja kokonaisuudesta löytyvät hintalaatusuhteeltaan erinomaiset ratkaisut kaikille markkinasegmenteille.

Nerokkaan tehokas porapaalu

Pohjarakentamisessa käytävät Ruukin porapaalut ovat yksi korkealuusterästen käyttökohteista. Lujuuden ansiosta säästetään materiaalia tai perustuksille voidaan kohdistaa suurempia kuormia. Poraamalla asennettavan paalun teräsputki toimii asennuksen aikana porausputkena ja valmiissa kohteessa kantavana rakenteena.

Lujempien paalumateriaalien kehitys jatkui vuonna 2009 ja keskittyi pienpaalujen paaluosien kuten jatkosten, paaluhattujen ja kalliokärkien kehittämiseen. Uudentyyppinen porapaalujen jatkos toimii entistä paremmin ja on asennusvarmempi. Alkuvuonna 2009 Ruukki otti käyttöön porapaalujen uuden valmistuslinjan, joka mahdollistaa jopa 12 metrin pituisten porapaaluelementtien asentamisen työmaalla kustannustehokkaasti.

Pöyry Architects Oy

Suunnitteluvaiheessa määräytyy noin 80 prosenttia tuotteen ympäristövaikutuksista

Ruukki toimittaa paneelit yhteen Suomen ensimmäisistä LEED-sertifioiduista rakennuksista. Primulan tuotanto- ja logistiikkakeskus valmistuu syksyllä 2010. LEED- eli Leadership in Energy and Environmental Design -standardin avulla arvioidaan rakennuksen elinkaaren aikaisia vaikutuksia ympäristöön.

Pitkäaikaisen kokemuksen kautta Ruukilla on hyvät valmiudet tarjota tietoa teräsratkaisujen ympäristöarviointeihin suunnitteluvaiheesta lähtien. Oikealla suunnittelulla voidaan vaikuttaa noin 80 prosenttiin tuotteen ympäristövaikutuksista.

Energiatehokkaat tuotteet ja ratkaisut tuovat kustannustehokkuutta asiakkaille sekä auttavat ehkäisemään ilmastonmuutosta

Keskeistä Ruukin tutkimus- ja kehitystyössä on yhä enemmän pyrkimys erinomaiseen energiatehokkuuteen, joka merkitsee asiakkaalle rakenteiden keveyttä, energiakustannusten pienenemistä tai päästöjen vähentymistä. Hyviä esimerkkejä tästä ovat uusi, vuoden 2010 rakentamismääräykset optimaalisesti täyttävä, 230 mm paksu mineraalivillaytiminen sandwich-paneeli sekä panostukset rakenteiden ilmatiiveyden parantamiseen.

Tuotteen elinkaaren aikaisesta energiankulutuksesta ja päästöistä merkittävä osa syntyy käytön aikana. Esimerkiksi kuljetus- ja kalustossa tuotteen valmistuksen energiankulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen osuus on vähäinen tuotteen koko elinkaaren aikaiseen kuormitukseen verrattuna. Teräksen kierrätettävyydellä on huomattava merkitys koko tuotteen elinkaaren aikaisiin ympäristövaikutuksiin. 100-prosenttisesti kierrätettävän teräksen ominaisuudet eivät heikkene kierrätyksessä.

Erikoisterästuotteet parantavat tuotteiden materiaalitehokkuutta

Lujat ja kulutusta kestävät erikoisterästuotteet parantavat tuotteiden materiaalitehokkuutta ja mahdollistavat pidemmän käyttöiän tai suuremman kantokyvyn rakenteet.

Vuonna 2009 lanseerattiin energiatehokkuuslaskuri, jolla voi laskea erikoisterästuotteiden hyödyntämisellä saavutettavat säästöt kuljetus- ja kalustossa. Laskurin avulla asiakas saa tietää tuotteensa, kuten vaihtolavakontin tai betonimikserin hiilijalanjäljen koko tuotteen elinkaaren ajalle.

Esimerkiksi raskaissa kuljetuksissa erikoisterästuotteiden hyödyntäminen vähentää vaihtolavakontin painoa jopa 800 kg, jolloin kalustolla voi kuljettaa vastaavasti jopa 7,7 prosenttia enemmän kuormaa. Lisäksi polttoainekustannukset ja hiilidioksidipäästöt vähenevät. Kymmenen vuoden aikana täysperävaunun kontin painon väheneminen säästää 60 000 litraa polttoainetta ja tuottaa 160 tonnia vähemmän hiilidioksidipäästöjä.

Nopeat asennustekniikat ja tehokkaat kuljetukset säästävät energiaa rakentamisessa

Ruukin teräsrakentamisen ratkaisut huomioivat tiukentuvat vaatimukset rakennusten energiatehokkuudelle. Esivalmistustekniikoiden ansiosta valmistus- ja asennusprosessit ovat materiaali- ja energiatehokkaita. Teräsrakenteiden kuljetus vie vähemmän polttoainetta painavampiin materiaaleihin verrattuna. Koko elinkaarta

tarkastellen teräs on energiatehokas rakennusmateriaali kierrätettävyyden sekä rakenteiden pitkäikäisyyden ja muunneltavuuden ansiosta.

Vuonna 2009 Ruukki kehitti matala- ja nollaenergiatoimistorakennuksen rakenteille ja talotekniikalle konseptiratkaisut, jotka ohjaavat lähivuosien kaupallistamisvaiheen tuotekehitystä sekä lanseerauksia. Ratkaisuihin yhdistyvät tehokas ja nopea teollinen rakentaminen modulaarisilla tuoteosilla sekä yksilölliset kohdekohtaiset ratkaisut, energiatehokkuus ja kilpailukykyinen kustannustaso niin rakentamisvaiheessa kuin rakennuksen koko elinkaaren aikana.

Uusiutuvalle energiassa mahdollisuuksia

Rakenteisiin integroitujen aurinkoenergian talteenottojärjestelmien käyttö lisääntyy tulevaisuuden rakentamisessa. Metallijalustat ja lasijulkisivut sekä katot soveltuvat hyvin erilaisiin aurinkosähkö- ja lämpöratkaisuihin, esimerkiksi aurinkopaneelien tai energiapinnotteiden alustaksi. Ruukissa tutkitaan lisäksi teräspaalojen hyödyntämistä maalämmön ja -kylmän keräämiseen.

Yhtiö on mukana edistämässä päästöttömien energialähteiden, kuten tuulivoiman käyttöä. Tuulivoimaa kehitetään koko ajan kustannustehokkaammaksi asiakkaille. Erityisesti panostetaan tornirakenteiden kehittämiseen kaikkiin olosuhteisiin ja asennuspaikan asettamisen vaatimusten huomiointiin. Lisäksi Ruukki on mukana yhteiseurooppalaisessa tutkimushankkeessa, jossa kehitetään erikoislujien terästen ominaisuuksien hyödyntämistä tuulivoimaloissa. Kun voimala voidaan rakentaa korkeammaksi kohoamaan maasto-olosuhteiden yläpuolelle, tuuliolosuhteet ja energiatehokkuus paranevat.

Olemme mukana yhteiseurooppalaisessa ULCOS-projektissa, Ultra-Low CO₂ Steelmaking, jonka tavoitteena on terästuotannon hiilidioksidipäästöjen puolittaminen pitkällä aikavälillä.

Vastuullisten tekojen merkitys korostuu haastavina aikoina

- **Painopisteinä työturvallisuuden ja energiatehokkuuden parantaminen**
- **Sertifioitujen ISO 14001:2004 -ympäristöjärjestelmien sekä ISO 9001:2000 -laatuja järjestelmien piiriin kuului 98 prosenttia tuotannosta ja 87 prosenttia henkilöstöstä**

Ruukki on sitoutunut vastuulliseen yritystoimintaan sekä kestäväen kehityksen periaatteisiin. Yhtiön strategian mukaisesti vastuullisuuden painopisteitä ovat erityisesti työturvallisuuden jatkuva kehittäminen sekä tuotteiden energiatehokkuuden parantaminen.

Vastuullisen toiminnan pää tavoite on turvata yhtiön pitkäaikaiset toimintaedellytykset taloudellisesta, sosiaalisesta sekä ympäristön näkökulmasta. Taloudellinen vastuu muodostaa perustan, jonka varaan kaikki rakentuu. Osaava henkilöstö ja hyvin hoidetut sosiaaliset ja ympäristövastuuseen kuuluvat asiat luovat pohjan taloudelliselle kannattavuudelle.

Vuonna 2009 Ruukki valittiin jatkamaan kahdessa Dow Jones Sustainability -indeksissä: DJSI World ja DJSI STOXX. Indeksit edustavat kestäväen kehitykseen sitoutuneiden yritysten parhaimmistoa. Ruukki on DJSI World -listalla maailman seitsemän parhaan teräsyhtiön joukossa.

Yritysvastuu toteutuu osana liiketoimintaa

Ruukin yritysvastuun käytännön toteuttaminen on jaettu yhtiön eri tukitoiminnoille ja toimipaikoille. Näin varmistetaan, että yritysvastuu toteutuu mahdollisimman konkreettisesti osana liiketoimintaa.

Yhtiön toimintaa ohjaavat:

- konsernihallinnon periaatteet (Corporate Governance)
- hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct)
- konsernin strategia

Lisäksi vastuullisen yritystoiminnan eri osa-alueiden hoitamista tarkennetaan:

- turvallisuusjohtamisen periaatteissa
- ympäristöpolitiikassa
- sosiaalisen vastuun periaatteissa
- laatu- ja ympäristöpolitiikassa

Vastuullisen toiminnan kehittämistä tukemaan perustettiin vuonna 2009 yritysvastuutyötä koordinoiva ryhmä. Siinä ovat edustettuina yritysvastuun kannalta keskeiset osa-alueet: ympäristö-, henkilöstö- ja lakiasiat, riskienhallinta sekä viestintä. Ryhmän tavoitteena on arvioida ja kehittää yhtiön toimia yritysvastuun alueella, lisätä tietotaitoa yhtiön sisällä sekä tunnistaa mahdollisuuksia ja hallita riskejä.

Vuonna 2009 tehtyjen arviointien perusteella vastuullinen yritystoiminta toteutuu Ruukissa hyvin muun muassa yhtiön hallintoperiaatteissa, ympäristöpolitiikassa, ilmastonmuutoksen hallinnassa sekä henkilöstökäytännöissä. Kehitettävää on edelleen etenkin toimitusketjun hallinnassa sekä yritysvastuun raportoinnissa. Arviointien ja yhtiön liiketoiminnan tarpeiden pohjalta on laadittu kehittämissuunnitelmia, joiden toteuttaminen jatkuu vuonna 2010.

Syyskuussa 2009 Ruukin henkilöstölle avattiin yritysvastuusi-oihin keskittyvät intranet-sivut.

Yhteiskuntaan osallistutaan monin tavoin

Ruukki vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan monin eri tavoin. Useimmilla tuotantopaikkakunnillaan yhtiö on merkittävä paikallinen ja alueellinen vaikuttaja, jonka rooli näkyy muun muassa työllistäjänä, alueellisten tuotteiden ja palvelujen ostajana sekä paikallisyhteisöjen tukijana.

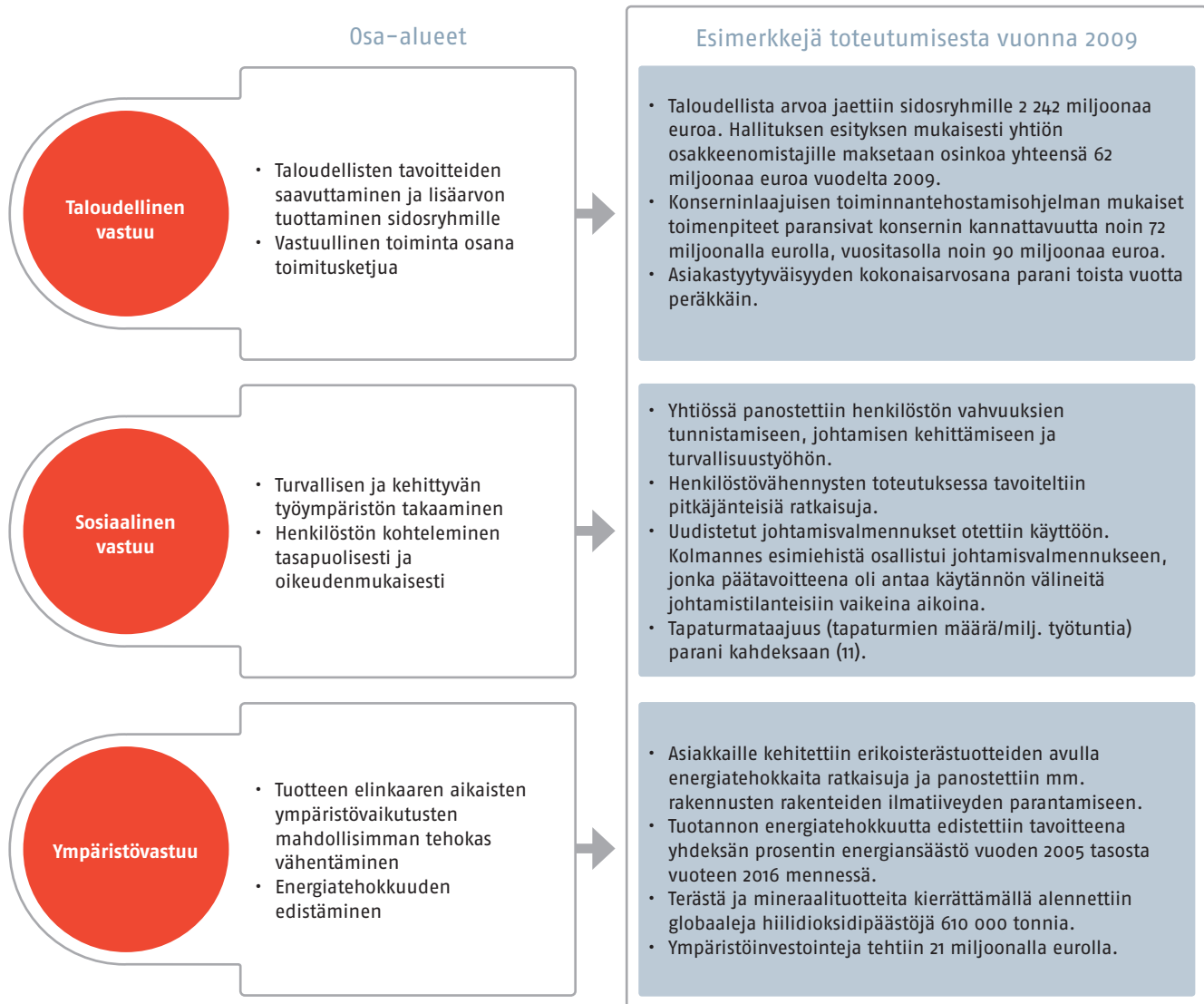
Sponsoroinnissa Ruukin tavoitteena on tukea sellaisia kohteita, jotka sopivat yhtiön toimialaan tai joiden imago on muuten yhteensopeva yhtiön kanssa. Sponsoroitavien kanssa pyritään tekemään pitkäjänteistä yhteistyötä.

Yksi merkittävistä sponsorointikohteista vuonna 2009 oli kuvanveistäjä Kari Huhtamon taidenäyttelyn tukeminen. Näyttely järjestettiin venäläisten kansallislageriassa, Tretjakovin galleriassa, Moskovassa. Ruukki oli näyttelyn pääsponsor. Näyttely oli monella tapaa historiallinen, sillä Kari Huhtamo on ensimmäinen suomalaistaiteilija, joka on kutsuttu pitämään näyttely galleriassa. Näyttelyssä oli esillä taiteilijan teoksia lähes 30 vuoden ajalta. Veistosten materiaalina Huhtamo käyttää pääasiassa terästä.

Vuoden aikana Ruukki sponsoroi useita urheiluseuroja ja niiden junioritoimintaa. Yhtiö tuki taloudellisesti myös lukuisia muita tahoja erityisesti toimintapaikkakunnillaan ja niiden läheisyydessä. Lisäksi Ruukki antoi lahjoituksia, jotka kohdistuivat vähäosaisille lapsille. Venäjällä ja Ukrainassa tuettiin lastenkoteja, joissa asuu orpoja, sairaita tai vammautuneita lapsia. Saksassa varoja suunnattiin lasten tukemiseksi sota- ja jälleenrakennusalueilla. Joulukortteihin varatut rahat Ruukki lahjoitti UNICEFille.

Edistääkseen metallialan tutkimusta ja koulutusta Ruukki ja neljä muuta Metallinjalostajien jäsenyritystä perustivat Teknologia-teollisuuden 100-vuotissäätiön yhteyteen uuden rahaston, jonka

Vastuullinen Ruukki

Tunnustusta kansainvälisissä arvioinneissa

Ruukki on mukana DJSI World and DJSI STOXX -indekseissä, jotka edustavat kestäväan kehitykseen sitoutuneiden yritysten parhaimmistoa.

Carbon Disclosure Projectin (CDP) pohjoismaisessa arvioinnissa Ruukki sijoittui johtavien hiili-intensiivisten alojen yritysten ja sektorinsa parhaimmistoon.

CARBON DISCLOSURE PROJECT

Vuoden aikana tutkimus- ja kehitysorganisaatiomme jatkoi yhteistyön rakentamista valittujen korkeakoulujen kanssa Puolassa, Unkarissa, Ukrainassa, Venäjällä, Romaniassa ja Tsekissä.

tarkoituksena on edistää metallialan tutkimusta ja koulutusta. Rahaston avulla tuetaan korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa annettavaa opetusta sekä niissä tehtävää tieteellistä tutkimusta ja opiskelua. Vuonna 2009 rahastosta jaettiin apurahoja ja tunnustus-palkintoja yhteensä lähes 300 000 euroa.

Periaatteidensa mukaisesti yhtiö ei tukenut poliittisia tai uskonnollisia tahoja.

Turvallisia, tasalaatuisia tuotteita

Ruukin tuoteturvallisuuden perusta on sovellettavan lainsäädännön ja yleisesti hyväksytyjen laadunvalvontaa ja turvallisuutta koskevien toimintaperiaatteiden noudattaminen kaikissa yhtiön yksiköissä. Ruukki täyttää vähintään paikallisessa lainsäädännössä määritellyt tuoteturvallisuusvaatimukset kussakin maassa niiden tuotteiden osalta, joita kyseisessä maassa myydään asiakkaille. Lisäksi asiakkaat asettavat tuotteille usein lainsäädäntöä tiukempia vaatimuksia, joiden täyttäminen varmistetaan noudattamalla käytössä olevaa laadunhallintajärjestelmää.

Ruukki vastaa omassa tuotannossaan käyttämiensä raaka-aineiden ja komponenttien laadunvarmistuksesta sekä valmistaa ja testaa valmiit tuotteet asiakkaan kanssa erikseen sovittujen laatuvaatimusten, määritysten ja standardien mukaisesti. Tuoteturvallisuus otetaan huomioon Ruukin itse suunnittelemien tuotteiden osalta tuotekehitysprosessin (SPM) edellyttämällä tavalla jo tuotekonseptin suunnitteluvaiheessa. Projektisuunnitelman laatimisen yhteydessä tehdään tarkempi riskianalyysi, jossa kuvataan projektin riskit ja niiden merkitys ja esiintymisen todennäköisyys.

Ruukin laatu- ja ympäristöasioita hallitaan ISO 9001:2000 laatujärjestelmä- ja ISO 14001:2004 ympäristöjärjestelmästandardien mukaisesti. Saadut sertifikaatit osoittavat, että johtamisjärjestelmä sekä toimintatavat ovat samankaltaiset jokaisessa järjestelmän piiriin kuuluvassa toimipaikassa. Harmonisoidut toimintatavat ovat perusta tuotteiden tasalaatuisuudelle, valmistuspaikkakunnasta riippumatta. Vuonna 2009 näiden liiketoimintakohtaisten johtamisjärjestelmien piiriin kuului 98 (98) prosenttia tuotannosta ja 87 (80) prosenttia henkilöstöstä.

Ruukki viestii avoimesti ja aktiivisesti tuotteiden elinkaaren aikaisista ympäristövaikutuksista ja toimittaa asiakkailleen tietoa tuotteiden turvallisesta käytöstä.

Ruukin tuotteiden valmistuksessa käytettyjen kemikaalien turvallisuus arvioidaan tuotteen koko elinkaaren ajalta. Yhtiö kerää REACH-kemikaaliturvallisuusarvioinnissa vaadittavat tiedot käyttämistään aineista ja valmisteista sekä selvittää tuotteidensa jatkokäyttöä. Ruukki on tarvittaessa yhteydessä asiakkaisiinsa ja toimittajiinsa tietojen saamiseksi ja välittämiseksi.

Yhtiön merkittävimmille tuoteryhmille on laadittu ulkopuolisen asiantuntijan tarkastamat ja Rakennustietosäätiön ohjeen mukaiset ympäristöselosteet. Ympäristöselosteet perustuvat standardien ISO 14040 ja 14020 mukaiseen kansalliseen menettelyohjeeseen, ja ne sisältävät tietoja tuotteiden raaka-aineiden ja energian kulutuksesta, valmistuksessa syntyvistä päästöistä sekä tuotteen kierrätettyvyydestä.

Säännöllinen raportointi osa yritysvastuuta

Ruukki raportoi säännöllisesti vastuulliseen yritystoimintaan liittyvistä asioista. Yritysvastuuraportti julkaistaan vuosittain osana yhtiön vuosikertomusta. Raporttia täydentää yhtiön internet-sivujen Yritysvastuu-osio. Raportoinnin pohjana käytetään Global Reporting Initiative:n (GRI) G3-raportointisuositusta.

✚ Hallintoperiaatteista sivuilla 58–65, hyvän liiketavan periaateista sivuilla 62–63 ja työturvallisuudesta sivuilla 46–47.

✚ Yritysvastuutietoja täydentää internet-sivujemme Yritysvastuuosio, jossa on mm. vertailu GRI G3-raportointisuosituksiin sekä ajankohtaiset laatu- ja ympäristöjärjestelmätiedot.

Sidosryhmäyhteistyö

Ruukin tärkeimmät sidosryhmät:	Sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella tärkeää yritysvastuussa on erityisesti:
- Asiakkaat - Henkilöstö - Sijoittajat ja omistajat - Tavarantoimittajat ja alihankkijat - Oppilaitokset ja muut yhteistyökumppanit - Media - Muu yhteiskunta	- Ympäristöjärjestelmien käyttäminen - Lainsäädännön ja hyvien toimintatapojen noudattaminen - Energiatietoisuus ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen - Työ- ja kemikaaliturvallisuus - Työhyvinvointi - Materiaalien kierrätys - Riskienhallinta - Ilmastonmuutoksen liiketoimintamahdollisuudet - Osallistuminen paikallisyhteisöjen, koulutuksen ja muun yhteiskunnan kehittämiseen
Ruukki osallistuu mm. seuraavien organisaatioiden työhön:	Tutkimusyhteistyötä tehdään myös mm. seuraavien tahojen kanssa:
- Teknologiaeollisuus ry - Metallinjalostajat ry - Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) - Suomen ElFi Oy (ElFi) - Euroopan rauta- ja terästuottajien keskusjärjestö Eurofer - Kansainvälinen World Steel Association (worldsteel) -teräsjärjestö	- Yliopistot ja korkeakoulut - Suomessa FIMECC-, RYM- ja CLEEN-strategisen huippuosaamisen keskittymät (SHOK) - Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) - Yhteiseurooppalainen ULCOS-projekti (Ultra-Low CO₂ Steelmaking) - Tekesin CCS (Carbon Capture and Storage, hiilen talteenotto ja varastointi)-tutkimus - Metallurgiska Forskningsstation (MEFOS) - Suomen ympäristökeskus (SYKE)

+ Lisätietoa yhtiön tavoista kartoittaa sidosryhmien odotuksia ja keinoista vastata niihin internet-sivuillamme www.ruukki.com.

Taidetta teräksestä

Kuvanveistäjä Kari Huhtamo on ensimmäinen suomalaistaitelija, joka on kutsuttu pitämään näyttely kuuluisassa Tretjakovin galleriassa Moskovassa. "Variatio arctica sculptura" -näyttely järjestettiin syksyllä 2009, ja Ruukki oli sen pääsponsori.

Vahva taloudellinen asema mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen

- **Tehokkaasta toiminnasta taloudellista arvoa sidosryhmille**
- **Asiakkaat tyytyväisiä tuotteiden laatuun, toimitustäsmällisyyteen ja yhteistyöhön**

Ruukki on taloudellisesti luotettava ja vastuullinen yhteisöyömpäni. Oman toimintansa kautta yhtiö tuottaa taloudellista arvoa sisäisille ja ulkoisille sidosryhmilleen. Liiketoiminnan kannattavuus luo pohjan arvonmuodotukselle, mutta vuoden 2009 kaltaisessa markkinaympäristössä korostuu erityisesti toiminnan tehokkuus. Arvon tuottaminen sidosryhmille myös tulevaisuudessa edellyttää yhtiön toimintatapojen jatkuvaa kehittämistä sekä hyvää liiketoimintaan liittyvien riskien hallintaa.

Ruukki pyrkii tavoitteisiinsa eettisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisen liiketoiminnan kautta. Asiakkaiden ja alihankkijoiden kanssa tehdään paljon pitkäaikaista yhteistyötä.

Vuonna 2009 maailmanlaajuinen talouskriisi ravisteli rajusti Ruukin asiakasteollisuuksia. Talouskriisi iski kaikille markkina-alueille ja ennakoitua vahvemmin myös Itä-Eurooppaan. Keskeisen myyntivaluutan, euron, vahvistuminen samanaikaisesti osaltaan vaikutti liikevaihdon kehitykseen. Vuonna 2009 yhtiön liikevaihto laski 49 prosenttia ja liikevoitto jäi tappiolliseksi, joten asetetuista taloudellisista tavoitteista jäätiin selvästi. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna Ruukki on kasvattanut liiketoimintaansa kannattavasti. Vuosina 2005–2009 yhtiö ylitti liikevaihdon kasvutavoitteensa kolmena vuonna ja liikevoittomarginaali- ja sijoitetun pääoman tuotto -tavoitteensa neljänä vuonna.

Tehostaakseen toimintaansa sekä parantaakseen kilpailukykyään ja kannattavuuttaan pysyvästi, yhtiö käynnisti syksyllä 2008 konserninlaajuisen toiminnantehostamisohjelman. Ohjelma on edennyt ennakoitua nopeammin, ja vuonna 2009 ohjelman mukaiset toimenpiteet paransivat konsernin kannattavuutta noin 72 miljoonalla eurolla. Lisäksi yhtiössä oli käynnissä vaikeasta markkinatilanteesta johtuvia väliaikaisia sopeuttamistoimia, joista kertyi vuoden aikana kustannussäästöjä noin 25 miljoonaa euroa. Edellä mainittujen toimenpiteiden ansiosta yhtiön kustannustaso on pysyvästi matalampi ja kustannuskilpailukyky selvästi aikaisempaa parempi. Tämä mahdollistaa liiketoiminnan kannattavan kasvun jatkumisen talouden kääntymässä taas nousuun.

Yhtiön taloudellinen asema on vahva. Nettovelkaantumisaste (gearing) vuoden 2009 lopussa oli 22 prosenttia (8). Tämä on selvästi alle sen tason, jonka yhtiö on arvioinut pääomakustannusten osalta optimaaliseksi. Nykyisen kaltaisessa markkinatilanteessa vakavaraisuus ja alhainen velkaantumisaste ovat merkittäviä etuja, jotka mahdollistavat yhtiön luotsaamisen yli suhdannekriisin ja toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen.

Asiakkaat arvostavat laatua ja toimitustäsmällisyyttä

Ruukin toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys. Vuonna 2009 yhtiöllä oli noin 12 000 asiakasta, ja kymmenen suurimman asiakkaan osuus oli noin 15 prosenttia liikevaihdesta.

Ruukki selvittää asiakkaidensa odotuksia ja palautetta muun muassa vuosittain toteutettavan asiakastytyväisyystutkimuksen avulla. Vuoden 2009 keväällä asiakastytyväisyyskyselyyn vastasi lähes 1 700 asiakasta 25 maasta. Tulokset osoittavat, että asiakkaat ovat erityisen tyytyväisiä Ruukin tuotteiden laatuun, toimitustäsmällisyyteen sekä sujuvaan yhteistyöhön. Asiakastytyväisyyden kokonaisarvosana parani toista vuotta peräkkäin.

Asiakastytyväisyystutkimuksen pohjalta laaditaan yksityiskohtaisia kehittämissuunnitelmia, jotka vaikuttavat suoraan liiketoiminnan käytäntöihin ja prosesseihin sekä paikallisella että koko konsernin tasolla. Aikaisempina vuosina Ruukissa on toteutettu useita toimitusvarmuutta ja -täsmällisyyttä parantaneita hankkeita. Vuoden 2009 tutkimuksen perusteella kehitettävää on edelleen muun muassa toimitusnopeudessa, tuotteiden saatavuudessa sekä ongelma- ja muutostilanteiden hoitamisessa.

Vuosina 2008–2009 Ruukki otti konserninlaajuisesti käyttöön uuden asiakkuudenhallintajärjestelmän asiakaspalvelun ja asiakassuhteiden hoidon kehittämiseksi. Myynnin, markkinoinnin, teknisen asiakaspalvelun sekä tuotekehityksen tarpeisiin suunniteltu järjestelmä auttaa käytännön asiakastyössä, asiakastietojen, tarjousten ja sopimusten hallinnassa sekä uusien potentiaalisten asiakkuuksien kartoittamisessa.

Hankintakäytännöt yhtenäistivät

Ruukki arvostaa hankinnoissaan kustannustekijät huomioiden toimitusten joustavuutta, luotettavuutta ja toimitustäsmällisyyttä. Hankintasopimusten yleisissä ostoehdoissa otetaan huomioon yhtiön Code of Conduct -menettelytapaohteet. Toimittajavalinnoissa kiinnitetään huomiota myös eettisiin arvoihin, ympäristöasioihin sekä energiatehokkuuteen. Esimerkiksi tuotantolinjojen energia-

Asiakastytyväisyys

	2009	2008	2007	2006
Asiakastytyväisyyden indeksi*	-0,56	-0,59	-0,71	-0,60

* Indeksi lasketaan asiakastytyväisyystutkimuksen tulosten perusteella (asioiden merkittävyys–Ruukin onnistuminen). Keskiarvo alle -1,0 on kriittinen, -1,0 – -0,5 kehitettävä ja yli -0,5 vahvuus.

tehokkuus koko käyttöiän aikana on entistä tärkeämpi tekijä, kun toimittajaa tulevaisuudessa valitaan.

Toimittajien määrän vähentäminen oli yksi hankintatoimen pää-tavoitteista. Vuoden aikana toimittajamäärä väheni noin 33 000 toi-mittajasta noin 20 000 toimittajaan. Tämä saatiin aikaan pääosin muuttamalla toimintatapoja pienhankinnoissa sekä keskittämällä hankintoja aktiivisesti. Hankintayhteistyö Ruukin sisällä tiivistyi ja kansainväliset hankintatiimit toimivat yhteistyössä yli maa- ja divi-sioonarajojen. Kuluneena vuonna Ruukki otti käyttöön myös uuden toimittajanhallintajärjestelmän, joka sisältää yhtenäiset ohjeet, toimintatavat ja ehdot hankintojen tekemiseen. Uuden järjestelmän hyödyntämistä laajennetaan vuonna 2010.

Taloudellisesti merkittävimmät hankinnat ovat raaka-aineiden ostoja. Raaka-aineista rautamalmi, kalkkikivi ja pelletit tuodaan pää-osin Ruotsista, kivihiili Pohjois-Amerikasta ja Australiasta. Vuonna 2009 hankinnoista 50 prosenttia tehtiin Suomesta. Halvan kustan-nustason maiden osuus hankinnoista oli alle 10 prosenttia.

Osana yhteiskuntaa

Ruukin tuloverot vuonna 2009 olivat yhteensä -84 miljoonaa euroa (142). Tuloverot olivat negatiiviset yhtiön tappiollisen tuloksen vuoksi. Tappioista kirjattiin laskennallisia verosaamisia, koska yhti-ölle arvioidaan tulevina vuosina kertyvän verotettavaa tuloa, josta poikkeuksellisen heikon vuoden 2009 tappio voidaan vähentää. Tuloverojen lisäksi Ruukki maksaa muita julkisia maksuja, kuten kiinteistöveroja.

Yhtiö sai tuotekehitysprojekteihin julkista tukea 2,5 miljoonaa euroa. Tekesin tuki oli 2,3 miljoonaa euroa ja EU:n 0,2 miljoonaa euroa.

Hallituksen esityksen mukaisesti yhtiön osakkeenomistajille maksetaan vuodelta 2009 osinkoa yhteensä 62 miljoonaa euroa.

Tuotekehitykseen 29 miljoonaa euroa

Ruukki panostaa rahallisesti toimintansa edelleen kehittämiseen. Tällaisia panostuksia ovat muun muassa investoinnit uuteen tekno-logiaan ja tuotantolaitoksiin sekä panostukset tuotekehitykseen. Vuonna 2009 yhtiön tutkimus- ja tuotekehityskustannukset olivat 29 miljoonaa euroa (27), eli noin kaksi prosenttia liikevaihdosta (1). Tästä noin puolet käytettiin ratkaisuiden kehittämiseen ja puolet tuotekehitykseen sekä prosessien ja tuotantomenetelmien kehittä-miseen. Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat yhteensä 161 miljoonaa euroa (229).

+ Vuoden 2009 avainlukuista sivulla 4.

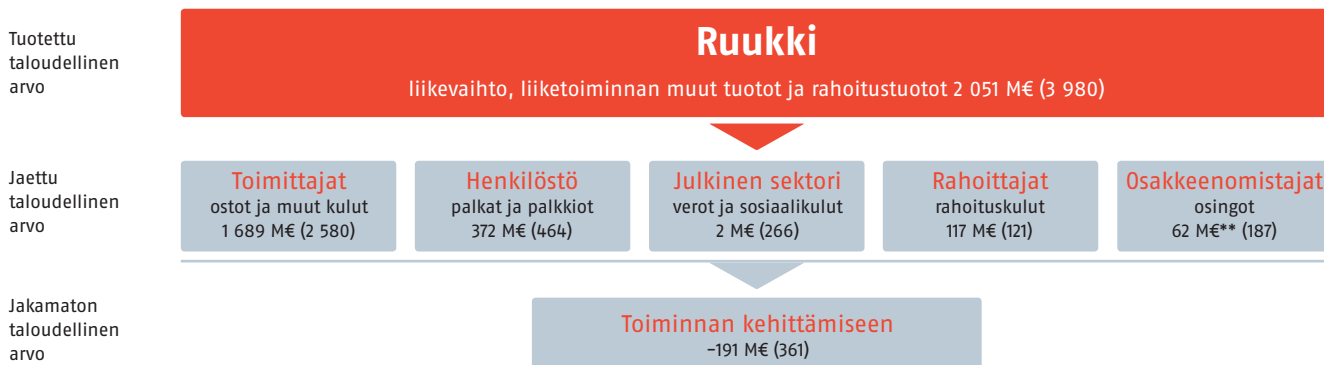
+ Taloudellisista tavoitteista sivulla 10.

+ Tuotekehityksestä sivulla 30–33.

Henkilöstökulut

M€	2009	2008
Suomi	323	404
Norja	29	36
Ruotsi	28	40
Venäjä	22	30
Puola	14	22
Unkari	8	13
Saksa	4	8
Viro	4	5
Romania	4	4
Muut maat	19	23
Yhteensä	456	585

Taloudellisen arvon jakautuminen*

* Laskettu soveltuvin osin Global Reporting Initiativen (GRI) G3-raportointisuositusten mukaisesti. Kaikki luvut on esitetty suoriteperusteisesti.

** Hallituksen esitys.

SPECIALISING

Teräspalvelukeskustemme verkosto palvelee tehokkaasti ja luotettavasti

Ruukilla on ainutlaatuinen teräspalvelukeskusten, terästuotannon ja varastointiyksiköiden verkosto Pohjois-Euroopassa. Kattava verkostomme takaa täsmälliset, joustavat ja luotettavat toimitukset. Palvelukeskukset sijaitsevat lähellä asiakkaan omia kokoonpanoyksiköitä ja markkinoita, minkä ansiosta yhteydenpito ja tuen antaminen paikallisesti on helppoa.

Teräspalvelukeskusten erikoistuminen takaa tehokkaita asiakastoimitukset. Yksiköt tarjoavat erilaisia terästuotteiden esikäsittely- ja prosessointipalveluita, kuten leikkausta, hitsausta, taivutusta ja pintakäsittelyä. Putket, palkit, levyt ja kelat voidaan leikata asiakkaan määrittelemiin mittoihin ja muotoihin.

Esikäsittelypalvelumme mahdollistavat asiakkaille lopputuotteiden vapaamman suunnittelun: esimerkiksi laserleikkauksella voidaan korvata monia perinteisiä leikkausmenetelmiä, kuten sahausta ja lävistystä. Samalla säästetään aikaa ja vähennetään työvaiheita sekä parannetaan leikkauslaatua ja -tarkkuutta. Käyttämällä esikäsittelypalveluitamme asiakkaan ei tarvitse itse investoida esikäsittelylaitteisiin, eikä huolehtia lähtömateriaalin varastoinnista.

Esikäsittely- ja logistiikkapalveluiden lisäksi tarjoamme asiakkaillemme teknistä tukea ja sovellusosaamista. Tavoitteenamme on auttaa asiakkaita kehittämään entistä toimivampia lopputuotteita sekä suunnitella yhdessä asiakkaan kanssa uusia teräksen käyttökohteita. Palvelukeskuksiamme on Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Venäjällä, ja niiden lisäksi Ruukilla on Euroopassa useita tuotevarastoja.

More with metals.

Huomisen haasteisiin vastataan vahvistamalla osaamista ja yhdessä tekemistä

- **Yhtiön menestyminen perustuu yhdessä tekemiseen**
- **Henkilöstön vahvuuksien tunnistaminen ja johtamisen kehittäminen painopisteinä**
- **Työturvallisuus parani edelleen vuonna 2009**

Vuonna 2009 Ruukissa panostettiin henkilöstön vahvuuksien tunnistamiseen, johtamisen kehittämiseen ja turvallisuustyöhön. Ruukki työnantajana haluaa tarjota henkilöstölleen kehittymismahdollisuuksia, haastavia työtehtäviä, hyvää esimiestyötä ja aktiivisen roolin koko yhtiön menestyksen rakentamisessa. Tärkeää on myös tiimien hyvä yhteishenki sekä tavoitteiden saavuttaminen yhteistyön kautta.

Hyvän liiketavan periaatteet (Code of Conduct) määrittävät yhtiön eettisiä arvoja ja linjaavat yhtenäisen tavan toimia vastuullisesti. Yhtiö kunnioittaa yleisesti hyväksyttyihin kansainvälisiin julistuksiin kirjattuja ihmisoikeuksia. Periaatteet takaavat henkilöstön oikeuden turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön sekä henkilökohtaiseen hyvinvointiin ja kieltävät kaikenlaisen syrjinnän tai häirinnän. Esimerkiksi palkkauksessa tai uusien työntekijöiden rekrytoinnissa ei suvaita syrjintää rodun, sukupuolen, yhteiskunnallisen aseman, etnisen taustan, uskonnon, poliittisen jäsenyyden tai jonkin muun työhön liittymättömän seikan vuoksi. Yhtiö vastustaa ehdottomasti pakko- tai lapsityövoiman käyttöä. Hyvän liiketavan periaatteissa linjataan myös, ettei Ruukki hyväksy korruptiota tai lahjontaa. Periaatteet tehdään henkilöstölle tutuksi perehdytyksessä, koulutuksella sekä sisäisellä viestinnällä.

Vuoden lopussa Ruukissa työskenteli 11 648 (14 286) henkilöä. Uusi myyntitoimisto avattiin Turkkiin, minkä myötä Ruukilla on toimintoja 27 (26) maassa. Naisten osuus Ruukin henkilöstöstä oli 18 prosenttia (18). Naisten suhteellisen pieni osuus on tyypillistä alan teollisuudessa. Esimiehistä naisia oli 15 prosenttia (14).

Vallinneesta markkinatilanteesta johtuen henkilöstövähennykset eivät olleet vältettävissä. Myös toimintojen tehostamisella oli henkilöstövaikutuksia. Yhteensä henkilöstön määrä väheni 18,5 prosenttia. Henkilöstövähennyksiä toteutettiin kaikissa liiketoiminnoissa ja tukitoiminnoissa.

Huomio tuloksiin

Tavoitteiden toteutumisesta ja tarvittavasta osaamisesta Ruukissa huolehditaan panostamalla henkilöstön suorituksen johtamiseen sekä osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen.

Tärkein tavoitteellisen henkilöstöjohtamisen väline Ruukissa on kehityskeskustelu. Vuonna 2009 käytäntöä vahvistettiin muuttamalla kehityskeskustelut kaksi kertaa vuodessa pidettäviksi. Kehityskeskustelussa yhtiön strategian mukaiset tavoitteet jaetaan mitattaviksi osatavoitteiksi henkilökohtaiselle tasolle.

Sovittujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan saavutettujen tulosten perusteella vähintään kaksi kertaa vuodessa. Osa tavoitteista vaikuttaa palkkaukseen, ja eri henkilöstöryhmillä on erilaisia tulospalkkiojärjestelmiä. Kehityskeskustelun yhteydessä jokaiselle tehdään myös osaamisen arviointi ja henkilökohtainen kehittämissuunnitelma. Osaamisen arviointi perustuu yhtiön strategian mukaisiin osaamisalueisiin, ja osaamista arvioidaan suhteessa henkilön tehtäviin ja tavoitteisiin. Kehittämissuunnitelmaan tarkennetaan tarvittava osaaminen sekä sen kehittämisen keinot. Kehityskeskustelukäytäntö koskee koko henkilöstöä, ja kaikkien työntekijöiden kanssa käydään vähintään ryhmäkehityskeskustelut. Vuonna 2009 85 prosenttia (85) toimihenkilöistä osallistui kehityskeskusteluihin.

Esimiesten kehityskeskusteluvalmennuksissa painotettiin selkeää tavoiteasetantaa, suorituksen arviointia ja palautteen antamista. Palautteen antaminen päivittäisessä johtamisessa asetettuja tavoitteita vasten tuo kehityskeskusteluissa sovitut asiat osaksi jatkuvaa toimintaa.

Kilpailukykyistä ja oikeudenmukaista palkitsemista

Kilpailukykyisellä palkitsemisella yhtiö varmistaa ammattitaitoisten osajien pysymisen yhtiössä sekä houkuttelee uusia osajia. Palkitsemiskäytännöt tukevat Ruukin strategian toteutumista ja motivoivat henkilöstöä asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Tulosohjaamisen tehostamiseksi tavoitteet asetettiin vuonna 2009 puolivuotiskausittain. Lisäksi myynnille otettiin toisella vuosipuoliskolla käyttöön oma erityinen tulospalkkiojärjestelmä, jonka hyödyntäminen jatkuu vuonna 2010.

Henkilöstön palkitseminen perustuu kokonaisvaltaiseen palkitsemiseen, jossa otetaan palkan, henkilöstöetujen ja tavoitteisiin sidottujen palkkioiden lisäksi huomioon muun muassa työn sisältö, henkilön kehittymismahdollisuudet, työympäristö sekä esimiestyö. Jokaisen työntekijän palkitseminen perustuu hänen omaan tehtäväänsä, osaamisensa ja suoriutumiseensa kyseisessä tehtävässä.

Yhtiö palkitsee henkilöstöään kaikissa toimintamaissaan oikeudenmukaisesti ja kilpailukykyisesti. Lähes koko henkilöstö kuuluu voittopalkkiojärjestelmän piiriin. Työehtosopimusten piirissä on 66 prosenttia henkilöstöstä.

Keskitytään olennaiseen

Selkeät tavoitteet ja olennaisiin asioihin keskittyminen ohjaavat tuloksen tekemistä haastavinakin aikoina. Hyvä johtaminen vie ruukkilaisia kohti yhteisiä päämääriä.

Hyvä johtaminen auttaa kohtaamaan haastavat ajat

Kulunut vuosi vaati ruukkilaisilta esimiehiltä keskittymistä oikeisiin asioihin, suunnan näyttämistä, läsnäoloa sekä kykyä luoda hyvää tiimihenkeä ja innostusta. Näiden asioiden vahvistamiseksi yksi henkilöstötyön painopistealueista oli johtamisen kehittäminen.

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla esimiehille suunniteltiin valmennusohjelma, jonka päätavoitteena oli antaa käytännön välineitä johtamistilanteisiin vaikeina aikoina. Valmennus toteutettiin kahdeksassa eri maassa ja siihen osallistui esimiehistä kolmannes, eli yhteensä noin 500 esimiestä. Valmennuksella voitiin nopeasti reagoida esimiestyön ajankohtaisiin haasteisiin, jakaa esimiesten kokemuksia taantumassa johtamisesta sekä vahvistaa ruukkilaisen johtamiskulttuurin kehittymistä.

Uudistetut johtamisvalmennukset otettiin kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2009 aikana. Esimiesvalmennuksen vaihtoehdot eri esimiesryhmille työnjohtajista ylimpään johtoon määritellään johtamisen kehityspolussa. Esimerkiksi Future Business Leaders -ohjelmassa nuoria, lupaavia tulevaisuuden liiketoimintajohtajia valmennettiin yhtiön liiketoiminnan ja käytännön johtamistyön näkökulmasta. Toimihenkilöesimiehille ja työnjohtajille suunnattu Leadership in Ruukki -esimiesvalmennus kosketti 77 esimiestä ja välillisesti heidän tiimejään. Palautekyselyiden ja osallistujilta kerättyjen kokemusten mukaan johtamisvalmennukset olivat onnistuneita.

Henkilöstön osaamisen hyödyntämistä oikeissa rooleissa tuettiin erilaisten resurssikartoitusten avulla. Kartoituksia tehtiin johtamisen, myynnin ja tuotannon alueella, ja niissä oli osallisena noin 3 000 (3 000) ruukkilaista. Tavoitteena oli tunnistaa osaamista yli organisaatio- tai maantieteellisten rajojen ja tarjota uusia mahdollisuuksia työntekijöille. Johtamisresurssien systemaattisella kartoituksella pyrittiin varmistamaan seuraajaehdokkaiden saatavuus ja heidän osaamisensa kehittäminen kriittisiin, johtamisosaamista vaativiin rooleihin. Vuonna 2009 johtamisresurssien kartoitus kohdistettiin organisaatiossa entistä laajemmalle. Myynnin resurssikartoituksissa tarkasteltiin erityisesti projektiliiketoiminnan osaamista ja jakautumista maantieteellisesti. Resurssikartoituksella on yhteys kehityskeskusteluihin ja osaamisen kehittämiseen. Kehittämisen keinoja ovat erityisesti uusien haasteiden tai uuden roolin tarjoaminen tai erilaiset valmennukselliset keinot, mukaan lukien mentorointi.

Vastuullista resursointia

Vaikeasta markkinatilanteesta johtuneet sopeuttamistoimenpiteet kuten vuorojärjestelyt ja lomautukset koskivat koko yhtiön henkilöstöä. Esimerkiksi Unkarissa Tiszan ja Puolassa Wrocławin yksiköissä toimintaa sopeutettiin siirtymällä nelipäiväiseen työviikkoon. Suomessa eri toimipaikoilla jouduttiin lomautuksiin, joiden piirissä oli enimmillään 4 367 henkilöä kesäkuussa. Lomautusten pituudet vaih-

telivat kolmesta viikosta toistaiseksi voimassa oleviin ja ne koskivat kaikkia henkilöstöryhmiä tuotannossa, tuotannon tukitoiminnoissa sekä konsernihallinnossa.

Henkilöstövähennysten toteutuksessa tavoiteltiin pitkäjänteisiä ratkaisuja. Irtisanomisia toimeenpanneet esimiehet valmennettiin hoitamaan tilanteet henkilöstöä kunnioittavalla tavalla. Irtisanotujen työllistymistä pyrittiin edistämään yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa muun muassa uudelleenkoulutuksen ja työnhakuvalmennuksen avulla. Yhtiön toimipaikkojen välillä hyödynnettiin myös sisäistä uudelleensijoitusta. Esimerkiksi Puolassa Obornikissa Ruukki teki tehostettua yhteistyötä kaupungin viranomaisten kanssa irtisanotun henkilöstön työllistymisen tukemiseksi. Suomessa henkilöstövähennyksistä noin puolet toteutui eläkejärjestelyinä. Tehokkaan työntarjoamismekanismin avulla monille irtisanotulle voitiin tarjota uutta työtä yhtiössä.

Vuonna 2009 rekrytoitiin 1 036 uutta osaajaa. Avautuvia tehtäviä tarjottiin aina ensin omalle henkilöstölle haettaviksi sisäiseen tehtäväkiertoon kannustaen. Tehtäviä täytettäessä huomioitiin myös henkilöstövähennysten seurauksena ilman työtä jääneet henkilöt. Ulkoisia rekrytointia toteutettiin vain, mikäli sisäiset järjestelyt eivät olleet mahdollisia. Ilman henkilöstövähennyksiä henkilöstön vaihtuvuusprosentti oli 5,3 (10,0).

Rekrytoinneissaan Ruukki kartoittaa parhaiten kulloiseenkin tehtävään soveltuvia henkilöitä. Työntekijätehtävien täyttämässä painottuvat paikalliset rekrytointikanavat kuten työvoimatoimistot. Alueellisesti tehdään yhteistyötä paikallisten oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa muun muassa työnantajakuvan kehittämiseksi. Muun muassa tuotannollisilla toimipaikoilla järjestetään vuosittain lukuisia koululais- ja opiskelijavierailuja. Esimerkiksi Hämeenlinnan ja Raahen yksiköissä vieraili yhteensä noin 700 vierasta eri oppilaitoksista. Vierailut tukivat myös paikallista sidosryhmäyhteistyötä lähialueiden asukkaiden kanssa. Uusien osaajien kohtaamiseksi Ruukki osallistui 13 paikallisille rekrytointimessuille, ja yhtiön edustajat vierailivat oppilaitoksissa.

Vuonna 2009 tarjosimme noin 40 opinnäytetyöpaikkaa, jotka linkittyivät vahvasti eri alueilla toimivien korkeakoulujen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tutkimus- ja kehitysorganisaatio jatkoi yhteistyön rakentamista valittujen korkeakoulujen kanssa Puolassa, Unkarissa, Ukrainassa, Venäjällä, Romaniassa ja Tsekissä.

Aktiivista vuoropuhelua

Henkilöstöyhteistyö johdon ja henkilöstön edustajien välillä oli aiempien vuosien tapaan monitahoista. Ruukki on sitoutunut henkilöstön järjestäytymisvapauteen, ja yhtiön henkilöstö voi liittyä ammattiliittoihin kunkin maan työlae- ja sääntöjen mukaisesti.

Vuonna 2009 henkilöstöä puhuttivat erityisesti markkinatilanne sekä yhtiön rakenteelliset muutokset ja niihin liittyneet henkilöstövähennykset. Muutosten toteuttamisessa kuunneltiin henkilöstön näkemyksiä yhteistoiminnan hengen mukaisesti.

Yhtiön kansainvälinen henkilöstöyhteistyöelin Ruukki Forum kokoontui huhtikuussa, ja sen valmistelevalle toimikunnalle kanssa järjestettiin useita tapaamisia. Suomessa henkilöstöyhteistyössä oli vahvasti esillä työhyvinvointi, josta keskusteltiin muun muassa vuosittain järjestettävässä tulevaisuuteen ja kehittämiseen painottuvassa henkilöstöpäivässä, ja lokakuussa järjestettiin työhyvinvoinnin teemaseminaari. Muina teemoina yhteistoimintatilaisuuksissa olivat taloudellinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät, työturvallisuus sekä jaksaminen haastavina aikoina.

Yhteistyötä työkyvyn ylläpitämiseksi

Työskentelykulttuurin kehittämistä tuettiin lanseeraamalla uusi intranet, joka tarjoaa mahdollisuuksia tehokkaampaan viestintään sekä parantaa henkilöstön osallistumismahdollisuuksia esimerkiksi verkkokeskustelun kautta. Erityisesti tuotannon henkilöstön tiedonsaantimahdollisuuksia paransivat eri toimipaikoilla Suomessa ja Ruotsissa käyttöön otetut inforuudut. Inforuutujen käyttöönottoa jatketaan muissa maissa vuoden 2010 aikana.

Ruukkilaisten työtyytyväisyyttä selvitetään koko organisaation laajuisella henkilöstötutkimuksella joka toinen vuosi, seuraavan kerran vuonna 2010. Vuonna 2009 toteutettiin lukuisia työhyvinvointiin liittyviä paikkakunta- ja maakohtaisia hankkeita, joiden painopisteet oli määritelty edellisen vuoden henkilöstötutkimuksen yhteydessä. Esimerkiksi Suomessa otettiin käyttöön uudistetut kuntokurssit sekä virkistysmahdollisuudet viidessä kohteessa.

Yhtiö tarjoaa henkilöstölleen eri maissa kansallisen lainsäädännön ja paikallisten käytäntöjen mukaisia työterveyspalveluita. Sairaspoissaolo prosentti koko yhtiössä oli 4,11. Vuoden aikana työterveyshuollon kanssa tehtiin yhteistyötä työkyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Työyhteisöjen toiminnan kehittäminen on osa esimiesten toteuttamaa työkykyjohtamista.

Yhtiön strategia ohjaa osaamisen kehittämistä

Osaamisen kehittämisen painopisteinä olivat turvallisuus, johtaminen, myynti, tuotanto ja kunnossapito sekä toiminnan tehokkuus. Jokainen ruukkilainen osallistui vuoden aikana koulutukseen keskimäärin 1,91 päivän verran (1,76).

Osaamisen kehittämistä ohjaavat määritellyt osaamistarpeet ja sisäisesti tunnistetut kehittämiskohteet, joiden taustalla ovat Ruukin strategiset tavoitteet. Lisäksi halutaan tukea koko henkilöstön jatkuvaa ammatillista kehittymistä ja taitojen joustavaa hyödyntämistä.

Vuonna 2009 tuotannon ja valmistuksen osaamisen kehittämisen keskitettiin osaksi konsernin henkilöstön kehittämisorganisaatiota. Tuotannon osaamisen kehittämisessä painottuivat esimiesvalmennusten ohella monitaitoisuuteen tähtäävät ohjelmat. Muun muassa Ruukin Venäjän yksiköissä kaikki esimiehet osallistuivat turvallisuusjohtamiskoulutukseen. Työntekijöiden monitaitoisuutta kehitettiin esimerkiksi Raahen yksikön kunnossapidon organisoitu-

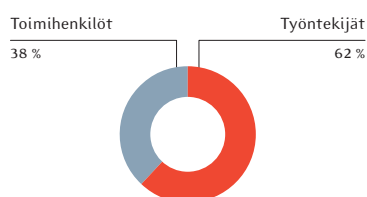
Henkilöstön avainluvut

	2009	2008	2007
Henkilöstö vuoden lopussa	11 648	14 286	14 587
Henkilöstö keskimäärin	12 664	14 953	14 326
- toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa, %	94	93	91
- määräaikaaisessa työsuhteessa, %	6	7	9
Henkilöstön keski-ikä, vuotta	42	41	41
Työsuhteen keskipituus, vuotta	12,4	11,4	11,3
Henkilöstön vaihtuvuus, ilman henkilöstövähennyksiä, %	5,3	10,0	6,7
Työtyytyväisyysindeksi *)	-	59,9	-
Sitoutumisindeksi *)	-	70,4	-
Naisia henkilöstöstä, %	18	18	17
- työntekijöistä, %	7	7	7
- toimihenkilöistä, %	36	37	35
- esimiehistä, %	15	14	14
- laajennetusta johtoryhmästä, %	21	20	21
Liikevaihto / työntekijä, tuhatta €	154	258	271
Tapaturmataajuus, kpl / milj. työtuntia	8	11	18
Työtapaturmien kokonaismäärä, kpl	165	279	421
Sairauspoissaolot, % **)	4,11	-	-
Koulutuspäiviä keskimäärin / hlö	1,91	1,76	1,00

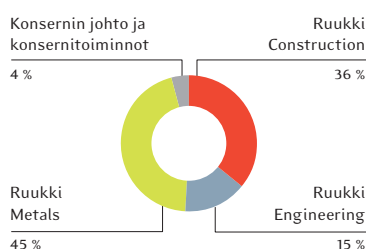
*) Selvitetään joka toinen vuosi, seuraavan kerran vuonna 2010.

**) Ei saatavilla ennen vuotta 2009.

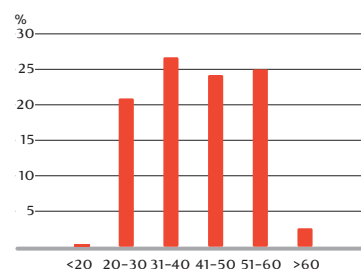
Henkilöstön rakenne

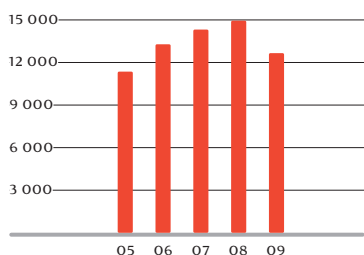
Henkilöstö liiketoiminta-alueittain

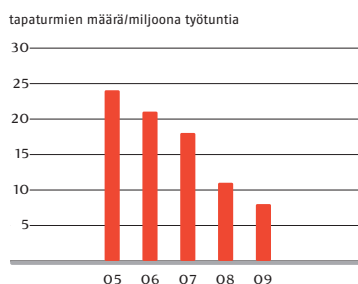
Henkilöstön ikäjakauma

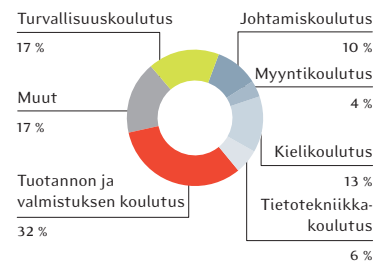
Henkilöstö keskimäärin

Tapaturmataajuus

Henkilöstön koulutuspäivät

essa uudelleen. Ammatillinen koulutus oli tukena muutosprosessissa, jossa sähkökunnossapidon ja mekaanisen kunnossapidon henkilöstön rooleja laajennettiin kattamaan toistensa tehtäviä.

Myyntiosaamisen kehittäminen painottui kansainvälisten cross selling -avainasiakastiimien toiminnan tukemiseen. Tiimien tavoitteeksi asetettiin avainasiakaskumppanuuksien kehittäminen yhteisesti koko yhtiössä. Myynti- ja markkinointijohto tukee tiimien toimintaa isännöimällä säännöllisiä verkoston tapaamisia. Tiimit muodostettiin parhaista myynnin osaajista ja asiantuntijoista, jotka yhdessä toimien tuottavat synergiaetuja niin asiakkaalle kuin Ruukillekin. Tiimien toiminta jatkuu vuonna 2010.

Tavoitteena turvallinen työympäristö

Työtekijöiden turvallisuudesta huolehtiminen on olennainen osa jokapäiväistä toimintaa ja johtamista koko yhtiössä. Tavoitteena on taata turvallinen ja tapaturmaton työympäristö jokaiselle. Korkea turvallisuustaso on myös osoitus laadukkaasta ja tehokkaasta toiminnasta.

Ruukin johto ja koko henkilöstö ovat sitoutuneet noudattamaan, ylläpitämään ja kehittämään yhteisiä turvallisuuden periaatteita ja pelisääntöjä. Kantavana ajatuksena turvallisuuden johtamisessa on, että kaikki tapaturmat voidaan estää.

Turvallisuuskehitys jatkui myönteisenä vuonna 2009. Koko konsernin tapaturmataajuus (tapaturmien lukumäärä / miljoona työtuntia) oli kahdeksan (11). Yli yhden päivän poissaoloon johtaneiden työpaikkatapaturmien kokonaismäärä väheni 40 prosenttia ja oli 165 (279).

Reagoinnista ennakoivaan turvallisuustyöhön

Vuoden aikana työ turvallisuuden jatkuvaksi parantamiseksi jatkui systemaattisena. Onnistuneen turvallisuustyön kulmakiviä ovat osaava, ammattitaitoinen henkilöstö, turvalliset laitteet ja prosessit, turvalliset toimintatavat ja näkyvä turvallisuuden johtaminen. Turvallisuustasoa voidaan kehittää edelleen ennakoivan turvallisuustyön avulla.

Turvallisesti yläilmoihin

Yksi Ruukin kehittämistä rakentamisen turvallisuutta parantavista apuvälineistä on nippunostin, jota hyödynnetään teräskatteiden nostamisessa rakennuksen katolle.

Ennakoivan turvallisuustyön tärkeimpiä työkaluja jokapäiväisessä johtamisessa Ruukissa ovat:

- vaaratilanteiden raportointi, tutkinta ja korjaavat sekä ehkäisevät toimenpiteet
- riskikartoitukset ja arvioinnit
- uuden henkilöstön perehdyttäminen ja opastaminen
- turvallisuuskoulutukset koko henkilöstölle
- päivitetty turvallisuusohjeistus ja sen noudattaminen
- säännölliset turvakierrokset
- aktiivinen tiedottaminen turvallisuusasioista muun muassa turvavarttien, henkilöstölehdien ja intranetin kautta

Ennakoiva turvallisuustyö kehittyi Ruukissa entistä myönteisempään suuntaan vuoden 2009 aikana. Turvavartteja pidettiin aktiivisesti, turvakierroksia tehtiin edellisvuotta suurempi määrä ja vaaratilanteita raportoititiin enemmän kuin aiempina vuosina.

Turvallisuusvalmennuksia järjestettiin yhteensä 4 127 päivää. Valmennuksen kohderyhmänä oli koko henkilöstö, ja valmennusten painopisteet suunniteltiin kussakin maassa paikallisia tarpeita vastaviksi. Esimerkiksi Venäjällä käynnistettiin alkuvuodesta räätälöity turvallisuuden johtamisen ohjelma, jossa esimiehet koulutettiin johtamaan oman organisaationsa turvallisuutta.

Siisteydellä ja järjestyksellä kohti turvallisempaa ja tuottavampaa työympäristöä

Vuonna 2009 tuotannollisilla toimipaikoilla jatkettiin S+5S-menetelmän käyttöönottoa. Menetelmän avulla parannetaan toimipaikkojen järjestystä, siisteyttä ja turvallisuutta. Perusajatuksena on määritellä kussakin työpisteessä ja työtehtävässä tarvittavat työvälineet, koneet, laitteet, materiaalit sekä tarvikkeet ja niiden paikat. Kun työpisteessä ei ole ylimääräisiä tavaroita, saadaan lisää tilaa ja tarvittavat työvälineet helpommin saataville. Siisteys ja järjestys parantavat myös toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta, laatua sekä työpaikan viihtyisyyttä.

S+5S-menetelmän jalkautus aloitettiin konserninlaajuisilla vastuuhenkilöiden koulutuksilla, joihin osallistui edustajia kaikista yksiköistä. Lisäksi järjestettiin kymmeniä yksikkö- ja osastokohtaisia koulutuksia eri maissa ja toimipaikoilla. Menetelmän varsinainen käyttöönotto jatkui vuonna 2009 tuotantoyksiköiden valitsemilla pilottialueilla, joista toimintaa laajennetaan kattamaan kukin tuotantotoimipaikka kokonaisuudessaan. Osa yksiköistä otti S+5S:n käyttöön kaikissa toiminnoissaan, mutta suuremmilla toimipaikoilla järjestelmän käyttöönotto jatkuu vuoden 2010 loppuun saakka. Toimenpanossa keskeinen rooli on yksiköiden henkilöstöllä, jonka asiantuntemusta voidaan hyödyntää toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa alusta alkaen.

Kehittämäämme toiminnallista palosuojaussuunnittelua hyödynnettiin useissa rakennuskohteissa vuoden aikana. Menetelmä varmistaa rakennuksen paloturvallisuuden ja auttaa valitsemaan taloudellisesti tehokkaimman palosuojausmentelmän.

Turvallista rakentamista yhteistyöllä

Ruukin tavoitteena on olla aktiivisesti mukana myös rakennustyömaiden turvallisuuden parantamisessa. Suuriin työmaihin osallistuu usein monia alihankkijoita, ja työmailla on paljon riskitekijöitä. Vuonna 2009 yhtiö jatkoi panostustaan järjestelmälliseen työturvallisuuteen rakennustyömailla yhdessä asiakkaidensa ja alihankkijoidensa kanssa ja osallistui samalla koko alan turvallisuuden kehittämiseen.

Turvallisuuden johtamisen periaatteet ja toimintatavat ovat käytössä kaikilla Ruukin asennustyömailla. Työpaikka- ja työmaakohteisesti tehdään riskikartoituksia, joissa määritetään suurimmat työturvallisuuteen kohdistuvat riskit ja valitaan toimintatavat niiden ehkäisemiseksi. Vuoden aikana Ruukin toiminnassa rakennustyömailla ei tapahtunut vakavia tapaturmia.

Ruukki on suunnitellut useita rakentamisen turvallisuutta parantavia työvälineitä. Kattoasentajien turvallisuuden parantamiseksi yhtiö on kehittänyt katon kantavaan poimulevyyden lukittavan turvankurin, johon katolla työskentelevä asentaja voi kiinnittää itsensä turvaköydellä. Ankkuri on patentoitu ja CE-merkitty.

Vuoden 2009 aikana yhtiö jalkautti yhteistyössä VTT:n kanssa laatimaansa vesikattoasennusten turvallisuusopasta, jossa kuvataan asennusprosessin kaikki työvaiheet etukäteissuunnittelusta lopputöihin. Oppaan avulla aliurakoitsijat ja muut alan toimijat ohjataan kiinnittämään huomiota turvallisiin työtapoihin kattoasennuksia tehtäessä.

Turvallisuuden parantamiseksi Ruukki on suunnitellut myös ratkaisun, jossa teräsrakentamisessa käytettäviin WQ-palkkeihin ja elementteihin tehdään valmiit reiät nostolenkkejä varten. Nostolenkit asennetaan tehtaalla valmiiksi tai ruuvataan paikoilleen työmaalla. Lenkkeihin pujotettujen ketjujen avulla voidaan elementit ja palkit nostaa turvallisesti paikoilleen. Painaviin ja hankalan muotoisiin kappaleisiin suunnitellaan projektikohtaisesti kiinteät nostokorvat tai reiät nostoapuvälineitä varten.

.....

✚ Henkilöstömäärästä maittain sivulla 24 ja henkilöstökuluista sivulla 39.

✚ Esimerkkejä Ruukin osaamisesta sivuilla 26–27.

SHARING

The top half of the page features a large graphic. It shows white silhouettes of people against a blue background. On the left, three business professionals (two men and one woman) are in conversation. In the center, a group of four industrial workers wearing hard hats stands together. On the right, two more industrial workers are shown; one is holding a tool that produces a spray of sparks. The background consists of a large, textured globe and faint outlines of industrial structures like a crane on the left.

Osaavien ihmisten Ruukki

Ruukissa asiat tehdään ihmisten kautta. Meitä ruukkilaisia yhdistää korkealuokkainen asiantuntemus ja yhteisiin tavoitteisiin pyrkiminen. Koko yhtiön toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys. Haluamme tehdä asiat kerralla oikein, pitää lupauksemme ja saada aikaan tuloksia sovitussa aikataulussa.

Haastavina aikoina johtamisen merkitys korostuu. Ruukkilainen johtamiskulttuuri kannustaa vastuunottoon, perustuu vuorovaikutukseen ja inspiroi toimintaan. Vuonna 2009 tuimme johtamiskulttuurin kehittämistä yhteensä 2 417 johtamiskoulutuspäivässä.

Teemme pitkäjänteistä työtä työyhteisöjen toimivuuden varmistamiseksi. Työn sisältö, tavoitteet ja sujuvuus muodostavat ruukkilaisten työhyvinvoinnin perustan. Vuonna 2009 jatkoimme tiimeissä yli kahden tuhannen kehittämistoimenpiteen toteuttamista.

Ruukkilaisten osaajien joukko, arkkitehdistä öljynporauslautta-asiantuntijaan, tekee työtään 27 maassa. Henkilöstön läsnäolo ydinmarkkina-alueilla mahdollistaa asiakkaiden paikallisen palvelun ja nopean reagoinnin markkinoiden muutoksiin.

Työturvallisuus on parantunut suunnitelmallisen turvallisuuden johtamisen kautta. Turvallisuuden kehittäminen perustuu ajatukseen, että kaikki tapaturmat voidaan estää. Olemme haastaneet kaikki ruukkilaiset mukaan aktiiviseen turvallisuustyöhön. Vuonna 2009 tapaturmataajuus parani kahdeksaan (11).

More with metals.

Ympäristövaikutuksia hallitaan tuotteiden koko elinkaaren ajalta

- Tuotannollisilla toimipaikoilla energiatehokkuutta parannettiin osana ympäristöjärjestelmiä
- Mineraalituotteiden ja kierrätysteräksen käyttö alensi hiilidioksidipäästöjä 610 000 tonnia
- Energiatehokkuuslaskuri kertoo asiakkaalle erikoisterästuotteiden käytön hiilidioksidi- ja energiasäästöt

Ympäristöasiat ovat Ruukille tärkeitä tuotannon sekä energiatehokkaiden tuotteiden näkökulmasta. Ympäristöasioita ja -riskejä hallitaan divisioonakohtaisesti sertifioituilla ISO 14001:2004 -ympäristöjohtamisjärjestelmillä. Vuonna 2009 järjestelmät kattoivat 98 (98) prosenttia tuotannosta ja 87 (80) prosenttia henkilöstöstä.

Ympäristöpolitiikkansa mukaisesti Ruukki tarjoaa ratkaisuja asiakkaidensa ympäristöhaasteisiin ja parantaa jatkuvasti omaa ympäristösuorituskykyään.

Vastuu ympäristöstä perustuu ympäristövaikutusten hallintaan tuotteiden koko elinkaaren ajalta. Yhtiössä on tehty tuotteiden elinkaariarviointeja jo 1990-luvun puolivälistä saakka. Vuonna 2009 asiakkaiden käyttöön avattiin energiatehokkuuslaskuri, jolla voidaan laskea erikoisterästuotteiden hyödyntämisellä saavutettavat elinkaaren aikaiset energiasäästöt kuljetuskalustolle. Lisäksi Ruukki osal-

listui Suomessa FinLCA-tutkimushankkeeseen sekä FIMECC strategisen huippuosaamisen keskittymän Light -ohjelmaan. Ohjelmassa yritykset, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset kehittävät yhteistyössä keinoja mm. koneiden ja laitteiden rakenteiden keventämiseksi, toiminnan parantamiseksi ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.

Tavoitteena yhdeksän prosentin energiansäästö

Energiatehokkuuden parantaminen, kustannusten alentaminen ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ovat olleet Ruukissa tavoitteena useita vuosia. Jo 1990-luvulta lähtien Suomessa on energiatehokkuuden edistämiseksi hyödynnetty vapaaehtoista sopimusjärjestelmää, jossa Ruukki on ollut mukana, ja yhtiö on sitoutunut myös vuosien 2008–2016 energiatehokkuussopimukseen. Sopimusten kautta toimeenpannaan kansallisia sekä EU-tason ilmasto- ja energiatavoitteita.

Ruukin energiatehokkuustoimenpiteiden tavoitteena on saavuttaa yhdeksän prosentin energiansäästö vuoden 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä. Energiatehokkuuden jatkuva kehittäminen on osa yhtiön ympäristöjohtamisjärjestelmiä. Ohjeistusten ja seurannan avulla energiatehokkuus huomioidaan kattavasti yhtiön toiminnoissa: hankinnoissa, investoinneissa, tuote- ja prosessisuunnittelussa sekä tuotannon kehittämisessä. Lisäksi energiakatselmukset ja energiatehokkuus ovat osa kiinteistöjen pitkän aikavälin korjaussuunnitelmia.

Logistiikan energiatehokkuuden kehittämiseksi yhtiö on mukana Tekesin ClimBus-ohjelman hankkeessa, jossa erilaisten menetelmien avulla kartoitetaan energiatehokkuuden nykytilaa ja sen parantamismahdollisuuksia. Ruukin kuljetusyksikössä energiatehokkuuden tavoitteeksi on asetettu sopimuskumppaneiden liit-

Konsernin ympäristöpäämäärät ja -tavoitteet 2010–2012

Päämäärä: Tarjota ratkaisuja asiakkaiden ympäristöhaasteisiin

Tavoite	Toimenpide
Ruukin liiketoiminnan tukeminen lisäämällä ympäristötietoisuutta tuotekehityksessä ja markkinoinnissa	- Yhteistyön lisääminen, asiakaspalautteen hyödyntäminen ja uusien ratkaisujen kehittäminen asiakkaille - Sisäisen ympäristökoulutuksen lisääminen - Ympäristölainsäädännön muutosten ja riskien ennakointi ja huomiointi liiketoiminnassa sekä prosessi- ja tuotekehityksessä

Päämäärä: Vähentää Ruukin ympäristövaikutusta

Tavoite	Toimenpide
Ilmastonmuutoksen vaikutuksen vähentäminen energiatehokkuutta parantamalla	Kustannustehokkaiden energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttaminen kaikissa merkittävissä toiminnoissa
Kierrätyksen ja materiaalihokkuuden lisääminen	- Tuotannon sivutuotteiden hyötykäytön edistäminen luonnonvarojen korvaamiseksi - Kustannustehokkuuden parantaminen kierrätysmahdollisuuksia hyödyntämällä
Ympäristöjärjestelmän ja -lupien vaatimusten noudattaminen	Seuranta ja kehittäminen havaintojen perusteella

tyminen Suomen kuljetusalan energiatehokkuussopimuksiin niin, että liittyneitä on vuoteen 2010 mennessä 40 prosenttia ja vuoteen 2016 mennessä 80 prosenttia sopimuskumppaneista.

Energia- ja materiaalitehokkuus tuottaa tuloksia

Ruukin merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat energian ja raaka-aineiden käyttö sekä hiilidioksidi- ja hiukkaspäästöt. Ympäristövaikutuksia syntyy pääosin teräksen tuotannossa ja jatkojalostuksen alkupäässä.

Vuonna 2009 hiilidioksidipäästöt olivat 3,5 miljoonaa tonnia, eli merkittävästi edellisvuotta pienemmät (4,6 milj. t). Hiilidioksidipäästöt vastasivat noin viittä prosenttia Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Yhtiön merkittävin energian ja hiilidioksidipäästöjen lähde on Raahan tehtaalla terästuotannon pelkistysaineena käytetty hiili. Hiiliraaka-aineen käyttö ja energiankulutus ovat tehtaalla lähellä prosessitekniistä minimiä eli sitä tasoa, joka olemassa olevalla tekniikalla on terästuotannossa mahdollista saavuttaa. Kansainvälisten vertailujen mukaan Raahan tehtaan masuunit ovat hyvin hiilidioksiditehokkaita.

Raahan ja Hämeenlinnan tehtaat kuuluvat EU-päästökaupan piiriin ja lisäksi Mo i Rana valssaamo kuuluu Norjan päästökaupajärjestelmään. Näiden toimipaikkojen osuus yhtiön hiilidioksidipäästöistä on yli 99 prosenttia. Päästökaupan hiilidioksiditasetta optimoidaan konsernitasolla ja kustannustehokkuutta parannetaan käyttämällä muun muassa Maailmanpankin Community Development Carbon Fund ja GreenStream Network Oy:n Fine Carbon Fund ja Climate Opportunity Fund -hiilirahastoja. Päästökaupasta löytyy lisätietoja tilinpäätöksestä sivuilta 97 ja 114.

Terästeollisuus kehittää aktiivisesti keinoja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Ruukki on mukana muun muassa yhteiseurooppalaisessa ULCOS-projektissa (Ultra-Low CO₂ Steelmaking), jonka tavoitteena on hiilidioksidiominaispäästöjen puolittaminen pitkällä aikajänteellä.

Vuonna 2009 Ruukki sijoittui Carbon Disclosure Projectin (CDP) pohjoismaisessa vertailussa suomalaisten yritysten parhaimmiston sekä sektorinsa kärkijoukkoon Pohjoismaissa. CDP arvioi vuosittain suuryrityksiä niiden tunnistamien ilmastomuutoksen liiketoimintariskien ja -mahdollisuuksien osalta. Lisäksi yrityksen suorituskyykyä arvioidaan kasvihuonepäästöjen ja niiden vähentämisen perusteella.

Lisäksi Maailman teräsjärjestö, World Steel Association (worldsteel), on myöntänyt Ruukille Climate Action member -tunnustuksen vuosille 2009–2010. Tunnustus annettiin aktiivisesta osallistumisesta worldsteelin ohjelmaan, joka on osa terästeollisuuden sitoutumista hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

Päästöjä vähennetään terästä kierrättämällä

Kokonaisenergiankulutus tuotannollisilla toimipaikoilla oli 42,2 petajoulea (52,4 PJ), joka vastaa noin kolmea prosenttia Suomen kokonaisenergiankulutuksesta. Merkittävin energian käyttäjä on Raahan tehdas yli 91 prosentin osuudella yhtiön energiankulutuksesta. Tehtaalla käytetystä energiasta raudan ja teräksen valmistusprosesseissa otetaan talteen 17 500 terajoulea prosessikaasuja ja -lämpöjä, jotka hyödynnetään energian lähteenä tuotantoprosessissa. Energian hyödyntäminen vastaa 45 prosenttia ostetun energian määrästä.

World Bank

Globaalit ympäristöhankkeet ovat osa päästökauppaa

Ruukki on mukana Maailmanpankin sekä GreenStream Network Oy:n hiilirahastoissa. Rahastot tuottavat sertifioituja päästövähennyksiä käytettäväksi EU-päästökaupajärjestelmässä aina vuoteen 2020 asti. Ruukki osana Maailmanpankin rahastoja sijoittaa varoja hankkeisiin, jotka helpottavat ihmisten arkea kehitysmaissa esimerkiksi energian saatavuutta parantamalla.

Muilla toimipaikoilla energian kulutus on pääasiassa sähkön käyttöä. Hämeenlinnan tehtaalla energianlähteenä on sähkö lisäksi maakaasu.

Ruukissa käytetään energiankulutuksen kannalta tehokasta tekniikkaa sekä hyödynnetään omassa tuotannossa syntyviä prosessikaasuja ja jäännösmateriaaleja korvaamaan ostopoltto- ja raaka-aineita. Lyhyellä aikavälillä ei ole käytettävissä teknis-taloudellisia keinoja, joilla hiilen kulutusta voitaisiin merkittävästi vähentää.

Kierrätysteräksen käyttö korvaa raudanvalmistuksen raaka-aineita ja vähentää tuotannon hiilidioksidipäästöjä merkittävästi. Terästuotannossa käytetään, valmistettavasta teräslaadusta riippuen, 20–30 prosenttia kierrätysterästä. Vuonna 2009 kierrätysteräksen käyttö vähensi Ruukin terästuotannon hiilidioksidipäästöjä 450 000 tonnia, mikä vastaa noin 13 prosenttia yhtiön kokonaispäästöistä.

Materiaalit kiertoon

Materiaaleja kierrätetään Ruukissa mahdollisimman tehokkaasti. Vuonna 2009 yhden terästonnin tuottamiseen kului 2,16 tonnia (2,23) raaka-aineita. Raaka-aineiden kulutus muodostuu pääosin rautarikasteiden ja -pellettien, pelkistysaineena käytetyn hiilen sekä kierrätysteräksen käytöstä Raahan tehtaalla.

Tuotannossa hyödynnetään omissa prosesseissa syntyvä hukka-materiaali. Raahan tehtaan terästuotannossa syntyvistä pölyistä ja lietteistä takaisin prosessiin kierrätetään noin 70 prosenttia. Osa pölyistä joudutaan sijoittamaan tehdasalueen kaatopaikalle siihen saakka, kunnes niiden kierrättämiseen on saatavilla teknis-taloudellisesti kannattava ratkaisu. Varastoitava määrä kuiva-aineena vastaa noin 1,5 prosenttia tehtaan käyttämästä raaka-ainemäärästä.

Materiaalimäärältään merkittävimpiä sivutuotteita ovat mineraalituotteet, joita käytetään korvaamaan luonnon kiviäineksiä maarakentamisessa, kalkkikiveä maataloudessa ja klinkkeriä sementtiteollisuudessa. Vuonna 2009 Ruukin mineraalituotteiden hyödyntäminen sementtiteollisuudessa ja maataloudessa vähensi globaaleja hiilidioksidipäästöjä yhteensä 160 000 tonnia. Maa- ja tie-rakentamisessa Ruukin mineraalituotteita käytettiin noin 160 000 tonnia. Käyttö säästää kaksinkertaisen määrän luonnon kiviäineksiä, sillä mineraalituotteiden ominaisuuksien ansiosta rakenteet voidaan tehdä ohuemmiksi.

Raahan tehtaan koksausprosesseissa valmistetaan sivutuotteina tervaa, bentseeniä ja rikkiä, joita käytetään kemianteollisuuden raaka-aineina. Hämeenlinnan ja Virsbon tehtailla sinkityksissä syntyvää sinkkiä hyödynnetään muun muassa sinkkioksidin valmistuksessa. Myös Hämeenlinnan tehtaan peittäusprosessin sivutuotteena syntyvä rautaoksidi kierrätetään Raahan tehtaan sintraamolle.

Kierrätysmateriaalien käsittely ja sivutuotteiden myynti keskitettiin Ruukissa vuoden 2010 alusta samaan yksikköön. Keskitämisen tarkoituksena on parantaa materiaalien kierrätystä ja lisätä pitkän aikavälin kannattavuutta.

Tuotannossa syntyvät jätteet pyritään hyödyntämään ensisijaisesti materiaalina ja toissijaisesti energiana. Yhdyskuntajätteestä kierrätetään 73 prosenttia (73). Ongelmajätteitä, pääosin öljyisiä jätteitä sekä jäteveden käsittelyssä syntyneitä lietteitä ja sakkoja, syntyy eniten teräksen valssauksessa sekä pinnoituslinjoilla. Ruukin yhteistyökumppani hyödyntää niitä pääasiassa materiaalina ja energiana.

Kuljetusten haitat saadaan minimiin yhteistyöllä

Raaka-aineista rautamalmi, kalkkikivi ja pelletit tuodaan pääosin Ruotsista ja kivihiili Pohjois-Amerikasta sekä Australiasta. Tuote-kuljetukset suuntautuvat yhtiön päämarkkina-alueille.

Pääosaa yhtiön kuljetuksista operoi Ruukki Logistics -yksikkö, jossa ympäristöasioita hallitaan sertifioitujen ympäristöjärjestelmän avulla. Yksikön ympäristöpäämääriä ovat kuljetusten energiankulutuksen pienentäminen, riskien minimoiminen merikuljetuksissa ja kuljetusvaurioiden vähentäminen.

Ruukki kannustaa sopimuskumppaneitaan seuraamaan ja pienentämään kuljetustensa energiankulutusta. Tavoitteena on myös minimoida merikuljetusten riskejä rahtaamalla hyväkuntoista kalustoa hyvämaineisilta varustamoilta. Vuoden 2009 aikana merikuljetuksissa ei tapahtunut ympäristöriskejä aiheuttaneita tilanteita.

Ilman ja veden laatua tarkkaillaan säännöllisesti

Yhtiö seuraa päästöjä ilmaan ja vesistöihin lupamääräysten mukaisesti. Ilmanlaatua mitataan jatkuvasti ja vesistöistä otetaan näytteitä kuukausittain.

Hiukkaspäästöjä ilmaan aiheutuu raudan ja teräksen valmistuksessa polttoprosesseista ja hienojakoisista raaka-aineista. Rikki-dioksidipäästöt ovat peräisin raaka-aineiden sisältämästä rikistä. Typen oksideja muodostuu suurimmalta osin Raahan tehtaan koksaamalla, sintraamalla ja valssaamoilla polttoprosesseissa. Päästö-määrät hiukkasten osalta vastasivat noin kahta prosenttia, rikkidioksidin osalta noin kuutta prosenttia ja typen oksidien osalta noin yhtä prosenttia Suomen päästöistä.

Raskasmetallipäästöt ovat pääosin peräisin raaka-aineina käytettävistä rautarikasteista. Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjä syntyy maalien sekä suoja- ja profilointiöljyjen käytöstä jatkojalostusprosesseissa.

Merkittävimmät veden käyttökohteet tuotannollisilla toimipaikoilla ovat prosessien jäähdytys sekä savukaasujen puhdistus terästehtaalla ja valssaamoilla. Jäähdytysveden osuus oli 99 prosenttia (99) kaikesta käytetystä vedestä. Päästöt vesistöihin ovat pääosin kiintoaine-, sinkki- ja öljypäästöjä. Öljypäästöt ovat peräisin valssausprosesseista.

Ympäristösäädökset ohjaavat toimintaa

Yhtiön 54 tuotannollisesta toimipaikasta 26:lla on ympäristöluvanvaraista toimintaa. Luparajojen ylityksiin puututaan aktiivisesti. Vuonna 2009 raportoituihin yksi öljyvuoto Norjan Mo i Ranan teh-

taalla. Tapaus tutkittiin ja yksikön toimintatapoja sekä ohjeistusta tarkistettiin. Muilla toimipaikoilla ei esiintynyt merkittäviä öljy-, kemikaali- tai polttoainevuotoja. Luparajanylityksiä oli kolmella (6) toimipaikalla. Hetkittäisistä ylityksistä ei aiheutunut merkittäviä ympäristö- tai terveysvaikutuksia eikä yhtiö saanut merkittäviä ympäristöperusteisia sakkoja.

Hämeenlinnan tehtaalla ylityksiä tapahtui elvyttämöiden suolahappo- ja pölypäästöissä ja peittauksen suolahappopäästöissä. Lisäksi vesistökuormituksen pH-luparaja alittui lyhytaikaisesti. Poikkeamia on korjattu muun muassa tekemällä lisämittauksia ja muuttamalla prosessin ajotapoja.

Raahan tehtaan voimalaitoksella ylittyi hiukkaspitoisuuden luparaja, kun Raahan kaupungin kaukolämmön saanti täytyi turvata öljyn tukipoltolla. Merivesiviemärin öljypitoisuuden luparaja ylittyi kerran analysoinnin hetkittäisten ongelmien vuoksi. Lisäksi luparajanylityksiä oli sintraamon sähkösuodattimen savukaasupitoisuuksissa, mikä johtui puhdistinlaitteen kapasiteettiongelma. Tämän vuoksi luparaja muutettiin viranomaisen päätöksellä lokakuussa 2009. Sintraamon toiminta lopetetaan vuoden 2011 loppuun mennessä ja raudanvalmistuksen raaka-aineena siirrytään käyttämään sintterin sijasta kokonaan rautapellettejä. Sintraamon sulkeminen vähentää tehtaan hiilidioksidipäästöjä 10 prosenttia eli 500 000 tonnia vuodessa. Se vähentää merkittävästi myös tehtaan pöly- ja rikkidioksidipäästöjä sekä alentaa energiankulutusta.

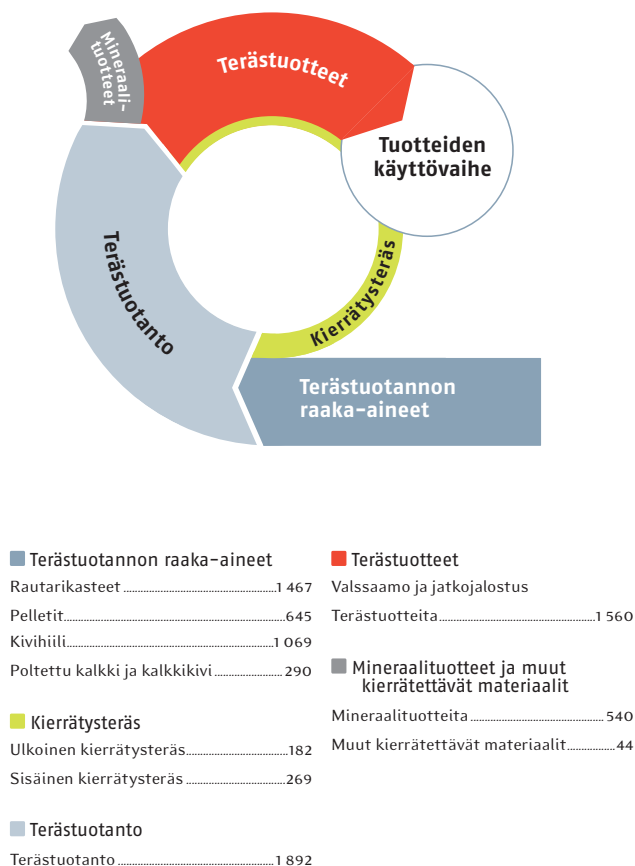
Ympäristövaikutuksia pienennettiin investoinneilla

Vuoden 2009 aikana Ruukki käytti ympäristöinvestointeihin yhteensä 21 (12) miljoonaa euroa.

Merkittävimmät ympäristöinvestoinnit kohdistuivat Raahan tehtaalla masuunien pölynpoistojärjestelmiin, suoragranulointiin, lietteen kuivaukseen sekä tehtaan kaatopaikkaan liittyviin projekteihin. Investointien avulla tehostetaan ilman- ja vesiensuojelua

Materiaalien kiertö

1 000 tonnia

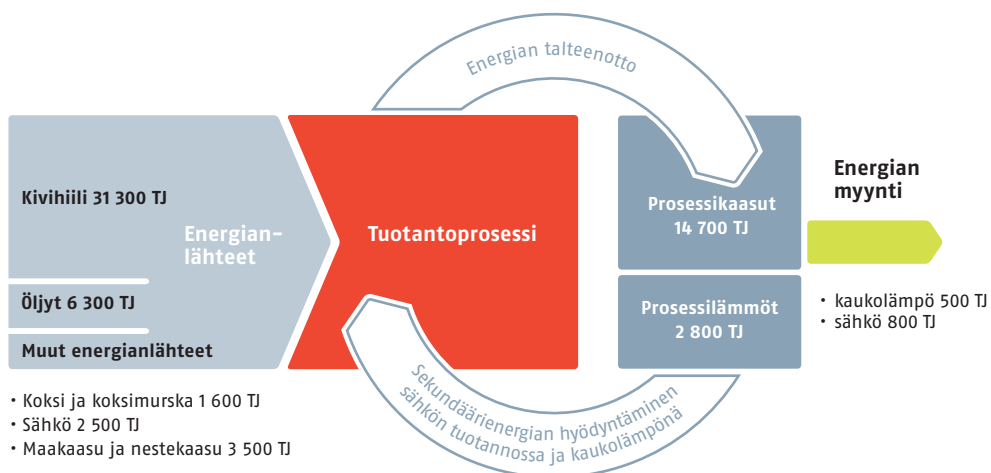

Energian kiertö

Raahan tehdas, joka vastaa 91 prosenttia yhtiön kokonaiskulutuksesta, hyödyntää raudan- ja teräksenvalmistuksen prosessikaasuja ja -lämpöä energian lähteenä mm. sähkön tuotannossa ja kaukolämpönä.

Tehtaan voimalaitos tuottaa 53 prosenttia tehdasalueella käytetystä sähköstä. Masuuni- ja koksikaasun käytöllä saavutettu 14,6 PJ polttoainesäätö vastaa 200 000 omakotitalon vuotuisista energiakulutusta, ja tehtaalla käytetyn ulkopuolisen polttoaineen osuus on vain kahdeksan prosenttia.

Lisäksi tehdas tuottaa kaukolämpöä lähes Raahan alueen tarpeen verran, 190 GWh vuodessa.

Materiaalitase

	2009	2008	2007
Panokset			
Raaka-aineet, t			
- rautarikasteet	1 470 000	1 970 000	1 950 000
- pelletit	645 000	1 069 000	1 058 000
- seos- ja lisäaineet, kuonanmuodostajat	279 000	543 000	507 000
- kierrätysteräs	451 000	557 000	552 000
- sinkki	41 000	45 000	54 000
- muut metallit	12 400	5 200	7 800
- muovit ja maalit	7 200	10 600	11 000
- muut	16 500	25 000	26 000
Energian kulutus, 1 000 TJ			
- maakaasu	2,2	1,7	1,6
- nestekaasu	1,3	1,2	1,3
- raskas polttoöljy	0,8	0,3	0,3
- kevyt polttoöljy	0,2	0,3	0,2
- sähkö	2,5	2,7	2,8
- kivihiili	31,3	36,0	36,2
- koksi	0,6	2,2	2,3
- koksimurska	1,0	1,2	1,4
- erikoisraskas polttoöljy	5,3	10,5	9,8
Veden käyttö, m³			
- kunnallinen vesijohtovesi	798 000	786 000	791 000
- prosessi- ja jäähdytysvesi	148 800 000	171 500 000	200 193 000
Tuotokset			
Teräs, t	1 892 000	2 585 000	2 546 000
Sivutuotteet ja jäännösmateriaalit			
- mineraalituotteet, t			
(hyödynnetyt ja hyödyntämistä varten varastoidut)	540 000	870 000	890 000
- terva, 1 000 TJ	0,9	1,2	1,1
- muut konsernin ulkopuolelle kierrätetyt materiaalit, t	44 000	49 000	55 000
Myyty energia			
- kaukolämpö, 1 000 TJ	0,5	0,5	0,6
- sähkö, 1 000 TJ	0,8	0,9	1,0
Päästöt ilmaan			
- hiilidioksidi (CO ₂), Mt	3,5	4,6	4,7
- typen oksidit (NO _x), t	2 200	2 600	2 300
- rikkidioksidi (SO ₂), t	4 400	5 000	4 100
- haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC), t	190	410	490
- hiukkaset, t	1 300	1 800	2 200
Jätevesi, m³			
- kunnalliseen viemäriverkkoon	261 000	266 000	272 000
- vesistöihin	148 380 000	168 980 000	198 945 000
Päästöt vesistöihin, t			
- kiintoaineet	1 118	861	781
- kemiallinen hapenkulutus (COD)	178	181	204
- öljy	18	14	20
- sinkki (Zn)	2,0	1,0	1,2
- typpi (N)	44	64	52
- rauta (Fe)	70	36	31
Jätteet, t			
- yhdyskuntajäte kaatopaikalle	1 800	2 600	3 800
- yhdyskuntajäte kierrätykseen	4 900	7 200	6 100
- teollisuusjäte (kuiva-aineena)	64 000	76 200	72 500
- ongelmajätteet	4 200	4 700	4 900

sekä parannetaan tehtaan energiatehokkuutta ja jätteiden hallintaa. Ympäristöinvestoinneista 98 prosenttia liittyi Raahan tehtaan ympäristövaikutusten pienentämiseen.

Norjassa Mo i Ranan valssaamalla investoitiin polttotekniikan hallintajärjestelmään, jolla saavutetaan 10 prosentin energiansäästö sekä hiilidioksidipäästöjen väheneminen 4 200 tonnilla vuodessa. Hämeenlinnan tehtaalla tehostettiin sinkityslinjan lämmön talteenottojärjestelmää. Myös muilla toimipaikoilla tehtiin merkittäviä energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä muun muassa toimipaikkojen energiakatselmusten perusteella. Investointien lisäksi energiatehokkuutta parannettiin myös työtapoja, kiinteistötekniisiä ratkaisuja ja hallintajärjestelmien säätöjä kehittämällä.

Ympäristöinvestoinnit vuonna 2009

- ilmansuojeluun 16,5 milj. euroa
- vesiensuojeluun 1,9 milj. euroa
- jätehuoltoon 2,0 milj. euroa
- energiatehokkuuteen ja muihin kohteisiin 0,5 milj. euroa
- yhteensä 21 milj. euroa

Toimintaympäristön muutoksia seurataan ja ennakoidaan

Yhtiö osallistuu lainsäädännön kehitystyöhön yhteistyössä etujärjestöjen kanssa sekä valmistautumalla muutoksiin yhtiön sisällä. Edunvalvontatyön lisäksi etujärjestöjen kanssa tehdään tutkimusyhteistyötä. Vuonna 2009 yhtiö jatkoi aktiivista yhteistyötä muun muassa World Steel Associationin (worldsteel) elinkaariarvioinnin kehitysfoorumissa.

Joulukuussa 2009 neuvoteltiin Kioton pöytäkirjan jatkosta. Neuvottelut huipentuivat Kööpenhaminan ilmastokokouksessa, jossa ei saavutettu kattavaa kansainvälistä ilmastositomusta. Neuvottelut jatkuvat vuonna 2010, jonka jälkeen voidaan arvioida mahdollisen sopimuksen vaikutuksia yhtiön toimintaan. EU:ssa toimivien yritysten välinen päästökauppa jatkuu kansainvälisestä ilmastositomuksesta huolimatta.

EU:n päästökauppajärjestelmä muuttuu merkittävästi Kioto-kauden jälkeen vuodesta 2013 alkaen. Hiilidioksidin päästövähennystavoitteet kiristyvät, ja järjestelmän piiriin tulee uusia toimintoja muun muassa Hämeenlinnan tehtaalta. Suurin osa päästökaupan osapuolista joutuu hankkimaan kaikki päästöoikeutensa maksullisina. Hiilivuodolle alttiit sektorit, kuten terästeollisuus, saavat osan tarvitsemistaan oikeuksista ilmaiseksi tehokkuuteen perustuvassa alkujakomenettelyssä, jonka yksityiskohdat selviävät vuosien 2010–2011 aikana.

Päästökaupan lisäksi merkittäviä muutoksia toimintaympäristöön voi aiheutua ympäristölainsäädännön kuten teollisuuden päästöjä koskevan direktiivin sekä rakennustuotteisiin ja jätteisiin liittyvien säädösten ja standardien uusimisesta.

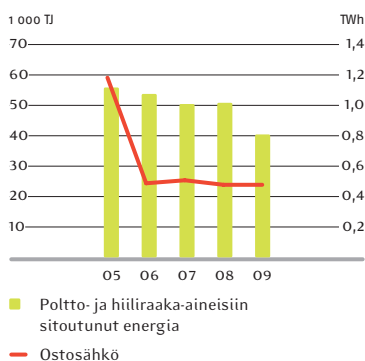
Ruukin toimintaan vaikuttaa myös kemikaalien turvalliseen käyttöön tähtäävä EU:n REACH-asetus. Vuonna 2009 jatkettiin aktiivista valmistelutyötä, jonka tavoitteena ovat asetuksen mukaiset rekisteröinnit vuoden 2010 aikana.

✚ Lisätietoja ympäristötavoitteista, tuotannon ympäristövaikutuksista, edunvalvontayhteistyöstä sekä ympäristötutkimus- ja kehityshankkeista www.ruukki.com.

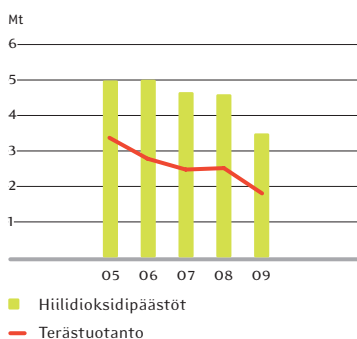
✚ Ruukin tuotteiden ja ratkaisujen energiatehokkuudesta sivuilla 30–33.

✚ Päästökauppakauden tiedot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 97 ja 114 ja ympäristövaraukset sivulla 127.

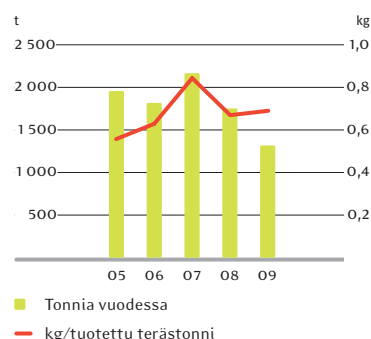
Energian kulutus

Hiilidioksidipäästöt

Hiukkaspäästöt

Vastaamme ilmastonmuutoksen asettamiin haasteisiin parantamalla tuotteidemme ja tuotantomme energiatehokkuutta

Tuotantomme hiilidioksidi- ja materiaalitehokkuus on huippuluokkaa. Kaikki tuotantolaitoksemme ovat sitoutuneita yhdeksän prosentin energiansäästötavoitteeseen vuoteen 2016 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Lisäksi olemme mukana edistämässä päästötömien energialähteiden, kuten tuulivoiman käyttöä.

Tuulivoima ei toimintansa aikana aiheuta hiilidioksidipäästöjä. Tuotekehityksessä panostamme erityisesti tornirakenteiden kehittämiseen kaikkiin olosuhteisiin ja asennuspaikan asettamisen vaatimusten huomiointiin. Näin varmistetaan mahdollisimman kustannustehokas sähköntuotanto.

Tuotteen elinkaaren aikaisesta energiankulutuksesta ja päästöistä merkittävä osa syntyy tyypillisesti tuotteen käytön aikana. Olemme tehneet pitkäjänteisesti töitä tuotteiden elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja vähentämiseksi. Suunnittelulla voidaan vaikuttaa jopa 80 prosenttiin tuotteen ympäristövaikutuksista.

Energiankulutuksesta huomattava osa aiheutuu rakennuksista. Ruukin teräsrakenteet ovat täysin kierrätettäviä, ja ne vaativat vähemmän materiaalia kuin monet muut rakentamistavat. Lisäksi rakenteiden tiiveys on hyvä ja lämmöneristyspaksuudet optimaaliset. Teräsrakenteisiin voidaan myös integroida uusiutuvan energian, kuten aurinkoenergian ja maalämmön hyödyntäminen.

Lujia ja kulutusta kestäviä erikoisterästuotteitamme voidaan hyödyntää esimerkiksi kuljetuskalustossa. Erikoisterästuotteiden käyttö mahdollistaa suuremmat hyötykuormat ja pidemmän käyttöiän sekä vähentää polttoainekustannuksia ja hiilidioksidipäästöjä. Tutustu energiasäästölaskuriimme osoitteessa www.ruukki.com/efficiencycalculator.

More with metals.

Yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä – Hyvä hallinnointi tukee liiketoimintaa

- Rautaruukki Oyj on suomalainen osakeyhtiö, jonka johtaelinten vastuut ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain, yhtiön yhtiöjärjestyksen ja yhtiön hallituksen määrittelemien hallinnointiperiaatteiden mukaan
- Rautaruukki on julkaissut Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2008 Suositus 51:n ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n mukaisesti selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement)
- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä luettavissa internet-sivuilta www.ruukki.com

Yhtiö noudattaa konsernin hallinnoinnissa ja päätöksenteossa Suomen osakeyhtiölakia, muuta vastaavaa lainsäädäntöä, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä, yhtiöjärjestyksestä sekä Nasdaq OMX Helsinki Oy:n (Helsingin Pörssi) ja Finanssivalvonnan antamia, listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja ohjeita. Lisäksi Rautaruukki noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2008, sillä poikkeuksella, että nimitysvaliokunta ei muodostu pelkästään hallituksen jäsenistä. Varsinainen yhtiökokous 2009 päätti, että hallituksen jäsenten nimitysesitykset tekee yhtiökokouksen asettama nimitysvaliokunta.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2008 on saatavilla julkisesti Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

Konsernin toimielimet

Rautaruukki-konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat konsernin emoyhtiön, Rautaruukki Oyj:n hallintoelimet: yhtiökokous, hallitus, sen valiokunnat, hallintoneuvosto ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous pidetään kerran vuodessa viimeistään kesäkuussa, ja siinä käsitellään lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset ehdotukset yhtiökokoukselle.

Hallitus huolehtii yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhdessä tai useammassa laajalevikkisessä päivälehdessä sekä asetetaan saataville yhtiön verkkosivuille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään 21 päivää ennen kokousta.

Yhtiökokouksen päätettäviä asioita ovat muun muassa seuraavat:

- tilinpäätöksen hyväksyminen
- voitonjako
- vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten valinta ja heidän palkkionsa
- tilintarkastajan valinta ja hänen palkkionsa

Osakkeenomistajalla on lain mukaan oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokoukseen. Vaatimuksen katsotaan tulleen riittävän ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä viikkoa ennen kokouskutsun toimittamista.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat voidaan rekisteröidä yhtiön osakasluetteloon tilapäisesti yhtiökokoukseen osallistumista varten.

Varsinainen yhtiökokous 2009

Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.3.2009. Yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla yhtiön internet-sivuilla www.ruukki.com.

Yhtiökokouksen asettama nimitysvaliokunta

Varsinaisen yhtiökokouksen 24.3.2009 päätöksellä asetettiin nimitysvaliokunta valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallitukselle maksettavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Nimitysvaliokuntaan valittiin kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajat, ja valiokuntaan kuuluvat lisäksi asiantuntijajäseninä hallituksen puheenjohtaja sekä yksi hallituksen keskuudestaan nimeämä jäsen, joka on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

Nimitysvaliokunta 2009

Yhtiön kolme suurinta rekisteröityä osakkeenomistajaa 2.11.2009 olivat Solidium Oy, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen sekä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma. Näiden nimeäminä edustajina nimitysvaliokunnassa toimivat toimitusjohtaja Kari Järvinen (Solidium Oy), varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio (Ilmarinen) sekä toimitusjohtaja Matti Vuoria (Varma). Rautaruukin hallituksen puheenjohtaja Reino Hanhinen sekä hallituksen nimeämä jäsen Hannu Ryöppönen toimivat nimitysvaliokunnan asiantuntijajäseninä.

Nimitysvaliokunta ehdotti 23.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallitukseen valitaan uudelleen nykyiset jäsenet Maarit Aarni-Sirviö, Reino Hanhinen, Liisa Leino ja Hannu Ryöppönen sekä uusina jäseninä Outotec Oyj:n toimitusjohtaja, diplomi-insinööri Pertti Korhonen, Neste Oil Oyj:n toimitusjohtaja, insinööri Matti Lievonen ja Paulig Oy:n konsernihoitaja, diplomi-insinööri Jaana Tuominen. Nimitysvaliokunta ehdotti edelleen, että hallituksen puheenjohtajaksi valittaisiin Reino Hanhinen ja varapuheenjohtajaksi Hannu Ryöppönen. Lisäksi valiokunta ehdotti, että hallituksen vuosipalkkiot pidetään ennallaan paitsi että vuosipalkkiosta 40 prosenttia maksetaan markkinoilta hankittavina Rautaruukki Oyj:n osakkeina.

Hallitus

Hallitus vastaa konsernin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus valvoo yhtiön toimintaa ja johtamista sekä päättää merkittävät yhtiön strategiat, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevat asiat.

Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä kahdesta kuuteen jäsentä toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavaan ensimmäiseen varsinaiseen yhtiökokoukseen. Enemmistön hallituksen jäsenistä on oltava yhtiöstä riippumattomia ja vähintään kahden lisäksi myös riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitukseen ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta. Yhtiökokouksessa on oltava ehdotus hallituksen kokoonpanoksi.

Toimitusjohtaja sekä talous- ja rahoitusjohtaja osallistuvat hallituksen kokouksiin. Hallitus saa kokouksissaan säännöllisesti ajankohtaiskatsauksen markkinatilanteesta sekä konsernin toiminnasta ja taloudesta. Hallitus arvioi vuosittain säännöllisesti toimintansa tehokkuutta ja menettelytapoja sekä onnistumista tehtävässään sisäisenä itsearviointina.

Hallituksen keskeisimmät tehtävät

Hallitus on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen. Sen mukaan hallituksen keskeisimpiä tehtäviä ovat:

- konsernin hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtiminen
- kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaaminen
- pitkän aikavälin tavoitteiden ja strategisen suunnitelman vahvistaminen
- taloudellisten tavoitteiden määrittely
- organisaatorakenteen vahvistaminen
- toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon nimittäminen ja palkitsemisesta päättäminen
- tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten hyväksyminen
- yhtiökokouksessa käsiteltävien asioiden valmisteleminen ja päätösten täytäntöönpanosta huolehtiminen
- merkittävistä investoinneista ja yrityskaupoista päättäminen

Hallitus 2009

Toimikaudella 24.3.2009–23.3.2010 hallituksessa on seitsemän jäsentä. Vuonna 2009 hallitus kokoontui yhdeksän kertaa. Sen lisäksi pidettiin yksi kokous sähköisten viestimien välityksellä. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 97. Hallituksen jäsenten esittely on sivuilla 68–69.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuutta. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, ja muut jäsenet paitsi Kalle J. Korhonen ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi pysyvää valiokuntaa: tarkastusvaliokunta (Audit Committee) ja palkitsemisvaliokunta (Remuneration Committee). Hallitus nimittää varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä kokouksessaan keskuudestaan tarkastus- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet ja puheenjohtajat. Valiokunnat raportoivat työstään hallitukselle säännöllisesti.

Tarkastusvaliokunta

Hallitus nimittää hallituksen tarkastusvaliokunnan (Audit Committee) avustamaan hallitusta sille kuuluvan valvontatehtävän hoitamisessa. Tarkastusvaliokuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kahdesta neljään jäsentä. Tarkastusvaliokunnan jäsenten on oltava riippumat-

tomia yhtiöstä ja enemmistön jäsenistä on oltava riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä pätevyys, ja vähintään yhdellä jäsenellä tulee olla asiantuntemusta erityisesti laskentatoimen tai kirjanpidon tai tarkastuksen alalla.

Hallitus määrittelee tarkastusvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sille kuuluvan valvontatehtävän hoitamisessa. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on 1) valvoa tilinpäätöksen ja siihen liittyvien julkistettavien tietojen laatua ja yhtenäisyyttä sekä valvoa taloudellista raportointiprosessia; 2) arvioida tilintarkastajan pätevyyttä, riippumattomuutta ja toimintaa; 3) seurata sisäisten valvontajärjestelmien sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta; 4) seurata sisäisen tarkastuksen toimivuutta; ja 5) arvioida sovellettavien lakien ja säännöksiä noudattamista.

Tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain säännöllisesti onnistumista tehtävässään sisäisenä itsearviointina.

Tarkastusvaliokunta 2009

Vuonna 2009 tarkastusvaliokuntaan kuuluivat hallituksen jäsenet Hannu Ryöppönen (puheenjohtaja), Kalle J. Korhonen ja Liisa Leino.

Vuonna 2009 tarkastusvaliokunta kokoontui kuusi kertaa. Osallistumisprosentti oli 100.

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus nimittää riippumattomista hallituksen jäsenistä palkitsemisvaliokunnan (Remuneration Committee) puheenjohtajan sekä kahdesta neljään jäsentä keskuudestaan vuodeksi kerrallaan. Palkitsemisvaliokunnan tarkoituksena on turvata päätöksenteon objektiivisuutta, edistää palkitsemisjärjestelmien avulla yhtiön tavoitteiden saavuttamista sekä palkitsemisjärjestelmien läpinäkyvyyttä ja järjestelmällisyyttä.

Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunta valmistelee ja arvioi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajalle raportoivien henkilöiden palkitsemis- ja nimitysasioita sekä yhtiön palkitsemisjärjestelmiä. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa ja esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle.

Palkitsemisvaliokunta 2009

Vuonna 2009 palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat hallituksen puheenjohtaja Reino Hanhinen (puheenjohtaja), hallituksen jäsen Maarit Aarni-Sirviö ja hallituksen varapuheenjohtaja Christer Granskog.

Vuonna 2009 palkitsemisvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Osallistumisprosentti oli 100.

Hallintoneuvosto

Yhtiökokous valitsee yhden vuoden toimikaudeksi hallintoneuvoston, johon kuuluu 5–12 jäsentä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Yhtiöjärjestyksen mukaan muilla perustajaosakkailla kuin valtiolenemmistöisillä osakeyhtiöillä on, niin kauan kuin perustajaosakas omistaa yhtiötä perustettaessa merkitsemänsä osakkeet, oikeus nimetä ja saada valituksi oma edustajansa hallintoneuvostoon.

Henkilöstöryhmien nimeämät neljä edustajaa osallistuvat hallintoneuvoston kokouksiin, joissa heillä on läsnäolo- ja puheoikeus.

Hallintoneuvosto vuonna 2009

Vuoden 2009 yhtiökokous valitsi hallintoneuvostoon yhdeksän jäsentä:

Puheenjohtaja:

Marjo Matikainen-Kallström, s. 1965, kansanedustaja, diplomi-insinööri

Varapuheenjohtaja:

Inkeri Kerola, s. 1957, kansanedustaja, luokanopettaja

Jäsenet:

Heikki Allonen, s. 1954, toimitusjohtaja, Patria Oyj, diplomi-insinööri (Fiskars Oyj Abp:n nimeämä jäsen)

Turo Bergman, s. 1946, valtiotieteen lisensiaatti

Miäpetra Kumpula-Natri, s. 1972, kansanedustaja, insinööri, kauppatieteiden yo

Petteri Orpo, s. 1969, kansanedustaja, valtiotieteiden maisteri

Jouko Skinnari, s. 1946, kansanedustaja, oikeustieteen kandidaatti

Hans Sohlström, s. 1964, johtaja, UPM-Kymmene Oyj, diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri (UPM-Kymmene Oyj:n nimeämä jäsen)

Tapani Tölli, s. 1951, kansanedustaja, valtiotieteen maisteri

Henkilöstön edustajat:

Matti Kelloniemi, s. 1950, HRD-spesialisti

Jouko Luttinen, s. 1956, pääluottamusmies

Markku Pelkkikangas, s. 1950, projektipäällikkö

Mika Vuoti, s. 1967, pääluottamusmies 1.5.2009 alkaen (Eero Raivio, s. 1945, pääluottamusmies 30.4.2009 saakka).

Vuonna 2009 hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa.

Keskimääräinen osallistumisprosentti oli 86,5.

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää toimitusjohtajan, joka vastaa yhtiön liiketoimintojen johtamisesta Suomen osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen sekä hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hallitus nimittää yhtiölle myös toimitusjohtajan sijaisen.

Konsernin johtoryhmä

Yhtiön hallitus nimittää johtoryhmän jäsenet toimitusjohtajan esityksestä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana.

Johtoryhmän pääasiallisena tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa konsernin operatiivisessa johtamisessa ja liiketoiminnan suunnittelussa. Johtoryhmä käsittelee ja valvoo konsernin ja divisioonien strategiaa, investointeja, taloutta, myyntitoimintoja, yrityskauppoja, konsernin yhteistoimintaa, organisaattiorakennetta ja ohjaus- sekä valvontajärjestelmiä. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti.

Toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja johtoryhmä vuonna 2009

Rautaruukki Oyj:n toimitusjohtaja on Sakari Tamminen (s. 1953) ja toimitusjohtajan sijainen talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Hietanen (s. 1953).

Johtoryhmään kuuluu kuusi jäsentä: yhtiön toimitusjohtaja, divisioonien johtajat, talous- ja rahoitusjohtaja sekä strategiajohtaja.

Laajennettuun johtoryhmään kuuluu johtoryhmän lisäksi kahdeksan jäsentä, jotka ovat konsernin tukifunktioiden vetäjiä. Johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän jäsenten esittely on sivuilla 70–71.

Liiketoiminnan organisaattiorakenne

Operatiivisesta toiminnasta konsernissa vastaa toimitusjohtaja konsernin johtoryhmän avustamana, ja divisioonien toiminnasta vastaavat divisioonien johtajat johtoryhmiensä avustamina.

Vuonna 2009 liiketoiminta oli jaettu johtamisorganisaation mukaisesti seuraaviin raportoitaviin divisiooniin: Ruukki Construction, Ruukki Engineering ja Ruukki Metals. Kullakin divisioonalla on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kyseisen divisioonan johtaja.

Konsernin emoyhtiö Rautaruukki Oyj vastaa konsernin hallinnosta, strategisesta suunnittelusta, taloudesta ja rahoituksesta sekä tarjoaa divisioonille yhteisiin toimintoihin liittyviä palveluita.

Konsernin toimintaohjeet ja valvontajärjestelmät

Konsernin taloudellisten ja muiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja toimintaan liittyvien riskien minimoimiseksi yhtiössä on vahvistettu eri osa-alueita koskevia konsernin toimintaohjeita.

Rautaruukin toimintaohjeet

- Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät (Corporate Governance)
 - hallinnointiperiaatteet
 - hallintoelinten työjärjestykset
 - sisäpiiriohjeistus
- Code of Conduct – hyvän liiketavan periaatteet
- Ympäristöpolitiikka
- Sosiaalisen vastuun periaatteet
- Turvallisuusjohtamisen periaatteet
- Lisäksi toimintaperiaatteet sekä yleisiä ja yksityiskohtaisia toimintaohjeita seuraaville osa-alueille:
 - strateginen ja operatiivinen suunnittelu
 - taloudellinen suunnittelu ja raportointi
 - rahoitus
 - sisäinen tarkastus
 - riskienhallinta
 - lakiasiat
 - henkilöstö
 - informaatioteknologia
 - teknologia, T&K
 - hankinta ja logistiikka
 - investoinnit
 - sijoittajasuhteet ja viestintä

Osa ohjeista on julkisia, ja ne löytyvät yhtiön internet-sivuilta. Kaikki toimintaohjeet ovat henkilöstön saatavilla konsernin intranet-sivuilla. Kaikkien konserniyhtiöiden ja työntekijöiden on noudatettava ohjeita.

Hyvän liiketavan periaatteet – Code of Conduct

Yritysetiikka ja lainmukaisuus

Yhtiö noudattaa kaikessa toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja säännöksiä sekä vuonna 2005 julkaistuja hyvän liiketavan periaatteita (Code of Conduct). Rautaruukin hallituksen hyväksymien periaatteiden tarkoituksena on tuoda esiin yhtiön eettisiä arvoja sekä luoda henkilöstölle yhtenäinen tapa toimia vastuullisesti ympäri maailmaa. Jokaisen ruukkilaisen tulee noudattaa hyvän liiketavan periaatteita tinkimättä ja poikkeuksetta. Niihin sitoutumista vaaditaan myös yhteistyökumppaneilta. Vastuullinen toiminta tukee yhtiön menestystä ja kilpailukykyä.

Hyvä liiketapa merkitsee yleisesti hyväksyttyjen eettisten toimintaperiaatteiden sekä lakien noudattamista. Yhtiön toimintaan liittyvät eettiset ja juridiset sekä ihmisoikeuksia, henkilöstöä ja ympäristöä koskevat asiat pyritään tunnistamaan ja ratkaisemaan näiden periaatteiden mukaisesti.

Ihmisoikeudet ja henkilöstö

Yhtiö kunnioittaa yleisesti hyväksyttyihin kansainvälisiin julistuksiin kirjattuja ihmisoikeuksia. Periaatteiden henkilöstöä koskevat ehdot kieltävät kaikenlaisen syrjinnän ja takaavat oikeuden turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön sekä henkilökohtaiseen hyvinvointiin. Periaatteissa määritellään, millaista käyttäytymistä ei suvaita. Niissä kielletään esimerkiksi kaikenlainen häirintä. Yhtiö vastustaa ehdottomasti pakko- tai lapsityövoiman käyttöä. Korruptiota tai lahjontaa ei hyväksytä.

Ympäristö

Yhtiö pitää ympäristönsuojelua yhtenä toimintansa lähtökohtana. Periaatteissa vedotaan ruukkilaisiin, jotta he hakisivat yhdessä yhtiön toimittajien ja asiakkaiden kanssa aktiivisesti keinoja ehkäistä ja vähentää liiketoiminnoista aiheutuvia päästöjä ja jätteitä.

Toteutus

Kukin yhtiön liiketoiminta-alue varmistaa hyvän liiketavan periaatteiden ja voimassa olevien lakien ja säännösten noudattamisen osaltaan. Samalla varmistetaan, että työntekijöiden tiedossa on heidän omaa toimintaansa koskevat lait, määräykset ja periaatteet ja että he noudattavat niitä. Periaatteet tehdään tutuiksi työhöntuloperehdytyksessä sekä koulutuksella ja sisäisellä viestinnällä.

Raportointi periaatteiden vastaisesta menettelystä on jokaisen ruukkilaisen vastuulla. Ilmenneet asiat käsitellään aina, ja ne selvitetään asianmukaisen henkilön ja/tai organisaation kanssa periaatteiden vaatimalla tavalla. Vuonna 2009 ei ilmennyt raportoitavia taloudellisia väärinkäytöksiä.

Valvontajärjestelmät

Konsernin liiketoiminnan ohjaus ja valvonta tapahtuu edellä esitetyn johtamisjärjestelmän kautta. Hallitus ja sen tarkastusvaliokunta arvioivat säännöllisesti kirjanpidon, varainhoidon, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan asianmukaisuutta ja tehokkuutta. Hallitus vastaa myös siitä, että kirjanpito ja varainhoidon sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallituksen tarkastusvaliokunnan tehtävänä on edistää taloudellisen raportoinnin valvontaa.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on jatkuva prosessi, jonka tavoitteena on tukea strategioiden ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista sekä turvata toiminnan jatkuvuus. Sisäinen valvontaprosessi pyrkii myös

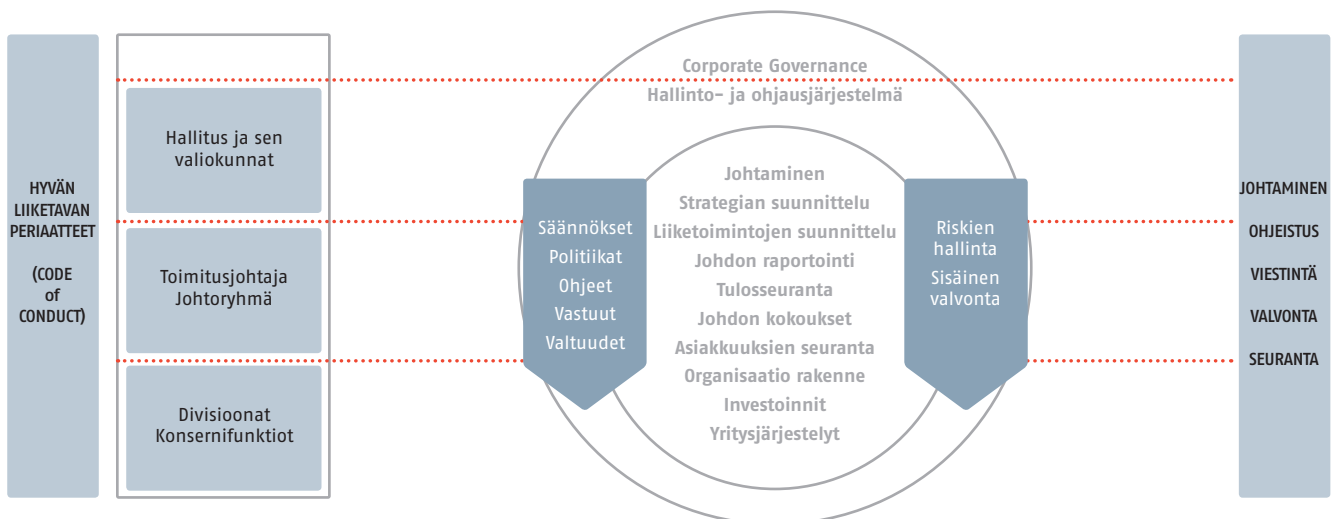
varmistamaan, että liiketoimintaa hoidetaan eettisesti Rautaruukin hyvän liiketavan periaatteiden (Code of Conduct) mukaan sekä lakien ja määräysten mukaisesti.

Rautaruukin taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin periaattein. Valtaosa yhtiöistä on konsernin talouden palvelukeskusten asiakkaita. Niissä kirjanpito hoidetaan yhdenmukaisten menetelmien ja prosessien mukaisesti käyttäen yhteistä tilikarttaa. Konsernin raportointi perustuu kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (International Financial Reporting Standards, IFRS). Näitä tukevat konsernin taloudellisen suunnittelun ja raportoinnin ohjeet (Controller's Manual). Ulkoisessa taloudellisessa raportoinnissaan konserniyhtiöt noudattavat paikallisia lakeja ja säännöksiä. Taloushallinto vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja sen valvontajärjestelmien kehittämisestä.

Rautaruukin konsernitason raportoinnista vastaa Corporate Finance and Control -toiminto ja kunkin divisioonan raportoinnista divisioonan Controller-toiminto. Konserni- ja divisioonatason taloudellinen raportointi on toteutettu näiden toimintojen yhteistyönä (Taloushallinto) ja se tukee asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Taloushallinto vastaa säännöllisestä kuukausittaisesta raportoinnista yhtiön johdolle ja hallitukselle. Raportointi käsittää sekä konsernin että divisioonien avainluvut sekä tulosten analysoinnin. Taloushallinto tukee divisioonaa ja johtoa taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen edellyttämässä päätöksenteossa ja analyyseissä.

Sisäinen valvontajärjestelmä

Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi, vaan olennainen osa yhtiön kaikkea toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestelmä toimii konsernin kaikilla tasoilla.

Viestintä ja tiedotus

Rautaruukin sisäisen valvonnan järjestelmän osa-alueet on kuvattu ohjeissa ja käsikirjoissa.

Taloudelliseen raportointiin liittyvät laskentaohjeet ja -manuaalit ovat saatavilla yhtiön intranet-sivustolta. Ne ovat taloudelliseen raportointiin osallistuvien käytettävissä. Lisäksi konsernin taloushallinto järjestää säännöllisesti koulutustilaisuuksia raportointiprosesseista ja -käytännöistä.

Ulkoisen taloudellisen tiedon julkaisemisessa noudatetaan pörs-siyhtiöitä koskevia säännöksiä.

Seuranta

Konsernissa on liiketoiminnan tehokkaan seurannan edellyttämät raportointijärjestelmät. Ylin vastuu kirjanpidon asianmukaisesta järjestämisestä ja varainhoidon valvonnasta kuuluu hallitukselle. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavasti järjestetty.

Kukin divisioona raportoi konsernin johdolle divisioonan toiminnasta ja avainlukuista kuukausittaisissa tulokokouksissa, joissa on myös vakiomuotoiset esityslistat sen varmistamiseksi, että sisäinen valvonta toteutuu.

Konsernin tulosraportti jaetaan kuukausittain hallitukselle, joka käsittelee talous- ja markkinatilannetta säännöllisesti kokouksissaan. Hallitus hyväksyy julkistettavat osavuositarkastukset ja tilinpäätöksen.

Sisäinen tarkastus

Konsernin sisäisen tarkastuksen hoitaa yhtiön sisäinen tarkastusyksikkö, joka raportoi toimitusjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen piiriin kuuluvat kaikki konsernin organisaatiotasot ja yksiköt.

Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi konsernin sisäisen valvontajärjestelmän asianmukaisuutta ja toimivuutta, toimintojen tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta, taloudellisen tiedon ja raportoinnin luotettavuutta sekä sääntöjen, toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamista. Lisäksi sisäinen tarkastus pyrkii toiminnallaan edistämään riskienhallinnan kehittämistä eri toiminnoissa. Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet on määritetty hallituksen vahvistamassa toimintaohjeessa. Sisäinen tarkastus laatii vuosittain tarkastussuunnitelman, jonka hallitus hyväksyy.

Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Lisäksi sisäisen tarkastuksen johtaja on läsnä hallituksen tarkastusvaliokunnan kokouksissa.

Tilintarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Lakisääteisessä tilintarkastuksessa tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa yhtiön tilikauden kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto. Emoyhtiön tilintarkastaja tarkastaa myös konsernitilinpäätöksen.

Emoyhtiön vastuullinen KHT-tilintarkastusyhteisö suorittaa tarkastuksensa oman maailmanlaajuisen organisaationsa kautta koko konsernissa ja vastaa tilintarkastuksesta koko konsernissa.

Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille lain ja yhtiöjärjestyksen edellyttämän tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tilintarkastaja on läsnä hallituksen tarkastusvaliokunnan kokouksissa.

Tilintarkastaja 2009

Vuonna 2009 yhtiökokous valitsi Rautaruukki Oyj:n tilintarkastajaksi KHT -yhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Pajamo.

Tilintarkastajan palkkiot

Riippumattomille tilintarkastajille on maksettu vuoden 2009 tilinpäätöksen tilintarkastuksen palveluista ja muista palveluista:

- Tilintarkastus- ja siihen läheisesti liittyvät palkkiot 1 312 000 euroa (1 808 000)
- Muut palvelut 589 000 euroa (311 000)

Sisäpiirihallinto

Rautaruukin ilmoitusvelvolliseen julkiseen sisäpiiriin kuuluvat arvopaperimarkkinalain mukaan hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä päävastuullinen tilintarkastaja. Rautaruukin hallituksen päätöksen mukaan julkiseen sisäpiiriin luetaan muulla perusteella myös johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän jäsenet. Ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten sekä heidän lähipiirinsä Rautaruukin arvopapereiden omistus on julkista.

Rautaruukki pitää julkisen sisäpiirirekisterin ohella myös yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä sekä hankekohtaisia sisäpiirejä. Pysyviä yrityskohtaisia sisäpiiriläisiä ovat henkilöt, jotka asemansa tai tehtävien johdosta saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jotka yhtiö on määritellyt yrityskohtaiseksi sisäpiiriläiseksi. Yrityskohtaisen rekisterin tiedot eivät ole julkisia.

Rautaruukki noudattaa Nasdaq OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta, jonka mukaan sisäpiiriläisen on suositeltavaa ajoittaa kaupankäynti yhtiön arvopapereilla ajankohtiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto osakkeen arvoon vaikuttavista seikoista. Rautaruukin pysyvät sisäpiiriläiset eivät saa tehdä kauppvoja yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla 14 vuorokautta ennen yhtiön tilinpäätöstiedotteen tai osavuositarkastuksen julkistamista.

Rautaruukin sisäpiirirekisterejä ylläpitää konsernin lakiasiainosasto Euroclear Finland Oy:n NetSire-järjestelmässä, jossa arvopapereita koskevat omistustiedot saadaan suoraan arvo-osuusjärjestelmästä. Ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten omistukset on esitelty yhtiön internet-sivuilla, ja ne päivittyvät kerran päivässä.

.....
+ Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on luettavissa internet-sivuilla www.ruukki.com.

+ Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2008 on luettavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen internet-sivuilla www.cgfinland.fi.

Johdon palkat ja palkkiot

- Ruukin johdon palkkiot muodostuvat kuukausipalkasta, lyhyen aikavälin tulospalkkiokannustimesta sekä osakepohjaisesta pitkän aikavälin kannustinjärjestelmästä
- Tavoitteena on kilpailukykyinen palkitseminen avainresurssien sitouttamiseksi ja saamiseksi

Päätöksenteko

Hallitus päättää palkitsemisperiaatteista sekä toimitusjohtajan palkitsemisesta. Yhtiökokous päättää hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioista.

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisjärjestelmät

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkkiot koostuvat kiinteästä kuukausipalkasta, vuosittaisesta tulospalkkiosta ja pitkävaikutteisista kannustinjärjestelmistä kuten eläketuoksista ja osakepalkkioista.

Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Yhtiön lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä, tulospalkkiojärjestelmä, tukee konsernin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän tulospalkkioiden määräytymisperusteet vahvistaa hallitus vuosittain. Johdolle maksettavien tulospalkkioiden määrä riippuu konsernin ja divisioonien taloudellisesta tuloksesta sekä ryhmä- ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Vuosipalkkion enimmäistaso on 40-50 prosenttia vuosipalkasta. Suorituksen arvioinnin tekee toimitusjohtajan osalta hallitus ja muun johdon osalta suora esimies.

Pitkävaikutteiset kannustinjärjestelmät

Ruukissa on ollut johdon ja avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmiä pitkäaikaisina suoritusperusteisina kannustinjärjestelminä vuodesta 2000. Hallitus päätti joulukuussa 2007 uuden kannustinjärjestelmän käyttöönotosta. Osakepalkkiojärjestelmän 2008-2010 tavoitteena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kehittämiseksi sekä avainhenkilöiden sitouttaminen yhtiöön. Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2008, 2009 ja 2010. Mahdolliset

palkkiot maksetaan ansaintajaksoa seuraavan vuoden aikana osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2009 kuului 96 henkilöä.

Palkkion saaminen perustuu hallituksen vuosittain asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen, joita ansaintajaksolla 2008 ja 2009 on mitattu osakekohtaisella tuloksella (EPS) ja sijotetun pääoman tuotolla (ROCE). Ansaintakriteereille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan. Maksettavan palkkion suuruus on enintään maksuhetkeä edeltävän kalenterikuukauden bruttopalkka x 12,5 jaettuna osakkeen maksuhetkeä edeltävän kalenterikuukauden vaihdolla painotetulla keskikurssilla.

Osakkeita ei saa luovuttaa kahden vuoden kuluessa ansaintajakson päättymisestä. Mikäli avainhenkilön työsuhte päättyy tänä aikana, on hänen palautettava palkkiona maksetut osakkeet vastikkeetta. Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten on lisäksi pidettävä osakepalkkiojärjestelmän perusteella saamia osakkeita myös kahden vuoden sitouttajakson jälkeen vähintään vuotuisen bruttopalkkansa verran niin kauan kuin hänen työsuhteensa jatkuu.

Osakepalkkiojärjestelmän 2008-2010 ensimmäiseltä ansaintajaksolta 2008 ansaitut osakkeet siirrettiin palkkionsaajille maaliskuussa 2009 ja niiden luovutusrajoitus päättyi vuoden 2010 lopussa.

Osakepalkkiojärjestelmään kuuluvat henkilöt eivät ole mukana henkilöstön voittopalkkiojärjestelmässä.

Optio-ohjelmat

Rautaruukilla ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön suomalaiset johtajat kuuluvat työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Suomen työeläkejärjestelmässä ansioiksi luetaan peruspalkka luontaisetuineen sekä tulospalkkiot, mutta ei osakepalkkiojärjestelmästä saatuja tuloja. Eläkeikä on 63-68 vuotta henkilön oman valinnan mukaan.

Toimitusjohtajalla ja johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaina. Lisäeläkkeen taso vaihtelee riippuen mihin lisäeläkejärjestelyyn henkilö kuuluu. Toimitusjohtajan lisäeläkkeen määrä on 60 prosenttia palkasta. Toimitusjohtajan sijaisen lisäeläke vastaa lakisääteisen vanhuuseläkkeen tasoa, minkä hän saisi mikäli työskentely jatkuisi 63-vuotiaaksi. Rautaruukin Eläkesäätiön A-osaston alennetun eläkeiän valinneilla miehillä on kaikilla 60 vuoden eläkeikä. Tähän ryhmään kuuluu yksi johtoryhmän jäsen. Eläke-

Toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle maksetut palkat ja palkkiot

€	Palkat ja luontaisedut 2009	Palkat ja luontaisedut 2008	Suoritus-palkkiot 2009	Suoritus-palkkiot 2008	Osake-palkkiot 2009	Osake-palkkiot 2008	Yhteensä 2009	Yhteensä 2008
Toimitusjohtaja	556 667	576 498	149 225	131 653	88 955	57 388	794 847	765 539
Muut johtoryhmän jäsenet*	1 009 557	1 247 805	228 025	270 849	240 708	210 423	1 478 290	1 729 077

*2008 6 jäsentä ja 2009 5 jäsentä

säätiön lisäeläkkeen määrä riippuu ansaintavuosista ja on yleensä välillä 30–50 prosenttia eläkepalkasta. Yhtiö käynnisti vuonna 2009 uuden maksuperusteisen lisäeläkejärjestelmän niille johtoryhmän jäsenille, jotka eivät kuulu aikaisempiin etuusperusteisiin eläkejärjestelmiin. Maksuperusteinen lisäeläkejärjestelmä ei takaa eläkkeen tasoa, vaan tulevan eläkkeen määrä riippuu maksetuista eläkevakuutusmaksuista sekä sijoitusten tuotoista.

Toimitusjohtajalla on lisäksi sovittu erokorvaus; yhtiön irtisanossa toimitusjohtajan toimitusjohtajan oikeus 24 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen kokonaiskorvauksena.

Hallituksen jäsenten palkkiot 2009

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan. Yhtiökokous vahvisti seuraavat palkkiot hallituksen jäsenille:

- Puheenjohtaja 5 600 euroa/kuukausi
- Varapuheenjohtaja 3 500 euroa/kuukausi
- Jäsenet 2 700 euroa/kuukausi
- Kokouspalkkio 600 euroa/kokous hallituksen ja sen valiokuntien kokouksista
- Matkakorvaukset yhtiön matkustussäännön mukaisesti

Hallitukselle maksetut palkkiot

€	2009	2008
Puheenjohtaja	74 000	73 400
Varapuheenjohtaja	48 000	50 800
Muut hallituksen jäsenet	201 600	214 100
Yhteensä	323 600	338 300

Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot 2009

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallintoneuvoston jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan. Yhtiökokous vahvisti seuraavat palkkiot hallintoneuvoston jäsenille:

- Puheenjohtaja 1 000 euroa/kuukausi
- Varapuheenjohtaja 600 euroa/kuukausi
- Jäsenet 500 euroa/kuukausi
- Kokouspalkkio 200 euroa/kokous

Hallintoneuvostolle maksetut palkkiot

€	2009	2008
Puheenjohtaja	12 600	12 800
Varapuheenjohtaja	8 000	7 800
Muut hallintoneuvoston jäsenet	46 800	46 400
Yhteensä	67 400	67 000

Hallitus 1.1.2010

Puheenjohtaja
REINO HANHINEN
s. 1943

Hallituksen jäsen (2006–)
ja puheenjohtaja (2009–)
Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja (2009–) ja jäsen (2007–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Diplomi-insinööri,
tekniikan tohtori h.c.,
vuorineuvos

Keskeinen työkokemus

YIT Oyj, toimitusjohtaja (1987–2005)
ja konsernijohtaja (2000–2005)
Perusyhtymä Oy, toimitusjohtaja (1986–1987)
YIT Oy Yleinen Insinööritoimisto, toimitusjohtaja (1985–1986)
Oy PPTH-Norden Ab, toimitusjohtaja (1976–1985)

Muut luottamustoimet

YIT Oyj, hallituksen jäsen
Kone Oyj, hallituksen jäsen

Osakkeita

10 000

Varapuheenjohtaja
CHRISTER GRANSKOG
s. 1947

Hallituksen jäsen (2001–) ja
varapuheenjohtaja (2009–)
Palkitsemisvaliokunnan jäsen (2009–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Diplomi-insinööri

Oy Piceum Ab, toimitusjohtaja

Keskeinen työkokemus

Oy Kalmar Industries Ab,
toimitusjohtaja (1998–2007)
Partek Oy Ab,
varatoimitusjohtaja (1997–1998)
Partek Cargotec Ab,
toimitusjohtaja (1997–1998)
Sisu-konserni,
toimitusjohtaja (1994–1997)
Valmet Automation Oy,
toimitusjohtaja (1990–1994)

Muut luottamustoimet

Oy Piceum Ab, hallituksen
puheenjohtaja
VR-Yhtymä Oy, hallituksen
varapuheenjohtaja
A/O Baltkran, hallituksen jäsen
Cavotec MSL, hallituksen jäsen
Havator Holding Oy, hallituksen jäsen
Sarlin Group Oy Ab, hallituksen jäsen

Osakkeita

1 000

MAARIT AARNI-SIRVIÖ
s. 1953

Hallituksen jäsen (2004–)
Palkitsemisvaliokunnan jäsen (2008–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Diplomi-insinööri, MBA

Rahapaja Oy, toimitusjohtaja

Keskeinen työkokemus

Borealis Group, ylemmän johdon eri tehtävissä (1994–2008)
Neste Oyj, eri tehtävissä (1977–1994)

Muut luottamustoimet

Oy Nordic Moneta Ab,
hallituksen puheenjohtaja
Det Norske Myntverket AS,
hallituksen puheenjohtaja
Ponsse Oyj, hallituksen jäsen
Wärtsilä Oyj, hallituksen jäsen

Osakkeita

1 000

PIRKKO JUNTTI
s. 1945

Hallituksen jäsen (2003–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Varatuomari

Keskeinen työkokemus

HSH Gudme Corporate Finance Oy,
Senior Advisor (1998–2003)
JP Morgan, Lontoo, johtaja, kansainvälisen rahoitusalan asiantuntija- ja johtotehtävät (1983–1998)

Muut luottamustoimet

Finanssivalvonta, johtokunnan jäsen
Ilmailulaitos Finavia, hallituksen jäsen

Osakkeita

–

KALLE J. KORHONEN

s. 1948

Hallituksen jäsen (2005–)
Tarkastusvaliokunnan jäsen (2008–)
Yhtiöstä riippumaton hallituksen
jäsen, mutta riippuvainen merkittä-
västä osakkeenomistajasta

Diplomi-insinööri

Työ- ja elinkeinoministeriö,
alivaltiosihteeri

Keskeinen työkokemus

Kauppa- ja teollisuusministeriö,
ylivohtaja (1999–2007) sekä eri
tehtävissä (1973–1999)

Muut luottamustoimet

Finnvera Oyj, hallituksen
puheenjohtaja
Matkailun edistämiskeskus (MEK),
johtokunnan puheenjohtaja

Osakkeita

-

LIISA LEINO

s. 1960

Hallituksen jäsen (2007–)
Tarkastusvaliokunnan jäsen (2007–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Kasvatustieteen maisteri

Leinovalu Oy,
hallituksen puheenjohtaja

Keskeinen työkokemus

Nurmi-yhtiöt & Perkko Oy,
toimitusjohtaja (2003–2004)
Sitra, liiketoimintajohtaja (2002–2003)
Gillette Central Europe,
liiketoimintajohtaja (1999–2002)
Gillette Braun Finland Oy,
toimitusjohtaja (1996–1999)
Nestlé Finland Oy, markkinoinnin eri
tehtävät (1989–1996)

Muut luottamustoimet

Alko Oy, hallituksen jäsen
M-real Oy, hallituksen jäsen
Keskinnäinen työeläkevakuutusyhtiö
Varma, hallintoneuvoston jäsen
Keskuskauppakamarin
veroaliokunta, jäsen

Osakkeita

1 000

HANNU RYÖPPÖNEN

s. 1952

Hallituksen jäsen (2009–)
Tarkastusvaliokunnan
puheenjohtaja (2009–)
Riippumaton hallituksen jäsen

Ekonomi

Keskeinen työkokemus

Stora Enso Oyj, varatoimitusjohtaja
(2008–2009)
Stora Enso Oyj, varatoimitusjohtaja ja
CFO (2007–2008) sekä Senior Execu-
tive Vice President ja CFO (2005–2007)
Royal Ahold, Alankomaat, Executive
Vice President ja CFO (2003–2005)
Industri Kapital Group, Lontoo,
Finance Director (1999–2003)
Ikea Group, Tanska, Executive Vice
President (1985–1999)

Muut luottamustoimet

Altor 2003 GP Limited, Altor Fund II
GP Limited and Altor Fund III GP,
hallituksen puheenjohtaja
Amer Sports Oyj, hallituksen jäsen
Novo Nordisk AS, hallituksen jäsen
Neste Oil Oyj, hallituksen jäsen
Tiimari Oyj Abp, hallituksen
puheenjohtaja
Value Creation Investments Limited,
hallituksen jäsen

Osakkeita

-

— Palkitsemisvaliokunnan jäsen
— Tarkastusvaliokunnan jäsen

Johtoryhmä 1.1.2010

Puheenjohtaja
SAKARI TAMMINEN
s. 1953

Toimitusjohtaja
Kauppatieteiden maisteri
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 2003
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2003

Keskeinen työkokemus

Metso Oyj, talous- ja rahoitusjohtaja ja
varatoimitusjohtaja
Rauma Oyj, talous- ja rahoitusjohtaja

Muut luottamustoimet

Sanoma Oyj, hallituksen varapuheenjohtaja
Kesklinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma,
hallituksen puheenjohtaja
Elinkeinoelämän keskusliitto EK,
hallituksen puheenjohtaja
Teknologiateollisuus ry, hallituksen jäsen
World Steel Association, johtokunnan jäsen

Osakkeita
70 238

MIKKO HIETANEN
s. 1953

Talous- ja rahoitusjohtaja,
toimitusjohtajan sijainen
Taloustieteen kandidaatti
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 2004
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Keskeinen työkokemus

Stonesoft Oyj, talousjohtaja
Metsä-Tissue Oyj, talousjohtaja
Elcoteq Network Oyj, talousjohtaja
Lohja Oyj, talousjohtaja

Muut luottamustoimet

Valtion teknillinen tutkimuskeskus,
VTT, hallituksen jäsen
Lohjan Puhelin Oy, hallituksen jäsen

Osakkeita
22 526

OLAVI HUHTALA
s. 1962

Ruukki Metals
-divisionan johtaja
Insinööri
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 1987
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2003

Keskeinen työkokemus

Ruukki Fabrication, johtaja
Rautaruukki Metform, myynti- ja
johtotehtävät

Osakkeita
33 596

Laajennettu johtoryhmä

SAKU SIPOLA
s. 1968

Ruukki Construction
-divisioonan johtaja
Diplomi-insinööri
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 2005
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2005

Keskeinen työkokemus
YIT-Rakennus Oy, toimitilat-
liiketoimintaryhmän johtaja

Osakkeita
6 388

MARKO SOMERMA
s. 1966

Strategiajohtaja
Tekniikan lisensiaatti
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 2004
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2005

Keskeinen työkokemus
Instrumentarium Oyj, Chief Process &
Information Technology Officer
Gustav Paulig Oy, liiketoiminnan
kehitysjohtaja

Osakkeita
19 190

TOMMI MATOMÄKI
s. 1967

Ruukki Engineering
-divisioonan johtaja
Diplomi-insinööri
Yhtiön palveluksessa
vuodesta 2008
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2008

Keskeinen työkokemus
Technip Offshore Finland Oy,
toimitusjohtaja
Metso Works Oy

Osakkeita
1 640

EIJA HAKAKARI s. 1961,
henkilöstöjohtaja,
kasvatustieteiden maisteri,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2008,
osakkeita: -

OLLI HUUSKONEN s. 1961,
lakiasiaintohtaja,
oikeustieteen kandidaatti,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2007,
osakkeita: 820

SAKARI KALLO s. 1959,
johtaja, tuotanto,
Ruukki Metals,
tekniikan lisensiaatti,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 1987,
osakkeita: 4 489

MARKKU KOLJONEN s. 1951,
teknologiajohtaja,
insinööri,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 1989,
osakkeita: 42 784

TAINA KYLLÖNEN s. 1967,
markkinointijohtaja,
kauppätieteiden maisteri,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2004,
osakkeita: 11 191

PETTERI LAAKSOMO s. 1968,
johtaja, toimitusketjun
hallinta, diplomi-insinööri,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2008,
osakkeita: -

ANNE PIRILÄ s. 1963,
viestintä- ja sijoittaja-
suhdejohtaja,
yhteiskuntatieteiden
maisteri,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2007,
osakkeita: 820

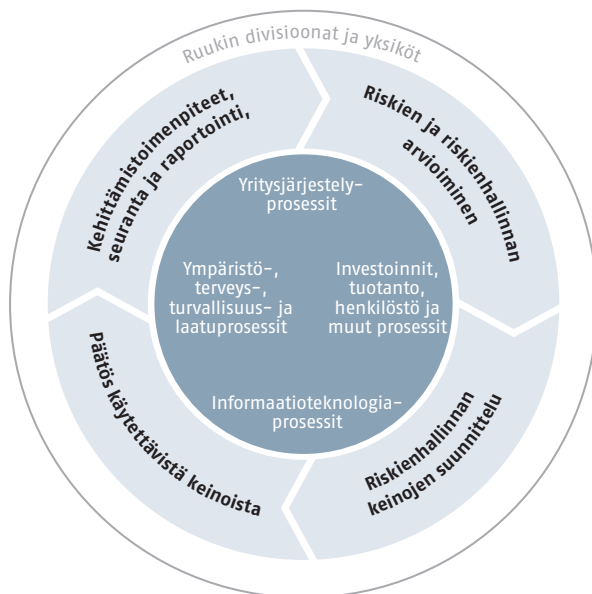
ISMO PLATAN s. 1953,
tietohallintojohtaja,
datanomi,
yhtiön palveluksessa
vuodesta 2003,
osakkeita: 13 669

Riskienhallinta

- Riskejä arvioidaan suhteessa yhtiön strategiaan
- Riskienhallinnan tavoitteena on liiketoiminnan jatkuvuuden turvaaminen
- Riskien tunnistaminen ja luokittelu mahdollistaa tehokkaan riskienhallinnan

Ruukissa riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön strategiaa ja tavoitteiden saavuttamista sekä turvata liiketoiminnan jatkuvuus. Riskien tunnistaminen ja luokittelu yhtenäisellä ja vertailtavalla tavalla mahdollistaa tehokkaiden riskienhallintatoimenpiteiden luomisen ja hyvän hallintotavan edellyttämän läpinäkyvyyden.

Ruukin riskienhallintaprosessi

Vuosittainen strategiaprosessi on kiinteä osa konsernitason riskienhallintaprosessia.

Yhtiö on määritellyt riskin strategian toteuttamista, tavoitteiden saavuttamista tai liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavaksi ulkoiseksi tai konsernin sisäiseksi epävarmuudeksi.

Riskienhallintaa ohjaa yhtiön hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa määritellään konsernin riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja prosessi.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta osa johtamisjärjestelmää

Ruukissa riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen, arviointiin ja raportointiin yhtenäisellä tavalla koko konsernissa.

Riskienhallinta on organisoitu osaksi johtamisjärjestelmää, ja riskinäkökulma sisältyy kaikkiin keskeisten liiketoimintadivisioonien ja konsernin tukitoimintojen päivittäiseen toimintaan ja päätöksentekoon.

Konsernitason riskienhallintatoimenpiteet, toimintojen riskiarportoinnin yhteenveto ja toimintojen tuki riskienhallinnan kysymyksissä hoidetaan keskitetysti.

Kaikissa Ruukin toiminnoissa tunnistetaan ja arvioidaan oman alueen riskit ja määritellään niihin liittyvät riskienhallinnan keinot säännöllisesti. Tämä tapahtuu riskien arviointikokouksissa tai liiketoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen liittyvien prosessien yhteydessä. Konsernin riskienhallintatoiminto tukee arviointia.

Arviointien tulokset ja tärkeimmät riskit raportoidaan konsernijohtolle ja hallitukselle säännöllisesti.

Ruukissa on käytössä jatkuva riskienarviointiohjelma

Riskienarviointiohjelmassa yhdistyvät vahinkoriskiarviot sekä strategisten, operatiivisten ja taloudellisten riskien arviointi.

Vuonna 2009 ohjelman puitteissa suoritettiin vuotuinen riskiarviointi 22 toimipaikassa, kahdeksassa maassa. Riskejä arvioitiin ylhäältä alas- ja alhaalta ylös -menetelmillä. Arviointeihin osallistui konsernijohtoa, divisioonien johtoa sekä toimipaikoista, prosesseista ja tukitoiminnoista vastaavia henkilöitä. Prosessin yhteydessä haastateltiin noin sata henkilöä ja pidettiin noin 30 ryhmätyökokousta. Yhteistyöhön osallistuivat myös sisäinen ja ulkoinen tarkastus sekä vakuutusmeklarit ja -yhtiöt. Lisäksi viisi ulkopuolista asiantuntijaorganisaatiota suoritti riskiarvioita yhtiölle.

Arvioinnin tuloksena Ruukki on määritellyt yhteensä 13 yhtiön toiminnalle keskeisintä riskiä. Vuoden 2008 tuloksiin verrattuna maailmanlaajuiseen rahoituskriisiin sekä yritysrahoitukseen liittyvät riskit ovat edelleen merkittäviä ja ympäristömääräysten tiukentuminen arvioidaan aiempaa merkittävämmäksi riskiksi.

Riskienhallintaa ja vakuutushallintoa kehitettiin edelleen vuonna 2009

Ruukki kehittää jatkuvasti riskienhallintaansa ottamalla huomioon muutokset liiketoimintaympäristössä ja operatiivisessa toiminnassa.

Vuoden 2009 aikana Ruukin vakuutushallintoa ja konsernivakuutusohjelmien käyttöä tehostettiin kartoittamalla koko konsernin vakuutuskenttä ja karsimalla päällekkäisiä vakuutuksia. Vakuuttamisen edelleen tehostamiseksi riskien rahoittamisen eri vaihtoehtoja tutkittiin laajasti. Tavoitteena on löytää liiketoiminnan näkökulmasta sopivimmat ratkaisut, muun muassa sopimusten hallintaan ja vakuutusohjelmiin kiinnitettiin erityistä huomiota.

Pitkäjänteistä työtä konsernin yhteisten riskienhallinnan käytäntöjen luomiseksi jatkettiin. Toimipaikkakohtaisen riskienhallinnan raportointijärjestelmän ansiosta vahinko- ja operatiivisten riskien riskienhallinnan tasossa nähtiin vuoden aikana myönteistä kehitystä, mikä näkyi muun muassa vakuutusmaksujen pienenemisellä.

Projektien riskienhallintaan, erityisesti rakentamisen liiketoiminnassa, Ruukki Constructionissa, kiinnitettiin erityistä huomiota hankkimalla projekteille kattava, jatkuvasti voimassa oleva projektivakuutus. Vakuutus parantaa projektien riskienhallintaa tarjoamalla samanlaisen vakuutusturvan kaikille projekteille.

Teräsluokitteluun, Ruukki Metalsissa panostettiin erityisesti riskienhallinnan sekä liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseen vahinkotilanteissa. Ennakkosuunnittelua vahinkotilanteiden varalta kehitettiin, ja myös vahinkokäsittelyprosessia kehitettiin yhdessä vakuutusmeklarin ja vakuutusyhtiöiden kanssa.

Lisäksi konsernissa aloitettiin tietojärjestelmäpohjaisen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja tarvittavien toimenpiteiden määrittelyyn suunnitellun riskienhallintajärjestelmän implementointi.

Vuonna 2010 Ruukissa jatketaan yhtenäisten prosessien sekä toimipaikkakohtaisen raportoinnin kehittämistä. Vakuuttamista tehostetaan edelleen. Riskienhallintajärjestelmän käyttöä konsernissa laajennetaan.

Riskien luokittelu auttaa tunnistamisessa

Ruukissa riskit jaetaan neljään pääryhmään: strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskien jakaminen luokkiin helpottaa niiden luonteen ja mahdollisten hallintakeinojen ymmärtämistä sekä auttaa ottamaan laajemmin huomioon erityyppiset riskit niitä tunnistettaessa. Riskejä tunnistetaan ja arvioidaan niiden todennäköisyyden, vakavuuden, mahdollisen kehityssuunnan ja hallittavuuden perusteella.

Lisäksi Ruukki tarkastelee riskejä strategianäkökulmasta ja luokittelee ne kolmeen luokkaan: strategian toteutumista ja tavoitteita vaarantavat riskit, liiketoiminnan tulosta vaarantavat ulkoiset riskit, joihin ei voida vaikuttaa sekä konsernin toimintoja uhkaavat sisäiset ja ulkoiset riskit, joihin voidaan vaikuttaa. Riskejä arvioidaan strategiaskenaarioiden mukaan.

Riskienhallinnan keinoja ovat riskien välttäminen, poistaminen ja niiden todennäköisyyden pienentäminen. Tärkeitä keinoja ovat myös riskien vaikutusten rajaaminen tai pienentäminen. Lisäksi pyritään varmistamaan toimintojen jatkuvuus riskien toteutuessa.

Riskienhallintakeinoja

Esimerkkejä Ruukin riskienhallintakeinoista.

Ruukin merkittävimmät riskit

Strategiset riskit

Maa- ja maailmanlaajuinen lama

Maa- ja maailmanlaajuinen lama ja sen aiheuttama nopea liiketoimintaympäristön muutos vaikeuttaa Ruukin sekä yhtiön asiakkaiden liiketoimintaa ja vaikuttaa siten yhtiön tuotteiden kysyntään. On vaikea ennakoida miten nopeasti markkinatilanne palautuu ja talous palaa kasvu-uralle. Ruukki ottaa epävarman ja nopeasti muuttuvan markkinatilanteen huomioon turvaamalla rahoitusasemansa sekä sopeuttamalla tuotantoa ja kustannuksia kysyntää vastaaviksi. Vuoden 2009 lopussa yhtiön taseasema oli vahva ja korollisen nettorahoitusvelan määrä suhteellisen pieni taseen loppusummaan verrattuna.

Liiketoiminnan voimakas riippuvuus uusinvestoinneista

Nopeasti muuttunut markkinatilanne osoitti, että Ruukin liiketoimintojen kysynnän ajurit ovat hyvin samankaltaisia ja painottuvat teollisuuden uusinvestointeihin. Ratkaisuliiketoiminnot, eli rakentaminen ja konepajaliiketoiminta ja erikoisterästuotteet eivät vielä muodostaneet tarpeeksi suurta osuutta konsernin liikevaihdosta tasottaakseen maailmanlaajuisen laman vaikutuksia. Kyky konsernin rakenteen tasapainottamiseen maantieteellisesti (kehittyvät vs kehittyneet markkinat) ja kysyntää ohjaavien tekijöiden suhteen (investointi- vs kuluttajavetoinen kysyntä) on yksi yhtiön strategisista tavoitteista, ja se otetaan huomioon muun muassa myynti ja jakeluverkostoa laajennettaessa ja mahdollisissa yritysostoissa.

Merkittävä kilpailutilanteen muutos kotimarkkinoilla

Valtaosa yhtiön liikevaihdosta tulee Suomesta ja muista Pohjoismaista. Merkittävä muutos kilpailutilanteessa kotimarkkinoilla tai esimerkiksi heikon markkinatilanteen aikaansaama asiakaskunnan siirtyminen alemman kustannustason maihin saattaa vaikeuttaa yhtiön liiketoimintaa. Ruukki on varautunut tällaiseen kehitykseen muun muassa rakentamalla omaa valmistuskapasiteettia Itä-Eurooppaan ja Kiinaan sekä kehittämällä erikoisterästuotteiden kansainvälistä jakeluverkostoa ja varmistamalla markkinaosuuttaan kotimarkkinoilla.

Oman terästuotannon kilpailukyky ja joustamattomuus

Yhtiön terästuotanto on kansainvälisessä vertailussa kilpailukykyinen, mutta tuotantovolyymitaan pieni. Raakaterästuotanto tapahtuu kahdella masuunilla, jotka on integroitu yhdeksi kokonaisuudeksi. Tästä johtuen terästuotannon joustavuus on rajallinen suhteessa suuriin kilpailijoihin, joilla on useita tuotantoyksiköitä, ja jotka voivat optimoida tuotantoaan yksiköiden välillä. Riskiin on varauduttu kustannustehokkuutta sekä tuotannon joustavuutta parantamalla.

Teräksen sykliset hintavaihtelut

Teräksen ja muiden metallituotteiden kysyntä ja erityisesti standardituotteiden hinnat vaihtelevat taloudellisten suhdanteiden mukaan. Ruukki on varautunut teräksen syklisiin hinnanvaihteluihin kasvattamalla erikoisterästuotteiden osuutta omassa terästuotannossaan sekä sopeuttamalla tuotannon tasoa vastaamaan kulloisenkin markkinatilanteen kysyntää. Yhtiölle kannattavuus on tärkeämpää kuin myyntimäärät. Riskiin varaudutaan myös parantamalla toimitusketjun hallintaa ja toimitustäsmällisyyttä sekä asiakas kohtaista palvelua. Yhtiö myy pääosin suoraan loppuasiakkaille, jolloin asiakastarpeet tunnistetaan hyvin.

Operatiiviset riskit

Tiukkenevat ympäristömääräykset

Tiukkenevilla ympäristömääräyksillä ja hiilidioksidipäästökaupasta aiheutuvilla lisäkustannuksilla on vaikutusta yhtiön investointeihin ja kilpailukykyyn erityisesti, mikäli nämä vaatimukset eivät kohdistu tasapuolisesti kaikkiin alan toimijoihin. Ympäristölainsäädännön muutosten ennakoitiin ja aktiiviseen seurantaan on paneuduttu huolellisesti. Ruukki on aktiivisesti mukana kehittämässä esimerkiksi päästökauppajärjestelmää yhdessä muun eurooppalaisen terästeollisuuden kanssa.

Kaikilla yhtiön päätuotantopaikoilla toimitaan ISO 14001:2004 -ympäristöjärjestelmän mukaisesti.

Raaka-aineiden saatavuus, hintakehitys sekä rahtien hinnat

Rautamalmin, kivihiilen ja terästuotannon muiden pääraaka-aineiden hinnat rahteineen määräytyvät maailmanmarkkinoilla, minkä vuoksi niiden hinta saattaa vaihdella voimakkaasti. Keskeinen osa riskienhallintaa on vaihtoehtoisten hankintakanavien etsiminen liiketoiminnan jatkuvuuden ja kustannustason turvaamiseksi.

Sinkin ja sähkön hintariskin hallinnassa käytetään johdannaisia, joiden vaikutukset voivat ulottua sähkön osalta seuraavalle kuudelle vuodelle ja sinkin osalta seuraavalle kolmelle vuodelle.

Saatavuuteen liittyvien riskien hallitsemiseksi terästuotannon pääraaka-aineista ja energian hankinnasta tehdään pitkäaikaisia hankintasopimuksia. Konsernin käyttämästä sähköenergiasta lähes puolet tuotetaan itse hyödyntämällä prosessien yhteydessä syntyviä prosessikaasuja.

Toimintaprosessit ja merkittävä tuotannon keskeytyminen

Nykyaikainen ja systemaattinen ennakointi kunnossapito sekä prosessien ja järjestelmien uusiminen ovat keskeinen osa riskienhallintaa, ja niiden avulla voidaan estää tuotantohäiriöiden syntyä. Riskiä vähennetään myös luomalla yhtenäisiä menettelytapoja toimittaja- ja partnerivalintaan sekä väli tuotteiden laadun varmistamiseen.

Liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta olennaista on, että riittävä ydinprosessien toimintavalmius varmistetaan joka tilanteessa. Konsernilla on kattavat omaisuus- ja liiketoiminnan keskeytymis- ja kuljetusvakuutusohjelmat.

Työmarkkinahäiriöt

Työmarkkinahäiriöt ovat liiketoiminnan tulosta vaarantavia riskejä. Toimitustäsmällisyys on yhä tärkeämpi kilpailutekijä, ja tuotantohäiriöillä on kasvavat taloudelliset vaikutukset. Tätä riskiä pienennetään kehittämällä neuvottelu- ja päätöksentekomekanismia luottamushenkilöorganisaatioiden kanssa. Lisäksi pyritään parantamaan markkinoiden ja kilpailutilanteen sekä liiketoiminnan ja globalisoitumisen vaikutusten ymmärrystä henkilökunnan keskuudessa.

Toimitustäsmällisyyden jatkuva parantaminen on koko henkilöstölle asetettu tavoite.

Vastuuriskit

Laatuvirheiden ja tuotevastuuriskien välttämiseksi yhtiöllä on käytössään tuotteissa ja ratkaisuissa riittävät laatujärjestelmät sekä liiketoiminnan tarpeen mukaan kohdistetut vastuuvakuutukset. Laadun- ja ympäristönsäilytyskäyttöön käytetty toimintajärjestelmä täyttää ISO 9001:2000 ja 14001:2004 -standardien vaatimukset.

Vahinkoriskit

Konsernilla on kattavat konserninlaajuiset omaisuus- ja liiketoiminnan keskeytymis- ja kuljetusvakuutukset.

Henkilövahingot

Yhtiön tavoitteena on tapaturmaton ja turvallinen työympäristö. Tavoite saavutetaan noudattamalla yhtenäisiä työturvallisuustoimintamalleja. Työturvallisuus on integroitu kokonaisvaltaisessa työturvallisuusohjelmassa osaksi johtamisjärjestelmää ja jokapäiväistä esimiestyötä. Henkilövahinkojen välttämiseksi Ruukki panostaa erityisesti henkilöstön koulutukseen ja toiminnan kattavaan valvontaan. Työympäristön turvallisuutta seurataan jatkuvasti kaikilla toimipaikkakunnilla. Säännöllisen raportoinnin perusteella määritellään välittömästi tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Panostamme toiminnallisen tehokkuuden (Operational excellence) parantamiseen. Täsmälliset toimitukset, yhtenäiset prosessit ja parhaiden käytäntöjen jakaminen ovat keskeinen osa OPEX-toimintamallia ja parantavat merkittävästi myös riskien ennakointia ja hallintaa.

Taloudelliset riskit

Rahoitusriskit

Ruukin rahoitus ja rahoitusriskien sekä luottoriskien hallinta hoidetaan keskitetysti emoyhtiön rahoitustoiminnossa hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan ja luottopolitiikan mukaisesti. Yhdysvaltain dollareissa hinnoiteltavista terästuotannon pääraaka-aineista aiheutuu valuuttariski, kun vastaavasti konsernin dollarimääräisen myynnin osuus on vähäinen. Yhtiön myyntivaluutoista merkittävin ylijäämä muodostuu Ruotsin kruunusta. Valuuttariskejä vastaan suojaudutaan johdannaisilla. Likviditeettiriskin hallitsemiseksi yhtiöllä on jatkuvasti käytössään pankkeja sitovia käyttämättömiä luottolimiittejä sekä likvidejä varoja. Ruukin maksuvalmius oli hyvä koko vuoden ajan. Konsernin valuutta-, korko-, hyödykehinta-, likviditeetti- ja luottoriskit on esitelty yksityiskohtaisesti tilinpäätöksen liitetiedossa 3.

Merkittävimmät riskit ja riskienhallinta 2009

	Riski	Politiikka tai ohjeistus	Riskienhallinnan vastuutaho
■	1. Maailmanlaajuinen rahoituskriisi tai lama	Liiketoimintastrategia	Hallitus ja johtoryhmä
■	2. Oman terästuotannon kustannuskilpailukyky ja joustamattomuus	Liiketoimintastrategia	Hallitus ja johtoryhmä
■	3. Merkittävä kilpailurakenteen muutos kotimarkkinoilla	Liiketoimintastrategia	Hallitus ja johtoryhmä
■	4. Tiukkenevat ympäristömääräykset	Ympäristöpolitiikka, Ympäristöjärjestelmä (ISO 14001)	Liiketoimintadivisioonat ja EHSQ-organisaatio (ympäristö, terveys, turvallisuus ja laatu)
■	5. Teräksen sykliset hintavaihtelut	Liiketoimintastrategia	Hallitus ja johtoryhmä
■	6. Rahoitusriskit	Rahoituspolitiikka, Luottoriskipolitiikka	Taloushallinto- ja rahoitusorganisaatio
■	7. Liiketoiminnan voimakas riippuvuus uusinvestoinneista	Liiketoimintastrategia	Hallitus ja johtoryhmä, liiketoimintadivisioonat, yrityskauppatoiminto
■	8. Merkittävä tuotannon keskeytyminen	Riskienhallintapolitiikka Vakuutusriskienhallintapolitiikka	Johtoryhmä sekä liiketoimintadivisioonat, riskienhallintatoiminto
■	9. Raaka-aineiden saatavuus ja hinnat sekä rahtien hinnat	Hankintastrategia	Johtoryhmä sekä liiketoimintadivisioonat, hankintaorganisaatio
■	10. Työmarkkinahäiriöt	Henkilöstöpolitiikka	Johtoryhmä sekä liiketoimintadivisioonat, henkilöstöhallinto
■	11. Toimintaprosessit	Laatupolitiikka, Laatujärjestelmät (ISO 9001) Tietoturvapolitiikka	EHSQ-organisaatio, IT-organisaatio, toimintaprosessien yhdistämishankkeet
■	12. Henkilövahingot	Työturvallisuusohjeet	Johtoryhmä sekä liiketoimintadivisioonat, työturvallisuusryhmä, henkilöstöhallinto ja riskienhallintatoiminto
■	13. Vastuuriskit	Sopimuspolitiikka, Riskienhallintapolitiikka, Vakuutusriskienhallintapolitiikka	Liiketoimintadivisioonat, lakiasiainosasto, riskienhallintatoiminto

■ Strategian toteuttamista ja tavoitteita vaarantavat riskit

■ Liiketoiminnan tulosta vaarantavat ulkoiset riskit, joihin ei voida vaikuttaa

□ Konsernin toimintoja uhkaavat sisäiset ja ulkoiset riskit, joihin voidaan vaikuttaa

Riskienhallinnan vastuunjako

Hallitus	Vastaa konsernin riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteutumista. Hyväksyy riskienhallintapolitiikan.
Toimitusjohtaja	Vastaa siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.
Talousjohtaja	Vastaa riskienhallinnan toimintamallista ja raportoinnista.
Johtoryhmä	Osallistuu riskien tunnistamiseen, arviointiin, vastuuttamiseen sekä kontrollointiin.
Divisioonien ja tukitoimintojen johtajat	Vastaavat omaan alueeseensa liittyvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta sekä riskienhallinnan kehitystoimenpiteiden toteutuksesta ja raportoinnista.
Konsernin riskienhallintapäällikkö	Vastaa divisioonien ja muiden toimintojen tukemisesta riskienhallinnassa ja riskienhallinnan kehittämisestä sekä riski-informaation ylläpidosta.
Sisäinen tarkastus	Arvioi konsernin riskienhallintaa.
Jokainen työntekijä	Vastaa omaan työhönsä liittyvien ja muutoin havaitsemiensa riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja raportoisesta esimiehelle.

Osakkeenomistajien määrä kasvoi

- Osakkeen päätoskurssi vuonna 2009 oli 16,14 euroa ja yhtiön markkina-arvo 2 264 miljoonaa euroa
- Hallituksen esityksen mukainen osinkoehdotus 0,45 euroa per osake vastaa vuoden 2009 päätöskurssilla 2,8 prosentin osinkotuottoa

Osakkeet ja osakepääoma

Rautaruukki Oyj:n osake (RTRKS) noteerataan Nasdaq OMX Helsingissä. Yhtiö kuuluu suurten yhtiöiden markkina-arvoryhmään ja perusteellisuuden toimialaryhmään. Rautaruukilla on käytössä yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen (1) ääneen yhtiökokouksessa.

Rautaruukki Oyj:n täysin maksettu, kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.2009 oli 238 485 222,50 euroa. Osakepääoma jakautui 140 285 425 osakkeeseen. Vuoden 2009 aikana osakepääomaa korotettiin 29 946 osakkeella eli 50 908,20 eurolla vuoden 2003 optiolainaan liittyvien merkintöjen perusteella.

Osakkeen kurssikehitys ja osakevaihto

Yhtiön osakkeen päätöskurssi vuoden 2009 viimeisenä kaupankäyntipäivänä oli 16,14 euroa (12,16 euroa). Kurssinousu vuoden 2009 aikana oli 32,7 prosenttia. Painorajoitettu OMX Helsinki CAP -indeksi nousi vuoden aikana 36,2 prosenttia. Rautaruukin osakkeen vuoden ylin noteeraus oli 18,14 euroa syyskuussa ja alin 11,06 euroa tammikuussa. Osakkeen vaihdon volyymilla painotettu keskimurssi vuonna 2009 oli 14,53 euroa.

Tilikauden aikana yhtiön osakkeita vaihdettiin Nasdaq OMX Helsingissä 189 370 968 kappaletta (251 096 477). Osakevaihdon arvo oli 2 752 miljoonaa euroa (5 530). Päivittäinen osakevaihto oli keskimäärin 754 466 osaketta

(992 476). Yhtiön osakkeella käydään kauppaa Nasdaq OMX Helsingin lisäksi myös niin sanotuilla monenkeskisillä markkinapaikoilla (MTF). Yhtiön tietojen mukaan Rautaruukin osakkeen vaihto monenkeskisillä markkinapaikoilla vuonna 2009 oli 19 283 089 kappaletta ja osakevaihdon arvo 284 miljoonaa euroa.

Rautaruukki valittiin syyskuussa 2009 toista kertaa peräkkäin Dow Jones Sustainability World (DJSI World) -indeksiin. Dow Jones STOXX Sustainability (DJSI STOXX) -indeksiin yhtiö valittiin mukaan kolmatta kertaa. Indeksissä ovat mukana alansa parhaat kestävään kehitykseen sitoutuneet yritykset. Rautaruukki on DJSI World -listalla maailman seitsemän parhaan teräsyhtiön joukossa. Muita suomalaisyhtiöitä on DJSI World -indeksissä mukana viisi ja DJSI STOXX -indeksissä kuusi.

Hallituksen valtuudet

Rautaruukki Oyj:n yhtiökokous 24.3.2009 valtuutti hallituksen päättämään enintään 12 000 000 oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei käyttänyt tätä valtuutusta vuoden 2009 aikana.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen niin ikään päättämään osakeannista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Tämä osakeantivaltuutus käsittää yhteensä enintään 15 000 000 osaketta. Hallituksella on oikeus luovuttaa osakkeita osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen. Valtuutus sisältää myös oikeuden päättää maksuttomasta osakeannista. Valtuutus on voimassa vuoden 2011 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallitus ei käyttänyt osakeantivaltuutustaan vuoden 2009 aikana.

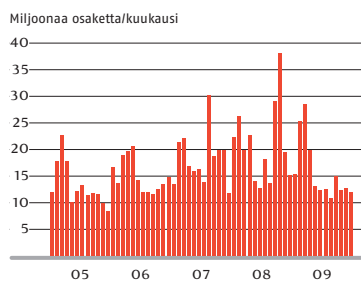
Hallituksella oli vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka valtuutus luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita enintään 13 785 381 kappaletta. Valtuutuksen puitteissa yhtiö siirsi 20.3.2009 osakepalkkiojärjestelmän 2008-2010 ehtojen mukaisesti ensimmäiseen ansaintajaksoon 2008 osallistuneille henkilöille yhteensä 48 052 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta. Yhtiölle on palautunut 2 690 osaketta.

Osakekurssi

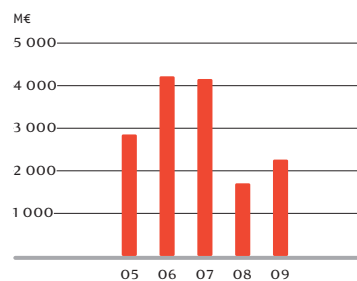

— Rautaruukki, RTRKS
— OMX Helsinki CAP (suhteutettuna Rautaruukin osakekurssiin)

Osakevaihto

Markkina-arvo vuoden lopussa

Osinkopolitiikka

Yhtiön osinkopolitiikkana on jakaa 40–60 prosenttia tilikauden tuloksesta osinkona. Tavoitteena on tasaisesti kasvava osinko, jota määriteltäessä otetaan huomioon liiketoiminnan kasvun vaatimukset. Hallitus esittää 23.3.2010 kokoontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 maksetaan osinkoa 0,45 euroa osakkeelta.

Osakkeenomistajat

Rautaruukilla oli vuoden 2009 lopussa 41 715 osakkeenomistajaa. Omistajamäärä kasvoi vuoden aikana 5 454 osakkeenomistajalla. Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistusosuus vuoden lopussa oli 26,0 prosenttia (29,9).

Suomen valtion kokonaan omistama sijoitusyhtiö Solidium Oy omisti vuoden 2009 lopussa 39,7 prosenttia Rautaruukin osakkeista.

Omat osakkeet

Rautaruukki omisti vuoden 2009 lopussa omia osakkeita 1 421 575 kpl (1 466 937 kpl). Omien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2009 oli 22,9 miljoonaa euroa.

Hallituksen ja johdon osakkeenomistus

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet omistivat vuoden 2009 lopussa yhteensä 14 610 (18 110) osaketta eli 0,010 prosenttia (0,013) yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernin johtoryhmän jäsenet omistivat vuoden lopussa yhteensä 153 578 (198 174) yhtiön osaketta, mikä vastaa 0,109 prosenttia (0,14) yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Johtoryhmän nykyisten jäsenten osakeomistus kasvoi 10 824 osakkeella vuonna

2009. (Edellisvuoteen verrattuna johtoryhmän omistus väheni 55 420 osakkeella, sillä johtoryhmä pieneni yhdellä henkilöllä.) Johdon ja hallituksen osakeomistus on esitetty tarkemmin sivuilla 68–71. Yhtiön julkiseen sisäpiiriin kuuluvien henkilöiden osakeomistukset sekä katsauskaudella tapahtuneet mahdolliset muutokset omistuksissa ovat nähtävillä reaaliaikaisina osoitteessa www.ruukki.com/sijoittajat.

Liputusilmoitukset

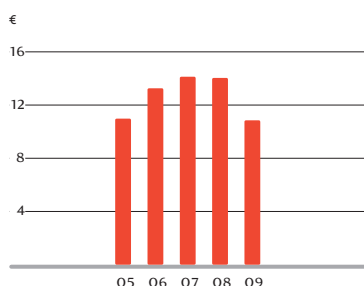
Vuoden 2009 aikana Rautaruukki sai yhden arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisen ilmoituksen omistussuosien muuttamisesta. Capital Research and Management Company ilmoitti 28.1.2009, että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu omistussosuus Rautaruukin osakkeista oli 26.1.2009 laskenut alle viiden prosentin.

Tilikauden jälkeen 14.1.2010 Rautaruukki sai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisen ilmoituksen Capital Research and Management Companyltä, että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu omistussosuus Rautaruukin osakkeista on 12.1.2010 noussut yli viiden prosentin. Yhtiön ilmoittama osuus Rautaruukin osakemäärästä on 7 297 852 osaketta, joka vastaa 5,20 prosenttia Rautaruukin osakepääomasta ja äänimäärästä.

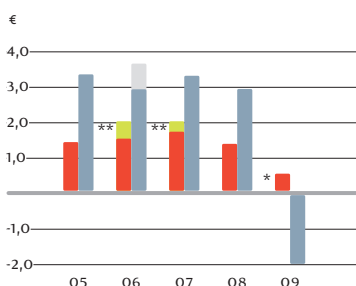
Optiolaina 2003

Henkilöstölle ja Rautaruukin henkilöstörahastolle suunnatun, 26.5.2003 liikkeeseen lasketun, 3,5 miljoonan euron optiolainan optio-oikeudet oikeuttivat merkitsemään 24.5.2006–23.5.2009 yhteensä enintään 1 400 000 osaketta. Optio-oikeuksilla merkittiin kokonaisuudessaan 1 398 980 osaketta (99,9 prosenttia). Osakepääomaa korotettiin merkintöjen vuoksi yhteensä 2 378 266,00 eurolla.

Oma pääoma per osake

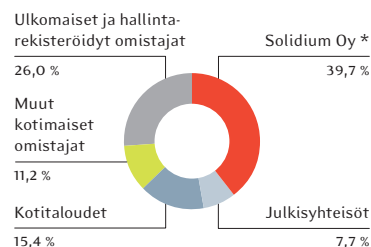

Tulos ja osinko per osake

- Osinko/osake, €
- Tulos/osake, EPS, €
- Lisäosinko/osake, €
- Tulos/osake, EPS, mukaanlukien Ovakon myynnin vaikutus, €
- * Hallituksen esitys
- ** Lisäosinko pitkien terästuotteiden liiketoiminnasta vapautuneista varoista

Omistusrakenne 31.12.2009

* Solidium Oy on Suomen valtion kokonaan omistama

Rautaruukki Oyj:n suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2009

Osakkeenomistaja	Osuus osakkeista, %	Osakkeiden määrä
1 Solidium Oy (Suomen valtion sijoitusyhtiö)	39,67	55 656 699
2 Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	2,51	3 514 322
3 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2,46	3 453 417
4 Rannila Esa	1,04	1 457 800
5 Rautaruukki Oyj	1,01	1 421 575
6 Valtion Eläkerahasto	0,99	1 386 275
7 Op-Delta -Sijoitusrahasto	0,92	1 292 307
8 Odin Norden	0,53	747 695
9 Op-Suomi Arvo	0,46	650 000
10 Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	0,43	600 000
11 Nordea Nordenfonden	0,37	515 539
12 Nordea Fennia Sijoitusrahasto	0,37	515 000
13 Op-Focus -Erikoissijoitusrahasto	0,35	486 007
14 Oy Ingman Finance Ab	0,34	470 000
15 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	0,32	449 214
16 Veritas Eläkevakuutusosakeyhtiö	0,31	435 000
17 Stiftelsen För Åbo Akademi	0,30	423 500
18 Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	0,30	421 149
19 Rautaruukin Henkilöstörahasto Hr	0,25	348 528
20 Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	0,24	338 200
Hallintarekisteröidyt osakkeet yhteensä	24,26	34 030 893
Muut osakkeenomistajat	22,58	31 672 305
Yhteensä	100,00	140 285 425

Osakkaat osakeomistuksen mukaan 31.12.2009

Osakkeiden lukumäärä	Osakkaita		Osakkeita	
	kpl	%	kpl	%
1-100	13 185	31,6	840 944	0,6
101-500	18 096	43,4	4 878 341	3,5
501-1 000	6 211	14,9	4 744 483	3,4
1 001-5 000	3 576	8,6	7 445 874	5,3
5 001-10 000	347	0,8	2 533 203	1,8
10 001-50 000	218	0,5	4 397 126	3,1
50 001-100 000	33	0,1	2 353 431	1,7
100 001-500 000	34	0,1	8 267 513	5,9
500 001+	15	0,0	104 824 510	74,7
Yhteensä	41 715	100,0	140 285 425	100,0

Osakkeenomistajat sektoreittain 31.12.2009

	Osakkaita		Osakkeita	
	kpl	%	kpl	%
Solidium Oy	1	0,0	55 656 699	39,7
Muut yritykset	2 024	4,9	5 783 285	4,1
Julkisyhteisöt	39	0,1	10 812 924	7,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	98	0,2	6 598 538	4,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	369	0,9	3 329 957	2,4
Kotitaloudet	38 998	93,5	21 572 584	15,4
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt omistajat	186	0,4	36 531 438	26,0
Yhteensä	41 715	100,0	140 285 425	100,0
joista hallintarekisteröityjä	16	0,0	34 030 893	24,3

Osakekohtaiset tunnusluvut 2005–2009*

	2009	2008	2007	2006	2005
Osakekohtainen tulos (EPS), €	-1,98	2,93	3,31	3,66	3,35
laimennettu, €	-1,98	2,93	3,31	3,65	3,31
Osinko / osake, €	0,45 **	1,35	1,70+0,30	1,50+0,50	1,40
Osinko / tulos, %	neg. **	46,1	60,4	55,1	41,9
Efektiivinen osinkotuotto, %	2,8 **	11,1	6,7	6,6	6,8
Oma pääoma / osake, €	10,85	14,04	14,13	13,21	10,98
Hinta / voitto-suhde (P/E)	neg.	4,2	9,0	8,2	6,1
Osakekurssi vuoden aikana					
Alin kurssi, €	11,06	9,51	27,38	19,00	8,02
Ylin kurssi, €	18,14	34,77	52,50	33,31	21,15
Vaihdon volyymilla painotettu keskimurssi, €	14,53	22,03	38,34	25,70	12,90
Vuoden päätöskurssi, €	16,14	12,16	29,65	30,15	20,55
Osakekannan markkina-arvo vuoden lopussa, M€	2 264	1 706	4 157	4 220	2 854
Osakevaihto vuoden aikana					
Osakevaihto, M€	2 752	5 530	8 444	4 628	2 041
Osakevaihto, 1 000 kpl	189 371	251 096	219 940	179 214	158 463
Osuus osakkeiden määrästä, % ***	136	181	157	128	116
Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa					
Ulkona olevat osakkeet, 1 000 kpl	138 864	138 789	138 721	138 172	136 294
Yhtiön hallussa olevat osakkeet, 1 000 kpl	1 422	1 467	1 477	1 785	2 593
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	140 285	140 255	140 198	139 957	138 886
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu keskimäärä, 1 000 kpl	138 846	138 746	138 491	136 864	135 977
laimennettu, 1 000 kpl	138 846	138 773	138 566	137 145	137 377

* Kaikki osakkeen kaupankäyntitietoja koskevat ja niistä johdetut tunnusluvut on laskettu perustuen tietoihin kaupankäynnistä Nasdaq OMX Helsingissä. Rautaruukin osakkeella käydään kauppaa Nasdaq OMX Helsingin lisäksi myös niin sanotuilla monenkeskisillä markkinapaikoilla (MTF).

** Hallituksen voitonjakoesitys.

*** Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistusta keskimäärästä.

Tilinpäätös 2009

RUUKKI

Sisällysluettelo

82	Hallituksen toimintakertomus 2009	122	24. Rahavarat
89	Konsernitilinpäätös	123	25. Osakkeet ja osakepääoma
89	Konsernin tuloslaskelma	123	26. Oman pääoman rahastot
89	Konsernin laaja tuloslaskelma	123	27. Osakepalkitseminen
90	Konsernitase	125	28. Eläkevelvoitteet
91	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	127	29. Varaukset
92	Konsernin rahavirtalaskelma	128	30. Rahoitusvelat
93	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	129	31. Ostovelat ja muut korottomat velat
93	1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	129	32. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut
94	2. Yhdistely- ja laadintaperiaatteet	130	33. Lähipiiri-informaatio
101	3. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta	132	34. Ehdolliset velat
106	4. Segmenttiraportointi	133	35. Oikeudelliset ja tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat
108	5. Yrityshankinnat ja -myynnit	134	Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
110	6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	136	Emoyhtiön tilinpäätös
110	7. Toimintokohtaisten kulujen erittely	136	Emoyhtiön tuloslaskelma
110	8. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	137	Emoyhtiön tase
111	9. Poistot ja arvonalentumiset	138	Emoyhtiön rahavirtalaskelma
111	10. Rahoitustuotot ja -kulut	139	Emoyhtiön oma pääoma
112	11. Tuloverot	139	Emoyhtiön vastuusitoumukset
112	12. Osakekohtainen tulos	140	Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä
113	13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	141	Tilintarkastuskertomus
114	14. Aineettomat hyödykkeet	142	Hallintoneuvoston lausunto
115	15. Osuudet osakkuusyrityksissä	143	Tietoja vuosineljänneksittäin
116	16. Rahoitusvarat ja -velat luokittain		
117	17. Myytävissä olevat sijoitukset		
117	18. Muut pitkäaikaiset saamiset		
118	19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat		
120	20. Vaihto-omaisuus		
120	21. Myyntisaamiset ja muut saamiset		
120	22. Johdannaissopimukset		
122	23. Lyhytaikaiset rahoitusvarat		

Vuosikertomuksen luvut on pyöristetty. Yksittäisten lukujen summat saattavat sen vuoksi poiketa esitetyistä kokonaissummista tai jakaumat eivät välttämättä täsmää sataan prosenttiin.

Hallituksen toimintakertomus 2009

Toimintaympäristö

Vuosi 2009 oli historiallisestikin tarkasteltuna poikkeuksellinen vuosi. Vuoden 2008 loppupuolella rahoitusmarkkinoilta alkanut talouden taantuma johti maailman kokonaistuotannon laskuun ensimmäisen kerran vuoden 1946 jälkeen. Talouskriisin rajut vaikutukset reaali-talouteen voimistuivat selvästi ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Maailmankaupan romahdus heijastui vientivetoiseen Suomeen pahemmin kuin useimpiin muihin maihin. Teollisuustuotanto supistui selkeästi, ja markkinatilanne oli erittäin vaikea. Yleinen epävarmuus ja varovaisuus investointi- ja rahoituspäätöksissä vallitsivat koko alkuvuoden ajan. Itä-Euroopan ja Pohjoismaiden monien valuuttojen merkittävä heikkeneminen suhteessa euroon heikensi euroalueen hintakilpailukykyä, mutta toisaalta lisäsi euroalueen toimijoiden kiinnostusta paikalliseen valmistukseen itäisessä Keski-Euroopassa ja Venäjällä.

Ensimmäisiä merkkejä talouskehityksen tasaantumisesta alkoi olla havaittavissa vuoden toisen neljänneksen loppupuolella ja maailmantalouden lasku hidastui kolmannen vuosineljänneksen kuluessa. Vaikka useat luottamusindikaattorit vahvistuivat, varovaisuus investointipäätöksissä jatkui. Valmistusvarastot supistuivat selvästi, mutta teollisuuden tilaukset pysyivät kuitenkin selvästi edellisvuotta alemmalla tasolla. Vuoden loppupuolella kriisin pahin vaihe oli ohitse ja maailmantalous ja -kauppa alkoivat osoittaa elpymisen merkkejä. Myös Suomen vienti Ruotsiin ja Saksaan alkoi vähitellen elpyä. Taloudellisen kehityksen kääntyminen johtuu kuitenkin osin valtiovalan elvyttävistä toiminnoista ja osin varastosyklistä. Tilanne on paranemassa myös rahoitusmarkkinoilla.

Talouden taantumun seurauksena kasvanut epävarmuus ja rahoitusmarkkinoiden toimimattomuus näkyivät asiakkaiden rahoitusvaikeuksina, mikä heikensi erityisesti rakentamisen ratkaisujen ja tuotteiden kysyntää. Kesäkuukausien kausiluontoinen kysynnän kasvu rakentamisessa jäi selvästi aikaisempien vuosien tasosta. Korjausrakentamisen hyvänä jatkuneen aktiviteetin tukeamana asuinrakentamisen kattotuotteiden kysyntä oli kuitenkin ennakoitua vilkkaampaa. Aikainen ankara talvi lähes koko Euroopan alueella katkaisi rakentamisen sesongin hieman edellisvuosia aiemmin. Tie- ja väylärakentaminen jatkui läpi vuoden hyvällä tasolla.

Toimitukset konepajateollisuuden asiakkaille laskivat alkuvuonna erityisesti nosto- ja kuljetusvälineiteollisuudessa. Korkeat varastotasot koko toimitusketjussa heikensivät kysyntää. Toimitukset energiasektorin laitevalmistajille sekä tuuli- että dieselvoimassa jatkuivat alkuvuoden ajan hyvällä tasolla, mutta heikkenivät vuoden loppua kohden, kun tuulivoimateollisuuden laitevalmistajat osin siirsivät tai peruuttivat projektejaan. Vuoden toisella puoliskolla asiakkaiden varastot pienentyivät selvästi, mutta uusien tilausten määrässä ei juuri näkynyt parannusta. Laivanrakentamisessa markkinatilanne pysyi heikkona läpi vuoden ja uusien tilausten määrä oli erittäin vähäinen. Kuluneen vuoden aikana konepajateollisuudessa vahvistui suuntaus lisätä kustannustehokkuutta siirtämällä valmistusta alemman kustannustason maihin.

Terästeollisuuden toimitusmäärät laskivat voimakkaasti kaikilla asiakastoimialoilla. Erityisesti levytuotteiden kysyntä oli heikkoa.

Toimitusmäärien pienentymiseen vaikuttivat osaltaan myös korkeat varastotasot. Varastojen purkaminen kesti odotettua pidempään. Lähes kaikki terästeollisuuden toimijat sopeuttivat tuotantonsa merkittävästi, ja kapasiteetin käyttöaste terästeollisuudessa maailmanlaajuisesti oli keskimäärin noin 70 prosenttia ja EU-27 alueella vielä selvästi matalampi. Vuoden viimeisinä kuukausina maailman raakaterästuotanto kasvoi edellisvuoteen verrattuna, mutta vuosi 2009 kokonaisuutena jäi selvästi vuoden 2008 tuotantoluviasta. EU-27 alueella raakaterästuotanto oli noin 30 prosenttia edellisvuotta pienempi.

Terästuotteiden hinnat laskivat vuoden aikana selvästi. Kevään ja alkukesän aikana solmittujen terästuotannon pääraaka-aineiden, eli hiilen ja rautamalmin kansainvälisten hintasopimusten myötä terästuotteiden hintojen lasku jossain määrin tasaantui, kun raaka-ainekustannuksia koskeva epävarmuus hälveni. Eräissä tuoteryhmissä myyntihinnat hieman nousivat vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta vuoden loppua kohden hintakuva jälleen pehmeni.

Liikevaihto

Vertailuluvut suluissa viittaavat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin ole mainittu.

Konsernin vuoden 2009 liikevaihto oli 1 950 miljoonaa euroa (raportoitu 3 851 ja vertailukelpoinen 3 829 miljoonaa euroa).

Ratkaisuliiketoimintojen, eli Ruukki Constructionin ja Ruukki Engineeringin, osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2009 oli 46 prosenttia (48). Konsernin liikevaihdosta Suomesta tuli 30 prosenttia (31), muista Pohjoismaista 31 prosenttia (31) ja itäisestä Keski-Euroopasta, Venäjältä ja Ukrainasta 19 prosenttia (20). Muun Euroopan osuus oli 14 prosenttia (15) ja muiden maiden 6 prosenttia (3).

Ruukki Constructionin liikevaihto vuonna 2009 oli 589 miljoonaa euroa (1 067) ja Ruukki Engineeringin liikevaihto 312 miljoonaa euroa (765). Ruukki Metalsin liikevaihto oli 1 050 miljoonaa euroa (raportoitu 2 019 ja vertailukelpoinen 1 997 miljoonaa euroa).

Ruukki Constructionin liikevaihdon lasku johtui pääosin heikosta kysynnästä. Erityisesti liike- ja toimitilarakentamisessa liiketoiminnan aktiviteetti oli matala koko tilikauden ajan. Varovaisuus investointipäätöksissä jatkui ja uusia rakennusprojekteja käynnistettiin selvästi edellisvuosia vähemmän. Infrastruktuurirakentamisessa liikevaihto laski selvästi muita rakentamisen osaluokkia vähemmän, sillä tie- ja väylähankeiden aktiviteettitaso Pohjoismaissa oli hyvä. Liikevaihdon lasku tässä segmentissä johtui pääosin talonrakentamisen perustusrakenteissa käytettyjen paalujen matalana jatkuneesta kysynnästä. Asuinrakentamisen kattotuotteissa markkinatilanne vuonna 2009 oli selvästi edellisvuosia heikompi. Myyntimäärät tässä segmentissä laskivat kuitenkin selvästi vähemmän kuin liike- ja toimitilarakentamisessa, mikä johtui korjausrakentamisen merkittävästä osuudesta.

Ruukki Engineeringin toimitusmäärät laskivat voimakkaasti edellisvuoteen verrattuna. Matala loppuasiakaskysyntä ja varastojen purkaminen laskivat saatujen tilausten määrää ja tilikauden liikevaihto laski kaikissa asiakassegmenteissä. Liikevaihto laski eniten laivanrakennuksessa sekä nosto- ja kuljetusvälineiteollisuudessa. Kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen ajan toimitukset

energiäteollisuuden laitevalmistajille sekä tuuli- että dieselvoimassa pysyivät muihin asiakasryhmiin verrattuna hyvällä tasolla, mutta loka-joulukuussa toimitusten määrä erityisesti tuuli-voimassa laski selvästi. Myös myyntihinnat laskivat vuoden aikana. Suuri osa divisioonan vuosisopimuksista päättyi kesän kuluessa, ja uusien sopimusten mukaiset hinnat asettuivat edellistä sopimuskautta alemmalle tasolle, mikä osaltaan pienensi toisen vuosipuoliskon liikevaihtoa.

Ruukki Metalsin terästuotteiden toimitusmäärät pysyivät poikkeuksellisen pieninä koko tilikauden ajan. Loppuasiakaskysyntä oli heikkoa ja asiakkaiden varastojen purkamisen seurauksena toimitusmäärät laskivat vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Myyntimäärien kehitys maalatuissa ja sinkityissä nauhatuotteissa oli selvästi levytuotteita parempi. Erikoisterästuotteiden myynti laski vuoden aikana muita tuoteryhmiä enemmän, sillä keskeisten erikoisterästuotteita käyttävien teollisuudenalojen, kuten raskaan konepajaliiketoiminnan, aktiviteetti oli matala. Erikoisterästuotteiden osuus Ruukki Metalsin liikevaihdosta tilikaudella oli 19 prosenttia (27). Terästuotteiden hinnat laskivat ensimmäisellä vuosipuoliskolla selvästi. Kolmannella vuosineljänneksellä hintojen lasku useissa tuoteryhmissä taittui, ja neljänneksen loppupuolella myyntihinnat eräillä markkina-alueilla kääntyivät hienoiseen nousuun.

Liikevoitto

Konsernin raportoitu liikevoitto tilikaudella oli -323 miljoonaa euroa (568) eli -17 prosenttia liikevaihdosta (15). Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli -306 miljoonaa euroa (vertailukelpoinen ilman kertaluonteisia eriä 584 miljoonaa euroa) eli -16 prosenttia liikevaihdosta (vertailukelpoinen ilman kertaluonteisia eriä 15 prosenttia). Tehostamis- ja säästötoimien vaikutus näkyi konsernin kustannusrakenteessa voimistuen tilikauden loppua kohden.

Ruukki Constructionin liikevoitto oli -49 miljoonaa euroa (raportoitu 128 ja ilman kertaluonteisia eriä 132). Ruukki Engineeringin raportoitu liikevoitto oli -33 miljoonaa euroa (126) ja liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä -16 miljoonaa euroa (128). Ruukki Metalsin liikevoitto oli -228 miljoonaa euroa (raportoitu 338 ja vertailukelpoinen ilman kertaluonteisia eriä 350 miljoonaa euroa).

Ruukki Constructionin liikevoittoa laskivat myyntimäärien sekä myyntihintojen lasku. Myyntihinnat laskivat vuoden alkupuoliskolla kaikilla markkina-alueilla sekä teräsmateriaalin hinnan laskun että kiristyneen kilpailutilanteen seurauksena. Vaikka myyntihintojen lasku kolmannen vuosineljänneksen kuluessa tasaantui, alemmilla myyntihinnoilla tehty toimitussopimukset sekä komponenteissa että projekteissa heikensivät erityisesti loka-joulukuun liikevoittoa. Korkeilla raaka-ainehinnoilla tuotetun oman teräsmateriaalin sekä kalliin varastossa olleen ulkoisen materiaalin käyttö heikensivät kannattavuutta erityisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Ruukki Engineeringin liikevoittoa heikensivät toimitusmäärien pieneneminen, myyntihintojen lasku sekä vuoden ensimmäisellä puoliskolla korkeilla raaka-ainehinnoilla tuotetun teräsmateriaalin käyttö. Laivanrakennusteollisuuden hiljaisen kysynnän vuoksi kannattavuus on ollut erityisen heikko yhtiön Mo i Ranan -yksikössä Norjassa. Yksikön vuoden 2009 liikevoitto oli -30 miljoonaa euroa. Heinäkuussa tehtaan toimintoja organisoitiin uudelleen, mutta markkinatilanteen jatkuttua vaikeana päätettiin joulukuussa sel-

vittää vaihtoehtoja yksikön jatkosta mukaan lukien tehtaan toiminnan mahdollinen lopettaminen toistaiseksi. Kertaluonteisiin eriin sisältyy 5 miljoonan euron kulut Ruotsin Hässleholmin ja Oskarströmin yksiköiden lopettamisesta sekä 12 miljoonan euron varastojen alaskirjaukset ja luottotappiovaraukset Mo i Ranan -tehtaalla Norjassa. Ruotsin yksiköihin liittyvät kertaluonteiset erät kirjattiin vuoden toiselle neljännekselle ja Mo i Ranaan liittyvät erät viimeiselle neljännekselle.

Ruukki Metalsin tappiollinen liikevoitto johtui pääosin terästuotteiden hiljaisena jatkuneesta kysynnästä sekä alkuvuoden heikosta hintakehityksestä. Terästuotannon matala kapasiteetin käyttöaste tammi-kesäkuussa nosti tuotetun teräksen yksikkökohtaisia kustannuksia. Matalan käyttöasteen aiheuttama kustannusvaikutus terästuotannossa koko vuodelta oli noin -215 miljoonaa euroa. Alhaisen kapasiteetin käyttöasteen vuoksi päästöoikeuksia jäi käyttämättä, ja niitä myytiin markkinoille 34 miljoonalla eurolla (5), josta 31 miljoonaa euroa ajoittui vuoden viimeiselle neljännekselle. Toisella vuosipuoliskolla yksikkökohtaiset kustannukset laskivat kapasiteetin käyttöasteen nousun sekä terästuotannon pääraaka-aineiden, eli hiilen ja rautamalmien, hinnanlaskun seurauksena. Raaka-ainekulujen lasku näkyi yhtiön kustannusrakenteessa täysimääräisesti kolmannen neljänneksen loppupuolelta alkaen. Ruostumattoman teräksen ja alumiinin liikevoitto vuonna 2009 oli lievästi tappiollinen.

Konsernin varastojen alaskirjaukset vuonna 2009 olivat yhteensä 32 miljoonaa euroa ja luottotappiot ja luottotappiovaraukset 9 miljoonaa euroa.

Rahoituserät ja tulos

Nettorahoituskulut ja rahoituksen kurssierot olivat yhteensä 36 miljoonaa euroa (23) mukaan lukien uuden valmiusluoton noin 5 miljoonan euron järjestelypalkkio, joka maksettiin kesäkuussa. Nettokorkokulut olivat yhteensä 26 miljoonaa euroa (11).

Konsernin verot olivat -84 miljoonaa euroa (142), mikä sisältää laskennallisen verosaamisen lisäystä 84 miljoonaa euroa (23).

Tilikauden tulos oli -275 miljoonaa euroa (406).

Osakekohtainen tulos oli -1,98 euroa (2,93).

Tase, rahavirta ja rahoitus

Vuoden lopussa konsernin taseen loppusumma oli 2 532 miljoonaa euroa (2 983). Oma pääoma oli 1 507 miljoonaa euroa (1 948) eli 10,85 euroa osaketta kohden (14,04). Oma pääoma tilikaudella pienensivät pääasiassa konsernin tappiollinen tulos sekä huhtikuussa osakkeenomistajille maksetut 187 miljoonan euron osingot.

Omarahastusaste vuoden lopussa oli 59,9 prosenttia (65,9), ja nettovelkaantumisaste 22,3 prosenttia (7,9). Korolliset nettorahoitusvelat vuoden lopussa olivat 336 miljoonaa euroa (155). Korolliset nettorahoitusvelat kasvoivat vuoden aikana 181 miljoonalla eurolla.

Oman pääoman tuotto vuonna 2009 oli -15,9 prosenttia (20,7) ja sijoitetun pääoman tuotto -14,2 prosenttia (25,6).

Vuoden 2009 lopussa käyttöomaisuus oli 1 336 miljoonaa euroa. Se kasvoi vuoden aikana 26 miljoonalla eurolla, josta yritysostojen osuus on 10 miljoonaa euroa. Liikearvo kasvoi 5 miljoonaa euroa 103 miljoonaan euroon.

Liiketoiminnan rahavirta vuodelta 2009 oli 182 miljoonaa euroa (382) ja rahavirta ennen rahoitusta 30 miljoonaa euroa (169). Käyttö-

pääomaa vapautui tilikaudella 317 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan rahavirta loka-joulukuussa oli tappiollisesta tuloksesta huolimatta 113 miljoonaa euroa, mikä johtui pääasiassa käyttöpääoman vapautumisesta.

Vuoden lopussa konsernilla oli likvidejä varoja 261 miljoonaa euroa ja pankkeja sitovia käyttämättömiä valmiusluottoja 350 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 aikana erääntyvät pitkäaikaisten korollisten velkojen lyhennykset ovat yhteensä 96 miljoonaa euroa.

Yhtiö allekirjoitti kesäkuussa 350 miljoonan euron valmiusluottosopimuksen. Laina korvasi huhtikuussa 2005 tehdyn 300 miljoonan euron luottolimiittijärjestelyn. Laina-aika on kolme vuotta, ja laina on joustavasti käytettävissä konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin. Marraskuussa yhtiö laski liikkeeseen 150 miljoonan euron suuruisen kotimaisille instituutioille suunnatun joukkovelkakirjalainan. Laina-aika on viisi vuotta ja kiinteä vuotuinen korko on 5,25 prosenttia. Laina on ensimmäinen liikkeeseenlasku 300 miljoonan euron suuruudesta sarjalainasta.

Myös lakisääteisen TyEL -eläkevastuun hoidon siirtäminen eläkesäätiöstä vakuutusyhtiölle lisää joustavuutta yhtiön rahoituksen järjestämiseen mahdollistamalla noin 360 miljoonan euron varojen takaisinalainauksen.

Toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi ja sopeuttamiseksi

Lokakuussa 2008 käynnistettiin konserninlaajuinen Boost-ohjelma, jonka tavoitteena on tehostaa yhtiön toimintaa sekä parantaa kilpailukykyä ja kannattavuutta pysyvästi. Ohjelmalla tavoitellaan 150 miljoonan euron parannusta yhtiön liikevoittoon vuoden 2011 loppuun mennessä. Ohjelma on edennyt alkuperäistä aikataulua nopeammin, ja sen vaikutus konsernin kannattavuuteen vuonna 2009 oli 72 miljoonaa euroa. Vuoden 2009 aikana käynnistettyjen toimenpiteiden vaikutus vuosituloson on noin 90 miljoonaa euroa.

Suurimmat yksittäiset hyödyt on saatu teräspalvelukeskusten toimintojen keskittämistä Pohjoismaissa, toimitusketjun tehostamisesta sekä rakentamisen liiketoiminnan tehostamisohjelmista.

Ruukki Constructionin toimintoja on tehostettu keskittämällä tuotantoa entistä suurempiin yksiköihin Suomessa, Virossa, Puolassa ja Romaniassa, ja vastaavasti toimipaikkoja on suljettu muun muassa Latviassa ja Liettuassa sekä Tsekin tasavallassa. Rakentamisen tuotteiden valmistus myös Unkarin Biatorbagyssa on keskeytetty toistaiseksi.

Toimintoja keskittämällä on vahvistettu konepajaosaamista itäisessä Keski-Euroopassa ja Kiinassa. Komponenttien valmistus Ruotsin Hässleholmin ja Oskarströmin yksiköistä lopetettiin ja siirrettiin valtaosin Puolaan loppuvuoden aikana. Lisäksi Ruukin Mo i Ranan tehtaalla Norjassa päätettiin selvittää vaihtoehdot yksikön jatkosta, mukaan lukien tehtaan toiminnan lopettaminen toistaiseksi.

Ruukki Metalsin tehostamistoimiin kuuluvat muun muassa osavalmistuksen keskittäminen Raahan ja Seinäjoen palveluskuksiin, Tampereen teräspalveluskuksen sulkeminen sekä Järvenpään kahden palveluskuksen yhdistäminen.

Tehostamisohjelman lisäksi yhtiössä on käynnissä myös vaikeasta markkinatilanteesta johtuvia väliaikaisia sopeuttamistoimenpiteitä. Toimintojen sopeuttamiseen ja tehostamiseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut johtivat vuoden aikana konserninlaajui-

sesti yhteensä noin 2 400 henkilön vähennyksiin, joista noin 680 Suomessa. Lomautusten piirissä oli vuoden lopussa yhteensä noin 700 henkilöä (syyskuun lopussa 1 450 henkilöä), joista noin 240 Suomessa. Lisäksi noin 400 henkilöä itäisessä Keski-Euroopassa ja Baltiassa työskentelee toistaiseksi neljänä päivänä viikossa. Väliaikaisista sopeuttamistoimista saadut kustannussäästöt vuonna 2009 olivat noin 25 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Vuonna 2009 konsernin palveluksessa oli keskimäärin 12 664 (14 953) henkilöä. Vuoden lopussa henkilöstön määrä oli 11 648 (14 286), ja se jakautui seuraavasti: 5 905 Suomessa, 1 023 muissa Pohjoismaissa, 2 163 itäisessä Keski-Euroopassa, 2 214 Venäjällä ja muissa IVY-maissa, 79 Länsi-Euroopassa sekä 264 muissa maissa.

Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat 371 miljoonaa euroa (464). Lähes koko konsernin henkilöstö kuuluu tulokseen perustuvan voittopalkkiojärjestelmän piiriin. Konsernin tappiollisesta tuloksesta johtuen vuodelta 2009 ei kirjattu voittopalkkioihin liittyviä kuluja (2008: 3 miljoonaa euroa).

Voimassa olevan osakepalkkiojärjestelmän 2008–2010 ansaintajaksolta 2009 ei kirjattu kuluja vuonna 2009 (2008: 1 miljoonaa euroa). Osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluu 96 johtoon tai muuhun avainhenkilöstöön kuuluvaa henkilöä.

Työturvallisuus kehittyi positiivisesti ja vuonna 2009 tapaturmataajuus konsernissa oli 8 (11) tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden.

Konsernin rakennemuutokset

Terästuotteiden valmistus (Ruukki Production) liitettiin osaksi Ruukki Metalsia 1.2.2009 alkaen. Yhdistäminen paransi teräsluoketoiminnan tehokkuutta ja toimitusketjun hallintaa. Konserni muodostuu nyt kahdesta ratkaisuliiketoimintaan erikoistuneesta liiketoiminta-alueesta Ruukki Constructionista ja Ruukki Engineeringista sekä teräsluoketoimintaan keskittävistä Ruukki Metalista. Konsernin segmenttiraportointi ei muuttunut yhdistämisen seurauksena.

Helmikuussa saatiin päätökseen Norjan johtaviin teräsrunkorakentajiin kuuluvan Skalles Eiendomsselskap AS:n osakekannan osto. Yritysosto vahvisti Ruukin asemaa paikallisena toimijana pohjoismaisessa teräsrakentamisessa. Skallesin kokonaistoimituksiin kuuluvat teräsrakenteiden suunnittelu, valmistus ja asennus.

Investoinnit

Investointien nettorahavirta vuonna 2009 oli -153 miljoonaa euroa (-213).

Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin investoitiin tilikaudella yhteensä 161 miljoonaa euroa (229), joista ylläpitoinvestointeja oli 76 miljoonaa euroa (76). Yritysostoihin käytettiin varoja yhteensä 7 miljoonaa euroa (9). Muut osakkeet lisääntyivät 3 miljoonaa euroa (1). Saadut investointien rahavirrat olivat 17 miljoonaa euroa (25), jotka tulivat pääosin käyttöomaisuuden myynnistä.

Käyttöomaisuuden poistot tilikaudella olivat 146 miljoonaa euroa (146).

Huhtikuussa päätettiin Raahan terästehtaan masuuni 1:n peruskorjauksesta. Korjaustyön on suunniteltu alkavan huhtikuussa 2010. Yhtiö suunnittelee masuuni 2:n peruskorjausta toteutetta-

vaksi vuonna 2011. Masuunien peruskorjaukset ovat välttämättömiä ylläpitoinvestointeja. Kumpikin masuuni on vuorollaan pysäytettyä peruskorjauksen ajan noin kaksi kuukautta. Masuunien ylösajo normaalituotannon tasoon kestää arviolta neljästä kuuteen viikkoa.

Peruskorjausten yhteydessä yhtiö siirtyy käyttämään raudanvalmistuksen raaka-aineena sintterin sijasta ainoastaan rautapellettejä, ja käytössä oleva sintraamo suljetaan vuoden 2011 loppuun mennessä.

Masuunien peruskorjauksiin ja raaka-ainepohjan muutokseen suunnitellut investoinnit vuosina 2009–2011 ovat yhteensä noin 220 miljoonaa euroa, minkä lisäksi on suunniteltu tehtävän ympäristöinvestointeja noin 60 miljoonan euron arvosta. Investoinneista 46 miljoonaa euroa toteutui vuoden 2009 loppuun mennessä. Vuodelle 2010 arvioidaan ajoittuvan noin 125 miljoonaa euroa ja 110 miljoonaa euroa vuodelle 2011.

Konsernin investointien aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin vuonna 2010 arvioidaan olevan noin 180 miljoonaa euroa.

Yhtiökokous 2009

Rautaruukki Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 24.3.2009.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet. Yhtiökokous päättää yhtiöjärjestyksen muutoksista pääsääntöisesti kahden kolmasosan määräenemmistöpäätöksellä. Yhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Yhtiökokouksen päätöksellä mukaisesti vuodelta 2008 maksettiin osinkoa 1,35 euroa osakkeelta. Yhteensä 187 miljoonan euron osingot maksettiin 8.4.2009.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumäärän seitsemäksi. Hallituksessa jatkoivat Reino Hanhinen, Maarit Aarni-Sirviö, Christer Granskog, Pirkko Juntti, Kalle J. Korhonen sekä Liisa Leino. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Hannu Ryöppönen. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Reino Hanhinen ja varapuheenjohtajaksi Christer Granskog.

Yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenten lukumäärän yhdeksäksi. Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkoi Marjo Matikainen-Kallström ja varapuheenjohtajana Inkeri Kerola. Jäseninä jatkoivat Heikki Allonen, Turo Bergman, Miapetra Kumpula-Natri, Petteri Orpo, Jouko Skinnari sekä Tapani Tölli. Uutena jäsenenä aloitti Hans Sohlström.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Rautaruukin päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Pekka Pajamo.

Yhtiökokous päätti muuttaa yhtiön yhtiöjärjestyksen 4 §:ää siten, että siitä poistettiin kauppa- ja teollisuusministeriön (1.1.2008 lähtien työ- ja elinkeinoministeriö) oikeus nimittää yksi hallintoneuvoston jäsen ja 11 §:ää siten, että yhtiökokouskutsu on toimitettava viimeistään 21 päivää ennen kokousta (aiemmin 17 päivää), ja se on julkaistava yhtiön internet-sivuilla.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 12 000 000 oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutus korvasi varsinaisen yhtiökokouksen 2.4.2008 hallitukselle antaman 12 000 000 osakkeen hankkimisvaltuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Tämä osakeantivaltuutus käsittää yhteensä enintään 15 000 000 osaketta. Hallituksella on oikeus luovuttaa osakkeita osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen. Valtuutus sisältää myös oikeuden päättää maksuttomasta osakeannista. Valtuutus on voimassa vuoden 2011 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Yhtiökokous päätti perustaa nimitysvaliokunnan valmistelevaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevia ehdotuksia seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle. Nimitysvaliokuntaan valittiin 2.11.2009 tilanteen mukaan kolmen suurimman osakkeenomistajan edustajina Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio sekä Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja Matti Vuoria. Rautaruukin hallituksen puheenjohtaja Reino Hanhinen sekä hallituksen nimeämä jäsen Hannu Ryöppönen toimivat nimitysvaliokunnan asiantuntijajäseninä.

Järjestäytymiskokouksessaan 24.3.2009 hallitus valitsi keskuudestaan valiokuntien jäsenet. Tarkastusvaliokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Hannu Ryöppönen sekä jäseniksi Liisa Leino ja Kalle J. Korhonen. Palkitsemisvaliokuntaan valittiin puheenjohtajaksi Reino Hanhinen sekä jäseniksi Maarit Aarni-Sirviö ja Christer Granskog.

Muutoksia yhtiön johdossa

Ruukki Metalsin ja Ruukki Productionin yhdistämiseen liittyen konsernin johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän kokoonpano muuttui. Konsernin johtoryhmän muodostavat 1.2.2009 alkaen: toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja Sakari Tamminen; talous- ja rahoitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen Mikko Hieta-nen; johtaja Saku Sipola, Ruukki Construction; johtaja Tommi Matomäki, Ruukki Engineering; johtaja Olavi Huhtala, Ruukki Metals sekä strategiajohtaja Marko Somerma.

Laajennetun johtoryhmän muodostavat 1.3.2009 alkaen johtoryhmän jäsenten lisäksi henkilöstöjohtaja Eija Hakakari, lakiasianjohtaja Olli Huuskonen, Ruukki Metalsin tuotannosta vastaava johtaja Sakari Kallo, teknologiajohtaja Markku Koljonen, markkinointijohtaja Taina Kyllönen, toimitusketjun hallinnasta vastaava johtaja Petteri Laaksomo, viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Anne Pirilä sekä tietohallintojohtaja Ismo Platan.

Osakkeet ja osakepääoma

Rautaruukki Oyj:n osakkeen (RTRKS) vaihto Nasdaq OMX Helsingissä vuonna 2009 oli 2 752 miljoonaa euroa (5 530). Osakkeen korkein noteeraus oli 18,14 euroa syyskuussa ja alin 11,06 euroa tammi-kuussa. Osakkeen vaihdon volyymilla painotettu keskikurssi oli 14,53 euroa. Tilikauden lopussa 31.12.2009 osakkeen päätöskurssi oli 16,14 euroa ja osakkeiden markkina-arvo 2 264 miljoonaa euroa (1 706).

Rautaruukin osakkeella käydään kauppaa Nasdaq OMX Helsingin lisäksi myös niin sanotuilla monenkeskisillä markkinapaikoilla (MTF). Yhtiön tietojen mukaan Rautaruukin osakevaihdon arvo monenkeskisillä markkinapaikoilla vuonna 2009 oli 284 miljoonaa euroa.

Yhtiön rekisteröity osakepääoma 31.12.2009 oli 238,5 miljoonaa euroa. Liikkeesen laskettuja osakkeita oli 140 285 425 kappaletta. Yhtiössä on käytössä yksi osakesarja ja kullakin osakkeella käytössä yksi ääni. Yhtiöjärjestyksessä on äänioikeusrajoitus, jonka mukaan osakkeenomistaja voi äänestää enintään 80 prosentilla kokouksessa edustettuina olevien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

Vuoden 2009 aikana osakepääomaa korotettiin 29 946 osakkeella eli 50 908,20 eurolla vuoden 2003 optiolainaan liittyvien merkintöjen vuoksi. Henkilöstölle ja Rautaruukin henkilöstörahastolle suunnatun, 26.5.2003 liikkeesen lasketun optiolainan optio-oikeudet oikeuttivat merkitemään 24.5.2006-23.5.2009 yhteensä enintään 1 400 000 osaketta. Optio-oikeuksilla merkittiin kokonaisuudessaan 1 398 980 osaketta (99,9 prosenttia). Osakepääomaa korotettiin merkintöjen vuoksi yhteensä 2 378 266,00 eurolla.

Yhtiön hallussa oli vuoden lopussa yhteensä 1 421 575 omaa osaketta. Omien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2009 oli 22,9 miljoonaa euroa ja kirjanpidollinen vasta-arvo 2,4 miljoonaa euroa. Omien osakkeiden osuus yhtiön osakkeiden lukumäärästä sekä äänimäärästä on 1,01 prosenttia.

Hallituksella oli vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka valtuutus luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita enintään 13 785 381 kappaletta. Valtuutuksen puitteissa yhtiö siirsi 20.3.2009 osakepalkkiojärjestelmän 2008-2010 ehtojen mukaisesti ensimmäiseen ansaintajaksoon 2008 osallistuneille 77 työntekijälle yhteensä 48 052 yhtiön hallussa ollutta omaa osaketta. Yhtiölle on palautunut 2 690 osaketta.

Vuoden 2009 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista ja hankkimaan omia osakkeita. Nämä valtuutukset on kuvattu kohdassa Yhtiökokous 2009. Vuoden 2009 aikana hallitus ei käyttänyt osakeantivaltuutustaan eikä valtuutuksiaan omien osakkeiden hankintaan. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden ja voimassa olevan hankintavaltuutuksen mahdollistamien hankittavien osakkeiden enimmäismäärä on yhteensä 9,6 prosenttia yhtiön koko osakemäärästä.

Tilikauden lopussa hallituksella ei ollut voimassa olevaa valtuutusta optioiden tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamiseen.

Yhtiön omistusosuusien jakautuminen sektori- ja suuruusluokittain, yhtiön suurimmat osakkeenomistajat sekä hallintoelinten ja johtoryhmän omistusosuudet esitetään vuoden 2009 vuosikertomuksessa sekä yhtiön internet-sivuilla.

Liputukset

Vuoden 2009 aikana yhtiö sai yhden arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisen ilmoituksen omistusosuuden muuttumisesta. Capital Research and Management Company ilmoitti 28.1.2009, että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu omistusosuus Rautaruukin osakkeista oli 26.1.2009 laskenut alle 5 prosentin.

Tilikauden jälkeen 14.1.2010 yhtiö sai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaisen ilmoituksen Capital Research and Management Companyilta, että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu omistusosuus Rautaruukin osakkeista oli 12.1.2010 noussut yli 5 prosentin. Yhtiön ilmoittama osuus Rautaruukin osakemäärästä on 7 297 852 osaketta, joka vastaa 5,20 prosenttia Rautaruukin osakepääomasta ja äänimäärästä.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimukseen ja kehitykseen vuonna 2009 käytettiin 29 miljoonaa euroa (27), joka on 2 prosenttia liikevaihdosta (1). Toimintaa kohdistettiin nopeasti tuotteita tai säästöjä tuoviin projekteihin sekä strategisesti tärkeisiin pitkän aikajänteen kehityshankkeisiin. Kehityksen tuloksena uusia tuotteita ja ratkaisuja lanseerattiin asiakkaille lähes kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna.

Keskeistä yhtiön T&K-työssä on pyrkimys parhaaseen mahdolliseen energiatehokkuuteen. Tähän pyritään muun muassa keventämällä rakenteita, kehittämällä rakennuskomponentteja ja esivalmistustekniikoita sekä suunnittelemalla ratkaisuja uusiutuvan energian hyödyntämiseen. Tuotantoprosessien kehityksessä pääpaino oli kustannustehokkuudessa ja uusissa tuotantoteknologioissa.

Rakentamisen markkinoille lanseerattiin vuonna 2009 useita uusia tuotteita, kuten Decorrey-teräskate Itä-Euroopan markkinoille sekä äänieristetty teräskate Classic Premium. Infrastruktuurirakentamisessa lanseerattiin uudistettu RD-poropäälujärjestelmä, joka etenkin pitkälle kehitetyn liitostekniikan ansiosta tehostaa paalutustyötä huomattavasti.

Konepajaliiketoiminnassa keskityttiin ohjaamoiden tuotekehitykseen. Pääpaino oli prosessikehityksessä, jossa pyritään kohti projektimaista tuotannon läpivientiä - hankintaketjun, valmistuksen ja teknisen suunnitteluosaamisen yhdistämistä.

Terästuotteiden tuotekehityksessä keskityttiin suorasammusteknologian hyödyntämiseen nauha- ja levytuotteissa. Teknologiaa hyödyntäen kasvatettiin useiden erikoisterästen mitta-aluevalikoimia sekä kehitettiin kokonaan uusia tuotteita.

Ruukki oli vuonna 2009 aktiivisesti mukana Suomessa toimivien strategisten huippuosaamiskeskusten (SHOK) perustamisessa ja toiminnan käynnistämisessä. Ruukki on osakkaana kolmessa yhtiön strategisiin päämääriin sopivassa SHOK-yhtiössä: metallituotteiden ja koneenrakennuksen FIMECC Oy:ssä, energia- ja ympäristöalan CLEEN Oy:ssä sekä rakennetun ympäristön RYM Oy:ssä. Ensimmäiset FIMECC Oy:n tutkimusohjelmat alkoivat syksyllä 2009, ja Ruukki on tällä hetkellä mukana neljässä viisivuotisessa hankkeessa.

Ympäristö- ja energia-asiat

Vuonna 2009 yhtiön ympäristöjohtamisessa korostui sitoutuminen energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen. Ympäristöjohtamisen periaatteet on kuvattu ympäristöpolitiikassa, jonka mukaisesti energiatehokkuus on yhtiölle tärkeää sekä tuotteiden että tuotannon ympäristövaikutusten kannalta.

Ympäristöasioita kehitetään yhteisten ympäristöpäämäärien ja tavoitteiden avulla. Toimipaikkojen ympäristötavoitteiden asettamisessa otetaan huomioon toimipaikkakohtaiset vaikutusarvioinnit. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti konsernitasolla ja toimipaikoilla johdon katselmuksissa. Tuotantopaikoilla toimitaan sertifioitujen ISO 14001:2004 ympäristö- ja ISO 9001:2000 laatujärjestelmien mukaisesti. Vuonna 2009 näiden järjestelmien piiriin kuului 98 prosenttia tuotannosta (98) ja 87 prosenttia henkilöstöstä (80).

Yhtiön toimipaikoista Raahan ja Hämeenlinnan tehtaat kuuluvat EU-päästökaupan piiriin. Mo i Ranan tehdas kuuluu Norjan päästökauppajärjestelmään. Alkuvuodesta 2009 Norjan viranomainen

ilmoitti Norjan päästökiintiöiden jakamissuunnitelman vuosille 2008–2012. Sen perusteella Mo i Ranan tehdas sai 46 654 vuosittaista päästöoikeutta. Vuonna 2009 päästöoikeuskaupankäynnin tuloksena syntyi tuotteita 34 miljoonaa euroa (5).

Huhtikuussa yhtiö jatkoi hiilidioksiditaseen hallintaa liittymällä GreenStream Network Oy:n Climate Opportunity Fund -hiilirahastoon 10 miljoonan euron sitoumuksella. Rahasto tuottaa päästövähennyksiä vuosina 2013–2020.

Masuunien peruskorjausten yhteydessä on suunniteltu tehtävän noin 60 miljoonan euron ympäristöinvestoinnit. Samassa yhteydessä toteutettava sintraamon sulkeminen vähentää hiilidioksidipäästöjä 10 prosenttia eli 500 000 tonnia vuodessa, pölypäästöt vähenevät 37 prosenttia ja rikkipäästöt 64 prosenttia. Energiankulutus pienenee Raahan terästehtaalla 8 prosenttia eli 1,16 miljoonaa megawattituntia vuodessa. Energiansäästö vastaa noin 60 000 omakotitalon vuosittaista energiankulutusta.

Vuoden 2009 ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 21 miljoonaa euroa (12).

Ruukki sai vuoden 2009 aikana useita tunnustuksia yritys vastuutyöstään. Syyskuussa yhtiö valittiin toista kertaa peräkkäin Dow Jones Sustainability World (DJSI World) -indeksiin. DJSI World -listalla Ruukki on maailman seitsemän parhaan teräsyhtiön joukossa. Dow Jones STOXX Sustainability (DJSI STOXX) -indeksissä yhtiö on mukana kolmatta kertaa. Lisäksi Ruukki sai heinäkuussa maailman teräsjärjestö worldsteelin Climate Action -sertifikaatin vuosille 2009–2010. Tunnustus saatiin aktiivisesta osallistumisesta worldsteelin ohjelmaan, joka on osa terästeollisuuden sitoutumista hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen.

Lisätietoja ympäristöasioista löytyy vuoden 2009 vuosikertomuksesta, Raahan ja Hämeenlinnan tehtaiden ympäristöraporteista ja -katsauksista sekä yhtiön internet-sivuilla.

Oikeudenkäynnit ja muut vireillä olevat oikeudelliset tapahtumat

Euroopan komission tutkimukset, jotka kohdistuvat Ruukin entisen tytäryhtiön Fundian jänneteräsluokituksen liittyvään epäilyyn hintayhteistyöhön vuosilta 1996–2001 jatkuivat vuonna 2009. Komission tutkimukset kohdistuvat kymmeniin eurooppalaisiin yhtiöihin, eivätkä Fundian verrattain vähäiset jänneteräsluokittamiset ole tutkinnan keskiössä. Helmikuussa 2009 Rautaruukki otti osaa komission suulliseen kuulemiseen tutkinnan kohteena olevassa asiassa, minkä lisäksi maaliskuun ja lokakuussa Ruukki vastasi Euroopan komission tietopyyntöihin liittyen yhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Komission tutkimukset jatkuvat, mutta mahdollisten seuraamusten arviointi tutkinnan tässä vaiheessa on vaikeaa.

Venäjän kaupan ja taloudellisen kehityksen ministeriö antoi elokuussa päätösehdotuksensa Venäjän hallitukselle koskien maailmanlaajuisen tuotteiden antidumping-toimintaa. Ministeriön päätösehdotuksen mukaan lain vaatimat edellytykset tullimaksujen asettamiselle puuttuvat. Koska Venäjän hallitus ei reagoinut päätösehdotukseen määräajan kuluessa, päätös on lopullinen. Toteutuessaan suojatullit olisivat vaikuttaneet maailmanlaajuisen tuotteen vientiin Venäjälle.

Vuonna 2009 käytiin Ruotsissa rikosoikeudenkäynti työturvallisuutta koskevassa asiassa, jossa 2008 Kista Gallerian rakennustyö-

maalla Solnassa tapahtuneen kuolemaan johtaneen onnettomuuden johdosta syyttäjä vaati muun muassa Ruukin työntekijälle rangaistusta ja Ruukki Sverige AB:lle yhteisösakkoa. Asiassa annettiin alioikeuden tuomio 15.1.2010, jossa vaatimukset yhtiön työntekijää ja Ruukki Sverige AB:tä kohtaan hylättiin. Onnettomuudesta aiheutuneiden vahinkojen ja kustannusten selvittely osapuolten välillä sekä niiden käsittely vakuutusyhtiöissä on kesken.

Muut tapahtumat

Rautaruukin Eläkesäätiön lakisääteisen TyEL-eläkevastuun hoito siirrettiin eläkesäätiön hallituksen päätöksestä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmalle 31.12.2009. Rautaruukin Eläkesäätiön siirtämien TyEL-eläkevastuiden yhteismäärä vuoden 2009 lopussa oli noin 485 miljoonaa euroa. Eläkerahaston hallinnoinnin siirtäminen Varmalle lisää joustavuutta yhtiön rahoituksen järjestämiseen mahdollistamalla varojen takaisinlainauksen. Säätiölle kertynyt ylikate, määrältään noin 52 miljoonaa euroa, palautuu yhtiölle siirron yhteydessä. Tästä noin 27 miljoonaa euroa ajoittui joulukuulle 2009, ja loput noin 25 miljoonaa euroa ajoittuu vuodelle 2010. Siirrolla ei ollut merkittävää tulosvaikutusta.

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön strategiaa ja tavoitteiden saavuttamista sekä turvata liiketoiminnan jatkuvuus. Riskienhallintaa ohjaa yhtiön hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa määritellään konsernin riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja prosessi. Riskienhallinta on organisoitu osaksi johtamisjärjestelmää.

Maailmanlaajuinen lama ja sen aiheuttama nopea liiketoimintaympäristön muutos vaikeuttaa sekä Ruukin että sen asiakkaiden liiketoimintaa ja vaikuttaa siten yhtiön tuotteiden kysyntään. On vaikea ennakoita, miten nopeasti markkinatilanne palautuu ja talous palaa kasvu-uralle. Ruukki ottaa epävarman ja nopeasti muuttuvan markkinatilanteen huomioon turvaamalla rahoitusasemansa sekä sopeuttamalla tuotantoa ja kustannuksia kysyntää vastaaviksi.

Nopeasti muuttunut markkinatilanne osoitti, että Ruukin liiketoimintojen kysynnän ajurit ovat hyvin samankaltaisia painottuen teollisuuden uusinwestointeihin. Ratkaisuliiketoiminnot, eli rakentaminen ja konepajaliiketoiminta ja erikoisterästuotteet eivät vielä muodostaneet tarpeeksi suurta osuutta konsernin liikevaihdosta tasottaakseen maailmanlaajuisen laman vaikutuksia. Konsernin rakenteen tasapainottaminen maantieteellisesti (kehittyvät vs kehittyneet markkinat) ja kysyntää ohjaavien tekijöiden suhteen (investointi- vs kuluttajavetoiset kysyntä) on yksi yhtiön strategisista tavoitteista, ja se otetaan huomioon muun muassa myynti- ja jakeluverkostoa laajennettaessa ja mahdollisissa yritysostoissa.

Valtaosa yhtiön liikevaihdosta tulee Suomesta ja muista Pohjoismaista. Merkittävä muutos kilpailutilanteesta kotimarkkinoilla tai esimerkiksi heikon markkinatilanteen aikaansaama asiakaskunnan siirtyminen alemman kustannustason maihin saattaa vaikeuttaa yhtiön liiketoimintaa. Ruukki on varautunut tällaiseen kehitykseen muun muassa rakentamalla omaa valmistuskapasiteettia Itä-Eurooppaan ja Kiinaan sekä kehittämällä erikoisterästuotteiden kansainvälistä jakeluverkostoa ja varmistamalla markkinaosuuttaan kotimarkkinoilla.

Yhtiön terästuotanto on kansainvälisessä vertailussa kilpailukykyinen, mutta tuotantovolyymltaan pieni. Raakaterästuotanto tapahtuu kahdella masuunilla, jotka on integroitu yhdeksi kokonaisuudeksi. Tästä johtuen terästuotannon joustavuus on rajallinen suhteessa suuriin kilpailijoihin, joilla on useita tuotantoyksiköitä, ja jotka voivat optimoida tuotantoaan yksiköiden välillä. Riskiin on varauduttu kustannustehokkuutta sekä tuotannon joustavuutta parantamalla.

Rautamalmien, kivihiilen ja terästuotannon muiden pääraaka-aineiden saatavuus ja hinnat rahteineen määräytyvät maailmanmarkkinoilla, minkä vuoksi raaka-aineiden hinta saattaa vaihdella voimakkaasti. Sinkin ja sähkön hintariskin hallinnassa käytetään johdannaisia. Raaka-aineiden ja energian saatavuuteen liittyvien riskien hallitsemiseksi terästuotannon pääraaka-aineista ja energian hankinnasta tehdään pitkäaikaisia hankintasopimuksia. Konsernin käyttämästä sähköenergiasta lähes puolet tuotetaan itse hyödyntämällä tuotantoprosessien yhteydessä syntyviä prosessikaasuja. Yhdysvaltain dollareissa hinnoiteltavista terästuotannon pääraaka-aineista aiheutuu valuuttariski, kun vastaavasti konsernin dollarimääräisen myynnin osuus on vähäinen. Valuuttariskiä vastaan suojaudutaan johdannaisilla.

Tiukkenevilla ympäristö määräyksillä ja hiilidioksidipäästökaupasta aiheutuvilla lisäkustannuksilla on vaikutusta yhtiön investointeihin ja kilpailukykyyn erityisesti, mikäli nämä vaatimukset eivät kohdistu tasapuolisesti kaikkiin alan toimijoihin. Ympäristölainsäädännön muutosten ennakkointiin ja aktiiviseen seurantaan on paneuduttu huolellisesti.

Yhtiön riskienhallintaa kuvataan yksityiskohtaisesti vuoden 2009 vuosikertomuksessa.

Lähiajan näkymät

Markkinatilanne lähes kaikilla asiakassegmenteillä ja markkina-alueilla on tasaantunut ja kysyntä on paranemassa joissakin segmenteissä. Rahoituksen saatavuus on parantunut selvästi. Eräillä markkina-alueilla, kuten Venäjällä ja osissa itäistä Keski-Eurooppaa, korkeat korot kuitenkin edelleen hidastavat investointien käynnistämistä. Myös teollisuuden matala kapasiteetin käyttöaste saattaa osaltaan vaikuttaa investointivetoisten tuotteiden kysyntään.

Rakentamisen markkinoilla pahin lasku on takana. Rakentamisen aktiviteetin Pohjoismaissa ja useissa itäisen Keski-Euroopan maissa odotetaan tasaantuvan ja esimerkiksi Puolassa hieman kasvavan. Infrastruktuurirakentamisen Pohjoismaissa odotetaan jatkuvan hyvänä sekä erityisesti Puolassa, Tsekin tasavallassa ja Venä-

jällä kasvavan edellisvuodesta. Liike- ja toimitilarakentamisessa markkinatilanne on yhä vaikea. Öljyn hinnan pysymisen nykytasolleen tai sen mahdollisen nousun arvioidaan jossain määrin tukevan rakentamista Venäjällä, Baltian maissa ja Unkarissa rakentamisen aktiviteetin odotetaan vuonna 2010 edelleen laskevan.

Konepajateollisuudessa markkinatilanteeseen ei odoteta merkittävää muutosta vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Pitkän aikavälin markkinanäkymät energiateollisuuden laitteissa ovat hyvät, ja kysynnän odotetaan kuluvaan vuonna selvästi elpävän nykytasolleen. Nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden koneissa kysyntä on tasaantunut matalalle tasolle. Kaivos- ja metsäkoneissa tilausmäärät ovat alkaneet kasvaa. Laivanrakentamisessa kysynnän odotetaan laskevan edellisvuodesta.

Teräsluokkien toiminnassa lähtökohdat kuluvaan vuoteen, myyntihintoja lukuun ottamatta, ovat selvästi edellisvuotta paremmat. Toimitusmäärien uskotaan kasvavan vuoden 2009 erittäin matalalta tasolta. Worldsteel ennustaa teräksen käytön EU-27 alueella vuonna 2010 kasvavan yli 12 prosenttia edellisvuodesta. Kysynnän autoteollisuudessa arvioidaan jatkuvan hyvänä ja raskaassa konepajateollisuudessa alkavan parantua. Kysynnän piristytessä näissä teollisuuksissa erikoisterästuotteiden toimitusmäärien arvioidaan nousevan edellisvuodesta. Erikoisterästuotteiden myyntiä tukee myös jakeluverkoston laajentaminen Kiinaan ja Turkkiin.

Huhtikuussa 2010 alkava masuuni 1:n peruskorjaus laskee terästuotannon kapasiteetin käyttöastetta. Yhtiö on varautunut kahden kuukauden mittaiseen tuotantokatkokseen kasvattamalla aihiovarastoa asiakastoimitusten varmistamiseksi. Matalasta käyttöasteesta peruskorjauksen aikana arvioidaan aiheutuvan noin -25 miljoonan euron kustannusvaikutus vuoden toiselle neljännekselle. Terästuotannon keskeisten raaka-aineiden hintoja ei ole kuluvalle vuodelle vielä sovittu.

Vuoden 2009 aikana käynnistettyjen, toiminnan pysyvään tehostamiseen tähtäävien toimenpiteiden ansiosta yhtiön kustannusrakenne on selvästi edellisvuosia parempi. Käynnistettyjen toimenpiteiden vaikutus kannattavuuteen on vuositasolla noin 90 miljoonaa euroa. Vuoden 2011 loppuun ulottuvan toiminnan tehostamisohjelman tavoitteena on 150 miljoonan euron parannus liikevoittoon.

Yllä esitettyihin tekijöihin perustuen yhtiö arvioi, että sen liikevaihto vuonna 2010 kasvaa 15–20 prosenttia edellisvuodesta. Kannattavuuden odotetaan paranevan merkittävästi edellisvuoteen verrattuna ja koko vuoden tuloksen ennen veroja arvioidaan olevan positiivinen.

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelma

M€	LIITETIETO	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
LIKEVAIHTO	4	1 950	3 851
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	7	2 027	2 980
BRUTTOKATE		-77	872
Liiketoiminnan muut tuotot	6	20	31
Myyntin ja markkinoinnin kulut	7	113	148
Hallinnon kulut	7	151	177
Liiketoiminnan muut kulut	6	2	10
LIKEVOITTO		-323	568
Rahoitustuotot		81	98
Rahoituskulut		117	-121
Rahoituskulut, netto	10	-36	-23
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	15	0	3
TULOS ENNEN VEROJA		-359	548
Tuloverot	11	84	-142
TILIKAUDEN TULOS		-275	406
JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		-275	406
Määräysvallattomille		0	-1
EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS:			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	12	-1,98	2,93
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	12	-1,98	2,93

Konsernin laaja tuloslaskelma

M€	LIITETIETO	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
TILIKAUDEN TULOS		-275	406
Muut laajan tuloksen erät			
Rahavirran suojaus verovaikutus huomioituna	26	38	-46
Muuntoerot		-5	-54
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot verovaikutus huomioituna	28	-12	-46
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä		22	-146
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		-253	261
JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		-253	262
Määräysvallattomille		0	-1

Konsernitase

M€	LIITETIETO	31.12.2009	31.12.2008
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	1 159	1 124
Liikearvo	14	103	105
Muut aineettomat hyödykkeet	14	73	81
Osuudet osakkuusyrityksissä	15	12	15
Myytavissa olevat sijoitukset	17	12	11
Muut pitkäaikaiset saamiset	18	44	73
Laskennalliset verosaamiset	19	39	33
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ		1 444	1 442
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	20	492	750
Myyntisaamiset	21	246	384
Muut saamiset	21	86	150
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		3	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat	23	219	221
Rahavarat	24	42	34
LYHYTAIKAISET VARAT YHTEENSÄ		1 088	1 540
VARAT YHTEENSÄ		2 532	2 983
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	25	238	238
Ylikurssirahasto	26	220	220
Muuntoerot		-41	-36
Kertyneet voittovarot ja muut rahastot	26	1 091	1 527
		1 507	1 948
MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OSUUS		2	2
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 509	1 950
PITKÄAIKAISET VELAT			
Rahoitusvelat	30	387	276
Muut korottomat velat	31	58	53
Varaukset	29	3	6
Laskennalliset verovelat	19	37	98
PITKÄAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		485	433
LYHYTAIKAISET VELAT			
Rahoitusvelat	30	209	133
Ostovelat	31	146	186
Muut korottomat velat	31	171	241
Varaukset	29	8	16
Tuloverovelat		5	23
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ		538	599
VELAT YHTEENSÄ		1 023	1 033
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		2 532	2 983

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA

M€	OSAKE- PÄÄOMA	YLIKURSSI- RAHASTO	KÄYVÄN ARVON JA MUUT RAHASTOT	MUUNTO- ERÖT	OMAT OSAKKEET	KERTYNEET VOITTOVARAT JA MUUT OMAN PÄÄOMAN RAHASTOT	MÄÄRÄYS- VALLATTO- MIEN OSUUS	YHTEENSÄ
OMA PÄÄOMA 1.1.2008	238	220	9	-6	-6	1 505	3	1 963
Osakeanti	0							0
Osingonjako						-277		-277
Osakeperusteiset maksut			0		0	0		0
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-46	-31		341	-1	261
OMA PÄÄOMA 31.12.2008	238	220	-37	-36	-6	1 569	2	1 950
Osakeanti	0							0
Osingonjako						-188		-188
Osakeperusteiset maksut					0	0		1
Tilikauden laaja tulos yhteensä			38	-5		-287	0	-253
OMA PÄÄOMA 31.12.2009	238	220	2	-41	-6	1 095	2	1 509

Vuodelta 2009 hallitus esittää 3.2.2010 pidetyn kokouksen mukaisesti jaettavaksi osinkoa 0,45 euroa per osake, yhteensä 62 miljoonaa euroa. Tämä tilinpäätös ei sisällä ehdotettuun osingonjakoon liittyviä kirjauksia.

Konsernin rahavirtalaskelma

M€	LIITETIETO	1.1–31.12.2009	1.1–31.12.2008
LIIKETOIMINNAN RAHAVIR RAT			
Tilikauden tulos		-275	406
Oikaisut:			
Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut	32	224	85
Rahoituskulut, netto		36	23
Verot		-84	142
Käyttöpääoman muutokset:			
Myynti- ja muiden saamisten muutos		169	-24
Vaihto-omaisuuden muutos		235	-143
Osto- ja muiden velkojen muutos		-88	56
Maksetut korot		-75	-71
Saadut korot		58	54
Saadut osingot osakkuusyrityksiltä		2	3
Maksetut verot		-21	-150
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA		182	382
INVESTOINTIEN RAHAVIR RAT			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	5	-8	-9
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	5		13
Osakkuusyritysten liiketoiminnan myynti			1
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-151	-215
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-10	-14
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		17	8
Investoinnit lainasaamisiin ja muihin sijoituksiin		-1	4
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA		-153	-213
NETTORAHAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA		30	169
RAHOITUKSEN RAHAVIR RAT			
Vieraan pääoman muutos		163	179
Maksetut osingot		-188	-277
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA		-24	-99
RAHAVAROJEN MUUTOS		7	70
Rahavarat tilikauden alussa		254	196
Rahavarojen kurssierot		1	-11
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA		261	254

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Yrityksen perustiedot

Rautaruukki toimittaa metalliin perustuvia komponentteja, järjestelmiä ja kokonaistoimituksia rakentamiseen ja konepajateollisuudelle. Metallituotteissa yhtiöllä on laaja tuote- ja palveluvalikoima. Konsernilla on toimintaa 27 maassa. Konsernin emoyhtiö on Rautaruukki Oyj. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on PL 138, Suolakivenkatu 1, 00810 Helsinki. Rautaruukki Oyj:n osake on noteerattu Nasdaq OMX Helsinki Oy:ssä.

Rautaruukki Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 3.2.2010 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Vuonna 2009 liiketoiminta oli jaettu johtamisorganisaation mukaisesti seuraaviin raportoitaviin divisiooniin:

Ruukki Construction

Ruukki Construction toimittaa rakentamista nopeuttavia ja tehokkaita teräsrakentamisen ratkaisuja liike- ja toimitilarakentamiseen sekä infrastruktuurirakentamisessa pohjarakentamiseen ja liikenneväylärakentamiseen.

Ruukki Engineering

Ruukki Engineering toimittaa asennusvalmiita järjestelmiä ja komponentteja konepajateollisuudelle.

Ruukki Metals

Ruukki Metals toimittaa terästuotteita ja niihin liittyviä esikäsittely-, logistiikka- ja varastointipalveluja sekä vastaa yhtiön terästuotannosta ja teräspalvelukeskuksista. Helmikuun 2009 alusta Ruukki Metalsiin yhdistettiin yhtiön terästuotteiden valmistus (aiemmin Ruukki Production). Näin parannettiin tehokkuutta ja toimitusketjun hallintaa yhdistämällä teräsluokituksen suuret tehtaat, putkitehtaat ja palvelukeskukset saumattomaksi kokonaisuudeksi.

Asiakasvastuulliset divisioonat Ruukki Construction, Ruukki Engineering ja Ruukki Metals muodostivat konsernin raportoitavat toimintasegmentit. Tarkemmat tiedot segmenttiraportoinnista on esitetty liitetiedossa 4.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2009 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätök-

sen liitetiedot sisältävät myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisö-lainsäädännön edellyttämät tiedot.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta jäljempänä mainittuja, standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja erä.

Tilinpäätös esitetään miljoonina euroina. Esittämistä varten yksittäiset luvut ja loppusummat on pyöristetty täysiksi miljooniksi, mikä saattaa aiheuttaa pyöristyseroja yhteenlaskuissa.

Uudet laatimisperiaatteet

Vuonna 2009 käyttöön otetuilla standardien muutoksilla ja uusilla tulkinnoilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Nämä ovat:

- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen. Muutetun standardin tarkoituksena on parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia analysoida ja vertailla tilinpäätöslaskelmissa annettavia tietoja erottamalla yrityksen omassa pääomassa tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät liiketoimiin yrityksen omistajien kanssa muista oman pääoman muutoksista.
- IFRS 8 Toimintasegmentit. Standardin vaatimusten mukaan segmenttiraportoinnissa on sovellettava ns. johdon lähestymistapaa. Tällöin esitettävien tietojen tulee perustua sellaisenaan johdon sisäisesti seuraamien segmenttien taloudellisen kehityksen arviointiperusteisiin.
- IAS 23 Vieraan pääoman menot. Uudistettu standardi edellyttää ehdot täyttävien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvien vieraan pääoman menojen aktivointia osaksi kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.
- IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutokset - Oikeuden syntymisehdot ja peruutukset. Standardimuutokset selkeyttävät lopullista oikeutta synnyttämättömien ehtojen ja järjestelyjen peruutusten kirjanpito-käsittelyä. Oikeuden syntymisehdot rajoittuvat palvelu- ja tulosehtoihin; muut piirteet eivät ole oikeuden syntymisehtoja, vaan vaikuttavat ainoastaan etuuden myöntämispäivän käypään arvoon. Sekä yrityksen että muiden osapuolten tekemät peruutukset käsitellään samalla tavalla.
- IFRS 7 Rahoitusinstrumentit, tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardin muutokset - Rahoitusinstrumentteja koskevien liitetietojen parantaminen, joilla parannetaan rahoitusinstrumentteja koskevia liitetietoja. Rahoitusinstrumenttien käypää arvoa määritettäessä käytetään kolmea hierarkiatasoa sen mukaan miten käypä arvo on määritetty.
- IFRIC 13 Kanta-asiakasohjelmat, IFRIC 15 Kiinteistöjen rakentamissopimukset ja IFRIC 16 Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset. Tulkinnoilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Esittämistavan ja laskentakäytännön muutokset

Vuonna 2009 konserni siirtyi esittämään tuloslaskelman toimintokohtaisena aiemman kululajipohjaisen esittämistavan sijaan. Uusi esitystapa antaa parempaa sijoittajainformaatiota ja helpottaa vertailua kilpailijoihin. Konsernin johdon raportointi perustuu myös

toimintokohtaiseen tuloslaskelmaan. Vertailukauden tuloslaskelma ja erät liitetiedot on ryhmitelty vastaamaan uutta esittämistapaa.

1.1.2008 konserni siirtyi soveltamaan IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin vaihtoehtoista kirjaamisen menettelyä, joka salli vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisen tuloslaskelman sijasta täysimääräisesti muihin laajan tuloksen eriin. Vertailukauden tiedot oikaistiin uuden käsittelytavan mukaiseksi. Kirjauskäytännön muutos vähensi omaa pääomaa, verovaikutus huomioituna, 24 miljoonaa euroa 31.12.2007. Nyt vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Konserni muutti myös suomalaisen työkyvyttömyyseläkkeen luokittelun maksupohjaisesta järjestelystä etuuspohjaiseksi järjestelyksi 1.1.2008 alkaen. Muutoksesta aiheutui vakuutusmatemaattinen tappio, joka kirjattiin vähentämään omaa pääomaa. Muutos pienensi omaa pääomaa verovaikutus huomioituna 34 miljoonaa euroa. Luokittelun muutoksen kautta siirryttiin käytäntöön, jota suurin osa suomalaisista IFRS-tilinpäätöksen laatijoista soveltaa.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta arvioiden ja oletusten tekemistä, samoin kuin harkintaa laa-
timisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymispäivänä, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tehdyistä arvioista ja oletuksista. Merkittävimmät arviot liittyvät liiketoimintojen yhdistämisissä tehtyihin käyvän arvon oikaisuihin arvostettaessa varoja ja velkoja käypiin arvoihin, aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisten vaikutusaikojen määrittämiseen, varausten kirjaamiseen ja arvostamiseen, eläkevelvoitteiden määrittämiseen, laskennallisiin veroihin sekä liikearvojen arvonalentumistestaukseen. Arvioiden perusteita on kuvattu tarkemmin näissä laa-
timisperiaateissa sekä myöhemmin asianomaisten liitetietojen yhteydessä.

2

YHDISTELY- JA LAADINTAPERIAATTEET

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää Rautaruukki Oyj:n ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo otetaan huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Raportointikauden päättymispäivänä konsernin hallussa ei ollut potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavia instrumentteja.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Määräysvallattomille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränä

taseessa oman pääoman osana. Määräysvallattomien osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka.

Emoyhtiöllä ja tytäryrityksillä on sama tilikausi, joka on kalenterivuosi ja tytäryritykset noudattavat tässä kuvattuja konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu yleensä silloin, kun konserni omistaa 20-50 prosenttia yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta yrityksen toiminnassa, mutta ei määräysvaltaa.

Sijoitukset osakkuusyrityksiin on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrittästä koskevien velvoitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrittäksen välillä on eliminoitu konsernin omistussuuden mukaisesti. Sijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistussuuden mukainen osuus osakkuusyrittästen tilikauden tuloksista on esitetty omana eränä liikevoiton jälkeen.

Osakkuusyrittästen tilikausi on sama kuin konserniyrityksillä. Mikäli osakkuusyrittästen tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät olennaisilta osin vastaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, konsernissa on tehty tarvittavat oikaisut osakkuusyrittäksen raportointiin lukuihin.

Yhteisyritykset

Konsernilla ei ole sijoituksia yhteisyrityksiin.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyhtiöiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämism valuutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu euroiksi käyttäen käyvän arvon määrittämispäivän valuuttakursseja. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan (myynnin ja ostojen) kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoitukseen liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi kauden keskikurssia ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa, laajassa tuloslaskelmassa ja omassa pääomassa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan

tuloksen eriin ja se sisältyy omassa pääomassa erään muuntoerot. Ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan myös muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryrityksestä luovutaan kokonaan tai osittain omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisu käsitellään kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käytäen.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: lainat ja muut saamiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Konserni kirjaa rahoitusvarojen ostot ja myynnit kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun sopimusperusteinen oikeus rahavaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai konserni siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle siten, että erän omistamiseen liittyvät riskit ja edut tai sitä koskeva määräysvalta siirtyvät toiselle osapuolelle.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno. Ne sisältyvät taseessa myyntisaamisten tai muiden saamisten ryhmään luonteensa mukaisesti joko lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin. Lyhytaikaiset myyntisaamiset on merkitty kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä epävarmoilla saamisilla. Pitkäaikaisten saamisten arvostamisessa arvioidut vastaiset maksut diskontataan nykyhetkeen.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään, kun se on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai se luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset sijoitukset, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuurukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät mää-

rättyinä päivänä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ollut tällaisia varoja 31.12.2009 tai 31.12.2008.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti nimetty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu alle 12 kuukauden ajan raportointikauden päättymispäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Nämä varat arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenuon. Käypään arvoon arvostettujen myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset merkitään verovaikutus huomioon ottaen muihin laajan tuloksen eriin ja ne sisältyvät oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat koostuvat käteisistä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden duraatio hankinta-ajankohdasta lukien. Rahavarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti lukuun ottamatta käteistä rahaa ja pankkitilejä, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Mikäli näyttöä mahdollisesta arvonalentumisesta on, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen erän käyvän arvon tai odotettavissa olevien vastaisten, alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Myyntisaamisiin liittyvää epävarmuutta arvioidaan säännöllisesti ja luottotappiot kirjataan kuluksi havaittaessa.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin (jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat). Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Muut rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin.

Konserni on 1.1.2009 alkaen aktivoinut ehdot täyttävien omaisuuserien hankintamenuon niihin liittyvät vieraan pääoman menot käyttäen konsernin rahoitusmenokerrointa. Muut vieraan pääoman menot, jotka eivät täytä aktivointiehtoja, on kirjattu kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuon ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon ja arvostetaan tämän jälkeen edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla.

Kun johdannaissopimuksia solmitaan, konserni käsittelee ne joko saamisten, velkojen tai kiinteän sitoumusten käyvän arvon suojausina, ennakoidun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojausina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojausina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan kriteerejä. Konserni soveltaa suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin (sinkki- ja sähköjohdannaiset) ja tiettyihin koronvaihtosopimuksiin. Konsernilla on lisäksi valuutta- ja korkojohdannaissopimuksia, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaissopimusten tulosvaikutus esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa tuloslaskelmassa. Rahavirtaa suojaavien johdannaisten realisoitumaton käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omaan pääomaan arvomuutosrahastossa siltä osin, kun suojaus on tehokas. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä kaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy, myydään tai suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun liiketoimen ei enää oleteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan. Käyvän arvon suojausta sovelletaan erikseen määriteltäviin kiinteäkorkoisiin lainoihin. Suojauksen kohteena olevan lainan sekä suojaavan johdannaisen käyvän arvon muutokset suojattavan riskin osalta kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konsernilla ei ollut tilikausilla 2009 ja 2008 euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojausja.

Muut kuin suojauslaskennassa olevat johdannaiset kuuluvat ryhmään Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, joiden käypien arvojen muutokset kirjataan kokonaisuudessaan tuloslaskelmaan. Operatiiviseen liiketoimintaan liittyvät kurssierot esitetään tuloslaskelmassa liikevoiton yläpuolella ja rahoituseriin liittyvät kurssierot esitetään rahoituserissä.

Johdannaisten käyvät arvot määritetään markkinahintoja ja yleisesti käytössä olevia arvostusmalleja hyväksikäyttäen. Arvostusmalleissa käytetyt tiedot ja oletukset perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Konserni erottaa kytketyt johdannaiset pääsopimuksesta ja käsittelee ne muiden johdannaisten tavoin seuraavien ehtojen täyttyessä: kytketyn johdannaisen taloudelliset ominaispiirteet ja riskit eivät liity läheisesti pääsopimuksen ominaispiirteisiin ja riskeihin, kytketyn johdannaisen ehdot vastaavat johdannaisen määritelmää ja kytketyn johdannaisen sisältämää yhdistettyä instrumenttia ei arvosteta tulosvaikutteisesti käypään arvoon.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joi-

den taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja jäljelle jäänyt osuus kirjataan kuluksi. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeeseen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti toteutumisajankohtana.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Aineellisten hyödykkeiden poistoaikoja on täsmennetty vuonna 2009 ja uusille hyödykkeille käytetään seuraavia poistoaikoja:

Rakennukset	15–25 vuotta
Tuotantokoneet ja -laitteet	10–20 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5–10 vuotta

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan arvioitun taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan säännöllisesti ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti. Päättäneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella konsernilla ei ollut myytävänä olevaksi luokiteltuja hyödykkeitä.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Julkiset avustukset

Aineellisten käyttöomaisuushankintojen kattamiseksi saadut julkiset avustukset kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana. Muut julkiset avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Konserni ei ole saanut vuosina 2009 ja 2008 merkittäviä julkisia avustuksia, jotka olisi vähennetty käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenusta.

Vieraan pääoman menot

Rautaruukki on soveltanut uudistettua IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardia 1.1.2009 alkaen. Sen mukaisesti ehdot täyttävien omaisuuserien hankintamenuon sisällytetään välittömästi kyseisen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Standardiin aiemmin sisällytynyt vaihtoehto kirjata vieraan pääoman menot kuluksi on poistettu. Rautaruukki on soveltanut uudistettua standardia käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan 1.1.2009 alkaen. Vieraan pääoman menojen aktivoinnissa on käytetty konsernin rahoitusmenojen kerrointa, joka vuonna 2009 oli keskimäärin 3,9 prosenttia.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarojen käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla.

Liikearvo testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta (ks. liitetieto 14 Aineettomat hyödykkeet). Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille sen perusteella miten konsernin johto seuraa liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Konsernissa rahavirtaa tuottavat yksiköt vastaavat raportoituja toimintasegmenttejä.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi, kun ne syntyvät. Mikäli kehittämismenojen arvioidaan kerryttävän tuloja tulevaisuudessa, kyseiset menot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä ja kirjataan kuluksi poistoina tulovirtojen kertymisajana. Konsernin taseessa ei ole aktivoituja kehittämismenoja 31.12.2009 tai 31.12.2008.

Päästöoikeudet

Konserni on osallisena Euroopan Unionin päästökaupassa, jossa sille on myönnetty tietty määrä hiilidioksidipäästöoikeuksia tietyllä ajanjaksolle. Ostetut päästöoikeudet ja -vähenemät sekä osuudet päästövähennyksiä tuottavissa rahastoissa kirjataan aineettomiin hyödykkeisiin hankintamenoa, ja ilmaiseksi saatujen päästöoikeuksien hankintameno on nolla. Tuloslaskelmaan kirjataan arvonalentumistappio, jos päästöoikeuksien tai -vähenemien kirjanpitoarvo ylittää niiden käyvä arvo.

Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riittä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Täten mahdollinen tulosvaikutus aiheutuu toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erosta. Konsernilla ei ole päästöoikeuksiin liittyvää varausta taseessaan 31.12.2009 eikä 31.12.2008, koska toteutuneet päästöt ovat alittaneet vastikkeetta saatujen päästöoikeuksien määrän.

Toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erotus, varauksen todennäköisessä arvossa tapahtuvat muutokset sekä päästöoikeuksien ja -vähenemien luovutuksista saadut myyntivoitot sisältyvät liikevoittoon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Ostetut patentit, tavaramerkit, lisenssit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta. Päättäneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella konsernilla ei ollut aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Aineettomista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat konsernissa ovat:

Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet	3–10 vuotta
Ohjelmistot	3–5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	5–10 vuotta

Aineettomien hyödykkeiden hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitukseensa.

Aineettomien hyödykkeiden luovuttamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Vuokrasopimukset

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vuokraveloitteet sisältyvät korollisiin rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa.

Liikearvon, aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden osalta arvonalentumistestaus tehdään vuosittain riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdan jälkeen. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi (kirjatuilla poistoilla vähennettynä) ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Hankintameno määritetään raaka-aineiden osalta FIFO-menetelmällä ja valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmällä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista normaalin toiminta-asteen mukaisesti laskettuna. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioitua tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernilla on useita maksu- ja etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä eri maissa. Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta, konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Konsernin merkittävin etuuspohjainen eläkejärjestely on ollut Rautaruukin Eläkesäätiön kautta Suomessa järjestetty lakisääteinen työeläketurva. Vuoden 2009 lopussa tämän lakisääteisen TyEL-eläkevastuun hoito siirrettiin Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmalle.

Konsernilla on edelleen etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Norjassa ja Saksassa sekä lisäeläkevakuutuksia Suomessa. Konserni siirtyi vuonna 2008 soveltamaan IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin vaihtoehtoista kirjausmenettelyä, joka sallii vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisen tuloslaskelman sijasta muihin laajan tuloksen eriin omaa pääomaa vähentäen. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Samoin konserni muutti työkyvyttömyyseläke-etuuden IFRS-tulkinnan maksupohjaisesta järjestelystä etuuspohjaiseksi järjestelyksi 1.1.2008 alkaen. Vertailukauden tiedot oikaistiin uuden käsittelytavan mukaiseksi.

Konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Kustakin etuuspohjaisesta eläkejärjestelystä konsernintilinpäätöksessä esitetään taseessa omaisuuseränä tai velkana velvoitteen nykyarvon ja järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvien menojen nettosumma. Etuuspohjaisesta järjestelystä konsernin taseeseen kirjattavan omaisuuserän yläraja on palautuksina järjestelystä tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennyksenä saatavan taloudellisen hyödyn nykyarvo, lisättyinä kirjaamattomilla

voitoilla tai tappioilla. Taloudellinen hyödyn katsotaan olevan konsernin saatavissa, mikäli konserni pystyy realisoimaan sen jonakin ajankohtana järjestelyn olemassaoloaikana tai kun järjestelyyn kuuluvat velat on suoritettu.

Osakeperusteiset maksut

Rautaruukilla on johdon osakepalkkiojärjestelmiä, joissa osa palkkiosta maksetaan osakkeina ja loput rahana. Lisätietoja osakeperusteisista järjestelyistä on esitetty liitetiedossa 27 Osakepalkitseminen.

Konsernilla ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Takuuvaraus kirjataan perustuen historialliseen kokemukseen takuumenojen toteutumisesta silloin, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Tappiollisesta sopimuksesta kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Ympäristövaraus kirjataan perustuen raportointikauden päättymispäivänä vallinneisiin tulkintoihin ympäristönsuojelulaeista ja -säännöksistä.

Tuloverot

Konsernituloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta käyttäen niitä verokantoja, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä kussakin maassa. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liike-toimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan myös tulosvaikutteisesti. Muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Laskennalliset verot kirjataan varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, rahoitusleasingjärjestelyistä, varauksista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja liiketoimintojen yhdistämisissä tehdyistä kauppahinnan kohdistuksista arvostettaessa varoja ja velkoja käypiin arvoihin. Laskennallista veroa ei kirjata verotuksessa vähennyskeltottomista liikearvon arvonalentumisista eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennallinen verosaaminen

on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen määrää ja hyödyntämisen todennäköisyyttä arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Laskennalliset verot arvostetaan perustuen niihin verokantoihin, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat esitetään taseessa omina erinään ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan siinä tapauksessa, että yhteisöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuva verosaaminen ja -velka keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin.

Laskennallisen verosaamisen ja -velan muutos kirjataan tuloslaskelmaan lukuun ottamatta veroja, jotka johtuvat liiketoimesta tai tapahtumasta, joka on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan tai jotka johtuvat liiketoimintojen yhdistämisestä.

Tuloutusperiaatteet

Mydyt tavarat ja pitkäaikaishankkeet

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja tosiasiallinen määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle, tuotot ja liiketoimeen kohdistuvat kulut on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että liiketoimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Pitkäaikaishankkeet, joihin sisältyy tuotteiden asennus, tuloutetaan valmistusasteen mukaisesti. Valmistusaste määritetään vertaamalla toteutuneiden menojen osuutta hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Silloin, kun hankkeen lopputulosta ei pystytä arvioimaan luotettavasti, tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti, kuin hankkeen toteutuneita menoja vastaava määrä on todennäköisesti saatavissa. Hankkeen menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Hankkeesta odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Kirjattavat tuotot määritetään saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella. Kirjattava tuottojen määrä ei sisällä ulkopuolisten puolesta perittyjä määriä, kuten arvonlisäveroa. Arvonlisävero ja muut vastaavat välilliset verot vähennetään myyntituottojen määrästä. Veroviranomaisille maksettava määrä esitetään lyhytaikaisena velkana taseen erässä Muut korottomat velat ja veroviranomaisilta saatava määrä lyhytaikaisena saamisena taseen erässä Muut saamiset.

Korot, rojalit ja osingot

Korko-, rojalit- ja osinkotuotot kirjataan, kun on todennäköistä, että liiketoimintaan liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja että tuotot ovat määritettävissä luotettavasti. Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmää noudattaen. Rojalit tuotot kirjataan suoriteperusteisesti sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan ja osingot silloin, kun osakkeenomistajan oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Konserni luokittelee pitkäaikaisen omaisuuserän tai luovutettavien erien ryhmän myytävänä olevaksi, jos erän kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän mynnistä. Tällöin omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut omaisuuserän myyntiä koskevaan suunnitelmaan, aktiiviset myyntiponnistelut on käynnistetty ja myynnin odotetaan erittäin todennäköisesti tapahtuvan vuoden kuluessa.

IFRS 5:n soveltamisalaan kuuluvat myytävänä olevat omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan kirjanpitoarvoon tai käypään arvoon vähennettynä mynnistä johtuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ollut 31.12.2009 tai 31.12.2008 tällaisia omaisuuseriä.

Omat osakkeet

Konserni esittää hallussaan olevat omat osakkeet oman pääoman vähennyksenä. Omien osakkeiden ostoista, myynneistä, liikkeeseenlaskusta tai mitätöinnistä ei kirjata voittoa tai tappiota tuloslaskelmaan, vaan maksetut tai saadut vastikkeet kirjataan suoraan omaan pääomaan kertyneisiin voittovaroihin transaktiomenoilla vähennettynä.

Uusien standardien ja tulkintojen käyttöönotto

IASB ja IFRIC ovat julkaisseet seuraavat uudet standardit, tulkinnat ja näiden muutokset, jotka konserni ottaa käyttöön seuraavasti noudattaen standardien voimaantuloaikaa.

- Uudistettu IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi edellyttää yhä hankintamenetelmän käyttöä liiketoimintojen yhdistämisissä kuitenkin eräin merkittävien muutoksin, kuten transaktiomenojen kirjaaminen kuluksi. Lisäksi kaikki liiketoimintojen hankkimiseen liittyvät maksut tulee kirjata käypään arvoon hankinta-ajankohtana ja ehdolliset vastikkeet arvostaa hankinnan jälkeen käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Liikearvo voidaan laskea perustuen emoyhtiön suhteelliseen osuuteen nettovaroista tai se voi sisältää määräysvallattomien omistajien osuuteen kohdistetun liikearvon.
- Muutettu IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää kaikkien määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnoista tai myynneistä syntyvien voittojen tai tappioiden kirjaamista omaan pääomaan, jos määräysvalta ei siirry. Näin ollen määräysvallattomien omistajien osuuksia koskevat transaktiot eivät enää johda liikearvon eivätkä tulosvaikutteisen voiton tai tappion kirjaamiseen. Standardi määrää liiketoimintojen hankintojen tai myyntien kirjanpitoikäisyyden myös silloin, kun määräysvalta siirtyy. Tällaisissa järjestelyissä mahdollisesti jäljelle jäävä omistusosuus hankinnan kohteessa arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Vastaavaa kirjanpidollista käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyhtymissijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyritysosuuksiin (IAS 31).

- IFRS 9 Financial Instruments (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 9 on osa IASB:n IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin korvaamiseen tähtäävästä projektista. Uusi standardi käsittelee rahoitusvarojen arvostamista luokittelun kannalta. Muu IAS 39:n ohjeistus rahoitusvarojen arvonalentumisista sekä suojauslaskennasta on edelleen voimassa. Konserni ei ole vielä arvioinut uuden standardin vaikutuksia. IFRS 9:ää ei vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Rautaruukin arvion mukaan seuraavien standardien, tulkintojen ja niiden muutosten käyttöönotolla ei ole merkittäviä vaikutuksia tulevaan konsernitilinpäätökseen:

- Muutokset IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen - Suojauskohteiksi hyväksyttävät erät (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset liittyvät suojauslaskentaan. Ne koskevat suojauskohteen yksipuolisen riskin sekä inflaatoriskin suojaamista.
- IFRIC 17 Muiden kuin käteisvarojen jakaminen omistajille (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnassa annetaan ohjeistusta siihen, miten yhteisön tulisi käsitellä kirjanpidossaan sellainen omistajille jaettava osinko, joka jaetaan muina kuin käteisvaroina.
- IFRIC 18 Omaisuuserien siirrot asiakkailta (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinnan aiheena on se, miten yhteisöt käsittelevät kirjanpidossaan asiakkailtaan saadut käyttöomaisuushyödykkeet tai käteisvarat, kun näitä täytyy käyttää siihen, että kyseiset asiakkaat liitetään jakeluverkkoon (esim. sähköverkkoon), tai siihen, että asiakkaalle annetaan jatkuva oikeus tavaroiden tai palvelujen saamiseen taikka näihin molempiin.
- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset -standardimuutoks-kokoelma (Improvements to IFRSs, huhtikuu 2009) (voimaan pääsääntöisesti 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset koskevat yhteensä 15 standardia ja niiden vaikutukset vaihtelevat standardeittain. Standardimuutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- Muutokset IFRS 2:ään Osakeperusteiset maksut - Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset liiketoimet konsernissa (voimaan 1.1.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutoksilla on annettu lisäohjeistusta konserniyhteisöjen kesken toteutuvien osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien kirjanpitokäsittelyyn. Muutettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- Muutos IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa - Classification of Rights Issues (voimaan 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee muussa kuin liikkeenlaskijan toimintavaluutassa olevien osakkeiden, optioiden tai merkin-täoikeuksien liikkeeseenlaskun kirjanpitokäsittelyä (luokitte-lua). IAS 32:n muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Uudistettu IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset yksinkertaistavat julkiseen valtaan liittyvien yritysten tilinpää-töksissä esitettäviä tietoja koskevia vaatimuksia sekä selventä-vät lähipiirin määritelmää. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- Muutokset IFRIC 14:ään IAS 19 - Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaati-mukset ja näiden välinen yhteys - Prepayments of a Minimum Funding Requirement (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutosten myötä etuuspohjaiseen järjestelyyn suoritettavat ennakkomaksut voidaan tietyissä tapauksissa merkitä taseeseen omaisuuseräksi kulukirjauksen sijaan, kun järjestelyyn sisältyy vähimmäisrahastointivaatimus. Tulkinnan muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettaviksi EU:ssa.
- IFRIC 19 Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instru-ments (voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkintaa antaa ohjeistusta siihen, miten yhteisöjen tulisi käsi-tellä kirjanpidossa oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka on laskettu liikkeeseen velkojalle kuoletettaessa rahoitusvelka kokonaan tai osittain. IFRIC 19:ää on sovellettava takautuvasti. Tulkintaa ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusriskien epäsuotuisat vaikutukset konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja maksuvalmiuteen. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernihallinnon rahoitustoimintoon. Toiminta perustuu hallituksen hyväksymään rahoituspolitiikkaan, jossa määritellään pääperiaatteet rahoitustoiminnon organisoinnista, varainhankinnasta, rahoitusriskeistä, raportoinnista ja valvonnasta. Merkittävimmät rahoitusasiat käsitellään konsernin rahoitustyöryhmässä, jonka puheenjohtajana on toimitusjohtaja. Rahoitustyöryhmä päättää kulloinkin voimassa olevat riskilimiitit rahoituspolitiikan antamissa puitteissa. Rahoitustransaktioita tehdään ainoastaan konsernin tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamiseksi ja siitä aiheutuvien rahoitusriskien hallitsemiseksi.

Rahoituksen järjestämisessä ja rahoitustransaktioiden tekemisessä lähtökohtana on konsernitaso.

Konserniyhtiöiden tarvitsemat rahoitustransaktiot tehdään pääsääntöisesti sisäisesti konsernin rahoitustoiminnon kanssa ja ne perustuvat konserniperiaatteisiin. Hyödykehintariskien hallinnasta sinkin osalta vastaa Ruukki Metals -divisioona yhteistyössä konsernin rahoitustoiminnon kanssa. Sähkön hintariskistä vastaa keskitetysti konsernin energia- ja ympäristötoiminto. Osa konsernin toiminnoista kuuluu Euroopan Unionin päästökaupan piiriin ja tähän liittyvä päästötaseen hallinta hoidetaan konsernin energia- ja ympäristötoiminnossa.

Markkinariskit

Valuuttariski

Rautaruukki toimii kansainvälisesti ja sen liiketoiminta on siten alttiina valuuttakurssivaihteluista aiheutuville riskeille. Konsernin kannalta suurimmat valuuttariskit aiheutuvat Yhdysvaltain dollarista ja Ruotsin kruunusta. Teräksen valmistamisessa tarvittavien raaka-aineiden yleinen hinnoitteluvaihtelu on Yhdysvaltain dollari. Yhtiön dollarimääräinen myynti tasapainottaa ainoastaan vähäisessä määrin ostoista muodostuvaa alijäämää. Ruotsin kruunu -riski aiheutuu pääosin siitä, että konsernin emoyhtiöllä on SEK-määräistä vientiä Ruotsiin, jota Ruotsissa toimivan tytäryhtiön rahavirrat eivät eliminoi. Valuuttariskienhallinnan tavoitteena on rajoittaa valuuttakurssien vaihtelusta syntyvää volatiliiteettia kassavirroissa, tuloksessa ja taseessa. Konsernin valuuttariskien hallinta on keskitetty konsernin rahoitustoimintoon. Konsernin valuuttariskiä hallitaan transaktiopositiona ja translaatiopositiona.

Transaktiopositio muodostuu sovitusta ja ennakoiduista liike-tapahtumista syntyvistä kassavirroista euroalueen ulkopuolisissa valuutoissa sekä taseeseen sisältyvistä valuuttamääräisistä eristä. Konsernin toimintaperiaatteen mukaisesti kassavirtapositiona suojataan pääsääntöisesti 3-6 kuukauden nettokassavirrat täysimääräisesti. Taseen valuuttamääräiset erät ovat pääsääntöisesti olleet suojattu, joitakin poikkeusvaluuttoja lukuun ottamatta. Tällainen oli erityisesti Ukrainan hryvnia sekä alkuvuodesta osittain Venäjän rupla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin ulkoiset liiketoiminnan tuotot ja kulut eri valuutoissa vuonna 2009.

M€	EUR	USD	SEK	NOK	RUB	UAH	CEE VALUUTAT	MUUT	YHTEENSÄ
% myynnistä	57 %	4 %	11 %	10 %	6 %	1 %	8 %	3 %	100 %
+	1 103	76	213	187	115	26	166	64	1 950
-	-1 497	-268	-97	-165	-92	-12	-125	-17	-2 273
% kuluista	66 %	12 %	4 %	7 %	4 %	1 %	6 %	1 %	100 %

Valuuttamääräiset luvut on muunnettu euroiksi vuoden 2009 keskimääräisillä valuuttakursseilla. Merkintä CEE valuutat yllä olevassa taulukossa tarkoittaa seuraavia valuuttoja: Puolan zloty, Romanian leu, Kroatian kuna, Tsekin koruna, Unkarin forintti, Eestin kruunu, Latvian lati sekä Liettuan liti.

Translaatiopositio, josta aiheutuu oman pääoman vaihtelua, muodostuu nettosisijoituksista euroalueen ulkopuolisiin tytä- ja osakkuusyhtiöihin. Yhtiön johto arvioi translaatoriskiltä suojautumisen tarpeen tapauskohtaisesti ottaen huomioon mm. markkinatilanteen ja suojautumisen kustannukset. Euroalueen ulkopuolisiin yhtiöihin tehtyjen nettosisijoitusten valuuttariski ei ollut suojattuna vuonna 2009. Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin translaatiopositio merkittävimpien valuuttojen osalta.

Konsernin translaatiopositio

M€	31.12.2009	31.12.2008
RUB	133	122
NOK	50	101
SEK	27	36
PLN	18	46

Positiot on laskettu 31.12.2009 ja 31.12.2008 valuuttakursseilla.

Konsernin nettosisijoitusten (translaatiopositio) herkkyys valuuttakurssimuutoksille

M€	31.12.2009 OMA PÄÄOMA	31.12.2008 OMA PÄÄOMA
+/-10 % muutos EUR/RUB kurssissa	-12,1/+14,8	-11,1/+13,5
+/-10 % muutos EUR/SEK kurssissa	-4,6/+5,6	-9,2/+11,3
+/-10 % muutos EUR/NOK kurssissa	-2,5/+3,0	-3,3/+4,0
+/-10 % muutos EUR/PLN kurssissa	-1,7/+2,0	-4,1/+5,1

+ tarkoittaa, euron vahvistumista, - euron heikkenemistä suhteessa muihin valuuttoihin

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin tarkoittama herkkyys valuuttariskeille

Herkkyystarkastelussa on arvioitu +/- 10 prosentin kurssimuutoksen vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tarkastelemalla vaikutusta seuraavissa erissä: kassavirtaa suojaavat johdannaiset, tasetta suojaavat johdannaiset, ostovelat, myyntisäämiset, konsernin sisäiset ja ulkoiset lainat ja saamiset sekä kassavarat. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

M€	2009 TULOS	2008 TULOS
+/-10 % muutos EUR/USD kurssissa	-8,4/+10,8	-19,5/+26,3
+/-10 % muutos EUR/SEK kurssissa	+2,3/-4,0	+9,9/-12,1
+/-10 % muutos EUR/NOK kurssissa	+0,9/-1,1	+5,0/-6,2

+ tarkoittaa, euron vahvistumista, - euron heikkenemistä suhteessa muihin valuuttoihin

USD-, SEK-, ja NOK-määräiset tase-erät olivat kokonaan suojattu vuoden 2009 lopussa. Yllä esitettyssä herkkyysanalyysissä ei ole mukana ennakoituja tulevia liiketoiminnan kassavirtoja. Vuoden 2009 lopussa oli suojattuna Yhdysvaltain dollarin noin kuuden kuukauden, Ruotsin kruunun noin viiden kuukauden ja Norjan kruunun noin kolmen kuukauden liiketoimintojen kassavirrat.

Korkoriski

Korolliset velat ja saatavat aiheuttavat konsernille korkoriskin. Korollinen nettovelka 31.12.2009 oli 336 miljoonaa euroa (155), johon sisältyy rahoitusleasingsopimuksiin liittyviä velkoja 54 miljoonaa euroa (44). Konsernin likvidit varat olivat 261 miljoonaa euroa (254) ja muut korolliset saamiset 36 miljoonaa euroa (38). Konsernin korkoriskin hallinta on keskitetty konsernin rahoitustoimintoon. Konsernin korkoriskin hallinnan tavoitteena on tasoittaa korkojen muutoksista aiheutuvia muutoksia konsernin tuloksessa samalla, kun pyritään minimoimaan konsernin rahoituskustannukset. Korkoriskipositiota hallitaan valuutoittain. Konsernin tärkein valuutta korkoriskipositiossa on euro, jonka osuus on noin 95 prosenttia (lähes 100) konsernin korkoriskiposition alaisista varoista ja veloista. Valuuttajohdannaiset eivät sisälly korkoriskipositioon. Korkoriskin hallitsemiseksi lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Tämän lisäksi korkosidonnaisuutta muokataan johdannaisinstrumenteilla. Konserni soveltaa IAS 39 mukaista suojauslaskentaa korkojohdannaisiinsa.

Konsernin käyttämät korkojohdannaiset on määritelty käyvän arvon suojausinstrumenteiksi. Korkoriskiä seurataan ja hallitaan korkovirtariskinä sekä hintariskinä. Nettovelkapositiosta on oltava vähintään yhdeksi vuodeksi suojattu koronmuutoksilta vähintään 30 prosenttia ja enintään 70 prosenttia. Konsernin velkaposition duraatio 31.12.2009 oli 2,1 vuotta (0,6). Konsernin korkoherkkyys muodostuu seuraavan 12 kuukauden korkovirtariskistä. Hintariskillä ei ole merkittävää tulosvaikutusta.

IFRS 7 -standardin mukainen rahoitusinstrumenteista johtuva herkkyys korkoriskille

Korkoherkkyyttä on tarkasteltu +1 prosenttiyksikön korkotason muutoksella markkinakoroissa ja sen vaikutusta konsernin tulokseen ja omaan pääomaan. Vaikutus tulokseen muodostuu korkovirtariskistä ja hintariskistä. Laskelmassa on mukana kaikki konsernin korolliset erät. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

M€	31.12.2009		31.12.2008	
	TULOS	OMA PÄÄOMA	TULOS	OMA PÄÄOMA
+1 % muutos markkinakoroissa	+0,4	+/-0	+/-0	+/-0

Hyödykehintariskit

Konsernissa käytettäviin raaka-aineisiin liittyy hintariskejä. Näistä toimivilla johdannaismarkkinoilla suojataan sinkin hintariskiä. Suojaus toteutetaan johdannaissopimuksilla. Ruukki Metals -divisioonaa vastaa sinkin hintariskin hallinnasta ja suojauksen käytännön toteutus hoidetaan konsernin rahoitustoiminnossa. Sinkkisuojausten aikajänne voi olla maksimissaan kolme vuotta. Sinkkiä ostettiin vuonna 2009 noin 23 300 tonnia (29 500). Vuoden lopussa oli suojattuna 61 prosenttia vuoden 2010 ja 19 prosenttia vuoden 2011 arvioiduista sinkkiostoista.

Rautaruukki Oyj on yksi Suomen suurimmista sähkönkäyttäjistä. Konsernin eniten sähköä käyttävät tuotantoyksiköt sijaitsevat Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Eniten sähköä kuluu teräksen valmistuksessa Raahessa. Konsernin sähkön käyttö Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa vuonna 2009 oli noin 1,1 TWh (1,3). Sähkön käytöstä lähes puolet on omaa tuotantoa Suomessa ja loput ostosähköä. Tuotannon prosessikaasut hyödynnetään omassa sähkötuotannossa Raahen terästehtaalla. Suurin osa konsernin pohjoismaisesta ostosähkön tarpeesta hankitaan keskitetysti. Sähkön hintariskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa sähkön hinnan vaihtelusta syntyvää volatiliiteettiä konsernin kassavirroissa ja tuloksessa. Sähkösuojaukset tehdään pääsääntöisesti vakiomuotoisilla, markkinoilla noteeratuilla johdannaistuotteilla sekä kiinteäehtoisilla sähköntoimitussopimuksilla. Myös sähkön hintariskiä

hallitaan konsernissa keskitetysti. Vuoden 2009 lopussa tulevasta ostosähkön tarpeesta oli suojattu 84 prosenttia vuoden 2010, 64 prosenttia vuoden 2011, 50 prosenttia vuoden 2012, 40 prosenttia vuoden 2013 ja 31 prosenttia vuoden 2014 tarpeesta Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Konserni soveltaa IAS 39 mukaista suojauslaskentaa sekä sinkki- että sähköjohdannaisiinsa. Konsernin käyttämät sinkki- ja sähköjohdannaiset on määritelty kassavirran suojausinstrumenteiksi. Suojaussopimuksen solmimishetkellä dokumentoidaan suojausinstrumentin ja kohteen välinen yhteys. Suojauksen tehokkuutta arvioidaan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana vuosineljänneksittäin. Tehokas osuus käyvän arvon muutoksista niiden johdannaisten osalta, jotka on määritelty ja täyttävät tulevan rahavirran suojauksen edellytykset, on kirjattu konsernin laajaan tuloslaskelmaan. Tehoton osuus käyvän arvon muutoksista kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Suojausten tehokkaan osan realisoitunut tulos kirjataan myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin oikaisuna sille jaksolle, jona suojattava kohde vaikuttaa tulokseen.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin tarkoittama herkkyys hyödykehintariskeille

Herkkyystarkastelussa on arvioitu +/- 10 prosentin sähkön ja sinkin hintatasonmuutoksen vaikutusta konsernin tulokseen ja omaan pääomaan. Tarkastelun kohteena ovat johdannaissopimukset. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

M€	31.12.2009		31.12.2008	
	TULOS	OMA PÄÄOMA	TULOS	OMA PÄÄOMA
+/-10 % muutos sähkön hinnassa	+/-0	+7,5/-7,5	+/-0	+6,8/-6,8
+/-10 % muutos sinkin hinnassa	+/-0	+4,3/-4,3	+/-0	+3,2/-3,2

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan, että konsernin rahoitusvarat ja lainanottomahdollisuudet eivät riitä kattamaan liiketoiminnan tulevia tarpeita tai että tarvittavan varainhankinnan kustannukset ovat poikkeuksellisen korkeat. Konsernin rahoitustoiminto vastaa keskitetysti maksuvalmiudesta ja sen suunnittelusta. Jälleenrahoitusriskin minimoimiseksi pyritään lainojen tasapainoiseen maturiteettijakaumaan sekä hyödyntämään erilaisia rahoituslähteitä. Konsernin pitkäaikaisen lainakannan jäljellä oleva maturiteetti vuoden lopussa oli 3,9 vuotta (1,5).

Konserni on määritellyt riittävän maksuvalmiusvarannon koon. Siihen luetaan kassavarat ja likvidit sijoitukset sekä pankkeja sitovat käyttämättömät luottolimiitit ja nostamattomat lainat vähennettynä lyhytaikaisilla luotoilla. Maksuvalmiusvarannon katsotaan olevan riittävän, kun se kattaa seuraavien 12 kuukauden arvioidun nettokassavirran mukaan luettuna erääntyvät pitkäaikaiset lainat. Maksuvalmiuden turvaamiseksi konsernilla oli vuoden 2009 lopussa 350 miljoonan euron sitova valmiusluotto, joka oli kokonaan

käyttämättömänä (31.12.2008: 300 miljoonan euron sitova valmiusluotto, josta käyttämättömänä 150 miljoonaa euroa). Konsernilla on tililimiittejä yhteensä noin 67 miljoonaa euroa (50). Konsernilla on lisäksi ei-sitovia luottolimiittejä yhteensä 95 miljoonaa euroa pan-

keista sekä 250 miljoonan euron (250) yritystodistusohjelma, josta vuoden lopussa oli käyttämättömänä 151 miljoonaa euroa (133). Alla olevissa taulukoissa on esitetty pitkäaikaisten lainojen erääntymiset.

Konsernin rahoitusvelkojen erääntymisajat 31.12.2009

M€	VALUUTTA	2010	2011	2012	2013	2014	2015–	YHTEENSÄ	% LAINAKANNASTA
Joukkovelkakirjalainat	EUR	75				150		225	30 %
Lainat rahoituslaitoksilta	EUR	21	18	20	20	19	43	141	19 %
	SEK			29				29	4 %
	CNY	2						2	0 %
	USD	1						1	0 %
Eläkelainat	EUR	4	7	7	7	7	15	46	6 %
	SEK						1	1	0 %
Yritystodistukset	EUR	98						98	13 %
Muut lainat	EUR			1	1			1	0 %
Rahoitusleasingvelat	EUR	9	9	6	5	5	20	54	7 %
Ostovelat	EUR	145						145	20 %
		355	33	62	32	181	78	742	100 %
Sopimuksen mukaiset korkovirrat									
31.12.2009 voimassa olevien korkojen mukaisesti	EUR	24	17	16	14	13	10		

Konsernin rahoitusvelkojen (pl. rahoitusleasing) erääntymisajat 31.12.2008

M€	VALUUTTA	2009	2010	2011	2012	2013–	YHTEENSÄ	% LAINAKANNASTA
Joukkovelkakirjalainat	EUR		75				75	14 %
Lainat rahoituslaitoksilta	EUR	7	155	5	0		167	30 %
	USD	2	0				2	0 %
Eläkelainat	EUR	1	0				1	0 %
Muut	EUR	116	0	0	0	1	118	21 %
Ostovelat	EUR	186					186	34 %
		312	230	5	0	1	548	100 %
Sopimuksen mukaiset korkovirrat								
31.12.2008 voimassa olevien korkojen mukaisesti	EUR	12	6	0				

Luotto- ja vastapuoliriskit

Luottoriskit

Rautaruukin myyntisaamisten luottoriskin hallinta on järjestetty konsernin johdon hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Riskinhallinnasta eli luotonvalvontaprosesseista, ohjeistuksesta ja raportoinnista konsernin johdolle vastaa konsernihallinnon rahoitustoiminto. Luotollamyynnin periaatteet on määritelty konsernin

johdon toimesta ja periaatteita tukemaan on laadittu luottopolitiikat maantieteellisesti, alueellisesti tai tytäryhtiöittäin. Merkittävimmät luottoraja- ja muut luottoriskipäätökset tehdään konsernin johdossa yhtiön hallituksen päättämien valtuuksien mukaisesti. Luottoriskistä raportoidaan konsernin johdolle kuukausittain. Samalla analysoidaan yksityiskohtaisesti merkittävimmät riskit sekä konsernin kannalta että divisioonakohtaisesti.

Rautaruukin myyntisaamisten luottoriskin hallinnan peruslähde on, että jokaisella asiakkaalla on asianmukaisesti päätetty luottoraja. Luottolamyynnin periaatteiden mukaisesti luottorajan ylittävä myynti ei ole sallittua. Yhtiön riskiä vähentävinä tekijöinä otetaan huomioon pankkitakaukset ja muut vakuudet sekä konsernin myyntisaamisten luottovakuutus. Luottoriskiä vähentäväksi katsotaan myös ennakko- ja käteismaksut sekä pankin vahvistamat remburssit ja vientiperittävät. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa.

Rautaruukilla ei ole merkittäviä myyntisaamisten riskikeskityksiä sillä myynti on jakautunut laajalle asiakaskunnalle eikä yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä muodostu konsernin kannalta merkittäväksi. Luottotappioita kirjattiin tilikauden aikana 2,9 miljoonaa euroa, joka on 0,15 prosenttia liikevaihdosta. Tappiot jakaantuivat konsernissa useammalle tytäryhtiölle ja yksittäiset tappiot eivät olleet merkittäviä.

Vuoden lopun erääntyneet myyntisaamiset olivat edelliseen vuoteen verrattuna pienentyneet 10 prosenttiyksikköä. Kokonaiseraantuneiden väheneminen oli seurausta myynnin supistumisesta ja asiakaskohtaisten saamisten valvonnan tehostamisesta koko konsernissa. Erääntyneiden myyntisaamisten kehitys ei suhteellisesti poikennut edellisvuoden vastaavasta eli vuoden 2009 osalta voidaan sanoa, että olennaisia muutoksia ei ole ollut nähtävissä.

Myyntisaamiset, joista on vähennetty epävarmat saamiset

M€	31.12.2009	31.12.2008
Myyntisaamiset	246	384
Erääntyneet		
1–30 pv	34	87
31–60 pv	6	11
61–90 pv	4	7
yli 91 pv	10	17
Erääntyneet yhteensä	53	122

Tilikauden aikana epävarmojen saamisten määrä kasvoi 23 miljoonaa euroon. Arvon alentumistappiot ovat aiheutuneet asiakkaan taloudellisen ympäristön odottamattomasta muutoksesta.

M€	2009
Epävarmat saamiset 1.1.2009	15
Epävarmojen saamisten muutos	5
Lopulliset luottotappiot	3
Epävarmat saamiset 31.12.2009	23
Epävarmojen saamisten jakauma	
Erääntymättömät	1
1–30 pv	0
31–60 pv	0
61–90 pv	0
yli 91	22
Yhteensä	23

Rautaruukilla on hallussaan myyntisaamisiin kohdistuvia pankkitakauksia. Takausten merkitys luoton laatua parantavana eränä on kuitenkin pieni sillä niiden määrä on kokonaismyyntisaamisiin verrattuna vähäinen.

Vastapuoliriskit

Rahoitustoiminnasta syntyvän vastapuoliriskin minimoimiseksi sopimuksia tehdään ainoastaan alan johtavien ja hyvän luottokelpoisuuden omaavien rahoituslaitosten ja muiden vastapuolten kanssa. Sijoitustoiminnassa vastapuoliriskiä hallitaan määrittelemällä erilliset riskilimitit vastapuolittain. Pörssin ulkopuolella olevat johdannaisopimukset toteutetaan ISDA puitesopimuksen tai vastaavan sopimuksen puitteissa. Rahoituksen vastapuoliriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt menetyksiä.

Pääoman hallinta

Rautaruukin pääoman hallinnan tavoitteena on turvata liiketoiminnan toimintaedellytykset. Pääomarakenteen avulla pyritään varmistamaan joustava pääsy pääomamarkkinoille riittävän rahoituksen turvaamiseksi alan muihin toimijoihin verrattuna kilpailukykyisellä hinnalla.

Pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti nettovelkaantumisasteella (gearing). Strategisena tavoitteena on säilyttää nettovelkaantumisaste noin 60 prosentissa. Korolliset nettorahoitusvelat olivat vuoden 2009 lopussa 336 miljoonaa euroa (155) ja nettovelkaantumisaste oli 22 prosenttia (8). Korollisiin nettorahoitusvelkoihin sisältyvät rahoitusvelat vähennettynä rahavaroilla ja lyhytaikaisilla rahoitusvaroilla. Konsernilla on määritelty keskimääräinen pääomankustannus (WACC), jota sovelletaan pääoman allokointiin liittyvässä päätöksenteossa sekä pääoman käytön tehokkuuden arvioinnissa.

Sijoitetun pääoman strateginen tuottotavoite on 20 prosenttia. Konsernin osinkopolitiikkana on jakaa 40–60 prosenttia tilikauden tuloksesta osinkona osakkeenomistajille. Tavoitteena on tasaisesti kasvava osinko, jota määriteltäessä otetaan huomioon liiketoiminnan kasvun vaatimukset.

Nettovelkaantumisaste

M€	2009	2008
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	387	276
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	209	133
Rahavarat ja lyhytaikaiset rahoitusvarat	261	254
Korolliset nettorahoitusvelat	336	155
Oma pääoma yhteensä	1 509	1 950
Nettovelkaantumisaste	22,3 %	7,9 %

4

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Konsernissa otettiin IFRS 8 käyttöön vuoden 2009 alusta alkaen. Käyttöönotto ei muuttanut konsernin raportoitavia toimintasegmenttejä, sillä konsernin aiemmin esittämä segmentti-informaatio on perustunut johdon sisäiseen raportointiin.

Toimintasegmentit

Liiketoimintasegmentti muodostuu Rautaruukin organisaatio- ja johtamisrakenteen sekä sisäisen taloudellisen raportoinnin mukaisesti seuraavista raportoitavista divisioonista:

Ruukki Construction

Ruukki Construction toimittaa rakentamista nopeuttavia ja tehokkaita teräsrakentamisen ratkaisuja liike- ja toimitilarakentamiseen sekä infrastruktuurirakentamisessa pohjarakentamiseen ja liikenneväylärakentamiseen.

Ruukki Engineering

Ruukki Engineering toimittaa asennusvalmiita järjestelmiä ja komponentteja konepajateollisuudelle.

Ruukki Metals

Ruukki Metals toimittaa terästuotteita ja niihin liittyviä esikäsittely-, logistiikka- ja varastointipalveluja sekä vastaa yhtiön teräs-

tuotannosta ja teräspalvelukeskuksista. Helmikuun 2009 alusta Ruukki Metalsiin yhdistettiin yhtiön terästuotteiden valmistus (aiemmin Ruukki Production). Näin parannettiin tehokkuutta ja toimitusketjun hallintaa yhdistämällä teräслиiketoiminnan suuret tehtaat, putkitehtaat ja palvelukeskukset saumattomaksi kokonaisuudeksi.

Raportoittavat segmentit määräytyvät asiakaslähtöisesti. Segmenttien ulkoinen liikevaihto perustuu myynnin asiakastietoihin. Segmentin myyntiä vastaavat tuotekustannukset perustuvat myytyjen tuotteiden standardikustannuksiin. Segmenteille allokoidaan myynnin ja hallinnon kustannuksia segmenttien liikevaihdon tai resurssien käytön mukaisessa suhteessa.

Segmenttien varat sisältävät eriä, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdennettavissa segmenteille. Varoihin kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, vaihto-omaisuus ja myyntisaamiset. Segmenteille kohdistamattomia eriä ovat rahoituserät, verot ja sijoitukset osakkuusyrityksiin. Investoinnit koostuvat useammalla kuin yhdellä tilikaudella käytettävien aineellisten ja aiheettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Varat segmenteille on määritelty käyttäen toiminnassa sitoutuneen pääoman määrää. Konsernin investointien jako segmenteille tapahtuu segmentille määriteltyjen hyödykkeiden suhteessa.

Segmenttien välillä ei tapahdu sisäistä myyntiä, jota yrityksen johto seuraisi sisäisessä raportoinnissa.

2009 M€	RUUKKI CONSTRUCTION	RUUKKI ENGINEERING	RUUKKI METALS	KONSERNI- HALLINTO	JAKAMATTOMAT VARAT	KONSERNI
TULOSLASKELMA						
Liikevaihto	589	312	1 050	0		1 950
Liikevoitto	-49	-33	-228	-13		-323
Rahoituskulut, netto						-36
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta						0
Tulosverot						84
Tilikauden tulos						-275
MUUT TIEDOT						
Segmentin varat	718	253	1 085	31	433	2 520
Osuudet osakkuusyrityksissä						12
Varat yhteensä						2 532
Investoinnit	67	29	95	1		191
Poistot ja arvonalentumiset*	59	23	63	0		146

* Luvut sisältävät arvonalentumisia miljoona euroa, joka kohdistui Ruukki Constructionille.

2008 M€	RUUKKI CONSTRUCTION	RUUKKI ENGINEERING	RUUKKI METALS	KONSERNI- HALLINTO	JAKAMATTOMAT VARAT	KONSERNI
TULOSLASKELMA						
Liikevaihto	1 067	765	2 019	0		3 851
Liikevoitto	128	126	338	-25		568
Rahoituskulut, netto						-23
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta						3
Tulosverot						-142
Tilikauden tulos						406
MUUT TIEDOT						
Segmentin varat	761	411	1 247	36	512	2 968
Osuudet osakkuusyrityksissä						15
Varat yhteensä						2 983
Investoinnit	102	38	102	0		243
Poistot ja arvonalentumiset*	48	23	74	0		146

* Luvut sisältävät arvonalentumisia miljoona euroa, joka kohdistui Ruukki Constructionille.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Rautaruukki toimii pääasiallisesti seuraavilla viidellä maantieteellisellä alueella

M€	LIIKEVAIHTO		VARAT	
	2009	2008	2009	2008
Suomi	587	1 203	1 470	1 767
Muut Pohjoismaat	612	1 201	193	260
Itäinen Keski-Eurooppa *	373	753	422	501
Muu Eurooppa	265	559	45	42
Muut maat	113	135	13	13
Eliminoinnit ja jakamattomat varat			388	400
Konserni yhteensä	1 950	3 851	2 532	2 983

* Itäiseen Keski-Eurooppaan lasketaan mukaan Baltian maat, Bulgaria, Kroatia, Puola, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Tsekin tasavalta, Ukraina, Unkari ja Venäjä

Maantieteellisten alueiden tuotot on määritetty perustuen asiakkaiden sijaintipaikan mukaisesti ja varojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo on määritetty varojen sijaintipaikan mukaan.

Maantieteellisten alueiden välillä tapahtuvat liiketoimet tehdään noudattaen yleisiä markkinahintoja ja -ehtoja.

5 YRITYSHANKINNAT JA -MYYNIT

Vuosi 2009

Yrityshankinnat

Rautaruukki osti helmikuussa 2009 Norjan johtaviin teollisuus- ja liiketilojen teräsrunkorakentajiin kuuluvan Skalles Eiendomsselskap AS:n osakekannan. Osto vahvistaa konsernin asemaa paikallisena toimijana pohjoismaisessa teräsrakentamisessa. Konsernin ja Skallesin asiakaskunta ja tuotteet täydentävät toisiaan. Skallesin kokonaistoimituksiin kuuluvat teräsrakenteiden suunnittelu, valmistus ja asennus. Yrityksen palveluksessa on noin 50 henkilöä ja sen liikevaihto vuonna 2008 oli noin 16 miljoonaa euroa. Yritys sijaitsee Fredrikstadissa. Pluss Stål AS oli aiemmin Rautaruukin 50 prosenttisesti omistama osakkuusyritys ja Rautaruukki osti loput 50 prosenttia osakkeista sen toiselta omistajalta kesäkuussa 2009. Hankinnoista syntyneen 4 miljoonan euron liikearvon perusteluina ovat tulevaisuuden tuotto-odotukset sekä synergiaedut.

Hankitut yritykset lisäsivät konsernin liikevaihtoa 6 miljoonaa euroa eikä niillä ollut vaikutusta konsernin tulokseen. Mikäli yritykset olisi hankittu 1.1.2009, konsernin liikevaihto vuonna 2009 olisi arvion mukaan ollut 7 miljoonaa euroa suurempi. Konsernin tulokseen ei olisi ollut merkittävää vaikutusta.

Oheisissa taulukoissa on esitetty yhdisteltynä vuonna 2009 tapahtuneiden yrityshankintojen tiedot.

M€	2009
Hankintameno	13
josta ehdollista kauppahintaa	0
Hankitun omaisuuden käypä arvo	9
Liikearvo	4

Hankittujen yritysten varat ja velat

M€	KÄYVÄT ARVOT	HANKITTUJEN YRITYSTEN KIRJANPITO- ARVOT
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	4	0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	5	3
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	1	1
Myynti- ja muut saamiset	1	1
Rahavarat	4	4
Varat yhteensä	15	9
VELAT		
Pitkäaikaiset korottomat velat	2	0
Lyhytaikaiset korottomat velat	3	3
Velat yhteensä	6	4
Hankitun omaisuuden arvo	9	5

Hankinnoista aiheutuneet rahavirrat

M€	2009
Rahana maksettu osuus hankintamenoista	11
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	4
	7

Yritysmyynnit

Vuonna 2009 ei ollut yritysmyyntejä.

Vuosi 2008

Yrityshankinnat

Helmikuussa 2008 Rautaruukki osti saksalaisen nosto- ja kuljetusvälineiteollisuuden toimittajan Wolter Metallverarbeitung GmbH:n (Wolter) koko osakekannan. Wolterin päätuotteita ovat johtaville eurooppalaisille, globaalisti toimiville ajoneuvonosturien valmistajille toimitettavat teleskooppipuomit sekä tuulivoimalatornien asennuksessa käytettävät erikoisnosturien puomit. Yritys on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osana Ruukki Engineering -segmenttiä 1.1.2008 alkaen.

Huhtikuussa Rautaruukki Oyj hankki Uudessakaupungissa toimivan Hybri-Steel Oy:n liiketoiminnan. Liiketoiminnan osto tukee Rautaruukin asiantuntemusta erikoisterästuoteosaamisessa. Hybri-Steel Oy:n ydinliiketoimintaa ovat laserhitsatut teräslaatat sekä laser- ja laserhybridihitsaus, ja se yhdistettiin konsernitilinpäätökseen osaksi Ruukki Metals -segmenttiä huhtikuusta 2008 lähtien.

Joulukuun 30. päivänä 2008 Rautaruukki Oyj osti liettualaisen teräsrunkoyritys UAB Gensinan koko osakekannan. Yritysosto edistää Rautaruukin runko- ja kuorirakenteiden projektiliiketoiminnan kehittämistä Liettuassa ja muissa Baltian maissa sekä vahvistaa Baltian maita palvelevaa valmistusverkostoa. Gensina konsolidoidaan osaksi Ruukki Construction -segmenttiä 1.1.2009 alkaen. UAB Gensinan hankintamenolaskelma oli alustava ja se täsmentyi vuoden 2009 aikana.

Oheisissa taulukoissa on esitetty yhdisteltynä vuonna 2008 tapahtuneiden yrityshankintojen tiedot.

M€	2008
Hankintameno	15
josta ehdollista kauppahintaa	4
Hankitun omaisuuden käypä arvo	11
Liikearvo	4

Hankittujen yritysten varat ja velat

M€	KÄYVÄT ARVOT	HANKITTUJEN YRITYSTEN KIRJANPITO- ARVOT
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	6	0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	6	1
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	0	0
Myynti- ja muut saamiset	2	3
Rahavarat	2	2
Varat yhteensä	16	5
VELAT		
Pitkäaikaiset korottomat velat	2	0
Lyhytaikaiset korottomat velat	3	2
Velat yhteensä	4	2
Hankitun omaisuuden arvo	11	3

Hankitut yritykset lisäsivät konsernin liikevaihtoa 9 miljoonaa euroa ja heikensivät tilikauden tulosta 1 miljoonaa euroa. Mikäli yritykset olisi hankittu 1.1.2008, konsernin liikevaihto vuonna 2008 olisi arvion mukaisesti ollut 10 miljoonaa euroa suurempi ja konsernin voitto noin 1 miljoonaa euroa pienempi.

Hankinnoista aiheutuneet rahavirrat

M€	2008
Rahana maksettu osuus hankintamenoista	13
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	2
	11

Yritysmyynnit

Kesäkuussa myytiin ohutseinäputkia ja autoteollisuudelle komponentteja valmistava saksalainen Carl Froh GmbH sekä marraskuussa Gävlessa Ruotsissa sijaitseva maalauslinja. Kaupat toteutivat Rautaruukin strategian mukaista rakennemuutosta, jossa luovutaan yhtiön ydinliiketoimintaan kuulumattomista yksiköistä.

Carl Froh GmbH:n osakkeiden kauppahinta oli noin 16 miljoonaa euroa ja myynnistä kirjattiin noin 7 miljoonan euron myyntitappio. Gävlen maalauslinjan myynnistä kirjattiin vuoden viimeisen neljänneksen tulokseen noin 2 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus.

6 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

Liiketoiminnan muut tuotot

M€	2009	2008
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	6	8
Saadut avustukset	5	5
Muut	9	18
	20	31

Liiketoiminnan muut kulut

M€	2009	2008
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	2	10

7 TOIMINTOKOHTAISTEN KULUJEN ERITTELY

M€	2009	2008
Raaka-aineet, materiaalit ja tarveaineet	1 105	1 755
Työsuhde-etuudet	456	585
Ulkopuoliset palvelut	260	348
Rahdit	167	268
Poistot ja arvonalentumiset	146	146
Energia ja polttoaineet	118	134
Vuokrat	40	46
Muut	66	91
Valmistus omaan käyttöön	-18	-12
Varaston muutos	-49	-55
Yhteensä	2 292	3 305

Sisältää myytyjä suoritteita vastaavat kulut, myynnin ja markkinoinnin sekä hallinnon kulut.

Tilintarkastajien palkkiot

TE	2009	2008
Tilintarkastus	1 312	1 808
Muu tilintarkastus	98	32
Veroneuvonta	100	149
Muut palvelut	391	129
Yhteensä	1 901	2 119

8 TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

M€	2009	2008
Palkat ja palkkiot	371	460
Voittopalkkiot	0	3
Osakepalkitseminen		
myönnetty osakkeina maksettavat etuudet	0	0
myönnetty käteisvaroina maksettavat etuudet	0	1
Eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet		
maksupohjaiset eläkejärjestelyt	41	48
etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	1	1
Muut henkilösivukulut	42	72
Yhteensä	456	585

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut toiminnoittain

M€	2009	2008
Hankinta ja valmistus	328	438
Myynti ja markkinointi	62	70
Hallinto	65	77
Yhteensä	456	585

Johdon työsuhde-etuuksista kerrotaan liitetiedossa 33 Lähipiiri-informaatio ja osakepalkitsemisesta liitetiedossa 27 Osakepalkitseminen.

Henkilöstö keskimäärin toiminnoittain

M€	2009	2008
Hankinta ja valmistus	10 022	12 050
Myynti ja markkinointi	1 392	1 526
Hallinto	1 250	1 377
Yhteensä	12 664	14 953

9

**POISTOT JA
ARVONALENTUMISET**

M€	2009	2008
POISTOT HYÖDYKERYHMITÄIN		
Aineettomat hyödykkeet	22	22
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	25	23
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	98	99
Poistot yhteensä	145	145
Arvonalentumiset	1	1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	146	146

Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain

M€	2009	2008
Hankinta ja valmistus	134	132
Myynti ja markkinointi	2	4
Hallinto	10	10
Yhteensä	146	146

Poistot sisältävät rahoitusleasingsopimuksilla hankittujen rakennusten ja rakennelmien poistoja 2 miljoonaa euroa (2) sekä koneiden ja kaluston poistoja 4 miljoonaa euroa (3). Arvonalentumiset sisältyvät myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin eikä aiemmin kirjattuja arvonalentumistappioita ole peruttu.

10

**RAHOITUSTUOTOT
JA -KULUT**

M€	2009	2008
Osinkotuotot	1	0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	3	4
Tuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista rahavaroista	3	6
Muut rahoitustuotot	0	0
Rahoitustuotot	6	11
Korkokulut jaksotettuun hankintahintaan kirjatusta rahoitusveloista	-20	-15
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista rahoituseristä	-12	-7
Aktivoidut vieraan pääoman menot	1	
Muut rahoituskulut	-8	-1
Rahoituskulut	-39	-23
Valuuttakurssivoitot lainoista ja muista saamisista	46	37
Valuuttakurssivoitot ei suojauslaskennan alaisista valuuttajohdannaisista	29	50
Valuuttakurssivoitot	75	87
Valuuttakurssitappiot lainoista ja muista saamisista	-47	-68
Valuuttakurssitappiot ei suojauslaskennan alaisista valuuttakurssijohdannaisista	-30	-29
Valuuttakurssitappiot jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoituslainoista	-2	
Valuuttakurssitappiot	-78	-98
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-36	-23

Valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa netotettuina. Suojauslaskennan alaisista sähköjohdannaisista on kirjattu tuloslaskelmaan oikaisemaan sähköostojen -6 miljoonaa euroa (+6). Suojauslaskennan alaisten sinkkijohdannaisien realisoitunut tulos oli -19 miljoonaa euroa (-3). Rahoitustuotoissa ja -kuluissa esitettyjen kurssierojen lisäksi konsernin liikevoittoon sisältyi -15 miljoonaa euroa myynnin kurssieroja, joista johdannaisien osuus oli -14 miljoonaa euroa (+24, josta johdannaisien osuus oli +30) ja +2 miljoonaa euroa ostojen kurssieroja, joista johdannaisien osuus 0 miljoonaa euroa (+21, josta johdannaisien osuus +32). Luottojärjestelyiden kulut, 7 miljoonaa euroa, sisältyvät muihin rahoituskuluihin.

11 TULOVEROT

M€	2009	2008
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-2	-166
Verot aikaisemmilta tilikausilta	1	1
Laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos	84	23
Yhteensä	84	-142

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat Suomen yhtiö-verokannan, 26 prosenttia, mukaisesta tuloverosta seuraavasti:

M€	2009	2008
Tulos ennen veroja	-359	548
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta - esitetään veroilla vähennettynä	0	3
Tulos ennen veroja ja osakkuusyritystulosta	-359	544
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	93	-142
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavien verokantojen vaikutus	-6	-2
Verokantojen muutosten vaikutus	-1	0
Verovapaat tuotot	9	4
Vähennyskelvottomat kulut	-4	-4
Tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-9	0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	1	2
Verot tuloslaskelmassa	84	-142

Konsernin laajaan tulokseen kirjatut verot ja muu erittely laskennallisten verojen muutoksesta liitetiedossa 19 Laskennalliset verosaamiset ja -velat.

12 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, M€	-275	406
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1 000 kpl	138 846	138 746
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	-1,98	2,93

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentuva vaikutus.

	2009	2008
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, M€	-275	406
Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, M€	-275	406
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1 000 kpl	138 846	138 746
Vaihtovelkakirjalainan muunto osakkeiksi, 1 000 kpl		27
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, 1 000 kpl	138 846	138 773
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	-1,98	2,93

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

M€	2009	2008
MAA- JA VESIALUEET		
Hankintameno 1.1.	24	29
Lisäykset	1	1
Lisäykset yrityshankintojen kautta		0
Vähennykset	-3	0
Vähennykset yritysmyyntien kautta		-3
Kurssierot	-1	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	21	24
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hankintameno 1.1.	636	642
Lisäykset	74	21
Lisäykset yrityshankintojen kautta	3	1
Vähennykset	-12	-4
Vähennykset yritysmyyntien kautta		-21
Kurssierot	2	-3
Hankintameno 31.12.	703	636
Kertyneet poistot 1.1.	-316	-307
Vähennysten kertyneet poistot	7	2
Vähennysten kertyneet poistot, yritysmyyntit		10
Tilikauden poistot	-25	-22
Kurssierot	-2	2
Kertyneet poistot 31.12.	-337	-316
Kirjanpitoarvo 31.12.	366	320
KONEET JA KALUSTO JA MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Hankintameno 1.1.	2 247	2 219
Lisäykset	129	72
Lisäykset yrityshankintojen kautta	2	4
Vähennykset	-45	-18
Vähennykset yritysmyyntien kautta		-42
Kurssierot	3	11
Hankintameno 31.12.	2 336	2 247
Kertyneet poistot 1.1.	-1 631	-1 589
Vähennysten kertyneet poistot	50	14
Vähennysten kertyneet poistot, yritysmyyntit		35
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	-99	-96
Kurssierot	-4	6
Kertyneet poistot 31.12.	-1 684	-1 631
Kirjanpitoarvo 31.12.	652	615

M€	2009	2008
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT		
Hankintameno 1.1.	165	83
Muutokset	-45	82
Kirjanpitoarvo 31.12.	120	165
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 159	1 124

Konserni on soveltanut uudistettua IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardia 1.1.2009 alkaen. Aineellisten hyödykkeiden hankintameno on vuonna 2009 aktivoitu korkoja miljoona euroa. Käytetty rahoitusmenokerroin oli keskimäärin 3,9 prosenttia.

Rahoitusleasingisopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingisopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

M€	2009	2008
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hankintameno	34	26
Kertyneet poistot	-11	-9
Kirjanpitoarvo 31.12.	22	17
KONEET JA KALUSTO		
Hankintameno	44	36
Kertyneet poistot	-25	-21
Kirjanpitoarvo 31.12.	20	15

Konserni on vuokrannut eripituisilla rahoitusleasingisopimuksilla rakennuksia sekä koneita ja kalustoa. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno lisäykseen sisältyy rahoitusleasingisopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 16 miljoonaa euroa (1).

14

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	2009	2008
LIKEARVO		
Hankintameno 1.1.	105	106
Lisäykset yrityshankintojen kautta	5	6
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	-3	
Kurssierot	-3	-7
Kirjanpitoarvo 31.12.	103	105

M€	2009	2008
ASIAKASSUhteet		
Hankintameno 1.1.	42	42
Lisäykset yrityshankintojen kautta	5	3
Siirrot käyttöomaisuuserien välillä	3	
Kurssierot	-3	-3
Hankintameno 31.12.	47	42
Kertyneet poistot 1.1.	-15	-10
Tilikauden poistot	-6	-6
Kertyneet poistot 31.12.	-21	-15
Kirjanpitoarvo 31.12.	26	26

MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Hankintameno 1.1.	188	175
Lisäykset	10	9
Lisäykset yrityshankintojen kautta		0
Vähennykset	-9	-1
Vähennykset yritysmyyntien kautta		-1
Kurssierot	0	6
Hankintameno 31.12.	188	188
Kertyneet poistot 1.1.	-140	-126
Vähennysten kertyneet poistot	7	0
Vähennysten kertyneet poistot, yritysmyyntit		1
Tilikauden poistot	-15	-16
Kurssierot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-147	-140
Kirjanpitoarvo 31.12.	41	48
ENNAKKOMAKSUT		
Hankintameno 1.1.	7	8
Muutokset	-1	-1
Kirjanpitoarvo 31.12.	6	7
MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	73	81

Konsernin aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääosin liikearvosta ja hankituista ohjelmistoista. Konsernilla ei ole olennaista määrää sisäisesti valmistettuja eikä rajoittamattoman vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä.

Päästöoikeudet

Päästöoikeuksien vastikkeettomassa alkujaoissa päästökaupan toiselle kaudelle 2008-2012 saivat Euroopan Unionin päästökaupan piiriin kuuluvat Raahen ja Hämeenlinnan tehtaata Suomessa sekä Norjan päästökauppajärjestelmään kuuluva Mo i Ranan valssaamo Norjassa yhteensä 23,7 miljoonaa päästöoikeutta. Ostetut päästöoikeudet ja osuudet päästövähennemiä tuottavissa rahastoissa kirjataan aineettomiin oikeuksiin hankintamenoon, ja ilmaiseksi saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa eli nolnaan. Tuloslaskelmaan kirjataan arvonalentumistappio, jos näiden kirjanpitoarvo ylittää käyvän arvon. Päästöoikeuksien ja -vähennemien myyntivoitot kirjataan liikevoittoon.

Päästöoikeuksien, päästövähennemien ja päästövähennemiä tuottavien rahastojen osuuksien arvo taseessa tilikauden päätyessä oli yhteensä 3 miljoonaa euroa. Vuonna 2009 päästöoikeuskaupankäynnin tuloksena syntyi tuottoja 34 miljoonaa euroa (5). Toteutuneet päästöoikeusjärjestelmän piirissä olevat hiilidioksidipäästöt vuonna 2009 olivat noin 3,4 miljoonaa tonnia (4,5), ja näitä vastaavat noin 3,4 miljoonaa päästöoikeutta palautetaan 30.4.2010 mennessä.

Liikearvo toimintasegmenteittäin ja arvonalentumistestaus

M€	2009	2008
Ruukki Construction	64	66
Ruukki Engineering	27	27
Ruukki Metals	12	11
Yhteensä	103	105

Liikearvo on kohdistettu arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Rahavirtaa tuottavat yksiköt vastaavat määritettyjä konsernin toimintasegmenttejä, tasoa, jolla johto seuraa liiketoimintaa ja siihen liittyvää liikearvoa. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritelty perustuen käyttöarvolaskelmiin. Laskelmat perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat kolme vuotta. Ennakoidut rahavirrat diskontataan nykyhetkeen. Diskonttauskorkona on käytetty 11,51 prosenttia (10,51) kaikkien rahavirtaa kerryttävien yksiköiden osalta.

Rahavirtojen kasvuennusteet heijastavat johdon näkemystä myynnin ja kustannuserien kehittymisestä ennustekauden aikana. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on huomioitu käyttäen yhden prosentin kasvuoletusta. Käytetty kasvuoletus ei ylitä toimialan pitkäaikaista keskimääräistä kasvua.

Laskelmien toteutumiseen vaikuttavat seuraavat käytetyt oletukset: terästuotteiden ja raaka-aineiden markkinahinnat, rakentamisen ja konepajateollisuuden suhdanteet sekä valuuttakursisikehtys. Johdon käyttämät oletukset perustuvat aikaisempaan kokemukseen sekä yleiseen näkemykseen alan tulevaisuudesta.

Suoritettujen arvonalentumistestien tuloksena konsernilla ei ole arvonalentumiskirjaustarvetta. Arvonalentumistestauksessa määritetyt kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät selvästi

testattujen yksiköiden kirjanpitoarvot, joten johdon käsityksen mukaan laskelmissa käytettyjen keskeisten oletusten jokseenkin mahdollinen muutos ei aiheuttaisi arvonalentumistilannetta.

15 OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Osakkuusyritysten liikevaihto, tulos, varat ja velat

M€	LIKEVAIHTO	TULOS	VARAT	VELAT
2009				
Osakkuusyritykset yhteensä	122	-1	68	24
2008				
Osakkuusyritykset yhteensä	189	11	80	30

Tiedot konsernin osakkuusyrityksistä

NIMI	MAA	KOTIPAIKKA	OMISTUSOSUUS %
Bet-Ker Oy	Suomi	Ylivieska	44,4
Heléns Rör AB	Ruotsi	Halmstad	25,0

Osakkuusyrityksiin ei sisälly noteerattuja yrityksiä. Osakkuusyritysten tilikausi on kalenterivuosi. Osakkuusyritysten tulokset on yhdistelty konserniin käyttäen alustavia lukuja, mikäli osakkuusyritysten tilinpäätökset eivät ole valmistuneet konsernitilinpäätöksen aikataulussa.

**16 RAHOITUSVARAT
JA -VELAT LUOKITTAIN**

2009

M€	KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT/-VELAT	LAINAT JA MUUT SAAMISET	MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT	JAKSOTETTUUN HANKINTA- MENOON KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT	SUOJAUS- LASKENNAN PIIRISSÄ OLEVAT JOHDANNAISET	TASE-ERIEN KIRJANPITO- ARVOT	KÄYPÄ ARVO
PITKÄAIKAISET VARAT							
Myytäviissä olevat sijoitukset			12			12	12
Korolliset lainasaamiset		33				33	33
Johdannaissopimukset					5	5	5
Muut saamiset		6				6	6
LYHYTAIKAISET VARAT							
Myyntisaamiset		246				246	246
Muut saamiset		35				35	35
Johdannaissopimukset	7				7	14	14
Lyhytaikaiset rahoitusvarat	142	78				219	219
Rahavarat		42				42	42
Kirjanpitoarvo arvostusluokittain	149	439	12	0	13	613	613
PITKÄAIKAISET VELAT							
Rahoitusvelat				387		387	387
Johdannaissopimukset					8	8	8
Muut velat				1		1	1
LYHYTAIKAISET VELAT							
Rahoitusvelat				209		209	209
Johdannaissopimukset	10				4	14	14
Ostovelat				146		146	146
Kirjanpitoarvo arvostusluokittain	10	0	0	743	12	766	766

2008

M€	KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT/-VELAT	LAINAT JA MUUT SAAMISET	MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT	JAKSOTETTUUN HANKINTA- MENOON KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT	SUOJAUS- LASKENNAN PIIRISSÄ OLEVAT JOHDANNAISET	TASE-ERIEN KIRJANPITO- ARVOT	KÄYPÄ ARVO
PITKÄAIKAISET VARAT							
Myytäviissä olevat sijoitukset			11			11	11
Korolliset lainasaamiset		25				25	25
Johdannaissopimukset	0				0	0	0
Muut rahoitusvarat		4				4	4
LYHYTAIKAISET VARAT							
Myyntisaamiset		384				384	384
Muut saamiset		22				22	22
Johdannaissopimukset	58				0	58	58
Lyhytaikaiset rahoitusvarat	179	42				221	221
Rahavarat		34				34	34
Kirjanpitoarvo arvostusluokittain	237	511	11	0	0	759	759
PITKÄAIKAISET VELAT							
Rahoitusvelat				276		276	276
Johdannaissopimukset					22	22	22
Muut velat				1		1	1
LYHYTAIKAISET VELAT							
Rahoitusvelat				133		133	133
Johdannaissopimukset	12				29	41	41
Ostovelat				186		186	200
Kirjanpitoarvo arvostusluokittain	12	0	0	596	51	659	659

17

**MYYTÄVISSÄ OLEVAT
SIOITUKSET**

M€	2009	2008
1.1.	11	10
Lisäykset	2	1
Vähennykset	-1	0
31.12.	12	11

Myytäviissä olevat sijoitukset muodostuvat noteeraamattomien yritysten osakkeista, joissa Rautaruukin osuus äänivallasta on alle 20 prosenttia. Sijoitukset on kirjattu hankintameno, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti määriteltävissä.

18

**MUUT PITKÄAIKAISET
SAAMISET**

M€	2009	2008
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0	44
Korolliset lainasaamiset	33	25
Muut pitkäaikaiset saamiset	11	4
Yhteensä	44	73

Lisätietoja etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä on kerrottu liitetiedossa 28 Eläkevelvoitteet. Pitkäaikaisiin lainasaamisiin sisältyy osakkuusyrityksen myynnistä syntynyt 33 miljoonan euron (2008 lainasaamisen yhteismäärä 32 miljoonaa euroa) lainasaaminen, jonka efektiivinen korko on 8,4 prosenttia (8,4). Pitkäaikaisen lainasaamisen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 16 Rahoitusvarat ja -velat luokittain.

19

LASKENNALLISET VEROSAAMISET
JA -VELAT

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET VUONNA 2009

M€	1.1.	KIRJATTU TULOS- LASKELMAAN	KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN	OSTETUT /MYYDYT TYTÄRYRITYKSET	KURSSIEROT, SIIRROT ERIEN VÄLILLÄ JA MUUT MUUTOKSET	31.12.
LASKENNALLISET VEROSAAMISET						
Varaukset	7	-4				3
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	0	0				
Rahoitusleasing	6	-2				4
Työsuhde-etuudet	4	8	0			12
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	17	-17				0
Vahvistetut tappiot	13	74				87
Muut erät	18	-7			-4	7
Yhteensä	64	53	0		-4	113
Netotettu laskennallisia verovelkoja vastaan	-31					-74
Laskennalliset verosaamiset taseessa	33	53	0		-4	39
LASKENNALLISET VEROVELAT						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	107	-3		3		106
Työsuhde-etuudet	19	-15	-4			0
Vaihto-omaisuus	1	-1				0
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	0	-13	13			0
Muut erät	2	2				4
Yhteensä	129	-31	9	3		110
Netotettu laskennallisia verosaamisia vastaan	-31					-74
Laskennalliset verovelat taseessa	98	-31	9	3		37

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET VUONNA 2008

M€	1.1.	KIRJATTU TULOS- LASKELMAAN	KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN	OSTETUT /MYYDYT TYTÄRYRITYKSET	31.12.
LASKENNALLISET VEROSAAMISET					
Varaukset	3	4			7
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	0	0			0
Rahoitusleasing	7	-1			6
Työsuhde-etuudet	3	0	2	-1	4
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	0	1	16		17
Vahvistetut tappiot	1	12			13
Muut erät	16	2		0	16
Yhteensä	30	17	18	-1	64
Netotettu laskennallisia verovelkoja vastaan	-12				-31
Laskennalliset verosaamiset taseessa	18				33
LASKENNALLISET VEROVELAT					
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	126	-19			107
Työsuhde-etuudet	23	10	-14		19
Vaihto-omaisuus	1	0			1
Johdannaisten arvostus käypään arvoon	2	-2			0
Muut erät	-1	4			2
Yhteensä	151	-8	-14		129
Netotettu laskennallisia verosaamisia vastaan	-12				-31
Laskennalliset verovelat taseessa	139				98

Laskennalliset verosaamiset ja -velat on esitetty taseessa netotettuna siinä tapauksessa, että yhteisöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuva verosaaminen ja -velka keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin.

Konsernilla oli 31.12.2009 vahvistettuja tappioita 45 miljoonaa euroa (68), joista ei ole kirjattu verosaamista, koska kyseisten tappioiden hyödyntäminen on epävarmaa. Vahvistetuista tappioista 23 miljoonaa euroa (3) on tappioita, joiden käyttöaika on rajoitettu 5 vuoteen niiden syntymisestä laskettuna.

Tappiosta kirjatun laskennallisen verosaamisen lisäys koostuu pääosin emoyhtiön vuoden 2009 tappiosta kirjatusta saamisesta. Johto arvioi, että emoyhtiölle kertyy tulevina vuosina verotettavaa tuloa, josta poikkeuksellisen heikon vuoden 2009 tappio voidaan vähentää.

Tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varojen jakaminen lähitulevaisuudessa on epätodennäköistä.

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot

M€	2009			2008		
	ENNEN VEROJA	VEROT	VEROJEN JÄLKEEN	ENNEN VEROJA	VEROT	VEROJEN JÄLKEEN
Rahavirran suojaus	51	-13	38	-62	16	-46
Muuntoerot	-5	0	-5	-54		-54
Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-15	4	-12	-62	16	-46
Yhteensä	31	-9	22	-178	32	-146

20 VAIHTO-OMaisuUS

M€	2009	2008
Aineet ja tarvikkeet	187	252
Valmiit ja keskeneräiset tuotteet	304	498
Yhteensä	492	750

Päättäneellä tilikaudella kirjattiin kuluksi 32 miljoonaa euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen net-torealisointiarvoa.

21 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

M€	2009	2008
Myyntisaamiset	243	379
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	3	5
Myyntisaamiset yhteensä	246	384
Muut saamiset osakkuusyrityksiltä	0	0
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	49	40
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset: suojauslaskennassa	7	0
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset: ei suojauslaskennassa	7	58
Muut saamiset	23	52
Muut saamiset yhteensä	86	150

Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 16 Rahoitusvarat ja -velat luokittain.

22 JOHDANNAISSOPIMUKSET

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitus- ja hyödyke johdannaisten nimellismäärät ja käyvät arvot. Käypien arvojen laskenta perustuu saatavilla oleviin markkinahintoihin ja pankin antamaan hintaan. Optioiden osalta käytetään yleisiä arvostusmalleja. Nimellismäärät eivät vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia ja ne sisältävät myös suljettuja sopimuksia.

RAHAVIRRRAN SUOJAUKSET, JOIHIN SOVELLETAAN SUOJAUSLASKENTAA

31.12.2009	NIMELLISMÄÄRÄ				KÄYPÄ ARVO, M€			
	VOIMASSAOLOAIKA				POSITIIVINEN		NEGATIIVINEN	
	< 1 VUOSI	1–5 VUOTTA	> 5 VUOTTA	YHTEENSÄ	< 1 VUOSI	1–5 VUOTTA	> 5 VUOTTA	< 1 VUOSI 1–5 VUOTTA > 5 VUOTTA
Sinkkijohdannaiset								
Terminit *	18 000	6 000		24 000	7	5		
Sähköjohdannaiset								
Terminit **	467	1 185	175	1 827	0	1	-4	-7 -1
31.12.2008	NIMELLISMÄÄRÄ				KÄYPÄ ARVO, M€			
	VOIMASSAOLOAIKA				POSITIIVINEN		NEGATIIVINEN	
	< 1 VUOSI	1–5 VUOTTA	> 5 VUOTTA	YHTEENSÄ	< 1 VUOSI	1–5 VUOTTA	> 5 VUOTTA	< 1 VUOSI 1–5 VUOTTA > 5 VUOTTA
Sinkkijohdannaiset								
Terminit *	23 500	12 000		35 500			-25	-9
Sähköjohdannaiset								
Terminit **	614	1 069	219	1 903	0	0	-4	-13 -1

*nimellismäärä tonneja

**nimellismäärä GWh

KÄYVÄN ARVON SUOJAUKSET, JOIHIN SOVELLETAAN SUOJAUSLASKENTAA

31.12.2009	NIMELLISMÄÄRÄ		KÄYPÄ ARVO, M€			
	VOIMASSAOLOAIKA		POSITIIVINEN		NEGATIIVINEN	
	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	YHTEENSÄ	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	< 1 VUOSI
						1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA
Korkojohdannaiset	75		75	0		

JOHDANNAISET, JOIHIN EI SOVELLETA SUOJAUSLASKENTAA

31.12.2009	NIMELLISMÄÄRÄ, M€		KÄYPÄ ARVO, M€			
	VOIMASSAOLOAIKA		POSITIIVINEN		NEGATIIVINEN	
	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	YHTEENSÄ	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	< 1 VUOSI
						1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA
Sinkkijohdannaiset						
Termininit *						
Valuutta-johdannaiset						
Termininit	368		368	2		-5
Optiot						
Ostetut	150		150	0		-1
Myydyt	150		150	1		0
31.12.2008	NIMELLISMÄÄRÄ, M€		KÄYPÄ ARVO, M€			
	VOIMASSAOLOAIKA		POSITIIVINEN		NEGATIIVINEN	
	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	YHTEENSÄ	< 1 VUOSI	1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA	< 1 VUOSI
						1-5 VUOTTA > 5 VUOTTA
Sinkkijohdannaiset						
Termininit *	500		500			0
Valuutta-johdannaiset						
Termininit	904		904	44		-9
Optiot						
Ostetut	120		120	9		
Myydyt	120		120	2		

*nimellismäärä tonneja

**nimellismäärä GWh

Rahavirtoja suojaavien johdannaisten realisoitumaton tulos kirjataan laajaan tulokseen siltä osin, kun suojaus on tehokas. Muut käyvän arvon muutokset kirjataan tulospaikkateisesti. Ennustettujen suojauksen kohteena olevien kassavirtojen arvioidaan toteutuvan samalla ajanjaksolla kuin yllä eriteltyt johdannaiset. Suojauslaskennan piirissä olevista johdannaisista tuloslaskelmaan kirjattu tehottomuus oli vuonna 2009 alle miljoona euroa voittoa (-1). Tehottomuus on aiheutunut sähköstöistä suojaavista sopimuksista ja on kirjattu tuloslaskelmaan oikaisemaan sähköstöistä.

Konsernilla ei ollut merkittäviä kytettyjä johdannaisia 31.12.2009 eikä 31.12.2008.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

31.12.20009	1 TASO	2 TASO	3 TASO
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VARAT			
Valuuttajohdannaiset		4	
Korkojohdannaiset		0	
Hyödykejohdannaiset			
Sähkö		1	
Sinkki		11	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		142	
KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT VELAT			
Valuuttajohdannaiset		-7	
Korkojohdannaiset			
Hyödykejohdannaiset			
Sähkö		-12	
Sinkki			

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritellään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon menetelmällä, joka perustuu tilikauden päättymispäivän markkinainformaatioon. Hyödykejohdannaisien käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja. Muiden kuin johdannaisopimusten kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen sopimusten maturiteetti huomioon ottaen.

Tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuus- tai velkaerien noteerattuihin hintoihin toimivillamarkkinoilla.

Tason 2 käypien arvojen määrittämisessä on käytetty yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinahintoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käyvät arvot eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa. Se hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on luokiteltu, on määritetty alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Johdannaisien käyvän arvon määrittämiseen käytetyt diskonttauskorot olivat välillä 0,2-2,3 prosenttia.

23

LYHYTAIKAISET RAHOITUSVARAT

M€	2009	2008
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	142	179
Lyhytaikaiset rahoitusvarat lainat ja muut saamiset ryhmästä	78	42
Yhteensä	219	221

Sisältää yritystodistuksia, sijoitustodistuksia ja lyhyitä määräaikaistalletuksia sekä sijoituksia lyhyen koron rahastoihin. Rahoitusvarojen duraatio ei ylitä 3 kuukautta.

24

RAHAVARAT

M€	2009	2008
Rahavarat	42	34
Yhteensä	42	34

Rahavirtalaskelmassa esitetyt rahavarat muodostuvat seuraavasti:

M€	2009	2008
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	142	179
Lyhytaikaiset rahoitusvarat lainat ja muut saamiset ryhmästä	78	42
Rahavarat	42	34
Yhteensä	261	254

25 OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Rautaruukki Oyj:llä on yksi osakesarja ja 1 ääni per osake. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 euroa per osake. Rekisteröity osakepääoma 31.12.2009 oli 238 485 222,50 euroa (238 434 314,30). Osakepääoma on kokonaisuudessaan maksettu.

Muutokset osakkeiden lukumäärässä

KPL	LIIKKEESEEN LASKETUT OSAKKEET	OMAT OSAKKEET	ULKONA OLEVAT OSAKKEET
1.1.2008	140 198 128	1 476 937	138 721 191
Omien osakkeiden luovutus		-11 594	
Optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät	57 351		
Palautuneet osakkeet		1 594	
31.12.2008	140 255 479	1 466 937	138 788 542
Omien osakkeiden luovutus		-48 052	
Optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät	29 946		
Palautuneet osakkeet		2 690	
31.12.2009	140 285 425	1 421 575	138 863 850

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2009 oli 22,9 miljoonaa euroa. Yhtiö siirsi 48 052 hallussaan ollutta omaa osaketta 20.3.2009 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille.

Vuoden 2003 optiolainaan liittyvillä optio-oikeuksilla tehdyt osakemerkinnät ja osakepääoman korotukset

PÄIVÄMÄÄRÄ	OSAKEMÄÄRÄ, KPL	OSAKEPÄÄOMAN KOROTUS, €
16.2.2009	9 466	16 092,20
18.6.2009	20 480	34 816,00
Yhteensä	29 946	50 908,20

26 OMAN PÄÄOMAN RAHASTOT

M€	2009	2008
Ylikurssirahasto	220	220
Osakepalkitsemisrahasto	1	0
Suojausinstrumenttien rahasto	1	-37

Rautaruukki Oyj:n ylikurssirahasto 220 miljoonaa euroa on kertynyt vuosina 1988–2007 toteutettujen osakeantien ja optiolainoilla tapahtuneiden osakemerkintöjen emissiovoitoista. Ylikurssirahasto on aikaisemman osakeyhtiölain mukainen rahasto. Voimassa olevan (1.9.2006 alkaen) osakeyhtiölain mukaan se kuuluu sidottuun omaan pääomaan eikä ylikurssirahastoa ole mahdollista enää kerryttää. Ylikurssirahastoa voidaan alentaa osakepääoman alen- tamista koskevien säännösten mukaisesti, ja ylikurssirahastoa voi- daan käyttää osakepääoman korottamiseen rahastokorotuksena.

Muut rahastot sisältävät tulevaisuuden rahavirtojen suojaami- seen tehtyjen suojausinstrumenttien käyvän arvon muutoksen tehokkaan osan sekä osakepalkitsemiseen liittyvät kirjaukset nii- den instrumenttien osalta, joiden osalta osakepääomaa ei vielä ole rekisteröity.

27 OSAKEPALKITSEMINEN

Osakepalkkiojärjestelmien ehdot

Rautaruukissa on ollut johdon ja avainhenkilöiden osakepalkkiojär- jestelmiä pitkäaikaisina suoritusperusteisina kannustinjärjestel- minä vuodesta 2000.

Hallitus päätti joulukuussa 2007 uuden kannustinjärjestelmän käyttöönotosta. Osakepalkkiojärjestelmän 2008–2010 tavoitteena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon kehittämiseksi sekä avainhenkilöiden sitouttaminen yhtiöön. Jär- jestelmässä on kolme ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2008, 2009 ja 2010. Mahdolliset palkkiot maksetaan ansaintajak- soa seuraavan vuoden aikana osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

Palkkion saaminen perustuu hallituksen vuosittain asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen, joita ansaintajaksoilla

2008 ja 2009 on mitattu osakekohtaisella tuloksella (EPS) ja sijoitettujen pääoman tuotolla (ROCE). Ansaintakriteereille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää sen, kuinka suuri osa enimmäispalkkiosta maksetaan. Maksettavan palkkion suuruus on enintään maksuhetkeä edeltävän kalenterikuukauden bruttopalkka x 12,5 jaettuna osakkeen maksuhetkeä edeltävän kalenterikuukauden vaihdolla painotetulla keskimurssilla.

Osakkeita ei saa luovuttaa kahden vuoden kuluessa ansaintajakson päättymisestä. Mikäli avainhenkilön työsuhde päättyy tänä aikana, on hänen palautettava palkkiona maksetut osakkeet vastikkeetta. Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten on lisäksi pidettävä osakepalkkiojärjestelmän perusteella saamia osakkeita myös kahden vuoden sitoutumisjakson jälkeen vähintään vuotuisen bruttopalkkansa verran niin kauan kuin hänen työsuhteensa jatkuu.

Osakepalkkiojärjestelmän 2008–2010 ensimmäiseltä ansaintajaksolta 2008 ansaitut osakkeet siirrettiin palkkionsaajille maaliskuussa 2009 ja niiden luovutusrajoitus päättyy vuoden 2010 lopussa.

Osakepalkkiojärjestelmään kuuluvat henkilöt eivät ole mukana koko henkilöstölle suunnatussa voittopalkkiojärjestelmässä. Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2009 kuuluu 96 henkilöä.

Muutokset annettavien osakkeiden määrässä

OSAKEMÄÄRÄ	2009	2008
1.1.	155 000	19 450
Myönnetty osakepalkkiot	164 000	162 000
Annetut osakkeet	- 48 052	- 11 594
Mitätöidyt osakepalkkiot	- 113 638	-14 856
31.12.	157 310	155 000

Osakemäärien muutoksessa on esitetty osakkeina annettavan enimmäismäärän muutokset. Asetettujen tavoitteiden toteutuminen vaikuttaa annettujen osakkeiden määrään. Myönnettujen osakepalkkioiden ja annettujen osakkeiden erotus sekä yrityksen palveluksesta lähteneiden henkilöiden osuus osakemääristä on esitetty kohdassa Mitätöidyt osakepalkkiot.

Myönnetty osakepalkkiot

Avainhenkilöille myönnettiin seuraavat osakkeet

Vuosi	MYÖNTÄMIS- PÄIVÄ	OSAKKEINA ANNETTAVA ENIMMÄIS- MÄÄRÄ, KPL	OSAKKEEN MARKKINA-ARVO MYÖNTÄMIS- PÄIVÄNÄ
2009	13.3.2009	164 000	14,18
2008	15.3.2008	162 000	28,52

Annetut osakkeet

Yhtiö siirsi 48 052 hallussaan ollutta omaa osaketta 20.3.2009 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille. Osakkeiden markkina-arvo 20.3.2009 oli 14,53 euroa per osake.

Yhtiö siirsi 11 594 hallussaan ollutta omaa osaketta 28.3.2008 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille. Osakkeiden markkina-arvo 28.3.2008 oli 30,51 euroa per osake.

Osakepalkkiojärjestelmän kustannukset vuonna 2009

ANSAINAJAKSO	HENKILÖÄ	PÄÄTTYNEET ANSAINAJAKSOT, M€	KESKEN OLEVAT ANSAINAJAKSOT, M€	YHTEENSÄ, M€
2009	96		0	0
2008	86	1		1

Optiolaina

Rautaruukki laski liikkeeseen toukokuussa 2003 henkilöstölle suunnatun optiolainan, jonka pääoma oli 3,5 miljoonaa euroa. Optiolainan maturiteetti oli kolme vuotta ja sen kuponnikorko viisi prosenttia. Jokaiseen 500 euron nimellisarvoiseen velkakirjaan liittyi 200 optio-oikeutta, joista 100 merkittiin kirjaimella A ja 100 kirjaimella B. Optio-oikeuden perusteella oli merkittävässä 1 400 000 kpl osakkeita.

Optiolaina maksettiin kokonaisuudessaan pois toukokuussa 2006. Osakkeiden merkintäaika optiolainaan liittyvillä optio-oikeuksilla päättyi 23.5.2009.

ELÄKEVELVOITTEET

Konsernilla on Suomessa Rautaruukin Eläkesäätiön kautta järjestetty etuuspohjainen lisäeläkejärjestely sekä vakuutusyhtiöiden kautta järjestetyt lakisääteinen TyEL eläketurva sekä osa lisäeläketurvasta. Lisäksi konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Norjassa ja Saksassa. Rautaruukin Eläkesäätiön lakisääteisen TyEL-eläkevastuun hoito siirrettiin 31.12.2009 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmalle, minkä johdosta TyEL-järjestely muuttuu maksupohjaiseksi 1.1.2010 alkaen. Konsernin etuuspohjainen velvoite pieneni TyEL-säätiön purkautuessa 31.12.2009 noin 452 miljoonaa euroa.

Alla on esitetty konsernin etuuspohjaisia järjestelyjä koskevat tiedot yhteenlaskettuna.

Taseen etuuspohjainen eläkevelka (+) / eläkevara (-) määräytyy seuraavasti

M€	2009	2008
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	24	21
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	146	546
Varojen käypä arvo	-141	-604
Ali-/ylilikate	29	-37
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	6	8
Nettomääräinen eläkevelka (+) / eläkevara (-)	35	-29
Eläkevara taseessa	0	-44
Eläkevelka taseessa	35	15
Netto	35	-29

Tulosvaikutteinen etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti

M€	2009	2008
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	11	12
Korkomenot	29	31
Järjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto	-38	-41
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0	-1
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteiden täyttäminen	-2	
Eläkekulu	1	1

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 60 miljoonaa euroa vuonna 2009 (-47).

Velvoitteen nykyarvon muutokset

M€	2009	2008
Velvoite 1.1.	568	593
Työsuorituksesta johtuvat menot	11	12
Korkomenot	29	31
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	38	-26
Siirrot järjestelyiden välillä		4
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	2	
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteiden täyttäminen	-454	
Maksetut etuudet	-29	-27
Hankitut / myydyt tytäryritykset	0	-12
Muuntoero	4	-6
Velvoite 31.12.	170	568

Järjestelyihin kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

M€	2009	2008
Varojen käyvät arvot 1.1.	604	665
Varojen odotettu tuotto	38	41
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	22	-89
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-20	14
Maksetut etuudet	-28	-26
Siirrot järjestelyiden välillä		4
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteiden täyttäminen	-453	
Ylikatteen palautus TyEL-säätiön purkaututtua	-25	
Muuntoero	3	-5
Varojen käyvät arvot 31.12.	141	604

Rautaruukin eläkesäätiön kautta toteutettuihin järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin

M€	2009	2008
Oman pääomanehtoiset instrumentit	8	8
Vieraan pääomanehtoiset instrumentit, pitkäaikaiset	76	37
Vieraan pääomanehtoiset instrumentit, lyhytaikaiset	8	38
Kiinteistöt	3	7
Muut	5	10

Rautaruukin Eläkesäätiön varat sisältävät Rautaruukki Oyj:n osakkeita, joiden käypä arvo on 4 miljoonaa euroa (19) sekä konsernin käytössä olevia kiinteistöjä käyvältä arvoltaan 2 miljoonaa euroa (39).

Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto pohjautuu kyseisille varoille arvioitavissa olevien pitkän tähtäimen tuottojen perusteella. Arvio heijastaa omaisuuserän pitkän tähtäimen toteutuneita tuottoja kyseessä olevilla markkinoilla.

Vakuutusyhtiöissä hoidettujen järjestelyjen varat ovat osana vakuutusyhtiöiden sijoitusvarallisuutta eikä niiden jakautumisesta ole saatavissa järjestelykohtaisia tietoja.

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset vaihtelivat seuraavasti:

%	2009	2008
Diskonttauskorko	4,0–5,0	3,8–5,3
Varojen oletettu tuotto	4,0–6,5	4,5–6,5
Arvioidut palkankorotukset	3,0–4,3	3,0–4,0
Inflaatio	1,0–2,0	1,0–2,0

Eläkejärjestelyihin kuuluvat velvoitteet ja varat

M€	2009	2008	2007	2006	2005
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	-170	-568	-593	-539	-458
Järjestelyihin kuuluvat varat	141	604	665	640	584
Ylikate/alikate (-)	-29	36	73	101	126
Kokemusperäiset tarkistukset					
Järjestelyjen velkoihin, voitot (-) ja tappiot (+)	3	32	5	19	4
Järjestelyjen varoihin, voitot (+) ja tappiot (1)	22	-85	-24	30	39

Konsernin laajaan tulokseen kirjatut vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot

M€	TILIKAUDELLA		KUMULATIIVISESTI	
	2009	2008	2009	2008
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-15	-62	-110	-94
Laskennalliset verot	4	16	29	25
Yhteensä	-12	-46	-81	-69

Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin noin 3 miljoonaa euroa vuonna 2010.

29 VARAUKSET

M€	OSAKE- PALKITSE- MINEN	YMPÄRISTÖ- VARAUKSET	TAKUU- VARAUKSET	UDELLEEN JÄRJESTELY- VARAUKSET	MUUT	YHTEENSÄ
1.1.2009	0	2	3	10	6	22
Varausten lisäykset		0	1	6	0	8
Käytetyt varaukset	0	-1	-1	-12	-3	-18
Käyttämättömien varausten peruutukset			0		-1	-1
31.12.2009		1	2	4	2	11

M€	2009	2008
Pitkäaikaiset varaukset	3	6
Lyhytaikaiset varaukset	8	16
Yhteensä	11	22

Ympäristövelvoitteet

Ympäristöön liittyvä varaus kirjataan perustuen tulkintoihin ympäristönsuojelulaeista ja -säännöksistä. Varaus kirjataan, kun on todennäköistä, että on syntynyt velvoite ja kyseisen velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida.

Konserni kirjasi vuosina 2005 ja 2006 yhteensä 3 miljoonan euron varauksen koskien maa-alueen maisemointia Raahessa. Varauksen jäljellä olevan määrän miljoona euroa, odotetaan realisoituvan seuraavan vuoden kuluessa.

Yhtiö on tehnyt Rautuvaaran lakkautettuun kaivokseen liittyen suunnitelman toimenpiteistä haitallisten vesistövaikutusten ehkäisemiseksi. Huhtikuussa 2008 yhtiö toimitti suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomissiolle selvyyden vuoksi uuden asiaa koskevan hakemuksen. Komissiolta odotetaan jatkotoimia vuoden 2010 aikana. Rautaruukin toiminta kaivoksessa päättyi vuonna 1988, ja alueella on ollut tämän jälkeen muita toimijoita. Tilinpäätös ei sisällä kirjauksia liittyen kaivostoiminnan sulkemissuunnitelmaan.

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Takuu- ja muut varaukset

Konserni antaa tietyille tuotteille takuun. Näiden tuotteiden osalta kirjataan takuuvaraus perustuen aikaisempaan kokemukseen. Tämän lisäksi konsernilla on muita vähäisiä varauksia.

30 RAHOITUSVELAT

M€	2009	2008
PITKÄAIKAISET		
Lainat rahoituslaitoksilta	149	160
Joukkovelkakirjalainat	149	75
Rahoitusleasingvelat	44	38
Eläkelainat	43	0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0	3
Yhteensä	387	276
LYHYTAIKAISET		
Lainat rahoituslaitoksilta	23	9
Joukkovelkakirjalainat	75	0
Rahoitusleasingvelat	9	7
Eläkelainat	4	1
Yritystodistuslainat	98	116
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	0	0
Yhteensä	209	133

Tiedot joukkovelkakirjalainoista

M€	KUPONIKORKO	VALUUTTA	2009	2008
Nimellisarvo				
2003–2010	5,10 %	EUR	75	75
2009–2014	5,25 %	EUR	150	0
			225	75

Rahoitusvelkojen efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot 31.12. (sisältäen suojaavat korkojohdannaiset)

%	2009	2008
Joukkovelkakirjalainat ja rahoituslaitoslainat	3,9	4,5
Rahoitusleasingvelat	6,9	7,8

Rahoitusleasingvelat

Konserni on vuokrannut eripituisilla rahoitusleasingsopimuksilla voimalaitoksia, tuotantotiloja, konttoritiloja, koneita ja kalustoa. Myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyjen yhteydessä syntynyt myyntivoitto kirjataan taseeseen ja jaksotetaan vuokra-ajalle. Tulouttamatonta myyntivoittoa sisältyy 31.12.2009 taseeseen 7 miljoonaa euroa (9).

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

M€	2009	2008
RAHOITUSLEASINGVELAT – VÄHIMMÄISVUOKRIEN KOKONAISMÄÄRÄ		
Yhden vuoden kuluessa	11	11
Yli yhden ja enintään viiden vuoden kuluttua	34	32
Yli viiden vuoden kuluttua	25	19
	70	62
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-17	-17
	54	45

M€	2009	2008
RAHOITUSLEASINGVELAT – VÄHIMMÄISVUOKRIEN NYKYARVO		
Yhden vuoden kuluessa	9	7
Yli yhden ja enintään viiden vuoden kuluttua	25	23
Yli viiden vuoden kuluttua	20	14
	54	45

31 OSTOVELAT JA MUUT KOROTTOMAT VELAT

M€	2009	2008
PITKÄAIKAISET		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	35	15
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat: suojauslaskennassa	8	22
Muut pitkäaikaiset korottomat velat	15	16
Muut korottomat velat yhteensä	58	53
LYHYTAIKAISET		
Ostovelat	145	186
Ostovelat osakkuusyrityksille	1	0
Ostovelat yhteensä	146	186
Siirtovelat	122	154
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat: suojauslaskennassa	4	29
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat: ei suojauslaskennassa	10	12
Saadut ennakot	14	23
Muut velat	21	23
Muut korottomat velat yhteensä	171	241

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat henkilöstökuluista ja velkojen korkojaksotuksista.

32 LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTOJEN OIKAISUT

M€	2009	2008
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa:		
Poistot ja arvonalentumiset	146	146
Varaukset	-11	10
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	-3
Työsuhde-etuudet	24	-32
Kurssierot	36	-46
Muut	29	10
Yhteensä	224	85

33

LÄHIPIIRI-INFORMAATIO

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö Rautaruukki Oyj, konsernin tytäryritykset, osakkuusyritykset (liitetieto 15) ja Rautaruukin Eläkesäätiö. Rautaruukin Eläkesäätiö on eläkesäätiölaissa tarkoitettu A-eläkesäätiö, joka hoitaa työnantajana toimivan Rautaruukki Oyj:n vapaaehtoisesti järjestämää lisäeläketurvaa.

Rautaruukin Eläkesäätiön lakisääteisen TyEL-eläkevastuun hoito siirrettiin Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varmalle 31.12.2009. Lähipiiriin luetaan myös hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet sekä heidän puolisonsa ja samassa kotitaloudessa asuvat sukulaiset.

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet

NIMI	KOTIMAA	KOTIPAikka	KONSERNIN OSUUS OSAKEPÄÄOMASTA, %	KONSERNIN OSUUS ÄÄNIVALLASTA, %
Emoyhtiö: Rautaruukki Oyj	Suomi	Helsinki		
Rautaruukki Oyj:n tytäryritykset:				
Kiinteistö Oy Materiamesta	Suomi	Helsinki	100	100
Kiinteistö Oy Ylläslehto	Suomi	Kolari	100	100
000 Ruukki Rus	Venäjä	Pietari	100	100
000 Stalpark	Venäjä	Pietari	100	100
Presteel Oy	Suomi	Raahe	80,1	80,1
Ruukki Asia Ltd	Kiina	Hong Kong	100	100
Ruukki Bulgaria EOOD	Bulgaria	Sofia	100	100
Ruukki Croatia d.o.o.	Kroatia	Zagreb	100	100
Ruukki CZ s.r.o	Tseki	Velvary	100	100
Ruukki D00 Belgrade	Serbia	Belgrad	100	100
Ruukki France S.A.R.L.	Ranska	Pariisi	100	100
Ruukki Holding AB	Ruotsi	Tukholma	100	100
Ruukki Norge AS	Norja	Oslo	100	100
Ruukki Holding B.V.	Alankomaat	Amsterdam	100	100
Ruukki Holding Danmark A/S	Tanska	Vallensbæk Strand	100	100
Ruukki Holding GmbH	Saksa	Düsseldorf	100	100
Ruukki Hungary Kft	Unkari	Budapest	100	100
Ruukki Insurance Ltd.	Iso-Britannia	Guernsey	100	100
Ruukki Istanbul Metal Sanayi ve Ticaret Limited Sirketi	Turkki	Istanbul	99	99
Ruukki Latvija SIA	Latvia	Riika	100	100
Ruukki Metal Components (Shanghai) Co Ltd	Kiina	Shanghai	100	100
Ruukki Polska Sp.zo.o.	Puola	Zyrardów	100	100
Ruukki Products AS	Viro	Pärnu	100	100
Ruukki Romania s.r.l.	Romania	Bukarest	100	100
Ruukki Slovakia s.r.o.	Slovakia	Kosice	100	100
Ruukki d.o.o	Slovenia	Ljubljana	100	100
Ruukki Spain S.L.	Espanja	Vitoria-Gasteiz	100	100
Ruukki UK Ltd	Iso-Britannia	Solihull	100	100
UAB Ruukki Lietuva	Liettua	Vilna	100	100
ZAT Ruukki Ukraina	Ukraina	Kiova	100	100
Ruukki Holding AB:n tytäryritys:				
Ruukki Sverige AB	Ruotsi	Halmstad	100	100
Ruukki Norge AS:n tytäryritykset:				
Ruukki Construction Norge AS	Norja	Sandnessjøen	100	100
Ruukki Profiler AS	Norja	Mo i Rana	100	100
Pluss Stål AS	Norja	Trondheim	100	100
Skalles Eiendomsselskap AS	Norja	Fredrikstad	100	100

NIMI	KOTIMAA	KOTIPAikka	KONSERNIN OSUUS OSAKEPÄÄOMASTA, %	KONSERNIN OSUUS ÄÄNIVALLASTA, %
Skalles Eiendomsselskap AS:n tytäryritys:				
Skalles Mek Verksted AS	Norja	Fredrikstad	100	100
Ruukki Holding B.V:n tytäryritykset:				
Ruukki Finance B.V.	Alankomaat	Raamsdonksveer	100	100
Ruukki Benelux B.V.	Alankomaat	Almelo	100	100
Ruukki Holding Danmark A/S:n tytäryritys:				
Ruukki Danmark A/S	Tanska	Brøndby	100	100
Ruukki Holding GmbH:n tytäryritykset:				
Ruukki Dortmund GmbH	Saksa	Dortmund	100	100
Ruukki Deutschland GmbH	Saksa	Duisburg	100	100
Ruukki Hungary Kft:n tytäryritys:				
Ruukki Tisza Zrt.	Unkari	Jászberény	99,6	99,6
OOO Ruukki Rus:n tytäryritykset:				
OOO ZMK Ventall	Venäjä	Balabanovo	100	100
ZAO Balabanovskaya Realbaza	Venäjä	Balabanovo	100	100
ZAT Ruukki Ukrainan tytäryritys:				
Ruukki Investment Ukraine CJSC	Ukraina	Kiova	100	100

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

M€	MYYNIT	OSTOT	MYYNTISAAMISET	OSTOVELAT
2009				
Osakkuusyritykset yhteensä	24	6	3	1
Rautaruukin Eläkesäätiö		6		
2008				
Osakkuusyritykset yhteensä	30	6	5	0
Rautaruukin Eläkesäätiö		6		

Tavaroiden ja palveluiden myynnit lähipiirille ovat toteutuneet markkinaehdoilla ja hinnat perustuvat markkinahintoihin.

Rautaruukki Oyj on maksanut Rautaruukin Eläkesäätiölle vuonna 2009 kannatusmaksuja yhteensä 13 miljoonaa euroa (49). Lisäksi Rautaruukki on maksanut vuokratuloja Rautaruukin Eläke-

säätiölle 6 miljoonaa euroa (6). Kiinteistöjen vuokraukseen ei liity vakuuksia tai takauksia. Rautaruukki Oyj osti joulukuussa 2009 Rautaruukin Eläkesäätiöltä kiinteistön 3 miljoonalla eurolla. Rautaruukki Oyj on antanut 5 miljoonaan euron (9) kiinnitykset Rautaruukin Eläkesäätiölle eläkevastuun kattamisen vakuudeksi.

Johdon työsuhde-etuudet

M€	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2	2
Osakeperusteiset maksut	0	0
Yhteensä	3	3

Yrityksen johto osallistuu kannustimena käytettävään osakepalkitsemiseen. Osakepalkitsemisen ehdot on kuvattu liitetiedossa 27 Osakepalkitseminen.

Toimitusjohtajalla ja johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaina. Lisäeläkkeen taso vaihtelee riippuen mihin lisäeläkejärjestelyyn henkilö kuuluu. Toimitusjohtajan lisäeläkkeen määrä on 60 prosenttia palkasta. Toimitusjohtajan sijaisen lisäeläke vastaa lakisääteisen vanhuuseläkkeen tasoa, minkä hän saisi mikäli työskentely jatkuisi 63-vuotiaaksi. Rautaruukin Eläkesäätiön A-osaston alennetun eläkeiän valinneilla miehillä on kaikilla 60 vuoden eläkeikä. Tähän ryhmään kuuluu yksi johtoryhmän jäsen. Eläkesäätiön lisäeläkkeen määrä riippuu ansaintavuosista ja on yleensä välillä 30–50 prosenttia eläkepalkasta. Rautaruukki käynnisti vuonna 2009 uuden maksuperusteisen lisäeläkejärjestelmän niille johtoryhmän jäsenille, jotka eivät kuulu aikaisempiin etuusperusteisiin eläkejärjestelmiin. Maksuperusteinen lisäeläkejärjestelmä ei takaa eläkkeen tasoa, vaan tulevan eläkkeen määrä riippuu maksetuista eläkevakuutusmaksuista sekä sijoitusten tuotoista. Toimitusjohtajalla on lisäksi sovittu erokorvaus; yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan toimitusjohtajan on toimitusjohtajalla oikeus 24 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen kokonaiskorvauksena.

Palkat ja palkkiot

T€	2009	2008
Toimitusjohtaja	795	766
Toimitusjohtajan sijainen	299	297
Muu johtoryhmä	1 179	1 432
Hallitus	324	338
Hallintoneuvosto	67	67

Konsernilla ei ole muita merkittäviä liiketapahtumia, saamisia, velkoja tai takauksia lähipiirin kanssa.

34 EHDOLLISET VELAT

Vastuut

M€	2009	2008
Annetut kiinnitykset	64	24
Annetut pantit		5
Annetut takaukset		
Omasta puolesta	43	45
Muiden puolesta		2
Vuokravastuut	114	132
Muut taloudelliset vastuut	0	0

Vuokravastuut eivät sisällä rahoitusleasingvelkoja, jotka on eritelty liitetiedossa 30 Rahoitusvelat.

Kiinnitykset on annettu eläke- ja rahoituslaitoslainojen sekä Rautaruukin Eläkesäätiön eläkevastuun kattamisen vakuudeksi. Konserni on vuokrannut rakennuksia, autoja ja muuta aineellista käyttöomaisuutta myös muilla vuokrasopimuksilla.

Muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

M€	2009	2008
Yhden vuoden kuluessa	36	39
Yli yhden ja enintään viiden vuoden kuluttua	47	66
Yli viiden vuoden kuluttua	30	27
Yhteensä	114	132

Sopimuksiin ei sisälly merkittäviä alivuokrasuhteita eikä ehdollisia vuokria.

Investointisitoumukset

M€	31.12.2009 JÄLKEEN	31.12.2008 JÄLKEEN
Ylläpitoinvestoinnit	100	102
Kehitysinvestoinnit ja investoinnit erikoisterästuotteisiin	77	113
Yhteensä	177	215

OIKEUDELLISET JA TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Euroopan komission tutkimukset, jotka kohdistuvat Rautaruukin entisen tytäryhtiön Fundian jänneteräsliiketoimintaan liittyvään epäilyyn hintayhteistyöhön vuosilta 1996–2001 jatkuivat vuonna 2009. Komission tutkimukset kohdistuvat kymmeniin eurooppalaisiin yhtiöihin, eivätkä Fundian verrattain vähäiset jänneteräsliiketoiminnot ole tutkinnan keskiössä. Helmikuussa 2009 Rautaruukki otti osaa komission suulliseen kuulemiseen tutkinnan kohteena olevassa asiassa, minkä lisäksi maaliskuu- ja lokakuussa Rautaruukki vastasi Euroopan komission tietopyyntöihin liittyen yhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Komission tutkimukset jatkuvat, mutta mahdollisten seuraamusten arviointi tutkinnan tässä vaiheessa on vaikeaa.

Venäjän kaupan ja taloudellisen kehityksen ministeriö antoi elokuussa päätösehdotuksensa Venäjän hallitukselle koskien maanlipinnoitettujen tuotteiden antidumping-toimintaa. Ministeriön päätösehdotuksen mukaan lain vaatimat edellytykset tullimaksujen asettamiselle puuttuvat. Koska Venäjän hallitus ei reagoinut päätösehdotukseen määräajan kuluessa, päätös on lopullinen. Toteutuessaan suojatullit olisivat vaikuttaneet maanlipinnoitettujen tuotteiden vientiin Venäjälle.

Vuonna 2009 käytiin Ruotsissa rikosoikeudenkäynti työturvallisuutta koskevassa asiassa, jossa 2008 Kista Gallerian rakennustyömaalla Solnassa tapahtuneen kuolemaan johtaneen onnettomuuden johdosta syyttäjä vaati muun muassa Ruukin työntekijälle rangaistusta ja Ruukki Sverige AB:lle yhteisösakkoa. Asiassa annettiin alioikeuden tuomio 15.1.2010, jossa vaatimukset yhtiön työntekijää ja Ruukki Sverige AB:tä kohtaan hylättiin. Onnettomuudesta aiheutuneiden vahinkojen ja kustannusten selvittely osapuolten välillä sekä niiden käsittely vakuutusyhtiöissä on kesken.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		2009	2008	2007	2006	2005
Liikevaihto	M€	1 950	3 851	3 876	3 682	3 654
Liikevoitto	M€	-323	568	637	529	618
% liikevaihdosta	%	-16,6	14,7	16,4	14,4	16,9
Tulos ennen veroja	M€	-359	548	621	635	612
% liikevaihdosta	%	-18,4	14,2	16,0	17,3	16,7
Tilikauden tulos	M€	-275	406	458	501	455
% liikevaihdosta	%	-14,1	10,5	11,8	13,6	12,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-14,2	25,6	29,8	31,4	32,8
Oman pääoman tuotto	%	-15,9	20,7	24,2	30,0	34,4
Omavaraisuusaste	%	59,9	65,9	70,1	61,4	56,4
Nettovelkaantumisaste	%	22,3	7,9	1,4	1,2	22,8
Korolliset nettorahoitusvelat	M€	336	155	28	22	341
Bruttoinvestoinnit *	M€	161	229	172	147	103
% liikevaihdosta	%	8,2	6,2	5,1	8,8	3,7
Tutkimus- ja kehitysmenot	M€	29	27	28	22	22
% liikevaihdosta	%	1,5	0,7	0,7	0,6	0,6
Korkokulut, netto	M€	26	11	8	20	28
% liikevaihdosta	%	1,3	0,3	0,2	0,6	0,8
Taseen loppusumma	M€	2 532	2 983	2 835	3 019	2 723
Henkilöstö keskimäärin		12 664	14 953	14 326	13 121	11 684

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos/osake, EPS, perus	€	-1,98	2,93	3,31	3,66	3,35
- laimennettu	€	-1,98	2,93	3,31	3,65	3,31
Oma pääoma/osake	€	10,85	14,04	14,13	13,21	10,98
Osinko/osake **	€	0,45	1,35	1,70 + 0,30	1,50 + 0,50	1,40
Osinko/tulos **	%	neg.	46,1	60,4	55,1	41,9
Hinta/voitto-suhde, P/E		neg.	4,2	9,0	8,2	6,1
Osakkeiden vaihto	1 000 kpl	189 371	251 096	219 940	179 214	158 463
% osakkeiden määrästä	%	136	181	157	128	116
Osakkeiden vaihto	M€	2 752	5 530	8 444	4 628	2 041
Osakkeen keskimääräinen	€	14,53	22,03	38,34	25,70	12,90
Osakkeen alin kurssi vuoden aikana	€	11,06	9,51	27,38	19,00	8,02
Osakkeen ylin kurssi vuoden aikana	€	18,14	34,77	52,50	33,31	21,15
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimäärä	1 000 kpl	138 846	138 746	138 491	136 864	135 977
- laimennettu	1 000 kpl	138 846	138 773	138 566	137 145	137 377
Osakkeiden osakeantioikaistu määrä 31.12.	1 000 kpl	140 285	140 255	140 198	139 957	138 886
- ilman omia osakkeita	1 000 kpl	138 864	138 789	138 721	138 172	136 294
- laimennettu	1 000 kpl	138 864	138 824	138 796	138 453	137 694
Osakkeen pörssikurssi tilinpäätöspäivänä	€	16,14	12,16	29,65	30,15	20,55
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	M€	2 264	1 706	4 157	4 220	2 854
Efektiivinen osinkotuotto **	%	2,8	11,1	6,7	6,6	6,8

* Bruttoinvestoinnit aineelliseen ja aineettomaan käyttöomaisuuteen

** Vuodelta 2009 hallituksen voitonjakoesityksen mukaisesti laskettuna

Tunnusluvut on laskettu käyttäen seuraavia kaavoja:

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %	=	$\frac{\text{tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut} - \text{valuuttakurssivoitot}}{\text{oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}}$	x 100
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %	=	$\frac{\text{tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}}$	x 100
OMAVARAISUUSASTE, %	=	$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
NETTOVELKAANTUMISASTE, %	=	$\frac{\text{korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{oma pääoma}}$	x 100
KOROLLISET NETTORAHOITUSVELAT	=	rahoitusvelat – rahavarat ja lyhytaikaiset rahoitusvarat	
TULOS/OSAKE (EPS)	=	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto tai tappio}}{\text{kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$	
TULOS/OSAKE (EPS), LAIMENNETTU	=	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto tai tappio}}{\text{kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$	
OMA PÄÄOMA/OSAKE	=	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$	
OSINKO/OSAKE	=	$\frac{\text{tilikauden osingonjako}}{\text{osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$	
OSINKO/TULOS, %	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$	x 100
EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO, %	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tilikauden päätöskurssi}}$	x 100
HINTA/VOITTO SUHDE (P/E)	=	$\frac{\text{tilikauden päätöskurssi}}{\text{tulos/osake}}$	
OSAKKEIDEN VAIHDON KEHITYS, %	=	$\frac{\text{osakkeen vaihto tilikauden aikana}}{\text{osakkeiden laimentamaton keskimääräinen lukumäärä}}$	x 100
OSAKKEEN KESKIKURSSI	=	$\frac{\text{osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{osakkeen kappalemääräinen kokonaisvaihto}}$	
OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO	=	osakkeiden laimentamaton kokonaismäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN	=	henkilöstön määrä kunkin kuukauden lopussa lasketaan yhteen ja näin saatu summa jaetaan kuukausien lukumäärällä	

Emoyhtiön tilinpäätös

Rautaruukki Oyj:n täydellinen tilinpäätös on nähtävissä Rautaruukin internet-sivuilla www.ruukki.com. Alla esitetyt luvut ovat suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaisia lukuja.

Emoyhtiön tuloslaskelma		
M€	1.1.-31.12.2009	1.1.-31.12.2008
LIKEVAIHTO	1 419	2 773
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	12	100
Valmistus omaan käyttöön	16	9
Liiketoiminnan muut tuotot	45	27
Materiaalit ja palvelut	-1 062	-1 578
Henkilöstökulut	-301	-414
Poistot ja arvonalentumiset	-104	-104
Liiketoiminnan muut kulut	-228	-293
	-1 695	-2 389
LIKEVOITTO	-204	521
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-36	0
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-239	521
Satunnaiset erät	-30	
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-269	521
Tilinpäätössiirot	-6	7
TULOS ENNEN VEROJA	-275	528
Välittömät verot	0	-139
TILIKAUDEN TULOS	-275	389

Emoyhtiön tase

M€	31.12.2009	31.12.2008
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	43	50
Aineelliset hyödykkeet	884	857
SUJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	416	390
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	7	7
Muut osakkeet ja osuudet	7	7
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 357	1 310
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	345	526
Pitkäaikaiset saamiset	120	178
Lyhytaikaiset saamiset	334	511
Rahat ja pankkisaamiset	230	147
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 029	1 361
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 386	2 671
M€	31.12.2009	31.12.2008
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	238	238
Ylikurssirahasto	220	220
Arvonkorotusraho	33	33
Edellisten tilikaudien voitto	974	772
Tilikauden tulos	-275	389
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 189	1 652
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	363	357
PAKOLLISET VARAUKSET	21	28
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	341	235
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	255	128
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	218	272
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	813	634
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 386	2 671

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

M€	2009	2008
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen satunnaisia eriä	-239	521
Oikaisut liiketoiminnan rahavirtaan*	98	64
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-141	585
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	174	-36
Vaihto-omaisuuden muutos	181	-171
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-35	19
Käyttöpääoman muutos	321	-188
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-83	-71
Saadut osingot	26	5
Saadut korot	88	86
Maksetut verot	-10	-125
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	201	292
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-128	-148
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	5	1
Investoinnit muihin sijoituksiin	-26	-46
Luovutustulot muista sijoituksista	16	5
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-133	-188
NETTORAHAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	68	104
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksullinen osakeanti	0	0
Lyhytaikaisten lainojen nostot	312	121
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-274	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	507	150
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-313	-69
Maksetut osingot	-187	-277
Maksetut konsernituet	-30	
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	15	-75
LASKELMAN MUKAINEN RAHAVAROJEN MUUTOS	83	29
Rahavarat tilikauden alussa	147	118
Rahavarat tilikauden lopussa	230	147
	83	29
*OIKAISUT LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTAAN		
Suunnitelman mukaiset poistot	104	104
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-34	-44
Osakkeiden alaskirjaus	72	4
Saadut osingot	-49	-5
Pakolliset varaukset	-7	7
Rahoitustuotot ja -kulut	13	1
Muut oikaisut	0	-3
	98	64

Emoyhtiön liitetiedot

Emoyhtiön oma pääoma

M€	2009	2008
Osakepääoma	238	238
Ylikurssirahasto	220	220
Arvonkorotusrahasto	33	33
 Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	 1 161	 1 049
Omien osakkeiden muutos	0	0
Osingonjako	-187	-277
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	974	772
Tilikauden tulos	-275	389
Oma pääoma 31.12.	1 189	1 652
 Voitonjakokelpoinen pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta	974	772
Tilikauden tulos	-275	389
Voitonjakokelpoinen pääoma yhteensä	698	1 161

Emoyhtiön vastuusitoumukset

M€	2009	2008
Annetut kiinnitykset	64	22
Velan määrä, jonka vakuudeksi kiinnitykset on annettu	64	1
 Annetut takaukset		
Omasta puolesta	40	45
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	47	97
Muiden puolesta	2	2
	88	144
 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	42	44
Myöhemmin erääntyvät	116	124
	158	167

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Hallitus ehdottaa 23.3.2010 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 31.12.2009 päättyneeltä tilikaudelta 0,45 euroa osakkeelle. Loppuosa voitonjakokelpoisista varoista ehdotetaan jätettäväksi voittovarojen tilille.

Emoyhtiön voitonjakokelpoinen pääoma oli 698 293 950,72 euroa.

Laskettuna 3.2.2010 ulkona oleville osakkeille, 138 863 850, osingon määrä on yhteensä 62 488 732,50 euroa. Yhtiön hallussa osingonmaksun täsmäytyspäivänä oleville osakkeille ei makseta osinkoa.

Ehdotettu osingonmaksun täsmäytyspäivä on 26.3.2010 ja osingonmaksupäivä 8.4.2010.

Helsingissä, 3. helmikuuta 2010

Reino Hanhinen
hallituksen puheenjohtaja

Maarit Aarni-Sirviö

Christer Granskog

Pirkko Juntti

Kalle J. Korhonen

Liisa Leino

Hannu Ryöppönen

Sakari Tamminen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Rautaruukki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Rautaruukki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyksiä ja että emoyhtiön hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvi-

oihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Lausunto vastuuvapaudesta ja voitonjaosta

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston jäsenille, hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä, 3. helmikuuta 2010

KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Rautaruukki Oyj:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt yhtiön vuoden 2009 tilinpäätöstä konserni-tilinpäätöksineen ja tilintarkastuskertomusta. Hallintoneuvosto

esittää lausuntonaan vuoden 2010 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön ja konsernin tuloslaskelmat ja taseet tilikaudelta 2009 vahvistetaan.

Helsingissä, 10. helmikuuta 2010

HALLINTONEUVOSTO

Marjo Matikainen-Kallström

Inkeri Kerola

Heikki Allonen

Turo Bergman

Miapetra Kumpula-Natri

Petteri Orpo

Jouko Skinnari

Hans Sohlström

Tapani Tölli

Tietoja vuosineljänneksittäin

Liikevaihto

M€	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	132	145	164	147	589	225	285	309	248	1 067
Ruukki Engineering	125	75	63	49	312	188	205	184	187	765
Ruukki Metals	249	218	257	325	1 050	525	580	503	412	2 019
Konsernihallinto	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	0
Konsernin liikevaihto	506	438	485	521	1 950	939	1 069	996	847	3 851

Liikevoitto

M€	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	-13	-9	-4	-22	-49	21	38	56	13	128
Ruukki Engineering	5	-7	-7	-23	-33	32	35	34	26	126
Ruukki Metals	-102	-97	-39	10	-228	97	100	112	29	338
Konsernihallinto	-3	-4	-3	-3	-13	-7	-7	-5	-6	-25
Konsernin liikevoitto	-113	-117	-54	-39	-323	143	166	197	62	568

Liikevoitto-%

%	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	-10	-6	-3	-15	-8	9	13	18	5	12
Ruukki Engineering	4	-10	-12	-48	-11	17	17	19	14	17
Ruukki Metals	-41	-44	-15	3	-22	19	17	22	7	17
Konsernin liikevoitto-%	-22	-27	-11	-8	-17	15	16	20	7	15

Liikevaihto, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä

M€	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	132	145	164	147	589	225	285	309	248	1 067
Ruukki Engineering	125	75	63	49	312	188	205	184	187	765
Ruukki Metals	249	218	257	325	1 050	511	571	503	412	1 997
Konsernihallinto	0	0	0	0	0	1	-1	0	0	0
Konsernin liikevaihto	506	438	485	521	1 950	925	1 060	996	847	3 829

Liikevoitto, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä

M€	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	-13	-9	-4	-22	-49	21	38	56	17	132
Ruukki Engineering	5	-2	-7	-11	-16	32	35	34	27	128
Ruukki Metals	-102	-97	-39	10	-228	96	106	112	36	350
Konsernihallinto	-3	-4	-3	-3	-13	-7	-7	-5	-6	-25
Konsernin liikevoitto	-113	-112	-54	-27	-306	141	172	197	74	584

Liikevoitto-%, vertailukelpoinen, ilman kertaluonteisia eriä

%	I/2009	II/2009	III/2009	IV/2009	2009	I/2008	II/2008	III/2008	IV/2008	2008
Ruukki Construction	-10	-6	-3	-15	-8	9	13	18	7	12
Ruukki Engineering	4	-3	-12	-23	-5	17	17	19	14	17
Ruukki Metals	-41	-44	-15	3	-22	19	19	22	9	18
Konsernin liikevoitto-%	-22	-26	-11	-5	-16	15	16	20	9	15

Vertailukelpoisista luvuista on poistettu myyty Carl Froh GmbH sekä kertaluonteiset erät.

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Rautaruukki Oyj:n yhtiökokous pidetään tiistaina 23.3.2010 klo 14.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki. Yhtiökokouksen kieli on suomi.

Osallistumisoikeus yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon viimeistään 11.3.2010 ja ilmoittautunut yhtiökokoukseen. Osakkeenomistaja, jonka nimissä osakkeet ovat, on automaattisesti rekisteröity yhtiön osaksluetteloon. Hallintarekisteröity osakkeenomistaja voidaan tilapäisesti merkitä yhtiön osaksluetteloon, mikä on tehtävä 18.3.2010 klo 10.00 mennessä.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen alkoi 3.2.2010 ja ilmoittautuminen tulee tehdä viimeistään 18.3.2010 ennen klo 16.00 joko:

- internet-sivujen kautta osoitteessa www.ruukki.com
- sähköpostilla: yhtiokokous@ruukki.com
- kirjeitse osoitteeseen: Rautaruukki Oyj, Yhtiökokous, PL 138, 00811 Helsinki
- faksilla: 020 592 9104 tai puhelimitse: 010 804 430, ma-pe klo 8.00–16.00.

Mahdolliset valtakirjat tulee toimittaa yhtiön osakerekisteriin ennen ilmoittautumisaajan päättymistä. Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle osakeyhtiölain nojalla kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Osingonmaksu

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 maksetaan osinkoa 0,45 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingon täsmäytyspäivänä 26.3.2010 merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osaksluetteloon. Osingonmaksupäivä on 8.4.2010.

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajaa pyydetään ilmoittamaan osoitteen- ja nimenmuutokset joko siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili tai Euroclear Finland Oy:ön.

Sijoittajasuhteet

Sijoittajasuhdetoimintamme keskeinen periaate on johdonmukainen, tasapuolinen ja yhtäaikaisten tiedottaminen kaikille sijoittajille kaikissa tilanteissa. Rehellisyys, avoimuus ja palveluhenkisyys ohjaavat toimintaamme. Sijoittajasuhdetoiminnan tärkein tehtävä on säännöllinen yhteydenpito nykyisiin ja potentiaalsiin osakkeenomistajiin sekä analyytikoihin. Tavoitteena on auttaa sijoittajia ja analyytikoihin ymmärtämään yhtiön liiketoimintaa ja toimialaa sekä antaa työkaluja osakkeen arvon määrittämiseen. Yhtiön ylin johto osallistuu aktiivisesti sijoittajasuhteiden hoitamiseen.

Sijoittajat osoittivat aktiivista kiinnostusta yhtiötä kohtaan, ja kuluneen vuoden aikana sijoittajasuhdetiimi yhdessä yhtiön ylimmän johdon kanssa tapasi sijoittajia ja analyytikoihin yli 200 kertaa kahdenkeskisissä tapaamisissa, seminaareissa ja muissa tapahtumissa. Vuosittainen pääomamarkkinapäivä järjestettiin joulukuussa Helsingissä.

Internet-sivuillamme on muun muassa osakkeen kaupankäyntitiedot 15 minuutin viiveellä, taloudellisten raporttien, esitysmateriaalien sekä tiedotteiden arkisto, yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien periaatteet sekä sijoittajakalenteri.

Sijoitustutkimus

Yhtiön tietojen mukaan ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet julkaisevat sijoitustutkimusta Rautaruukista: ABG Sundal Collier, Bank of America - Merrill Lynch, CA Cheuvreux, Carnegie Investment Bank, Danske Markets Equities, Deutsche Bank, Evli Pankki, Exane BNP Paribas, FIM, Handelsbanken Capital Markets, Iccapital Securities, Nordea Markets, Pohjola Pankki, SEB Ensikida, Sofia Pankki, Standard & Poor's, Swedbank Markets, UBS ja Ålandsbanken Equities. Yhtiö ei vastaa yllä esitettyjen yritysten tai analyytikoiden esittämistä näkemyksistä, kannanotoista tai analyyseissa esittämistä yhtiön osakkeen arvoa, sen kehitystä tai muuta taloudellista kehitystä kuvaavista arvioista.

Analyytikoiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta www.ruukki.com/sijoittajat.

Taloudellinen tiedottaminen 2010

- Tilinpäätöstiedote 2009: keskiviikkona 3.2.2010
- Vuosikertomus 2009: julkaistaan verkossa viikolla 9
- Osavuositarkastukset:
- Q1/2010: torstaina 22.4.2010
- Q2/2010: perjantaina 16.7.2010
- Q3/2010: perjantaina 22.10.2010

Hiljainen jakso

Ruukki siirtyi vuoden 2010 alusta noudattamaan 21 vuorokauden hiljainen jakso -periaatetta ennen tulosjulkistuksia (aiemmin 14 vrk). Tänä aikana yhtiö ei tapaa pääomamarkkinoiden edustajia eikä kommentoi kuluvan neljänneksen eikä raportointikauden tuloskehitykseen liittyviä asioita.

Vuosikertomus, osavuositarkastukset ja tiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi, ja ne voi tilata sähköpostiin internetistä www.ruukki.com. Painetun vuosikertomuksen voi tilata lisäksi puhelimitse numerosta 020 592 9260 ja sähköpostitse osoitteesta annualreport@ruukki.com.

Osakkeen tekniset tiedot

Listaus: Nasdaq OMX Helsinki
Listautumispäivämäärä: 20.10.1989
Kaupankäyntivaluutta: euro
Toimialaluokka: perusteollisuus
Markkina-arvoryhmä: suuret yhtiöt
Kaupankäyntitunnus: RTRKS
ISIN-koodi: FI0009003552
Pörssierä: 1 kpl
Reuters-tunnus: RTRKS.HE
Bloomberg-tunnus: RTRKS FH

Yhteystiedot

Suolakivenkatu 1
PL 138, 00811 Helsinki
Puh. +358 20 5911
Fax +358 20 592 9088
Y-tunnus 0113276-9
ALV nro FI 01132769
Kotipaikka Helsinki

Talous- ja rahoitusjohtaja

Mikko Hietanen
puh. 020 592 9030
mikko.hietanen@ruukki.com

Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja

Anne Pirilä
puh. 020 592 8802
anne.pirila@ruukki.com

Energia- ja ympäristöjohtaja

Toni Hemminki
Puh. 020 592 9217
toni.hemminki@ruukki.com

Sijoittajasuhteet

Johtaja, sijoittajasuhteet
Minna Karttunen
puh. 020 592 9070
minna.karttunen@ruukki.com

ir@ruukki.com

Tapaamispyynnöt: Johdon assistentti
Pirkko Vähä-Touru, puh. 020 592 9025
pirkko.vaha-touru@ruukki.com

Vuosikertomus 2009

Vuosikertomuksen kuvissa esiintyvät henkilöt ovat ruukkilaisia.

Aukeamakuvat: Ilkka Ärrälä, muut kuvat Ruukin kuvapankista ja yhteistyökumppaneilta.

Toimitus: Ruukki

Layout: Incognito

Paino: Erweko Painotuote Oy

Paperit: Galerie Art Silk ja Dito

Rautaruukki Oyj
Suolakivenkatu 1
PL 138
00811 Helsinki
www.ruukki.com

